

TUTKINTOTOIMIKUNTATYÖ, TOIMIVALTAA VAI MIELIVALTAA?



Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Teknologiaosaamisen johtamisen koulutusohjelma

Hämeenlinna, kevät 2014

Mika Rinne

VISAMÄKI

Teknologiaosaamisen johtaminen

Tekijä

Mika Rinne

Vuosi 2014**Työn nimi**

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

TIIVISTELMÄ

Näyttötutkintojärjestelmä on erityisesti aikuisille suunniteltu joustava tapa osoittaa ammattitaitoa, joka sai alkunsa vuonna 1994 säädetystä ammattitutkintolaista ja sitä täydentävästä asetuksesta. Näyttötutkintojen keskeisiä periaatteita ovat kolmikantayhteistyö, ammattitaidon hankintatavasta riippumaton suoritustapa sekä henkilökohtaistaminen. Näyttötutkintojärjestelmän keskeisiä toimijoita ovat Opetushallitus, tutkintotoimikunnat sekä tutkinnon järjestäjät.

Tämän tutkimustyön tarkoituksena on antaa kokonaiskuva näyttötutkintojen järjestäjien ja tutkintotoimikuntien sekä Opetushallituksen välisestä yhteistyöstä ja siitä, kuinka toimivaltaa käytetään näyttötutkintojärjestelmässä. Tutkimuksen teoreettinen perusta koostuu voimassa olevasta, keskeisestä näyttötutkintojärjestelmää ohjaavasta lainsäädännöstä, Opetushallituksen ohjeista ja määräyksistä sekä toimijoiden keskenään solmimasta järjestämissopimuksista.

Tutkimuksen tiedonhankintaan on käytetty kyselyä, joka toteutettiin kokonaistutkimuksena Webropol-kyselyohjelman avulla ja sen kohderyhmänä olivat tutkintovastaavat. Tutkimuksen tukimateriaalia hankittiin myös Opetushallituksen sekä eduskunnan oikeusasiamiehen haastatteluilla.

Tutkimuksen mukaan osalla tutkintotoimikunnista on näyttötutkintojärjestelmään kuulumattomia toimintatapoja. Tutkintotoimikuntien toimintaa tulisi valvoa ja niihin esitettävien henkilöiden asiantuntemus tulisi tarkastaa ennen valintaa.

Avainsanat Näyttötutkintojärjestelmä, Opetushallitus, tutkintotoimikunta, näyttötutkinnon järjestäjä, toimivalta, virkavastuu.

Sivut

86 s. + liitteet 94 s.

VISAMÄKI
Master of Engineering

Author	Mika Rinne Year 2014
Subject of Master's thesis	Qualification committee work, jurisdiction or arbitrariness?

ABSTRACT

Competence-based qualification system is designed particularly for adults as a flexible tool, allowing to demonstrate professional skills. The system was established in 1994 in accordance with the laws and directives covering professional qualifications. The key principles of the competence-based qualification are tripartite cooperation, skill acquisition regardless of the mode of study, and personalization. The key actors of the system are Finnish National Board of Education, qualification committees and institutions organizing competence tests.


The purpose of this research is to provide an overview of the cooperation among the institutions, qualification committees, and Finnish National Board of Education, as well as to demonstrate how they use jurisdiction in the competence-based qualification system. The theoretical basis of the research consists of the description of the essential valid laws that serve as guidance for the competence-based qualification system, guidelines and regulations of the National Board of Education, and the agreement between the actors in terms of implementing the system.

A source for the research information gathering has been a survey conducted with the help of Webropol program. Survey target groups were educational managers. Research support materials were acquired from interviews with the members of the National Board of Education and the Parliamentary Ombudsman.

According to the research, some of the qualification committees have practices that do not correspond with competence-based qualification system. Actions of qualification committees should be monitored and expertise of the candidates should be evaluated before their selection to the committees.

Keywords Competence-based qualification system, Finnish National Board of Education, qualification committee, organizing competence tests, jurisdiction, official responsibility.

Pages 86 p. + appendices 94 p.



SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Päijät-Hämeen koulutus konserni -kuntayhtymä	1
1.2	Tutkimuksen tarve, tarkoitus ja tavoite	2
1.3	Tutkimuskysymys	3
1.4	Tutkinnon järjestäjän näkökulma	4
2	AMMATTITAIDON HANKINTTATAVASTA RIIPPUMATTOMAT TUTKINNOT	
2.1	Näyttötutkintojärjestelmä	5
2.2	Näyttötutkintojärjestelmän toimijat	6
2.2.1	Opetushallitus	6
2.2.1.1	Opetushallituksen tehtävät	7
2.2.1.2	Tutkintotoimikunnan asettaminen	7
2.2.1.3	Tutkintotoimikuntien ohjaus ja koulutus	7
2.2.2	Tutkintotoimikunnat	8
2.2.2.1	Tutkintotoimikuntien tehtävät	8
2.2.3	Näyttötutkinnon järjestäjät	8
2.2.3.1	Näyttötutkinnon järjestäjien tehtävät	9
2.3	Tutkinnon perusteet	9
2.4	Tutkintovastaava	9
2.5	Näyttötutkintomestari	10
2.6	Tiivistelmä	11
3	TOIMIVALLAN KÄYTTÖ	11
3.1	Tutkintotoimikuntien tehtävä ja toimivalta	12
3.2	Toimivalta	13
3.3	Virkavastuu	13
3.4	Hyvä hallinto	14
3.5	Laillisuusvalvonta	16
3.6	Järjestämissopimus	16
3.7	Aiemmat aihepiirin tutkimukset	17
3.8	Tiivistelmä	21
4	TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	22
4.1	Tutkimusmenetelmät	22
4.1.1	Kysely	24
4.1.2	Haastattelu	26
4.1.3	Kyselylomakkeen laadinta	28
4.1.4	Aineiston analysointi	28
4.1.5	Reliabiliteetti ja validiteetti	29
4.2	Tutkimuksen toteutus	30
4.2.1	Opetushallituksen teemahaastattelu	30

4.2.2	Eduskunnan oikeusasiamiehen haastattelu	32
4.2.3	Kyselylomakkeen laadinta ja esitestaus	33
4.2.4	Yhteystietojen hankinta	34
4.2.5	Kyselynaineiston kerääminen.....	35
4.2.6	Kyselyaineiston tarkastus ja analysointi.....	36
5	TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	36
5.1	Tutkimusraportin rakenne	36
5.2	Tutkimustulokset.....	38
5.2.1	Taustatiedot	38
5.2.2	Tutkintotoimikuntayhteistyö	40
5.2.3	Tutkintotoimikunnan asiantuntemus	53
5.2.4	Päätöstenteko ja säädösten mukaisuus	57
5.2.5	Erimielisyydet.....	61
5.2.6	Täydentävät kysymykset	66
5.2.7	Vapaa palaute	71
5.3	Vastaus tutkimuskysymykseen sekä yhteenveto tutkimustuloksista	80
5.4	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	81
5.5	Jatkotoimenpiteet ja kehitys ehdotukset.....	82
	LÄHTEET	85

Liite 1	Kyselylomake
Liite 2	Kyselyaineisto

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on saanut alkunsa tutkijan itse kohtaamista odottamattomista toimintatavoista näyttötutkintojärjestelmässä sekä toimintatavat mahdollistavasta toimintaympäristöstä. Keskeisessä osassa tässä opinnäytetyössä ovat näyttötutkintojärjestelmää koskevat säädökset, määräykset ja ohjeet sekä tutkintovastaaville kohdistettu verkkokysely.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää miten näyttötutkintojärjestelmää koskevat säädökset ja säännökset toteutuvat tutkintotoimikuntien työssä. Tässä työssä säädöksillä tarkoitetaan kaikkia järjestelmää koskevia lakeja ja asetuksia ja säännöksillä järjestelmään kuuluvia määräyksiä ja ohjeita. Tutkimustulosten perusteella näyttötutkintojärjestelmää kehittävät tahot saavat kuvan järjestelmän toimijoiden todellisesta yhteistyöstä ja voivat tämän perusteella halutessaan kehittää toimintaympäristön toimintatapoja.

Tässä yhteydessä haluan myös kiittää kaikkia kyselyyn osallistuneita tutkintovastaavia, sekä tutkinnon järjestäjiä ja tutkintotoimikuntia, jotka mahdollistivat tutkintovastaavien tavoittamisen yhteystietojen luovuttamisella. Lisäksi haluan kiittää Opetushallitusta ja eduskunnan oikeusasiamiestä haastatteluista sekä Koulutuskeskus Salpausta tämän opinnäytetyön mahdollistamisesta. Erityskiitos kaikille niille henkilöille, jotka antoivat kannustavaa palautetta ja näin auttoivat omalta osaltaan saattamaan tämän työn loppuun.

1.1 Päijät-Hämeen koulutuskonserni -kuntayhtymä

Päijät-Hämeen koulutuskonserni -kuntayhtymä on maakunnallinen koulutuksen järjestäjä, kehittäjä ja ylläpitäjä. Koulutuskonserni johtaa ja koordinoi jäsenkuntiensa puolesta ammattikorkeakoulutusta, lukio- ja ammatillista koulutusta, oppisopimuskoulutusta sekä kuntoutusta ja työhönvalmennusta. Konsernin tulosalueita ovat Lahden ammattikorkeakoulu, Tuoterengas sekä Koulutuskeskus Salpaus. 2013 konsernin palveluksessa työskenteli 1515 henkilöä, joista opetushenkilöstöä oli 811.

Koulutuskeskus Salpaus, jossa tutkija toimii, on Päijät-Hämeen koulutuskonserniin kuuluva itsenäinen liikelaitos, joka järjestää ammatillista ja lukiokoulutusta nuorille ja aikuisille sekä koulutus-, asiantuntija- ja kehittämispalveluja yrityksille ja yhteisöille.

Koulutuskeskus Salpaukseen kuuluvat lähes kaikki Päijät-Hämeen alueen ammatilliset oppilaitokset ja yksi lukio. Vuosittain Salpauksessa opiskelee yli 20 000 henkilöä, joista noin 14 500 on aikuiskoulutuksessa. Opettajia ja muuta henkilökuntaa on yli 800 henkilöä. Koulutuskeskus Salpauksessa

järjestetään ammatillisena aikuiskoulutuksena myös näyttötutkintoihin valmistavaa koulutusta sekä tutkintotilaisuuksia.

Tämä tutkimustyö liittyy läheisesti tutkimuksen tekijän päivätyön, sähköalan opettajana ja sähkötoidenjohtajana sekä tutkintovastaavana mukanaan tuomiin lakisääteisiin velvollisuuksiin ja vastuisiin. Suomessa sähköturvallisuuden perusvaatimus on kirjattu sähköturvallisuuslakiin, jota täydentävät sähköturvallisuusasetus sekä ministeriöiden päätökset. Näyttötutkintotoiminta on myös lainsäädännöllä ohjattua toimintaa. Näyttötutkintojen järjestäjien ja tutkintotoimikuntien on noudatettava toimintaa ohjaavaa lainsäädäntöä sekä Opetushallituksen määräyksiä ja solmimaansa järjestämissopimusta.

1.2 Tutkimuksen tarve, tarkoitus ja tavoite

Näyttötutkintojärjestelmä täyttää 20 vuotta vuonna 2014. Kuluneiden vuosien aikana järjestelmää on pyritty kehittämään ja järjestelmän toimivuutta on tarkkailtu myös kehittämishankkeiden ja arviointien muodossa. Järjestelmän kehittämisessä on huomioitu vahvasti tutkintotoimikuntien toiminnan edellytykset, mikä onkin loogista, koska tutkintotoimikunnat sopivat ja vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä sekä vastaavat niiden valvonnasta. Sitä kuinka tutkintotoimikunnat toteuttavat tehtäviään ja kuinka ne käyttävät toimivaltaansa tutkinnon järjestäjiin, ei ole kuitenkaan nähty tarpeelliseksi selvittää. Näyttötutkintojärjestelmässä toimivalta annetaan luottamushenkilöelimelle, jonka jäsenien kompetenssia ei varmisteta, eikä sen toimintaa valvota. Eletäänkö liian hyvässä uskossa, kun olettaa, että em. vaatimuksilla kaikkiin toimikuntiin valikoituisi vain henkilöitä, jotka pystyvät toimimaan laadukkaasti järjestelmää ohjaavien säädösten ja säännösten mukaan, tuntien näyttötutkintojärjestelmän ja omaavan riittävän oman ammattialan asiantuntemuksen?

Tutkimuksen tarvetta voidaan perustella myös tutkinnon järjestäjien oikeusturvalla tai käytännössä sen puuttumisella suhteessa tutkintotoimikuntiin. Oikeusturvan puuttumista voidaan perustella lähtökohdalla toimijoiden erimielisyyksiin.

”Mikäli tutkintotoimikunnan kanssa on ongelmia, niin tutkinnon järjestäjät voivat katsoa peiliin”

Oikeusturvan puuttumista voidaan perustella myös seuraavasti. Molemmilla sopijaosapuolilla on oikeus purkaa tai irtisanoa järjestämissopimus mikäli toinen osapuoli toimii sen vastaisesti. Tutkintotoimikunnan purkaessa tai irtisanoessa sopimuksen tutkinnon järjestäjä menettää oikeuden tutkintojen järjestämiseen ja tutkintotoimikunta jatkaa toimintaansa jäljellä olevien sopimuskumppanien kanssa. Tutkinnon järjestäjän purkaessa tai irtisanoessa sopimuksen lopputulos on myös edellä kuvatunlainen, tutkinnon järjestäjä ei järjestä tutkintoja ja tutkintotoimikunta jatkaa normaalisti toimintaansa.

Oikeusturva ei välttämättä toteudu edes virkavastuun ja laillisuusvalvonnan kautta. Tätä kautta oikeutta haettaessa on suuri merkitys vallankäyttäjän toiminnan eettisyydellä ja moraalilla. Pystyykö vallan käyttäjä ottamaan vastuun päätöksistään ja toimimaan eettisesti oikein ja hyvällä moraalilla mikäli asioissa ilmenee selvitettävää?

Tämän tutkimustyön tarkoituksena on selvittää näyttötutkinnon järjestäjien kohdistuvaa vallankäytön luonnetta. Onko vallankäyttö näyttötutkintojärjestelmään kuuluvaa yhdenvertaisuuteen perustuvaa ohjausta vai mielivaltaista ja perusteetonta määräilyä. Mikä on Opetushallituksen rooli vallan käyttöön liittyvissä asioissa? Ovatko tutkintotoimikuntien mahdolliset ylilyönnit yksittäistapauksia vai näyttötutkintojärjestelmään liittyvä yleinen toimintatapa?

Tutkimustyön tavoitteena on antaa kokonaiskuva näyttötutkintojen järjestäjien ja tutkintotoimikuntien todellisesta yhteistyöstä ja kanssakäymisestä. Tutkimustyön tarkoituksena on myös antaa syitä näyttötutkintojärjestelmän laadulliseen parantamiseen ja osoittaa mahdollisia kehittämiskohteita. Tutkimustyön tuloksena näyttötutkintojärjestelmään liittyvät tahot saavat selvän kuvan siitä, kuinka ja mihin toimivaltaa käytetään tällä hetkellä näyttötutkintoja järjestettäessä. Työn perusteella voidaan tunnistaa, kehittää ja yhdenmukaistaa mahdollisia epäkohtia näyttötutkintojärjestelmässä toimivien tahojen osalta niin, että toimintaa ohjaavat tahot pystyvät ohjaamaan kehitystyötä oikeaan suuntaan taatakseen laadullisen ja tehokkaan koulutuksen sekä näyttötutkintojärjestelmän arvostuksen tutkinnon suorittajien ja työelämän silmissä.

1.3 Tutkimuskysymys

Tutkintotoimikunnat ovat keskeisimpiä toimijoita näyttötutkintojen toimeenpanossa, kehittämisessä ja laadunvalvonnessa. Näiden tehtävien laadukas hoitaminen edellyttää näyttötutkintojärjestelmää ohjaavien säädösten ja säännösten hallintaa, näyttötutkintojärjestelmän ja työelämän tuntemusta sekä vahvaa oman ammattialan asiantuntemusta. Nykyinen valintamenettely ei mitenkään varmenna em. edellytysten täyttymistä vaan olettaa, että tutkintotoimikunnan jäseneksi valittavalla henkilöllä on tarvittava osaaminen ja keskitytään siihen, että tutkinnon järjestäjät toimivat kuten tutkintotoimikunnat edellyttävät. Tutkintotoimikunnan toiminnalla ja päätöksillä on merkittävä vaikutus tutkintojen suorittamiseen ja myös tutkintotoimikuntien tulee noudattaa työssään järjestelmää koskevaa säädäntöä ja säännöksiä sekä tutkinnon järjestäjän kanssa solmimaansa järjestämissopimusta. Mikäli näin ei ole, laiminlyönnit vaikuttavat suoraan tutkintojen suorittamiseen ja epäonnistumiset leimaantuvat tutkinnon järjestäjään. On väärin olettaa, että vain tutkinnon järjestäjän toiminnassa voidaan laiminlyödä lainsäädäntöä, määräyksiä, ohjeita ja järjestämissopimusta.

Tutkimusongelmasta johdettu tutkimuskysymys:

Onko tutkintotoimikuntien toimivallankäyttö säädösten ja säännösten sekä järjestämissopimuksen mukaista?

1.4 Tutkinnon järjestäjän näkökulma

Tässä tutkimuksessa näyttötutkintojärjestelmän toimivuutta arvioidaan tutkinnon järjestäjän näkökulmasta tutkintovastaavien näkemysten perusteella. Erityinen paino tutkimuksessa on vallankäytöllä, siinä miten näyttötutkintojen järjestämisessä keskeisesti mukana olevat tutkintotoimikunnat käyttävät heille suotua toimivaltaa tutkinnonjärjestäjiin ja siihen, onko vallankäyttö säädösten ja säännösten mukaista sekä näyttötutkintojärjestelmän henkeen kuuluvaa järjestelmää, yhteistyötä ja yhdenvertaisuutta tukevaa toimintaa? Näyttötutkintojen sisältö on sidottu tutkinnon perusteisiin ja toteutustapa lainsäädäntöön sekä tutkintotoimikunnan kanssa tehtyyn järjestämissopimukseen ja sen liitteenä olevaan järjestämissuunnitelmaan. Tutkintotoimikunnat valvovat tutkinnon järjestäjien toimintaa ja heidän keskinäisen yhteistyön tulee säännösten mukaan perustua luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen.

Tutkintotoimikunnan tehtävänä on vastata näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta. Tutkintotoimikuntien työssä yhdistyvät sekä lainsäädännössä määritellyt viranomaistehtävät että ammattialan asiantuntijatehtävät. Työtään tutkintotoimikuntien jäsenet tekevät virkavastuulla, jonka mukaan heillä on velvoitteita, joita on noudatettava asioiden käsittelyssä ja päätöksenteossa näyttötutkintojärjestelmää koskevien säädösten lisäksi.

2 AMMATTITAIIDON HANKINTATAVASTA RIIPPUMATTOMAT TUTKINNOT

2.1 Näyttötutkintojärjestelmä

Näyttötutkintojärjestelmä on erityisesti aikuisille suunniteltu joustava tapa osoittaa ammattitaitoa. Siihen osallistuneiden henkilöiden ja tutkintosuoritusten määrä on jatkuvassa kasvussa mikä tukee näyttötutkintojen vakiintunutta asemaa koulutusjärjestelmässä. Näyttötutkintojen keskeisiä periaatteita ovat;

- työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opettajien tiivis kolmikantayhteistyö koulutustoimikunnissa ja tutkintotoimikunnissa sekä laadittaessa tutkinnonperusteita ja rakennetta ja suunniteltaessa, järjestettäessä sekä arvioitaessa näyttötutkintoja
- ammattitaidon hankintatavasta riippumaton suoritustapa. Ammattitaito voi olla hankittuna työkokemuksen, opintojen tai muun toiminnan kautta
- näyttötutkintojen suorittaminen pääsääntöisesti aidoissa työelämän tehtävissä tutkinnon perusteiden mukaisesti sekä
- henkilökohtaistaminen.

Näyttötutkinnon suorittaja voi osallistua valmistavaan koulutukseen, jonka avulla hankitaan tarvittavaa ammattitaitoa tai täydennetään jo olemassa olevaa osaamista. Jos henkilöllä on jo riittävä ammattitaito, hän voi suorittaa näyttötutkinnon tai sen osan osallistumatta koulutukseen. Ammattitaidon hankintatavasta riippumattomina näyttötutkintoina voidaan suorittaa kaikki ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot ja ne tuottavat kelpoisuuden korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin sekä ammattikorkeakouluopintoihin. Vuosille 2013 - 2016 on tutkintorakenteessa 151 ammatillista perustutkintoa, 208 ammattitutkintoa ja 139 erikoisammattitutkintoa (Näyttötutkinnot ja niistä vastaavat tutkintotoimikunnat toimikaudella 1.8.2013 - 31.7.2016).

Näyttötutkintojärjestelmä sai alkunsa vuonna 1994 säädetystä ammattitutkintolaista (306/1994) ja sitä täydentävästä asetuksesta (308/1994). Koulutuslainsäädännön kokonaisuudistuksessa ammattitutkintolaki kumottiin ja näyttötutkintojärjestelmää koskevat säädökset siirrettiin lakiin ja asetukseen ammatillisesta aikuiskoulutuksesta, jotka tulivat voimaan vuonna 1999. Säädöksiä on muutettu 2006 ja 2010 voimaan tulleilla laeilla ja asetuksilla

jotka koskivat ammatillisen aikuiskoulutuksen ohjausjärjestelmää sekä näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen rahoitusta. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 15–16.)

2.2 Näyttötutkintojärjestelmän toimijat

Näyttötutkintojärjestelmän toimijoita ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriö, Opetushallitus, työelämän edustajat ja työelämäjärjestöt, tutkintotoimikunnat, näyttötutkinnon järjestäjät, koulutustoimikunnat, tilastokeskus, koulutusrahasto sekä näyttötutkintomestarikoulutusta järjestävät ammatilliset opettajakorkeakoulut. Tässä tutkimuksessa keskitytään tutkinnonjärjestäjän kannalta keskeisiin toimivallan käyttäjiin, tutkintotoimikuntiin sekä Opetushallitukseen, joka asettaa toimikunnat ja vastaa tutkintotoimikuntien sekä tutkinnon järjestäjän ohjauksesta.

2.2.1 Opetushallitus

Opetushallitus on opetusministeriön alainen vuonna 1991 Kouluhallituksen ja Ammattikasvatushallituksen yhdistymisestä syntynyt opetuksen kehittämisvirasto, jonka tehtäviä ovat koulutuksen valtakunnallisten linjausten toimeenpano, opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteiden valmistaminen, koulutuksen ja opetushenkilöstön kehittäminen, koulutuksen seuranta- ja oppimistulosten seuranta-arviointien tuottaminen sekä koulutustoimialan palvelut.

Opetushallituksessa työskentelee noin 300 asiantuntijaa viidessä toimintayksikössä, joita ovat: yleissivistävä koulutus, ammattikoulutus, tieto- ja arviointitoiminta, koulutustoimialan palvelut sekä ruotsinkielinen koulutus. Toimintayksiköt on jaettu pienempiin asiantuntijayksikköihin joiden kesken Opetushallituksen tehtävät on jaettu. Näyttötutkintojärjestelmästä vastaa ammattikoulutuksen toimintayksikkö, jonka tehtäviin kuuluu:

- Ammatillinen peruskoulutus.
- Ammatillinen aikuiskoulutus.
- Oppisopimuskoulutuksen kehittäminen.
- Työssäoppimisen kehittäminen.
- Koulutus- ja tutkintotoimikunnat.
- Vammaisten valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus.
- Maahanmuuttajien ammattikoulutukseen valmistava koulutus.
- Työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointitutkintojen kansainvälinen vertailu ja tunnustaminen. (Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi 2010.)

2.2.1.1 Opetushallituksen tehtävät

Opetushallitus vastaa näyttötutkintojärjestelmän tutkintorakenteesta sekä tutkintojen perusteiden laatimisesta ja AIPAL-palautejärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä. Se asettaa tutkintotoimikunnat ja päättää niiden toimiala- ja aluejaosta sekä ja huolehtii tutkintotoimikuntien maksuliikenteestä, kirjanpidosta ja arkistosta. Opetushallitus ohjaa ja kouluttaa tutkintotoimikuntia ja näyttötutkinnon järjestäjiä sekä avustaa tutkintotoimikuntia näyttötutkintojen järjestämisedellytysten selvittämisessä ja määrää todistuksiin kirjoitettavista tiedoista. Näiden tehtävien lisäksi Opetushallitus myöntää valtionavustuksia ammatillisen lisäkoulutuksen kehittämiseen ja se voi antaa määräyksiä tutkintomaksujen tilittämisestä, henkilökohtaistamisesta sekä näyttötutkintojen käytännön järjestelyistä. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 22.)

Opetushallituksen tehtävä on toimia myös sovittelijana riitatilanteissa, mikäli tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä eivät pääse sovintoon keskinäisessä erimielisyydessä (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 75).

2.2.1.2 Tutkintotoimikunnan asettaminen

Opetushallitus päättää tutkintotoimikuntien asettamisesta sekä niiden toimialoista ja toimialueista. Toimikunnat asetetaan yleensä kolmeksi vuodeksi kerrallaan ne voivat olla suomen- tai ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä. Tarvittaessa toimikunta voidaan asettaa niin, että asiointi on mahdollista myös saamenkielellä. Toimikuntaan valitaan enintään yhdeksän jäsentä, joista enemmistön tulee olla työelämän edustajia. Jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä sekä opettajia ja tarvittaessa myös itsenäisiä ammatinharjoittajia. Tutkintotoimikuntiin on mahdollista nimetä myös pysyviä asiantuntijoita. Nimeäminen tapahtuu kyseessä olevan alan edustavampien järjestöjen ja muiden yhteisöjen esitysten perusteella jäsenesityslomakkeella. Nimettävillä henkilöillä on oltava riittävä asiantuntemus ja kokemus toimikunnan tehtäviin kuuluvissa asioissa sekä mahdollisuus osallistua tehokkaasti toimikunnan työhön. (Tutkintotoimikunnat n.d.)

2.2.1.3 Tutkintotoimikuntien ohjaus ja koulutus

Opetushallituksen asiantuntija on tutkintotoimikunnan käytettävissä jo tutkintotoimikunnan järjestäytymiskokouksessa. Lisäksi asiantuntija apua on saatavilla muulloinkin sitä pyydettyäessä. Uusille toimikunnille Opetushallitus järjestetään toimikauden alussa koulutustilaisuuden, jossa käsitellään näyttötutkintojärjestelmään liittyvää lainsäädäntöä sekä toimikuntien käytännön toimintaa. Tämän lisäksi toimikuntien puheenjohtajia ja sihteereitä koulutetaan kaksi kertaa vuodessa ajankohtaisista asioista ja mahdollisista muutoksista näyttötutkintojärjestelmässä. Työelämän järjestöjen kanssa Opetushallitus järjestää kehittämisseminaareja sekä koulutusta erikseen

sovitun koulutusohjelman mukaisesti. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen (tutke) väliraportti 2010, 13–14.)

2.2.2 Tutkintotoimikunnat

Tutkintotoimikunnat ovat Opetushallituksen asettamia ja sen yhteydessä toimivia lakisääteisiä luottamushenkilöelimiä, jotka vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta. Tutkintotoimikunnat ovat valtakunnallisia ja niiden jäsenet edustavat työnantajia, työntekijöitä, opettajia sekä itsenäisiä ammatinharjoittajia mikäli heidän toimintansa on alalla merkittävää. Tutkintotoimikunnat asetetaan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan Opetushallituksen eri tahoilta pyytämien esitysten perusteella. Tutkintotoimikuntaan nimetään enintään yhdeksän virkavastuulla toimivaa jäsentä, jotka toimivat tehtävässään oman toimensa ohella. Tutkintotoimikuntaan voidaan nimetä myös ulkopuolisia pysyviä asiantuntijoita sekä ulkopuolinen sihteeri. Tutkintotoimikuntia asetettaessa tulee ottaa huomioon myös kaksikielisten tutkintotoimikuntien riittävä edustavuus sekä naisten ja miesten välinen tasa-arvo tutkintotoimikuntien jäsenistössä. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 65–66.)

2.2.2.1 Tutkintotoimikuntien tehtävät

Tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä solmimalla järjestämissopimuksen näyttötutkintojen järjestäjien kanssa. Ne seuraavat myös näyttötutkintojärjestelmän toimivuutta ja antavat tarvittaessa kehittämistä koskevia aloitteita sekä vastaavat näyttötutkintojen valvonnasta ja tarvittaessa pyytävät näyttötutkintojen järjestämisedellytysten selvitystä Opetushallitukselta. Tutkintotoimikuntien tehtäviin kuuluu myös tutkintotodistusten ja kunniakirjojen allekirjoittaminen, arvioinnin oikaisemisesta päättäminen sekä määrättyjen asiakirjojen tietojen toimittaminen opetushallintoviranomaiselle ja omien asiakirjojen säilyttäminen toimikautensa aikana. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 22–23.)

2.2.3 Näyttötutkinnon järjestäjät

Perus-, ammatti ja erikoisammattitutkinnon sekä ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjinä voivat toimia tahot, joille opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt luvan koulutuksen järjestämiseksi. Tällaisia tahoja voivat olla kunnat, kuntayhtymät, rekisteröidyt yhteisöt, säätiöt taikka valtion liike- ja oppilaitokset, jotka järjestävät koulutusta ammatillisissa oppilaitoksissa, ammatillisissa erityis- ja erikoisoppilaitoksissa ja muissa oppilaitoksissa sekä oppisopimuskoulutuksena (L 630/1998 2:8§; L 631/1998 2:4§).

2.2.3.1 Näyttötutkinnon järjestäjien tehtävät

Näyttötutkinnon järjestäjän tehtävänä on laatia järjestämissopimushakemus tutkintotoimikunnalle ennen koulutuksen aloittamista sekä suunnitella ja järjestää tutkintotilaisuudet ja niiden arviointi yhteistyössä työelämän edustajien kanssa ko. sopimuksen ja sopimuksen liitteenä olevan järjestämissuunnitelman mukaisesti. Näyttötutkinnon järjestäjä vastaa myös näyttötutkintojen suorittamiseen liittyvästä tiedottamisesta, neuvonnasta ja ohjauksesta sekä tutkintojärjestelmään kuuluvasta henkilökohtaistamisesta. Muita näyttötutkinnon järjestäjän tehtäviä ovat tutkintotodistusten sekä ammatti- ja kunniakirjojen laadinta, hankinta tai tilaaminen ja allekirjoittaminen. Näyttötutkintojen järjestäjät vastaavat myös tilastoinnista sekä arviointiaineiston dokumentoinnista ja arkistoinnista. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 23.)

2.3 Tutkinnon perusteet

Opetushallitus päättää tutkintojen perusteista ja vastaa niiden laatimisesta yhdessä työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan sekä mahdollisesti myös itsenäisten ammatinharjoittajien edustajien kanssa. Kolmikantaisella edustuksella on tarkoitus saada yhteinen käsitys siitä, millaisilla työtehtävillä ko. tutkinnon ammattitaito pystytään osoittamaan ja arvioimaan. Tutkinnon perusteissa määritellään tutkinnon muodostuminen, tutkintoon kuuluvat osat, niistä mahdollisesti muodostuvat osaamisalat. Näiden lisäksi tutkinnon perusteita selviää vaadittava ammattitaito tutkinnon osittain, arvioinnin perusteet sekä ammattitaidon osoittamistavat. Kaikkien osapuolten, niin koulutuksen järjestäjän, tutkinnon järjestäjän kuin tutkintotoimikunnan on noudatettava tutkinnon perusteita, eikä niistä saa poiketa. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 29–30.)

2.4 Tutkintovastaava

Tutkintovastaavan tehtävänä on toimia näyttötutkinnon järjestäjän ja tutkintotoimikunnan välisenä yhteyshenkilönä tutkinnon järjestämiseen liittyvissä asioissa. Tutkintovastaava on nimetty järjestämissopimuksessa. Koska tutkintovastaavalla on paljon tehtäviä ja laajat vastuut, hän voi jakaa tehtäviään muille henkilöille, mutta vastuu säilyy aina tutkintovastaavalla. Tutkintovastaavan tehtäviä ja vastuuta ovat:

- Toimii yhteyshenkilönä sopimusoppilaitoksen ja tutkintotoimikunnan välillä ja vastaa organisaatiossaan tutkintotoimikunnan asioiden tiedottamisesta näyttöjen järjestelyissä mukana oleville henkilöille.
- Huolehtii siitä, että tutkintotoimikunta saa tarvitsemansa tiedon ajoissa.
- Vastaa tutkintotehtävien toimittamisesta tutkinnon suorittajille ajoissa ja oikeassa muodossa.

- Vastaa tutkintotilaisuuksien tiedottamisesta, ohjeistuksesta ja markkinoinnista myös mahdollisille ulkopuolisille tutkintotilaisuuteen osallistujille.
- Toimii yhteyshenkilönä oppilaitoksen ja arvioijien välillä ja vastaa arvioijien koulutuksesta, ohjeistuksesta sekä perehdytyksestä ja tiedottaa heille tutkintotilaisuuden aikataulusta sekä tehtävistä ja arviointilomakkeista.
- Toimii yhteyshenkilönä tutkinnon suorittajien ja arvioijien välillä.
- Vastaa tutkintotilaisuuden käytännön järjestelyistä sekä tutkinnon suorittajan työrauhasta ja tutkintotilaisuuden sujuvuudesta.
- Vastaa tutkinnon suorittajien oikeuksien ja vastuiden tiedottamisesta.
- Vastaa arviointipäätöksen tiedottamisesta tutkinnon suorittajalle.
- Varmistaa dokumenttien oikeellisuuden tutkintotodistusten tilaamisen yhteydessä.
- Vastaa henkilökohtaistamisen toteutumisesta.
- Vastaa palautteen keräämisestä arvioijilta ja sen toimittamisesta tutkintotoimikunnalle. (Tutkintovastaavan tehtävät 2010.)

2.5 Näyttötutkintomestari

Näyttötutkintomestari on suorittanut Opetushallituksen hyväksymän 25 opintopisteen laajuisen näyttötutkintomestarin koulutusohjelman ja on näyttötutkintojärjestelmän, oman alansa tutkintojen ja arvioinnin asiantuntija. Koulutusohjelma muodostuu seuraavista osista; näyttötutkintojen järjestämisen suunnittelu, näyttötutkinnon järjestäminen henkilökohtaisesti ja näyttötutkinnon laadun varmistaminen. Vaadittu osaaminen osoitetaan, arvioidaan ja tunnustetaan ensisijaisesti kunkin osallistujan omissa työtehtävissä näyttötutkintojärjestelmän periaatteiden mukaisesti. Koulutusohjelman tarkoituksena on edistää näyttötutkintojärjestelmän kehittymistä työelämän vaatimukset huomioon ottavaksi yhteistyöksi sekä parantaa arvioinnin ja näyttötutkintojen järjestämisen taitoja. Koulutusohjelma valmistaa kehittämään näyttötutkintojen suunnittelun ja järjestämisen, ammattitaidon arvioinnin sekä laadun varmistamisen taitoja asiantuntijatasolle kullekin tutkinnon suorittajalle henkilökohtaistamisen mukaan. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 42; Näyttötutkintomestari, koulutusohjelma (25op.) 2012, 8, 15.)

2.6 Tiivistelmä

Näyttötutkintojärjestelmä sai alkunsa vuonna 1994 voimaan tulleesta ammattitutkintolaista (L 306/1993), joka myöhemmin korvattiin lailla ammatillisesta koulutuksesta (L 631/1998). Laki korostaa työelämän tarpeiden huomioonottamista koulutuksessa ja sen tarkoituksena on parantaa aikuisväestön ammatillista osaamista, antaa valmiuksia itsenäiseen ammatin harjoittamiseen, tukea elinikäistä oppimista sekä edistää työllisyyttä ja kehittää työelämää.

Näyttötutkintojärjestelmä on osaamisen laadunvalvontajärjestelmä, jonka keskeisiä periaatteita ovat kolmikantayhteistyö, ammattitaidon hankintatavasta riippumaton suoritustapa sekä ammattitaidon osoittaminen näyttötutkinnoilla. Näyttötutkinnoilla voidaan osoittaa osaamista kolmella eri tasolla ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto sekä erikoisammattitutkinto. Kaikilla tasoilla tutkinnon suorittaminen tapahtuu henkilökohtaisen opiskeluohjelman mukaan, joka on laadittu oppilaitoksen ja opiskelijan yhteistyössä.

Näyttötutkintoja ja niihin valmistavaa koulutusta voi järjestää taho, jolle opetusministeriö on myöntänyt luvan ko. koulutuksen järjestämiseen. Järjestämisluvan saamiseksi hakijalla on oltava ammatilliset sekä taloudelliset edellytykset koulutuksen järjestämiseen ja koulutukselle on oltava tarve. Näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta vastaavat Opetushallituksen asettamat tutkintotoimikunnat, joiden kanssa tutkinnon järjestäjät tekevät sopimuksen tutkintojen järjestämiseksi. Tutkintotoimikunnat ja tutkinnonjärjestäjät noudattavat tehtävissään järjestelmää koskevaa lainsäädäntöä, Opetushallituksen määräyksiä ja ohjeita sekä keskenään solmimaansa järjestämissopimusta.

3 TOIMIVALLAN KÄYTTÖ

Opetushallitus on ohjeistanut näyttötutkintojärjestelmän toimintaa hyvällä ohjeistuksella menestyksekkään toiminnan takaamiseksi. Keskeisimpänä ohjeena voidaan pitää näyttötutkinnon järjestäjien, tutkintotoimikuntien ja muiden näyttötutkintojärjestelmän toimijoiden käyttöön tarkoitettua näyttötutkinto-opasta. Oppaassa on koottu yhteen näyttötutkintojärjestelmän toiminnan kannalta keskeinen sisältö ja sen tavoitteena on kehittää järjestelmän laatua, ohjata näyttötutkintojen järjestämistä sekä yhdenmukaistaa toimintaa. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 7.)

Näyttötutkinto-oppaan mukaan sopijapuolten, tutkintotoimikunnan ja näyttötutkinnon järjestäjän on tehtävä kiinteää ja molemminpuolista yhteistyötä, jonka tulee perustua luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen. Opetushallitus painottaa myös avointa ja keskeisiltä osin dokumentoitua keskustelua yhteisistä päätöksistä. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 71.)

Ohjeistuksen lisäksi tutkinnon järjestäjien ja tutkintotoimikuntien toimintaa ohjaa niiden keskenään solmima järjestämissopimus, joka on liitteineen molempia osapuolia sitova asiakirja. Sopimuksen solmittuaan tutkinnon järjestäjän tulee toimia sopimuksessa ja sen liitteissä sovitulla tavalla ja tutkintotoimikunnan tulee antaa tutkinnon järjestäjän toimia siten kuin sopimuksessa on sovittu. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 43.)

Kaiken toiminnan näyttötutkintojärjestelmässä tulee perustua hallintoasioiden käsittelyä ja hallinnon julkisuutta koskevaan säädäntöön ja päätöksiin tulee olla ohjaavien säädösten mukaisia. Mikäli ohjeista poiketaan, tälle pitää olla vahvat perusteet ja poikkeaman tulee säädännön ja järjestämissopimuksen mukainen. Tutkintotoimikuntatyössä toimivaltaa ei saa käyttää ”väärin motiivein” vaan sitä on käytettävä ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Tämä onnistuu parhaiten noudattamalla hallintolakia. Mahdolliset näkemyserot ja erimielisyydet näyttötutkinnon järjestämisestä on pyrittävä ratkaisemaan tutkintotoimikunnan ja näyttötutkinnon järjestäjän keskinäisin neuvotteluin. Mikäli neuvottelut eivät johda tulokseen, niin erimielisyydet ratkaistaan Opetushallituksen avulla sovittelumenettelyssä.

3.1 Tutkintotoimikuntien tehtävä ja toimivalta

Tutkintotoimikunnat ovat lakisääteisiä luottamushenkilöelimiä, joiden jäsenet toimivat virkavastuulla. Tutkintotoimikuntien tehtävää, toimivaltaa ja vastuuta määrittelevät laki ja asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (L 631/1998 ja A 812/1998). Hallintoasioiden käsittelyä sekä hallinnon julkisuutta koskevat keskeiset säännökset sisältyvät hallintolakiin (L 434/2003) sekä lakiin viranomaisen toiminnan julkisuudesta (L 621/1999). (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 65.)

Tutkintotoimikuntien tehtäviin kuuluu:

- Vastata näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä tutkintotoiminnan johtamisesta ja ohjaamisesta.
- Sopia näyttötutkintojen järjestämisestä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisen luvan saaneiden koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa riittävän asiantuntemuksen omaavien muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa.
- Vahvistaa tutkintosuoritusten arvioinnit ja antaa tutkintotodistukset.
- Päättää tutkintosuoritusten arvioinnin oikaisemisesta.
- Toimia aloitteellisesti näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseksi. (Tutkintotoimikunnat n.d.)

Tutkinnon järjestäjän toiminnan kannalta tutkintotoimikuntien keskeinen tehtävä on näyttötutkintojen valvonnassa. Tutkinnon järjestäjän sekä tutkintotoimikunnan tulee toimia niin kuin yhteisesti solmitussa

järjestämissopimuksessa ja sen liitteissä on sovittu, tämä tarkoittaa myös sitä, että tutkintotoimikunta ei voi esittää vaatimuksia tutkinnon järjestäjälle järjestämissopimuksen ulkopuolelta. Tutkintotoimikunnalla ei ole myöskään toimivaltaa puuttua näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen järjestämiseen.

3.2 Toimivalta

Mäenpään mukaan toimivalta tarkoittaa

”viranomaisen tai virkamiehen oikeutta käyttää julkista valtaa” (Mäenpää 2011, 24).

Husa ja Pohjolainen määrittelevät toimivallan erityiseksi kelpoisuudeksi suorittaa virkatehtäviä aiotun oikeusvaikutuksen mukaisesti. Heidän mukaansa toimivalta on yleisesti

”hallintoelimen tai yksittäisen virkamiehen oikeutta käyttää julkista valtaa suhteessa yksityiseen oikeussubjektiin” (Husa & Pohjolainen 2008, 223).

Perustuslain 2 §:n lainalaisuusperiaatteen mukaan julkisen vallan käytön tulee perua lakiin, joten myös viranomaisen toimivallan on perustuttava lakiin jossa yleensä määritellään viranomaisen tehtäviä, toimialaa ja toiminnan tavoitteita. On kuitenkin huomioitava, että nämä tehtävää määrittelevät säädökset eivät kuitenkaan määrittele tehtävien toteuttamisessa käytettävää toimivaltaa, koska säädetyistä tehtävistä ei voi johtaa toimivaltaa, joka oikeuttaisi julkisen vallan käyttöön näiden tehtävien suorittamisessa. (Mäenpää 2011, 25.)

3.3 Virkavastuu

Koskinen ja Kulla määrittelevät virkavastuuta seuraavasti

”Virkamiesten erityistä, kansalaisten yleistä oikeudellista vastuuta tiukempaa vastuuta kutsutaan virkavastuuksi.”

Heidän mukaansa tällainen vastuu on tarpeellista, koska virkamiehet käyttävät julkista valtaa päättäessään yksityisten ihmisten eduista, oikeuksista ja velvollisuuksista. Tämän lisäksi heiltä edellytetään puolueettomuutta sekä asemansa ja tehtäviensä mukaista käytöstä. (Koskinen & Kulla 2009, 235.)

Virkavirheen seuraamuksena tulee virkavastuu, jonka tarkoituksena on taata hyvä hallinto ja asianmukainen käsittely niin kuin hallintolaissa on säädetty. Mikäli virkamies toimii hallintolain vastaisesti tai laiminlyö sen määrittelemiä velvollisuuksia taikka osoittaa toimimattomuutta tai passiivisuutta taikka laiminlyö muita virkavelvollisuuksiaan hän tekee virkavirheen. Virkamies vastaa aina itse tekemästään päätöksestä. Monijäsenisessä elimessä kaikki lainvastaista päätöstä kannattaneet ovat vastuussa päätöksestä - päätöstä

vastaan äänestänyttä vastuu ei koske. Esittelijällä on puolestaan vastuu esittelyn lainmukaisuudesta sekä aineiston riittävästä sisällöstä ja paikkansapitävyydestä. Hän on myös vastuussa esityksensä perusteella tehdyn päätöksen lainmukaisuudesta vaikka se ei olisi esittelijän kanta. Tästä vastuusta esittelijä vapautuu kuitenkin esittämällä päätöksestä eriävän mielipiteen. (Mäenpää 2008, 88–89.)

Parviaisen mukaan virkavastuu on joiltain osin ankarampaa kuin muiden henkilöiden ja se sisältää rikosoikeudellisen sekä vahingonkorvausoikeudellisen vastuun. Virkarikoksista voidaan tuomita rangaistukseksi varoitus, viraltapano, sakko tai vankeutta. Virkavastuuseen sisältyvä vahingonkorvausvastuu määräytyy vahingonkorvauslain mukaan. (Parviainen 2010, 18.)

3.4 Hyvä hallinto

Perustuslaki sisältää toimeksiannon, jonka mukaan hyvän hallinnon takeet tulee määritellä lailla. Tämän tehtävän täyttää hallintolaki, jota säätelee hyvän hallinnon perusteita sekä hallintoasioissa noudatettavaa menettelyä. Hallintolakia voidaan pitää hyvän hallinnon takeet määrittävänä standardisäädöksenä, jonka määrittelemää viranomaistoiminnan laatutasoa voidaan pitää hyvän hallinnon yleisenä vähimmäistasona jota ei tulisi voida heikentää erityissäännöksillä. Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat myös sellaiset menettelyä koskevat vaatimukset, jotka on määritelty muissa, hallintolain hallintoasioiden käsittelyä määrittävissä säännöksissä. Hyvän hallinnon yleisiä lähtökohtia ovat:

- Oikeusturvan, palvelujen laadun ja tuloksellisuuden edistäminen (1 §).
- Hallinnon oikeusperiaatteet (6 §).
- Palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus (7 §).
- Neuvonta (8 §).
- Hyvän kielenkäytön vaatimus (9 §).
- Viranomaisten yhteistyö (10 §). (Mäenpää 2011, 29.)

Mäenpään mukaan perustuslain ja hallintolain säädösten nojalla hyvän hallinnon velvoitteet koskevat hallintotehtävää tekevien viranomaisten lisäksi myös muiden yhteisöjen toimielimissä palvelevia henkilöitä ja yksityisiä henkilöitä palvelussuhteen luonteesta riippumatta (Mäenpää 2008, 88). Tämän nojalla myös koko näyttötutkinnon järjestäjän organisaation tulee toteuttaa hyvää hallintoa.

Julkista valtaa käytettäessä päätösten sidonnaisuus ohjaaviin säädöksiin vaihtelee päättävien tahojen ja päätöksentekotilanteiden mukaan. Nykyaikaisen perusoikeuslähtöisen hallinto-oikeudellisen ajattelun mukaan julkisten tehtävien hoitamisen tulee olla oikeudellisesti rajoitettua ja sidottua toimintaa eikä pelkästään oikeussubjektiin kohdistettua julkisen vallan

käyttöä. Päätöksenteko voi olla muodoltaan, joko sidottua harkintaa tai vapaata harkintaa. Oikeusharkintaan nojaava sidottu harkinta perustuu suoraan laillisuusharkintaan, koska sitä ohjaa sitovalla tavalla lainsäädäntö joka pyrkii suoraan kertomaan tehtävän ratkaisun sisällön. Tarkoituksenmukaisuusharkintaan perustuvaa vapaata harkintaa ei lainsäädäntö ohjaa yhtä tiukasti. Näin tehtävässä päätöksessä lainsäädäntö asettaa ratkaisutoiminnalle tietyt rajat, mutta ratkaisun sisältö jää viranomaisen harkintaan. On yleistä, että hallintopäätösten teossa on mukana molempien hallintoharkinnan muotojen elementtejä. Vaikka oikeusnormi jättäisikin runsaasti tilaa harkinnalle, niin oikeusvaltiossa vallan käyttö ei ole koskaan täysin vapaata, koska siihen vaikuttavat laillistetut yleiset hallinto-oikeudelliset periaatteet sekä perus- ja ihmisoikeudet. Nämä tulee huomioida erityisesti silloin kun käytetään harkintaa, koska yleisten periaatteiden tarkoituksena on rajoittaa viranomaisen harkintavaltaa, jota hän voi hallintotoiminnassa käyttää. (Husa & Pohjolainen 2008, 224–225.)

Yleistä hallintovaltaa ohjaavat ja harkintavaltaa rajoittavat hallinnon oikeusperiaatteet ovat hallintolain 6 §:stä johdettuina seuraavat:

”Yhdenvertaisuuden periaate edellyttää, että samanlaiset asiat tulee ratkaista samalla tavalla. Viranomaisen on siis kohdeltava hallinnossa asioivia mahdollisimman tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla.”

”Objektiviteettiperiaate vaatii viranomaisten nojautuvan ratkaisuissaan vain asiallisesti (objektiivisesti) perusteltaviin seikkoihin. Viranomaisen tai muun julkista valtaa käyttävän tahon on toimittava puolueettomasti eli kyettävä perustelemaan toimintansa mahdollisimman objektiivisin perustein.”

”Suhteellisuusperiaate edellyttää viranomaisen käyttävän niille kuuluvaa harkintavaltaa toiminnassaan siten, että käytettävät keinot ovat kohtuullisessa ja järkevässä suhteessa niillä tavoiteltaviin päämääriin.”

”Tarkoitussidonnaisuuden periaate rajoittaa viranomaisen toimivallan käytön vain niihin tarkoituksiin, joita varten viranomainen on olemassa. Jos viranomainen edistää muita tarkoituksia (esim. käyttää toimivaltaansa yksityisten toiminnan tarkoitushakuisen vaikeuttamiseen), on kyse harkintavallan väärinkäytöstä.”

”Luottamuksensuojan periaate tarkoittaa sitä, että julkisen vallan käytön kohteiden tulee voida luottaa viranomaisten toiminnan oikeellisuuteen ja tehtyjen lainmukaisten päätösten pysyvyyteen. Tämä lakiin kirjoitettu periaate rajoittaa päätösten jälkikäteistä muuttamista yksityiselle haitalliseen suuntaan. Jos päätös

muuttaa vakiintunutta käytäntöä, se on aina perusteltava.” (Husa & Pohjolainen 2008, 226–227.)

3.5 Laillisuusvalvonta

Hyvä hallinto ja oikeus asianmukaiseen menettelyyn eivät välttämättä toteudu ilman viranomaiseen kohdistuvaa laillisuusvalvontaa. Laillisuusvalvonta on keskeinen keino, jolla pyritään turvaamaan viranomaisen toiminnan toteutuminen hyvän hallinnon periaatteiden mukaan, niin kuin se on määritelty hallintolaissa. Hallinnon ylin laillisuusvalvonta kuuluu Suomessa eduskunnan oikeusasiamiehelle ja valtioneuvoston oikeuskanslerille, joiden keskeisiin tehtäviin kuuluvat virkatoiminnan tarkastaminen ja hallintotoiminnan ja julkisen vallan käytön lainmukaisuuden valvonta. Valvonnan kohteena on viranomaisen toiminta sekä julkisen hallintotehtävän hoitaminen koskien tuomioistuimia ja muita viranomaisia sekä virkamiehiä, julkisyhteisöjen työntekijöitä ja muita julkista tehtävää hoitavia henkilöitä. Mikäli oikeusasiamies tai oikeuskansleri havaitsee viranomaisen toiminnassa virheen tai laiminlyönnin, hän voi nostaa syytteen tai antaa viranomaiselle huomautuksen. Lievemmissä tapauksissa on mahdollista vain kiinnittää huomiota lain tai hyvän hallintotavan menettelyyn. (Mäenpää 2008, 85–86.)

3.6 Järjestämissopimus

Järjestämissopimus on tutkinnonjärjestäjän ja tutkintotoimikunnan välinen asiakirja jossa sovitaan näyttötutkintojen järjestämisestä. Opetushallitus on antanut sopijaosapuolille ohjeen sopimuksen tekemisestä. Sopimus on liitteineen molempia osapuolia oikeudellisesti sitova ja siinä tulee sopia osapuolten kesken ainakin seuraavista asioista:

- Tutkinnoista, joita sopimus koskee.
- Tutkintokielistä.
- Tutkintotilaisuuksien järjestelyistä.
- Tutkintosuoritusten arvioijista.
- Mahdollisuudesta suorittaa näyttötutkinto ilman siihen valmistavaa koulutusta.
- Ilman valmistavaa koulutusta järjestettäviin tutkintotilaisuuksiin osallistuvilta perittävistä maksuista.
- Tutkintojen suorittamista ja tutkintotilaisuuksista osallistujalle aiheutuvia kustannuksia koskevan tiedotuksen ja neuvonnan järjestämisestä.
- Menettelystä sopimusta koskevien erimielisyyksien ratkaisemiseksi.
- Sopimuksen voimassaolosta sekä sen purkamisesta ja irtisanomisesta. (A 812/1998 5§).

Näyttötutkintojen järjestämisen tulee perustua molemminpuoliseen luottamukseen, jossa molempien osapuolten tulee toimia sopimuksessa kuvatulla tavalla. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ennen kuin järjestämissopimus on vahvistettu allekirjoituksin. Mikäli sopimusta ei noudateta, molemmilla osapuolilla on oikeus purkaa tai irtisanoa sopimus. (Opetushallitus, näyttötutkinto-opas 2012, 43, 72–77.) Mikäli tutkinnon järjestäjä ei noudata järjestämissopimusta, näyttötutkintojen järjestämiseen liittyviä säännöksiä tai määräyksiä tutkintotoimikunnan tulee puuttua tähän toimintaan ensisijaisesti tiedottamalla, ohjeistamalla tai ohjauksella (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen (tutke) väliraportti 2010, 28).

Kun järjestämissopimukseen kirjattuja tietoja joudutaan muuttamaan, on tämä tehtävä sopimuskumppanien välisenä yhteistyönä sopimusta irtisanomatta. Tutkintotoimikunnan tulee lähettää kopiot uusista järjestämissopimuksista Opetushallitukselle, joka on antanut tiedotteen näiden tilanteiden ohjeistukseksi. (Opetushallitus, ammatillisten perustutkintojen perusteiden toimeenpano 2012, 171.)

3.7 Aiemmat aihepiirin tutkimukset

Tässä tutkimuksessa tarkasteltavia aikaisempia näyttötutkintojärjestelmään liittyviä selvityksiä, raportteja, arviointoja ovat näyttötutkintojärjestelmän kokonaisarviointi (2000), aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus (2006) sekä ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishanke (TUTKE1, 2010) ja tämän väliraportin yhteydessä tehty selvitysraportti, tutkintotoimikuntajärjestelmän arviointia ja ehdotukset tutkintotoimikuntatyön kehittämisestä ja rahoituksesta (2009).

Näyttötutkintojärjestelmän kokonaisarvioinnin tarkoituksena oli selvittää miten tämä pitkään suunniteltu ja vakiintumassa oleva järjestelmä ylipäättään toimii sekä kartoittaa sen kehittämistarpeita. Arvioinnissa tutkittiin näyttötutkintoina suoritettavien tutkintojen ammattitaidon hankintatavasta riippumattomuutta, työelämäyhteyksiä ja vastaavuutta työelämän tarpeisiin, aikuisväestön tarpeiden huomioonottamista, tutkintotilaisuuksien toimeenpanoa ja vaatimustasoa, tulosohjauksen toteutumista näyttötutkintojen avulla sekä sitä, kuinka tutkintotoimikunnat toteuttavat tehtävänsä. Arvioivissa johtopäätöksissä tutkintotoimikuntien tehtävien toteuttamisesta todettiin toimijoiden yhteistyöhön liittyen seuraavaa. Tarkoituksenmukainen ja menestyksellinen tutkintotoimikuntatyö edellyttää tutkintotoimikuntien jäseniltä korkeaa ammatillista kompetenssia sekä työelämän tuntemusta tutkintotoimikunnan edustamalta ammattialalta. Tämän toteutuminen riippuu tutkintotoimikunnat asettavan Opetushallituksen päätöksistä. Lisäksi todettiin, että Opetushallitus on 5.10.2000 annetulla määräyksellään antanut tutkintotoimikunnille toimivaltaa puuttua tutkintotilaisuuksien järjestämiseen järjestämissopimukseen sisällytettyjen velvoitteiden kautta. Johtopäätösten mukaan tutkintotoimikunnat toimivat eri tavoilla, eivätkä ne selkeästi ole

kaikin osin tietoisia tehtävistään. (Näyttötutkintojärjestelmän kokonaisarviointi 2000, 16, 229–231.)

Koulutuksen arviointineuvoston tuottamassa arvioinnissa, aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus, keskeinen arviointi tehtävä liittyi työelämän tarpeiden ja suoritettujen tutkintojen suhteeseen. Arvioinnin perusaineistoa hankittiin myös näyttötutkintojen järjestäjiltä, jotka olivat kutsusta ilmoittautuneet mukaan kyselyyn. Tutkinnon järjestäjät arvioivat myös tutkintotoimikuntien toimintaa tutkintojen järjestämisessä ja valvonnassa. (Aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus 2006, 16.)

Myönteisiä kommentteja tutkintotoimikunnat saivat osoittamastaan luottamuksesta näyttötutkintojen järjestäjää kohtaan sekä siitä, että ne eivät kontrolloi liikaa ja vaivaa turhalla valvonnalla. Järjestäjien mukaan tutkintotoimikuntiin on myös ollut helppo ottaa yhteyttä ja niiltä on saanut asiantuntevaa apua tarvittaessa. Tutkintotoimikuntien verkkosivut koettiin myös hyväksi kanavaksi saada ajankohtaistietoa ja ohjeistusta. Kiitosta saivat myös erilaiset tiedotustilaisuudet, joita pidettiin tärkeinä toiminnan sujuvuuden, yhteisten tulkintojen ja yhteisymmärryksen saavuttamiseksi. (Koulutuksen arviointineuvosto, aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus 2007, 110–112.)

Arvioinnin mukaan näyttötutkintojen järjestäjillä oli myös huonoja kokemuksia tutkintotoimikuntien toiminnasta tutkintojen järjestämisessä ja valvonnassa. Tutkintotoimikuntien toimintatavat, tehtäväkuvat ja ohjeistukset vaihtelevat huomattavasti, eikä tutkinnon järjestäjät tunne olevansa keskenään samanarvoisessa asemassa. Vakiintumattomien toimintamallien vuoksi myös tutkintotoimikuntien jäsenien vaihtuminen aiheuttaa ongelmia, koska uusilla jäsenillä tutkintotoimikunta saattaa ryhtyä toimimaan toisella tavalla kuin entinen. Kirjavat käytännöt ja yhteisen linjan puuttuminen saattavat myös tutkinnon suorittajat eriarvoiseen asemaan tutkintoa suorittaessaan. Toimikuntien jäsenet saavat moitteita asiantuntemattomuudesta, koska heillä ei ole vaadittua osaamista näyttötutkintojärjestelmästä. Asiantuntemuksen lisäksi tutkinnon järjestäjät eivät myöskään luottaneet tutkintotoimikuntien riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen. Tutkintotoimikuntien on havaittu olevan epätietoisia vallan ja vastuuden jakautumisesta ja ne pyrkivät ulottamaan toimivaltaansa alueille, jotka eivät niiden toimivaltaan kuulu. Tutkintotoimikuntien valvonta on koettu puutteelliseksi tai vääränlaiseksi jopa simputukseksi. Tutkintotoimikuntien jäykkyys ja joustamattomuus eivät myöskään vastaa näyttötutkintojen järjestäjien ja tutkinnon suorittajien tarpeita. Ohjeiden epätarkkuus ja ristiriitaisuus turhauttavat tutkinnon järjestäjiä ja turhan työn teettämistä pidetään jopa mielivaltaisena. Tutkintotoimikunnat toimivat monissa asioissa liian hitaasti ja kokouksia tulisi olla useammin. Heidän tulisi myös päivittää verkkosivunsa useammin, jotta tutkintojen ja koulutuksen järjestäjät saisivat vaivattomasti ajantasaista tietoa. Tutkinnon järjestäjät epäilevät myös tutkintotoimikuntien resursseja ja todellista osaamista tehtäviensä hoitamiseen mikä on näkynyt esim.

järjestämissuunnitelmien arvioinnissa. (Koulutuksen arviointineuvosto, aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus 2007, 113–121.)

Arvioinnin yhteenvedossa ja johtopäätöksissä kerrotaan tutkinnon järjestäjien odotuksista eri toimijoille. Odotuksissa Opetushallitukselle näkyi pettymys Opetushallituksen toimintaan ja sen ottamaan rooliin näyttötutkintojärjestelmän toteutuksessa. Tutkinnon järjestäjät vaativat mm. läpinäkyvyyttä ja oikeudenmukaisuutta sekä eri osapuolten toiminnan ohjausta ja seuranta sekä valvontaa. Tutkintotoimikuntiin kohdistuvat odotukset koskivat tietoa ja asiantuntemusta ammatillisen ja aikuiskoulutuksen sekä työelämän toiminnasta, jota olisi saatava tutkintotoimikuntiin enemmän. Asiantuntijuutta ja toimivaltaa koskevat odotuksen kohdistuvat itse asiassa valtioon, näyttötutkintojen järjestäjät toivovat selkeyttä tutkintotoimikuntien aseman, vastuiden, vallan ja resurssien käyttöön suhteessa koulutuksen järjestäjiin. (Koulutuksen arviointineuvosto, aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus 2007, 232.)

Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen väliraporttiin on koottu selvityshenkilöiden raporttien keskeinen sisältö sekä kuulemistilaisuudessa esitetty kannanotot ja kehittämis ehdotusten kommentit. Väliraportissa todetaan seuraavasti tutkintotoimikuntien asemasta ja toimivallasta. Toimikunnat saattavat tulkita tehtäviään vapaasti ja antavat järjestelmän vastaisia ja lainsäädännön kanssa ristiriidassa olevia ohjeita. Em. toiminta hankaloittaa tutkinnon järjestäjien työtä ja aiheuttaa erimielisyyttä tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän välille. Selvityshenkilöt esittävät, että Opetushallituksen tulisi valvoa tutkintotoimikuntien työskentelyä koska tutkintotoimikuntien työhön on pystyttävä puuttumaan. Heidän mielestään myös tutkintotoimikuntaa määrittelevää lainsäädäntöä on syytä tarkistaa ja täsmentää tutkintotoimikunnan tehtävien, vastuiden ja velvoitteiden osalta. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen (tutke) väliraportti 2010, 10–11.)

Väliraportin mukaan tutkintotoimikuntien julkinen läpinäkyvyys on puutteellista eikä valinta tutkintotoimikuntiin tapahdu selkeillä ja läpinäkyvillä kriteereillä jotka perustuvat asiantuntemukseen. Jäsenten valinnan tulisi perustua avoimiin ja järkiperäisiin kriteereihin, joissa tulisi painottaa sitoutumista, motivaatiota ja aikuiskoulutuksen asiantuntemusta. Tutkintotoimikuntien toiminnan ja työskentelyn tulee tapahtua säädöksiä ja määräyksiä noudattaen, Opetushallitus on myös ohjeistanut tutkintotoimikuntia. Tutkintotoimikunta ei voi tehdä järjestelmän vastaisia päätöksiä, ohjeita, toimintoja tai määrätä esimerkiksi käyttämään Alvarin tehtäviä. Osa tutkintotoimikunnista noudattaa ohjeita, osa soveltaa niitä ja osa laatii omia ohjeita. Tutkintotoimikunnat edellyttävät tutkinnon järjestäjiltä myös toimenpiteitä, joita ei järjestämisen säädösten eikä Opetushallituksen ohjeiden mukaan edellytetä. Kyseinen toiminta saattaa myös työllistää ja vaikeuttaa tutkintotoimikunnan toimintaa. Selvityshenkilöiden mukaan Opetushallituksen tulisi ohjeistaa ja neuvoa tutkintotoimikunnan toimintaa tiukemmin. Selvityshenkilöt esittävät myös, että Opetushallituksen tulisi

perehdyttää oma henkilöstö näyttötutkintojärjestelmään ja yhteisiin toimintatapoihin, koska sen asiantuntijoiden näyttötutkinto-osaaminen vaihtelee. Tästä syystä tutkintotoimikunnille ja näyttötutkintojen järjestäjille annettava ohjaus vaihtelee ja se saattaa sisältää erilaisia tulkintoja säädöksistä ja määräyksistä. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen (tutke) väliraportti 2010, 13–17.)

Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen ohjausryhmän mukaan lainsäädäntö on selkeä tutkintotoimikunnan aseman, toimivallan, vastuiden ja tehtävien suhteen. Opetushallituksen koulutusta, ohjauksesta, tuesta ja perehdysmateriaalista huolimatta tutkintotoimikuntien jäsenten tiedot ja asiantuntemus näyttötutkintojärjestelmästä vaihtelevat, samoja puutteita on havaittavissa myös näyttötutkintojen järjestäjien henkilöstössä. Asiantuntemuksen puute aiheuttaa epäselvyyttä osapuolten toimivaltasuhteissa. Ohjausryhmän mielestä jäsen ehdokkaita esittäessä tulisi kiinnittää huomiota henkilöiden asiantuntemukseen, motivaatioon ja sitoutumiseen näyttötutkintotoimintaan. Toimikuntien asettamisen läpinäkyvyyden lisäämiseksi tutkintotoimikuntien ja niiden jäsenten asettamisperusteet tulisi kuvata esimerkiksi tutkintotoimikuntien kotisivuilla. Koska Opetushallituksella on keskeinen rooli tutkintotoimikuntien ja näyttötutkintojen järjestäjien tukena, tulisi sen myös huolehtia siitä, että sen omalla henkilöstöllä on tarvittava asiantuntemus em. toimijoiden ohjaamiseen. (Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen (tutke) väliraportti 2010, 32–33.)

Kolhon ja Rekusen selvitysraportin, tutkintotoimikuntajärjestelmän arviointia ja ehdotukset tutkintotoimikuntatyön kehittämisestä ja rahoituksesta, tehtävänä oli tehdä arvio tutkintotoimikuntien ja aikuiskoulutuslain 7 §:ssä tarkoitettujen osapuolten rooleista, tutkintotoimikuntien toimintaedellytyksistä ja toimintaperiaatteista sekä tutkintotoimikuntajärjestelmän kehittämistarpeista ja niiden vaatimista resursseista. Selvityksessä vastaajina olivat tutkintotoimikunnat ja niiden jäsenet, joita pyydettiin arviota järjestelmästä ja sen toimivuudesta sekä tutkintotoimikunnan toimintaperiaatteista. Samassa selvityksessä pyydettiin myös kahdeksaa suurinta tutkinnonjärjestäjää arvioimaan tutkintotoimikuntien toimintaperiaatteita ja järjestelmän toimivuutta. (Kolho & Rekunen 2009, 6.)

Kolho ja Rekunen raportoivat seuraavasti tutkinnonjärjestäjien arvioista. Tutkinnonjärjestäjien mielestä tutkintotoimikuntien toimintatavat ja päätöksenteko olivat pääosin sopimuksen ja järjestelmän mukaisia. Osa tutkintotoimikunnista oli kumminkin ottanut itselleen ei-järjestelmän mukaisia ja jopa lainvastaisia tehtäviä. Tämä toiminta on aiheuttanut erimielisyyttä ja hankaloittanut tutkinnonjärjestäjän työtä. Lisäksi tutkintotoimikuntien antamat ohjeet ja tekemät päätökset koettiin usein vajavaisiksi ja byrokraattisiksi. Tutkinnonjärjestäjien mielestä heidän osaamiseen tulisi luottaa enemmän ja he toivoivatkin enemmän vastuuta, kuten nykyinen sopimus edellyttää. He toivoivat myös, että

tutkintotoimikunnat noudattaisivat toimintaa ohjaavia säädöksiä ja Näyttötutkinto-opasta. Selvitystyö tekijät toteavat, että ylilyöntejä on havaittavissa puolin ja toisin, mutta pääsääntöisesti toimikunnat ja tutkinnonjärjestäjät toimivat yhteisymmärryksessä. Heidän mielestään tutkintotoimikunnat tulkitsevat lakia omalla tavallaan kun tarkkoja määräyksiä laadun valvontaa ei ole. He toteavat, että suurimmilta ongelmilta vältyttäisiin, jos kaikki noudattaisivat Näyttötutkinto-opasta, joka antaa hyvät ohjeet näyttötutkintojärjestelmässä toimimiselle. Heidän mielestään tutkintotoimikuntien jäsenten valinnassa tärkeintä on hyvä tuntemus aikuiskoulutuksesta ja kiinnostus tutkintojärjestelmän kehittämiseen eikä tutkintotoimikuntatyö ole politikoinnin ja ammattiyhdistystoiminnan paikka. (Kolho & Rekunen 2009, 16–19.)

3.8 Tiivistelmä

Menestyksekkäs näyttötutkintojen järjestäminen edellyttää tutkintotoimikunnilta ja näyttötutkintojen järjestäjiltä yhdenvertaisuuteen ja luottamukseen perustuvaa yhteistyötä. Osapuolet solmivat keskenään järjestämissopimuksen, jossa näyttötutkinnon järjestäjä sitoutuu järjestämään näyttötutkinnot sovitulla tavalla ja tutkintotoimikunta sitoutuu antamaan näyttötutkintojen järjestäjän järjestää näyttötutkinnot sovitulla tavalla. Järjestämissopimuksen ja tämän liitteiden avulla tutkintotoimikunta varmistaa, että näyttötutkinnot suoritetaan laadukkaasti säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Tutkintotoimikunnat ovat itsenäisiä luottamushenkilöelimiä, jonka jäsenet toimivat virkavastuulla. Virkavastuun tarkoituksena on taata hyvä hallinto ja asianmukainen käsittely niin kuin hallintolaissa on säädetty. Tutkintotoimikunnat käyttävät itsenäisesti laissa niille suotua päätösvaltaa, päätösten tulee perustua näyttötutkintojärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön, määräyksiin ja järjestämissopimukseen. Hyvän hallinnon takeet on määritelty hallintolaissa, joka säätelee hyvän hallinnon perusteita sekä hallintoasioissa noudatettavaa menettelyä. Hyvän hallinnon velvoitteet koskevat hallintotehtävää tekevien viranomaisten lisäksi myös muiden yhteisöjen toimielimissä palvelevia henkilöitä ja yksityisiä henkilöitä palvelussuhteen luonteesta riippumatta. Tämän nojalla myös koko näyttötutkinnon järjestäjän organisaation tulee toteuttaa hyvää hallintoa.

Mikäli virkamies toimii hallintolain vastaisesti tai laiminlyö sen määrittelemiä velvollisuuksia taikka osoittaa toimimattomuutta tai passiivisuutta taikka laiminlyö muita virkavelvollisuuksiaan hän tekee virkavirheen. Laillisuusvalvonta on keskeinen keino, jolla pyritään turvaamaan viranomaisen toiminnan toteutuminen hyvän hallinnon periaatteiden mukaan, niin kuin se on määritelty hallintolaissa. Hallinnon ylin laillisuusvalvonta kuuluu Suomessa eduskunnan oikeusasiamiehelle ja valtioneuvoston oikeuskanslerille, joiden keskeisiin tehtäviin kuuluvat virkatoiminnan

tarkastaminen ja hallintotoiminnan ja julkisen vallan käytön lainmukaisuuden valvonta.

Kuten aikaisemmista arvioinneista ja raporteista voi todeta, säädösten vastaista toimintaa tutkintotoimikuntien kohdalla on havaittu koko näyttötutkintojärjestelmän olemassa olon ajan. Opetushallituksen mukaan kukaan toimija ei ole näyttötutkintojärjestelmässä joutunut virkavirheestä virkavastuuseen.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimusmenetelmät

Kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien vallitsevana ajattelutapana on positivistis-empiirinen paradigma. Tämä paradigma korostaa syyn ja seurauksen lakeja ja se perustuu deduktiiviseen prosessiin, joka etenee yleisestä yksityiskohtaiseen. Sen taustalla on realistinen ontologia, jonka mukaan todellisuus rakentuu objektiivisesti todennettavista tosiasioista ja siinä tutkimustulokset saadaan mittaamalla. Tämän ajattelutavan mukaan kaikki tieto on peräisin suorista aistihavainnoista ja loogisesta päättelystä, joka perustuu näihin havaintoihin. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on keskeistä mm. johtopäätökset aiemmista tutkimuksista, aiemmat teorit, havaintoaineiston soveltuvuus numeeriseen mittaamiseen, tarkat koehenkilömäärittelyt, aineiston saattaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä päätelmien teko havaintoaineiston tilastolliseen analysointiin perustuen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 129.)

Kvalitatiivinen tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedon hankintaa, jossa tutkimusaineisto kootaan luonnollisissa ja todellisissa tilanteissa. Sen vallitsevana ajattelutapana on tulkinnallis-hermeneuttinen paradigma, jolla saadaan tuloksia tulkitsemalla käsityksiä. Tutkimusotteella pyritään tulkinnan, ymmärtämisen ja merkityksenannon kautta kuvaamaan todellista elämää, joka sisältää ajatuksen todellisuuden moninaisuudesta. Tutkimuksen tiedonhankinnassa suositaan ihmisiä tiedonlähteinä ja tutkija luottaa enemmän omiin havainnoiteihinsa ja keskusteluihinsa tutkittaviensa kanssa kuin mittavälineillä saatavaan tietoon. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkijan pyrkimyksenä on paljastaa odottamattomia asioita, joten lähtökohtana ei ole teorian tai hypoteesien testaaminen vaan aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu. Käytettävien laadullisten metodien tarkoituksena on päästää tutkittavien näkökulmat ja ääni esille. Tyypillisiä kvalitatiivisen tutkimuksen metodeja ovat mm. teemahaastattelu, osallistuva haastattelu ja erilaisten dokumenttien ja tekstien diskursiiviset analyysit. Tutkimuksen kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti, eikä satunnaisotokseen perustuen. Tutkimussuunnitelma muotoutuu työn edetessä ja tutkimus toteutetaan joustavasti olosuhteisiin mukautuen. Tutkimuksessa tapauksia

käsitellään ainutlaatuisina ja aineistoa tulkitaan sen mukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2000, 152–155.)

Tutkimusmenetelmän valinta riippuu tutkittavasta ilmiöstä, ja siitä onko sitä selittäviä teorioita olemassa. Kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta käytetään silloin kun halutaan selvittää lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä, mikä edellyttää riittävän isoa ja edustavaa otosta perusjoukosta. Tyypillisesti tutkimusaineiston keruussa käytetään strukturoituja kyselylomakkeita valmiilla vastausvaihtoehdoilla. Kerätyn aineiston avulla selvitetään asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkittavan ilmiön muutoksia, joita kuvataan numeraalisten suureiden avulla ja havainnollistetaan taulukoin tai kuvioin. Otoksella saatuja tuloksia pyritään laajentamaan koko perusjoukkoon tilastollisen päättelyn keinoin. Kvantitatiivisen tutkimuksen avulla pystytään yleensä toteamaan olemassa oleva tilanne, mutta ei pystytä kertomaan sen syitä. Tutkimusaineistoa voidaan kerätä posti- ja verkkokyselyillä tai puhelin- ja käyntihaastattelulla. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa on mahdollista käyttää metodina myös informoitua kyselyä, siinä haastattelija vie ja hakee kyselylomakkeen ja samalla hän voi esittää lisäkysymyksiä tai tarkentaa kysymyksiä. (Heikkilä 2010, 16, 18.)

Kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta käytetään silloin kun pyritään ymmärtämään tutkimuskohdetta ja selittämään sen käyttäytymistä ja päätösten syitä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkittavat rajoittuvat yleensä pieneen tarkasti valittuun joukkoon ja vastaukset analysoidaan mahdollisimman tarkasti, eikä niistä pyritä tekemään tilastollisia yleistyksiä.

Kerättävä aineisto on yleensä tekstimuotoista ja sitä kerätään vähemmän strukturoidusti kuin kvantitatiivista aineistoa. Tutkimusaineistoa voidaan kerätä lomakehaastatteluilla, avoimilla keskustelun kaltaisilla haastatteluilla, teemahaastatteluilla ja ryhmäkeskusteluilla. Haastatteluille tyypillistä on vuorovaikutus osallistujien kesken. Aineistoa voi kerätä myös havainnoimalla tai eläytymismenetelmää käyttämällä. (Heikkilä 2010, 16–17.) Kvalitatiivinen tutkimus sopii parhaiten tilanteisiin kun ilmiöstä ei ole aikaisempaa tietoa, teorioita tai tutkimuksia tai kun ilmiöstä halutaan syvällisempi näkemys, siitä luodaan uusia teorioita tai hypoteeseja tai kun ilmiötä halutaan kuvata (Kananen 2012, 29).

Taulukko 1 Kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen tutkimuksen erot (Heikkilä 2010, 17; Hirsjärvi ym. 2000, 124).

TARKASTELUKULMA	KVANTITATIIVINEN	KVALITATIIVINEN
Vastaa kysymyksiin	Mikä? Missä? Paljonko? Kuinka usein?	Miksi? Miten? Millainen?
Otanta	Numeerisesti suuri, edustava otos.	Suppea, harkinnanvaraisesti koottu näyte.
Pyrkimys	Ilmiön kuvaus numeerisen tiedon pohjalta.	Ilmiön ymmärtäminen ns. pehmeän tiedon pohjalta.
Tutkijan ja tutkittavan suhde	Etäinen	Läheinen
Tutkimusstrategia	Strukturoitu	Strukturoimaton
Aineiston luonne	Kova, luotettava	Rikas, syvä
Teorian ja tutkimuksen suhde	Teoriaa varmistava	Teoriaa luova

Tutkimustyötä tehdessä ei ole välttämätöntä tehdä tiukkaa jakoa laadullisen ja määrällisen tutkimusotteen välillä. Yksittäisessä tutkimuksessa voi olla sekä määrällisen että laadullisen tutkimuksen osia ja kantaa voidaan perustella seuraavasti:

- Kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus ovat lähestymistapoja, joita on vaikea erottaa tarkasti toisistaan.
- Niitä voidaan pitää toisiaan täydentävinä lähestymistapoina, kvalitatiivinen vaihe voi edeltää kvantitatiivista tai kvantitatiivinen kvalitatiivista tai niitä voi käyttää rinnakkain.
- Vaikka kvantitatiivinen käsittelee numeroita ja kvalitatiivinen merkitystä, niitä ei ole tarkoitus asettaa toistensa vastakohdiksi.
- Numerot ja merkitykset ovat toisistaan riippuvaisia.
- Mittaaminen sisältää aina kvantitatiivisen ja kvalitatiivisen puolen. (Hirsjärvi ym. 2000, 126.)

4.1.1 Kysely

Kysely on yksi tapa kerätä itse aineistoa ja se tunnetaan Survey-tutkimuksen keskeisenä menetelmänä. Survey-tutkimukseksi nimitetään suunnitelmallista kysely- tai haastattelututkimusta ja se voidaan toteuttaa joko kvantitatiivisena tai kvalitatiivisena ja sillä on tarkoituksena saada vastauksia samoihin kysymyksiin tietyin kriteerein valitulta ihmisjoukolta. Survey-tutkimuksella voidaan mm. koota tosiasiatietoa, joka kuvaa olemassa olevaa ilmiötä, todentaa ongelmia tai käytänteitä ja tehdä vertailuja sekä arvioida ilmiöitä. (Anttila 1996, 251.) Survey-tutkimuksen aineisto kerätään kyselylomakkeella avulla, jonka avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto nopeasti isoltakin

kohderyhmältä. Sen etuina voidaan pitää myös aineiston käsittelyä ja analysointia sähköisesti valmiilla analyysi- ja raportointiohjelmilla. Kyselytutkimuksen aineistoa voidaan pitää vastaavasti pinnallisena ja tutkimuksia teoreettisesti vaatimattomina. Muita mahdollisia haittoja voivat olla mm. vastaajien asenne tutkimukseen, kysymysten väärinymmärtäminen, vastaajien asiantuntemattomuus ja vastaamattomuus sekä hyvän kyselylomakkeen laadinta on haastavaa ja aikaa vievää. (Hirsjärvi ym. 2000, 182.)

Kyselyaineistoa voidaan kerätä ainakin kahdella päätavalla. Kyselylomake voidaan lähettää joko postissa tai verkon kautta ja vastaajat täyttävät sen itse. Menettelyn etuna on nopeus ja vaivaton aineiston saanti, mutta sen ongelmaksi saattaa muodostua kato, jonka suuruus riippuu vastaajajoukosta ja tutkimuksen aihepiiristä. Mitä tärkeämmäksi kyselyn aihe koetaan, sitä korkeampaa vastausprosenttia voi odottaa. Katoa voidaan pienentää karhukirjeiden avulla. Karhuaminen toistetaan yleensä kaksi kertaa ja viimeisen karhuamisen yhteydessä lähetetään uusi kyselylomake, jolloin vastausprosentti voi nousta 70–80 %. Toinen tapa kerätä aineistoa on käyttää kontrolloitua kyselyä, joka voidaan toteuttaa kahdella tavalla. Tutkija jakaa kyselylomakkeet henkilökohtaisesti ja kertoo samalla tutkimuksesta ja kyselystä sekä vastaa sitä koskeviin kysymyksiin. Vastaajat täyttävät kyselyn omalla ajallaan ja palauttavat kyselyn täyttämisen jälkeen. Toinen vaihtoehto on, että kyselylomake toimitetaan vastaajille etukäteen ja tutkija noutaa ne itse sovitun ajan kuluttua, jolloin hän voi tarkastaa lomakkeen ja keskustella sen täyttämisestä ja siihen liittyvistä kysymyksistä. (Hirsjärvi ym. 2000, 183–184.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetään yleensä avoimia kysymyksiä, mutta niitä voidaan käyttää myös kysely- ja haastattelu tutkimuksissa, jolloin niillä yleensä rajataan vastaajan ajatusten suuntaa. Avoimet kysymykset ovat käyttökelpoisia silloin, kun vastausvaihtoehtoja ei etukäteen tunneta ja niiden avulla saatetaan saada uusia näkökantoja tai parannusehdotuksia. Avoimille kysymyksille on tyypillistä; niihin jätetään helposti vastaamatta, ne ovat helppoja laatia ja työläitä käsitellä, vastauksille on varattava riittävä tila, sanalliset vastaukset ovat vaikeita luokitella ja numeraaliset helppoja, ne saattavat paljastaa odottamattomia asioita ja ne sijoitetaan yleensä kaavakkeen loppuun. (Heikkilä 2010, 48.)

Suljetuissa eli strukturoiduissa kysymyksissä on valmiit vastausvaihtoehdot. Niitä voidaan käyttää silloin kun vastausvaihtoehdot tiedetään ja niitä on rajoitetusti. Suljetut kysymykset helpottavat vastausten käsittelyä, vähentävät tiettyjä virheitä ja niihin on helppo vastata. Suljettu kysymys voidaan toteuttaa dikotomina tai monivalintakysymyksenä. Suljetut kysymykset tulee laatia seuraavasti; vastausvaihtoehtoja ei saa olla liikaa, kaikille vastaajille tulee löytyä sopiva vaihtoehto, vastausvaihtoehtojen tulee olla toistensa poissulkevia, mielekkäitä ja järkeviä ja valittavien vaihtoehtojen lukumäärä on ilmoitettava selvästi. Suljettujen kysymysten etuna on vastaamisen nopeus ja vastausten tilastollisen käsittelyn helppous. Vastaavasti niihin voidaan

vastata harkitsemattomasti ja ”en osaa sanoa” on vastaajia houkutteleva vaihtoehto. Lisäksi suljetut kysymykset voivat johdatella vastaajaa tai jokin vaihtoehto on saattanut jäädä vastauksista puuttumaan. Sekamuotoisissa kysymyksissä on annettu osa vastausvaihtoehtoista ja yleensä yksi on jätetty avoimeksi. Tämä on käyttökelpoinen silloin kun kaikki vastausvaihtoehdot eivät ole tiedossa. (Heikkilä 2010, 50-52.)

Mielipidekyselyjen yhteydessä käytetään usein suljettujen kysymysten muodossa olevia väittämiä, joihin otetaan kantaa asteikkotyypin vastausvaihtoehdoin. Niiden avulla saadaan paljon tietoa pieneen tilaan, mutta vastaavasti vastauksista ei voi päätellä, minkä painoarvon vastaaja antaa vaihtoehdoille. Yleisimmin käytettyjä asenneasteikkoja ovat Likertin ja Osgoodin asteikot. Likertin asteikkoa käytetään yleensä mielipideväittämissä ja tavallisesti se on 4- tai 5-portainen järjestysasteikon tasoinen asteikko. Asteikon ääripäät ovat yleensä täysin eri mieltä sekä täysin samaa mieltä, ja vastaajan tulee valita asteikolta käsitystään parhaiten vastaava vaihtoehto. Likertin asteikkoa käytettäessä on harkittava seuraavia seikkoja; kuinka moni portaista asteikkoa käytetään, mikä on asteikon sanallisten arvojen muoto, aloitetaanko samaa mieltä vai eri mieltä vaihtoehdolla, miten asteikon keskikohta muotoillaan, jätetäänkö se kokonaan pois vai sijoitetaanko se viimeiseksi vaihtoehdoksi? (Heikkilä 2010, 53.) Likert-asteikkoa pidetään ihmistieteissä välimatka-asteikkona, jossa voidaan laskea eroja suhteessa toisiin mitattaviin, eikä suhteessa absoluuttiseen asteikkoon. Tämän avulla voidaan arvioida eri kohteiden välisiä eroja toisiinsa. Asteikolle voidaan antaa myös mahdollinen nollapiste, mikä ei kumminkaan toimi absoluuttisena nollapisteenä. Asteikon huonona puolena voidaan pitää ääripäitä, joita vastaajat välttelevät. (Erätuuli ym. 1994, 38–40.)

4.1.2 Haastattelu

Haastattelussa ollaan suorassa sanallisessa yhteydessä tutkittavan kanssa ja sitä pidetään kvalitatiivisen tutkimuksen päämenetelmänä. Haastattelu on eräänlaista keskustelua, jossa haastattelijalla on ohjat ja sen avulla hän pyrkii saamaan mahdollisimman luotettavia ja päteviä tietoja tutkittavasta ilmiöstä. Haastattelun suurena etuna voidaan pitää aineiston keruun joustavuutta tilanteen mukaan ja vastaajia myötäillen. Haastattelun aikana on mahdollista vaihdella kysymysten järjestystä ja se antaa enemmän mahdollisuuksia vastausten tulkinnalle kuin esimerkiksi verkkokysely. Haastattelu valitaan usein tiedonkeruumenetelmäksi seuraavista syistä:

- Halutaan korostaa ihmistä subjektina tutkimustilanteessa. Ihminen luo tutkimukselle merkityksiä ja on aktiivinen osapuoli.
- Tutkimuksen aihepiiri on vähän kartoitettu tai tuntematon.
- Haastattelun aikana tietoa voi välittyä puheen lisäksi myös ilmeistä ja eleistä ja sen aikana voi paljastua aiheesta jotain ennalta arvaamatonta.

- Haastattelu tuottaa vastauksia monitahoisesti ja moniin suuntiin.
- Haastattelu mahdollistaa vastauksien selventämisen.
- Haastattelun aikana voidaan pyytää perusteluja ja esittää täydentäviä kysymyksiä, joiden avulla pystytään syventämään saatuja tietoja.
- Jotkin tahot pitävät haastattelua myös oikeana tapana tutkia arkoja tai vaikeita asioita. (Hirsjärvi ym. 2000, 191–193.)

Haastatteluun on yleensä helppo saada suunnitellut henkilöt mukaan ja heidät on helppo tavoittaa myöhemmin aineiston täydennystä tai vaikkapa seurantatutkimusta silmällä pitäen. Haastattelujen hyvät puolet saattavat sisältää myös ongelmia. Puolen tunnin haastatteluun tuskin kannattaa ryhtyä, koska niin pienen ongelman ratkaisemiseen kannattaa käyttää kyselylomaketta. Haastattelujen teko vaatii huolellista suunnittelua sekä kouluttautumista haastattelijan rooliin ja tehtäviin ja nämä vievät aikaa. Haastattelut sisältävät myös monia virhelähteitä, jotka voivat aiheutua haastattelijasta, haastateltavasta tai haastattelutilanteesta. Haastattelu saatetaan kokea myös uhkaavaksi tai pelottavaksi ja siinä ei yleensä haluta keskustella sairauksista ja vajavaisuuksista, rikollisesta ja norminvastaisesta käyttäytymisestä eikä taloudellisesta tilanteesta. Haastattelun luotettavuutta saattaa heikentää haastateltavien taipumus antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia sekä haastatteluaineiston konteksti- ja tilannesidonaisuus. Haastattelussa on ratkaisevaa se, miten haastatteliija osaa tulkita haastateltavaa erilaisten merkitysten kuten kulttuurierojen valossa. (Hirsjärvi ym. 2000, 193–194.)

Tutkimushaastatteluja on jaoteltu moniin eri ryhmiin ja vaihtelevin nimikkein. Yleensä jaottelu tehdään sen mukaan miten strukturoitu tai muodollinen haastattelutilanne on. Tutkimushaastattelut voidaan jakaa esimerkiksi strukturoituun haastatteluun eli lomakehaastatteluun, teemahaastatteluun ja avoimeen haastatteluun ja ne voidaan toteuttaa yksilö-, pari- tai ryhmähaastatteluna. Lomakehaastattelu toteutetaan kyselylomakkeen avulla, jossa on etukäteen määritelty kysymysten muoto ja esittämisjärjestys ja se on helppo toteuttaa sen jälkeen kun kysymykset on laadittu ja järjestelty. Teemahaastattelu on lomake- ja avoimen haastattelun välimuoto. Siinä haastattelun aihepiirit eli teemat ovat tiedossa, mutta kysymyksiä ei ole tarkkaan muotoiltu eikä niillä ole tiettyä esittämisjärjestystä. Avoin haastattelu tunnetaan myös vapaana haastatteluna, syvähaastatteluna, informaalisena haastatteluna, ei-johdettuna haastatteluna tai strukturoimattomana haastatteluna. Avoin haastattelu on lähellä keskustelua, sen aikana aihe voi muuttua ja siinä haastatteliija selvittelee keskustelun aikana haastateltavan ajatuksia, mielipiteitä, tunteita sekä käsityksiä. Yleensä avoimet haastattelut ovat aikaa vieviä ja vaativat useita haastattelukertoja. Ne vaativat myös haastattelijalta enemmän taitoja kuin muut haastattelut, koska haastattelussa ei ole kiinteää runkoa ja haastattelun kulku jää haastattelijan huoleksi. (Hirsjärvi ym. 2000, 196.)

4.1.3 Kyselylomakkeen laadinta

Kyselylomakkeen laadinnassa tulee varmistua siitä, että sen avulla hankitulla tiedolla pystytään vastamaan tutkimuskysymykseen. Tarkkoja sääntöjä kysymyslomakkeen laadintaan ei ole, vaan sen onnistumisen on nähty riippuvan monenlaisista tiedoista sekä henkilökohtaisista kokemuksista. Seuraavassa on yleisiä ohjeita onnistuneen kyselylomakkeen laadintaan:

- Vastaajien tulee ymmärtää kysymykset samalla lailla.
- Rajatuissa kysymyksissä on vähemmän tulkinnan mahdollisuuksia.
- Lyhyet kysymykset ovat helpommin ymmärrettäviä kuin pitkät.
- Kysy yhtä asiaa kerrallaan.
- 12–30 prosenttia vastaajista valitsee vaihtoehdon ”ei mielipidettä” jos sellainen annetaan.
- Ihmisillä on taipumus valita vaihtoehto, jonka he arvelevat olevan suotava vastaus.
- Aloita kysely helpoilla kysymyksillä, älä tee kyselystä liian pitkää.
- Vältä johdattelevia kysymyksiä, älä käytä sanoja joita vastaajat eivät ymmärrä. (Hirsjärvi ym. 2000, 189–190.)

4.1.4 Aineiston analysointi

Analyysin avulla tutkijalle selviää minkälaisia vastauksia hän saa asettamiinsa ongelmiin keräämänsä aineiston avulla. Ennen aineiston varsinaista analysointia aineisto tulee tarkastaa, mahdollisesti täydentää sekä järjestellä. Menettelyllä ehkäistään selvien virheiden ja puuttuvien tietojen aiheuttamia virheitä, parannetaan kattavuutta ja saatetaan aineisto loogisempaa järjestykseen tallennusta ja analyysijä varten. (Hirsjärvi ym. 2000, 207–208.)

Kvantitatiivisen aineiston yksinkertaisempia analysointimenetelmiä ovat suorat jakaumat ja niihin liittyvät tunnusluvut sekä ristiintaulukoinnit. Em. menetelmien avulla kuvataan aineistoa, niiden avulla nähdään aineiston sisälle ja niiden pohjalta voidaan tehdä yksinkertaisia analyysijä. Ristiintaulukoinnin avulla tehtyjä löydöksiä voidaan analysoida syvällisemmin esimerkiksi korrelaatio-, regressio-, faktori- ja diskriminanttianalyysien avulla. (Kananen 2012, 145.)

Kvalitatiivisen aineiston sisällönanalyysillä voidaan tarkoittaa tekstimuotoisen lähteen laadullista määrittelyä tai määrällistä erittelyä tai molempia. Sisällönanalyysillä tarkoitetaan sanallista tutkimusaineiston tekstin kuvailua, kun taas sisällön erittelyllä kuvataan määrällisesti tekstin sisältöä. Sisällönanalyysin avulla pyritään muodostamaan tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty kuvaus, jonka avulla tulokset pyritään yhdistämään aiheen laajempaan kontekstiin sekä aihepiiriin muihin tutkimustuloksiin.

Sisällönanalyysissä aineisto puretaan osiin, käsitellään ja kootaan lopuksi yhteen, eritellen, yhtäläisyyksiä ja eroja etsien sekä tiivistäen. Menetelmänä sisällönanalyysi on tutkijan vapaasti sovellettavissa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 97).

4.1.5 Reliabiliteetti ja validiteetti

Tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan reliabiliteetin (pysyvyys) ja validiteetin (pätevyys) avulla. Molemmilla termeillä tarkoitetaan luotettavuutta, reliabiliteetti viittaa tutkimuksen toistettavuuteen kun taas validiteetin avulla tarkastellaan onko onnistuttu mittaamaan sitä mitä on ollut tarkoitus mitata. Kysely- ja haastattelu tutkimuksessa validiteettiin vaikuttaa ensisijaisesti se, saadaanko esitettyjen kysymysten avulla ratkaisu tutkimusongelmaan (Heikkilä 2010, 186).

Reliabiliteetilla mittarilla saadaan eri mittauskerroilla samanlaiset tulokset, jolloin tulokset ovat pysyviä. Aineiston keräämisessä tulee noudattaa yksiselitteisiä luokittelu- ja tulkintasääntöjä. Reliabiliteetin puuttuessa tulokset ovat sattumanvaraisia. Reliabiliteetin luotettavuutta kysely- ja haastattelututkimuksessa heikentävät yleensä satunnaisvirheet kuten otanta, vastaajan väärin muistama vastaus, kysymyksen väärin ymmärtäminen tai väärin merkitty vastaus. Reliabiliteetin puuttuminen ei välttämättä tuhoa tutkimusta, eikä se takaa validiteettia. (Uusitalo 1999, 84–86.)

Validiteetilla arvioidaan sitä, miten hyvin tutkimusote ja käytetyt menetelmät vastaavat tutkittavaa ilmiötä. Validiuden puuttuminen tekee tutkimuksesta arvottoman, koska silloin on tutkittu jotain muuta kuin on ollut tarkoitus tutkia. Validiteetti voidaan jakaa ulkoiseen ja sisäiseen validiteettiin ja sisäinen validiteetti edelleen sisältö-, rakenne- ja kriteerivaliditeettiin. Ulkoinen validiteetti mittaa tutkimustulosten yleispätevyyttä ja se toteutuu silloin kun otos edustaa perusjoukkoa. Kokonaistutkimuksessa ei tarvitse huolehtia ulkoisesta validiteetista, koska siinä tutkitaan koko perusjoukko. Sisäisellä validiteetilla arvioidaan käytettyjen teorioiden ja metodien keskinäistä toimivuutta. Sisältövaliditeetilla tarkoitetaan oikeiden mittarien käyttöä ja se mittaa mittarin tarkkuutta. Mittareiden osalta perustelut ja dokumentaatio ovat tärkeitä ja mittareina kannattaa käyttää aiemmissa tutkimuksissa käytettyjä mittareita, joiden toimivuus on testattu. Rakennevaliditeetin avulla arvioidaan kuinka hyvin tutkimuksen käsitteet on johdettu teoriasta ja onko tutkimuksessa käytetty oikeita käsitteitä? Käsitteet ovat tutkimuksen ja ammatillisen pätevyyden peruspilareita, joiden varaan tiede ja substanssi perustuvat. Kriteerivaliditeetin käyttö edellyttää aikaisempien tutkimusten olemassaoloa ja se perustuu aikaisempien samankaltaisten tulosten käyttöön omien tutkimustulosten tukena. (Kananen 2012, 167–170.)

4.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimusta ei tule rajata liian tiukasti yhteen tutkimusmenetelmään, kuten ei tehdä tässäkään tutkimuksessa, jossa nähdään kvantitatiivisten ja kvalitatiivisten menetelmien täydentävän toisiaan. Tässä tutkimuksessa tutkimusmenetelmiä käytettiin niin, että kvalitatiivinen vaihe edelsi kvantitatiivista vaihetta. Tutkimuksen empiirinen osuus aloitettiin Opetushallituksen sekä eduskunnan oikeusasiamiehen haastatteluilla. Kvalitatiivisten haastattelujen tarkoituksena oli laajentaa tutkimuksen teoriapohjaa ja sen ymmärrystä sekä tuottaa aineistoa kyselyä varten. Kvalitatiivisen tutkimusotteen valinta perustui ilmiön ymmärtämisen sekä toimintatapojen syiden etsimisen tarpeeseen. Tutkimusmetodina Opetushallituksen haastattelussa oli teemahaastattelu, joka toteutettiin puolistrukturoidun haastattelulomakkeen avulla. Noin kaksituntinen haastattelu toteutettiin Opetushallituksen tiloissa ja se nauhoitettiin. Eduskunnan oikeusasiamiehen haastattelussa käytettiin metodina lomakehaastattelua, joka toteutettiin sähköpostin välityksellä. Tutkimuksen pääosassa oleva kysely toteutettiin kyselytutkimuksena Webropol-verkkokyselyohjelman avulla. Kvantitatiivisen tutkimusotteen valintaan vaikutti tarve kartoittaa nykyisen tilanne, onko näyttötutkintojärjestelmässä järjestelmään kuulumatonta toimintaa ja missä sitä mahdollisesti esiintyy? Metodin valintaan vaikuttivat kohderyhmän koko, metodin tehokkuus laajan tutkimusaineiston keräämisessä sekä kerätyn aineiston sähköinen muoto ja sen tilastolliset analysointitavat.

4.2.1 Opetushallituksen teemahaastattelu

Opetushallituksen teemahaastattelu pidettiin 16.12.2013 Opetushallituksen tiloissa Helsingissä. Opetushallitus oli pyytänyt kysymykset nähtäväksi etukäteen, eikä haastattelun edetessä ollut mahdollisuutta tehdä tarkentavia tai ylimääräisiä kysymyksiä. Puolitoistatuntisessa tilaisuudessa saatiin käsiteltyä tutkimuksen teemoja seuraavasti.

Tutkintotoimikuntien asettamiseksi työmarkkinajärjestöille lähetetään jäsenpyyntökirjeet, joilla pyydetään järjestöjä nimeämään asetettaviin tutkintotoimikuntiin jäseniä. Työmarkkinajärjestöt etsivät jäsenistön ja lähettävät esityslistan Opetushallitukseen. Opetushallitus katsoo, että järjestöillä on paras asiantuntemus nimetä tutkintotoimikuntien jäseniä. Opetushallituksen verkkosivuilla on ollut myös ilmoittautumislomake, jolla on voinut ilmoittautua mukaan näyttötutkintotyöhön. Opetushallituksen mukaan se ei määritä kriteerejä sille, että jäsenen tulee olla tietyn ammattijärjestön jäsen. Jäsenien valinnan yhteydessä ei ole minkäänlaista laatua kontrollia, eikä esitettävien jäsenien asiantuntemusta tarkasteta mitenkään, vaan Opetushallitus luottaa siihen, että työmarkkinajärjestöt tuntevat jäsenistönsä ja esittävät tutkintotoimikuntiin vain riittävän asiantuntemuksen omaavia henkilöitä. Opetushallituksen mukaan

valintamenettely on ollut sama koko näyttötutkintojärjestelmän olemassa olon ajan.

Opetushallitus kouluttaa tutkintotoimikuntia kolmivuotisen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutuksen sisältöön kuuluvat hallintolaki, ammatillisen aikuiskoulutuksen lainsäädäntö sekä tutkintotoimikuntien tehtävät. Tämän lisäksi järjestetään yhteistyöseminaareja sekä puheenjohtaja- ja sihteeripäiviä. Tutkijalle myöhemmin toimitetun 2013–2016 tutkintotoimikuntien koulutusohjelman mukaan kaikille toimikuntalaisille tarkoitettua koulutusta järjestetään 3-5 päivää sisältäen tutkintotoimikuntatyöhön orientoitumisen, työseminaarin ja tutkintotoimikuntatyön ajankohtais-/kehittämisseminaarin. Tutkintotoimikuntien sihteeille koulutusta järjestetään 1,5-3 päivää kuten myös tutkintotoimikuntien puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille. Vain puheenjohtajille tarkoitettuja alakohtaisia ajankohtaispäiviä järjestetään 0-3 päivää. Kesken toimikauden toimikuntatyön aloittaneita perehdytetään 1-2 päivää ja ruotsinkielisille tutkintotoimikunnille tarkoitettua koulutusta järjestetään 1-2 päivää. Tämän lisäksi tutkintotoimikunnat ja Opetushallitus järjestävät toimikunta- tai alakohtaisia koulutus- ja neuvontatilaisuuksia sopimuskumppaneille sekä järjestöt ja Opetushallitus järjestävät tilaisuuksia tutkintotoimikuntien jäsenille. Opetushallituksella on mielestään riittävä asiantuntemus tutkintotoimikuntien ja tutkinnonjärjestäjien ohjaamiseen ja se pitää järjestämäänsä koulutusta riittävänä.

Opetushallitus ei ottanut kantaa tutkintotoimikuntien valvontaan vaan toteaa, että valvonta tulee virkavastuun kautta. Tutkintotoimikunnat ovat itsenäisiä ja ne toimivat virkavastuulla ja noudattavat toiminnassaan voimassa olevaa hallintolakia. Opetushallituksen mukaan sillä ei ole voimassa olevan lainsäädännön mukaan valtaa valvoa, eikä asettaa elintä valvomaan tutkintotoimikuntien toimintaa. Opetushallitus ei myöskään seuraa tai vahvista tutkintotoimikuntien päätöksiä, mutta se voi roolinsa mukaisesti ohjeistaa tai antaa asiantuntija-apua tutkintotoimikunnille niiden sitä pyytäessä. Muutosta tutkintotoimikunnan päätöksiin tulee hakea yleisten kantelujärjestelmien kautta.

Opetushallitus toteaa, että tutkintotoimikuntien toiminnassa on havaittu säädösten vastaista toimintaa ja, että Opetushallitus on toiminut sovittelijana tutkinnon järjestäjän ja tutkintotoimikunnan välisissä erimielisyyksissä. Mitään tilastointia erimielisyyksien määrästä tai erimielisyyttä koskevista asioista ei ole. Opetushallitus ei näe ristiriitaa siinä, että se asettaa tutkintotoimikunnat ja toimii sovittelijana erimielisyyksiä ratkaistaessa. Opetushallituksen mukaan yksikään tutkintotoimikunnan jäsen tai Opetushallituksen virkamies ei ole joutunut virkavastuuseen virkavirheestä näyttötutkintojärjestelmässä.

Järjestämissopimus on molempia sopijaosapuolia sitova ja sen vastainen toiminta oikeuttaa kummankin osapuolen irtisanomaan tai purkamaan sopimuksen. Mikäli tutkintotoimikunta irtisanoo tai purkaa sopimuksen

tutkinnon järjestäjä menettää oikeuden järjestää näyttötutkintoja. Opetushallituksen mukaan seuraus on sama, mikäli tutkinnon järjestäjä irtisanoo tai purkaa sopimuksen. Tällöin tutkinnon järjestäjä menettää myös oikeuden järjestää näyttötutkintoja, koska sillä ei ole voimassa olevaa järjestämissopimusta tutkintotoimikunnan kanssa ja tutkintotoimikunnan toiminta jatkuu normaalisti jäljellä olevien sopimuskumppanien kanssa. Haastateltavat toteavat myös, että olisi kova juttu tutkinnon järjestäjältä purkaa sopimus, mikäli sillä olisi tutkinnon suorittajia sisällä. Opetushallitus muistuttaa, että tutkintotoimikuntien järjestelmän vastaisesta toiminnasta tulisi ensisijaisesti olla yhteydessä Opetushallitukseen, joka antaa asiantuntija-apua asian selvittämiseksi.

Opetushallitus toteaa, että säädännön mukaan tutkintotoimikunnan tehtäviin ei kuulu tutkinnon järjestäjän ohjaaminen. Opetushallitus kertoo myös auttavansa tutkintotoimikuntia päätösten perustelujen hankinnassa.

Haastateltaville oli yllätys, että näyttötutkinto-oppaan mukaan tutkinnon järjestäjän ja tutkintotoimikunnan yhteistyö tulee perustua luottamuksen lisäksi myös yhdenvertaisuuteen ja he muistuttivat, että näyttötutkinto-opas on ohje, lähinnä suositus, josta voi poiketa jos sille on järkevä perustelu ja poikkeama on lainsäädännön mukainen. Näyttötutkinto-opas on siis velvoittava vain lainsäädännön osalta ja Opetushallituksen mukaan sitä näyttävien tulisi erottaa, mikä on lainsäädäntöä ja mikä ohjeistusta.

Opetushallituksen mukaan itsenäinen tutkintotoimikunta on Opetushallituksesta erillinen toimija, joka toimii virkavastuulla voimassa olevan lainsäädännön mukaan ja käyttää itsenäisesti sille laissa määriteltyä päätösvaltaa.

Opetushallitus näkee kehittämiskohteina näyttötutkintojärjestelmässä tutkintotoimikuntien sekä tutkinnon järjestäjän toimintojen yhtenäistämisen, kaikkien tulisi toimia samalla tavalla. Kehittämiskohteena nähdään myös näyttötutkintojen järjestämisen laatu, joka vaihtelee tällä hetkellä liikaa.

4.2.2 Eduskunnan oikeusasiamiehen haastattelu

Eduskunnan oikeusasiamieheltä pyydettiin tietoja näyttötutkintojärjestelmään liittyvistä kannanotoista sekä menettelymallia silloin, kun tutkinnon järjestäjän ja tutkintotoimikunnan erimielisyydet eivät ratkea näyttötutkintojärjestelmän mukaisin menettelyin.

Eduskunnan oikeusasiamiehen mukaan näyttötutkintojärjestelmää koskevia merkittäviä laillisuusvalvonnallisia kannanottoja on vähän, ilmeisesti vain kaksi ja yksi tuore kanteluasia, johon ei ratkaisua ole tulossa lähiaikoina. Merkittävien, julkaistujen ratkaisujen lisäksi eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa on myös ratkaisuja, jotka eivät ole johtaneet toimenpiteisiin tai jotka on jätetty jostain syystä tutkimatta. Tällaisia ratkaisuja löytyi 20

kappaletta. Mikään edellä mainituista ratkaisuista ei ole tämän tutkimuksen kannalta merkittävä.

Tutkijan tiedustelu menettelymallista erimielisyyksien yhteydessä meni pidemmälle kuin mihin oikeusasiamies toimivaltansa rajoissa pystyy vastaamaan, koska asiasta ei ollut kanteluakaan vireillä, eikä siihen tästä syystä saatu vastausta.

4.2.3 Kyselylomakkeen laadinta ja esitestaus

Kyselylomakkeen laadinnan ja kysymysten asettelun pohjatietona on käytetty aikaisempia tutkimuksia, Opetushallituksen haastattelua sekä näyttötutkintojärjestelmää koskevia säädöksiä ja säännöksiä. Laadinnassa on otettu huomioon myös kyselyn kohderyhmä. Kohderyhmää, tutkintovastaavia tutkija pitää homogeenisena perusjoukkona, joilla on tehtäviensä puolesta kokemusta ja asiantuntemusta näyttötutkintojärjestelmästä. Kohderyhmän kokemus ja asiantuntemus vaikuttivat myös siihen, että kyselyssä käytetty Likertin asteikko jätettiin ilman kaatoluokkaa, mahdollisuutta olla olematta mitään mieltä. Asteikko muodostui 4-portaiseksi arvoilla; täysin samaa mieltä (positiivisin arvo), hieman samaa mieltä, hieman eri mieltä ja täysin erimieltä (negatiivisin arvo). Taustatietojen selvittämisessä päädyttiin monivalintakysymyksiin ja perustelut teemoittain sekä vapaa palaute mahdollistettiin avoimilla kysymyksillä. Kyselylomakkeessa keskityttiin neljään toimijoiden yhteistyön onnistumisen kannalta tärkeään teemaan:

- 1) Tutkintotoimikuntayhteistyö.
- 2) Tutkintotoimikunnan asiantuntemus.
- 3) Päätösten teko ja säädösten mukaisuus.
- 4) Erimielisyyksien ratkaiseminen.

Yhteistyöhön liittyvillä kysymyksillä on tarkoitus selvittää tutkintotoimikuntien yleistä toimintaa sekä ohjeidenmukaisuutta. Asiantuntemuskysymyksien tarkoituksena on selvittää vastaajien käsitystä tutkintotoimikuntien näyttötutkintojärjestelmän, substanssin ja tutkinnon perusteiden osaamisesta sekä hallintoasioiden tuntemuksesta. Päätösten teko ja säädösten mukaisuus kysymysten tarkoituksena on selvittää kuinka tutkintotoimikunnat noudattavat tutkinnon järjestäjän kanssa solmimaansa järjestämissopimusta sekä hyvän hallinnon oikeusperiaatteita. Mikäli toimijoiden kesken on syntynyt erimielisyyksiä, niiden yleisyys, syyt ja ratkaisut on tarkoitus saada selville erimielisyyksiä koskevilla kysymyksillä. Vastaajilla oli vielä mahdollisuus perustella antamia vastauksia teemoittain sekä antaa vapaata palautetta näyttötutkintojärjestelmässä toimimisesta. Kysymysten tarkoituksena oli löytää tai paljastaa ennalta tuntemattomia asioita ja kuvantaa näyttötutkintojärjestelmässä toimimista. Teemakysymysten lisäksi kyselyssä on taustatietoihin liittyviä kysymyksiä ja täydentäviä kysymyksiä, joiden tarkoituksena on auttaa raportoinnissa ja

todentaa vastaajien asiantuntemusta sekä saada käsitys Opetushallituksen roolista näyttötutkintoja järjestettäessä. Kyselylomake on esitetty liitteessä 1.

Kyselylomake esiteltiin ennen kyselyn toteuttamista. Esitestaukseen osallistui kahdeksan eri koulutusalojen tutkintovastaavaa Koulutuskeskus Salpauksesta. Testaajia pyydettiin kiinnittämään huomiota kyselyn toimivuuteen, kysymysten selkeyteen ja yhdellä tavalla ymmärrettävyyteen. Palautta pyydettiin myös johdattelevista kysymyksistä ja vieraista termeistä sekä kaikista epäkohdista ja virheistä. Testaajia pyydettiin myös ilmoittamaan kyselyn täyttämiseen kulunut aika.

Testiryhmän mukaan kyselyyn oli helppoa vastata, se toimi teknisesti hyvin ja oli riittävän lyhyt, vastaamiseen aikaa kului 10 - 15 min. Esitestauksen perusteella korjattiin kirjoitusvirheitä, muutettiin kieltomuodossa olleiden kysymysten muotoa sekä vaihdettiin kyselyn otsikko, joka koettiin negatiiviseksi.

4.2.4 Yhteystietojen hankinta

Kyselyn toteutuksen keskeisessä osassa oli tutkintovastaavien yhteystietojen hankkiminen. Yhteystietoja pyydettiin ensin Opetushallituksesta, sieltä niitä ei kumminkaan saatu, koska ajantasaista rekisteriä tutkintovastaavista ei ollut ja uusi rekisteri valmistuisi Opetushallituksen mukaan myöhemmin. Opetushallituksesta neuvottiin olemaan yhteydessä suoraan tutkintotoimikuntiin. Yhteystietopyyntö lähetettiin 129 tutkintotoimikunnan sihteerille tai yhteyshenkilölle Opetushallituksen verkkosivujen yhteystietojen mukaan. Yhteystietopyyntö kulkeutui myös Opetushallituksen tietoon, joka reagoi pyyntöön lähettämällä tutkintotoimikunnille viestin, jossa se toivoi, ettei yhteystietoja luovuteta tutkimuksen tekijälle ennen kuin sen lakimiehet olivat keskustelleet tietojen luovuttamisesta. Pohdittuaan asiaa Opetushallitus antoi tutkintotoimikunnille lausunnon, jonka mukaan ne voisivat harkita yhteystietojen luovuttamista sen jälkeen, kun tutkija on antanut selvityksen siitä, kuinka tehtävä tutkimus täyttää henkilötietolain 14 § asettamat vaatimukset henkilötietojen luovuttamiselle. Opetushallitus myös muistutti tutkintotoimikuntia siitä, että jokainen tutkintotoimikunta on viranomainen, joka päättää itse henkilötietojen luovuttamisesta.

Yhteystietopyyntöä täydennettiin tutkijan toimesta Opetushallituksen esittämällä tiedoilla. Tämä ei kuitenkaan vielä Opetushallitukselle riittänyt, vaan se vaati myös 28.4.2013 päivätyn tutkimussuunnitelman lähettämistä tutkintotoimikuntien sihteeille / yhteyshenkilöille tutustumista varten, ennen kuin ne tekevät päätöksen tietojen luovuttamisesta. Tutkimussuunnitelmaa ei lähetetty, tutkimuksellisiin syihin vedoten.

Tutkimuksen tekijä pyysi Opetushallitukselta perusteluja sen esittämälle vaatimukselle, koska Opetushallitus ei ollut ko. rekisterin rekisterinpitäjä ja se oli aiemmin neuvonut tutkintotoimikuntia päättämään itse asiasta,

Opetushallitus ei vastannut tiedusteluun. Opetushallitus oli ollut myös erikseen yhteydessä tutkintotoimikuntiin sillä seurauksella, että yksikään näistä tutkintotoimikunnista ei luovuttanut yhteystietoja.

Lopputuloksena yhteystietopyynnön perusteella 30 tutkintotoimikuntaa luovutti yhteystietonsa, kaksi kieltäytyi luovuttamasta tietoja ja kaksi tutkintotoimikuntaa välitti tutkijan pyynnön eteenpäin tutkintovastaaville.

Koska yhteystietojen hankkiminen tutkintotoimikuntien kautta osoittautui liian haastavaksi, yhteystietoja päätettiin pyytää suoraan tutkinnon järjestäjiltä Opetushallituksen verkkosivujen yhteystietojen mukaan. Pyyntö lähetettiin 129 tutkinnon järjestäjälle. Pynnön perusteella 64 tutkinnon järjestäjää luovutti tutkintovastaaviensa yhteystiedot ja kaksi pyysi täyttämään kyselylupa-anomuksen yhteystietojen luovuttamiseksi. Yhteystietopyyntö saattoi joidenkin tutkinnon järjestäjien kohdalla ohjautua epäotolliseen paikkaa yhteystietojen saamiseksi, koska niiden Opetushallituksen verkkosivuilla olevat yhteyslinkit olivat usein tarkoitettu opiskelijoiden yhteydenottoihin.

Tarkkaa tietoa tutkintovastaavien kokonaismäärästä ei ole saatavilla. Opetushallituksen mukaan tutkintotoimikunnilla on keskimäärin 10–15 sopimusoppilaitosta, jonka mukaan tutkintovastaavien kokonaismäärä lienee 1600 henkilön paikkeilla. Tutkintotoimikunnilta ja tutkintojen järjestäjiltä sekä Opetushallituksen verkkosivujen kautta saatiin yhteensä 1446 tutkintovastaavan yhteystiedot, eli kaikkia tutkintovastaavia kyselyllä ei pystytty tavoittamaan.

4.2.5 Kyselynaineiston kerääminen

Kysely lähetettiin kaikille perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tutkintovastaaville saatujen yhteystietojen perusteella ja se oli avoinna 18.–26.3.2014 välisenä aikana. Sama henkilö saattoi toimia tutkintovastaavana useammassa tutkinnossa, joten häntä kehoitettiin vastaamaan yhteen tutkintoon kerrallaan ja samalla annettiin mahdollisuus vastata kyselyyn useamman kerran. Kyselyn saateviestissä kerrottiin kyselyn tarkoitus, kohderyhmä, vastausaika, kyselyn vastaamiseen kuluva aika sekä rohkaistiin vastaajaa kertomaan oma näkemys näyttötutkintojärjestelmän toiminnasta. Kyselyn yhteydessä lähetettiin kaksi muistutusviestiä vastausajan puolivälissä sekä vuorokautta ennen vastausajan loppumista, viestit sisälsivät vastauslinkin. Muistutusviesteihin lisättiin maininta siitä, että vastaavien henkilöllisyys ei paljastu kyselyn aikana, eikä annettuja vastauksia yhdistetä vastaajiin. Tähän päädyttiin siitä syystä, että tutkimuksen tekijä sai kyselyn aikana yhteydenottoja, joissa pelättiin henkilöllisyyden paljastuvan kyselyyn vastattaessa.

Määräaikaan mennessä kyselyyn vastasi 765 tutkintovastaavaa, joilta saatiin 831 vastausta. Vastausprosentti oli 53. Kaikki vastaajat vastasivat kaikkiin mielipidekysymyksiin ja perusteluja näihin saatiin yhteensä 951 kappaletta. Vapaan sanan käytti hyväkseen 268 vastaajaa antamalla palautetta toimijoiden yhteistyöstä näyttötutkintojärjestelmässä.

4.2.6 Kyselyaineiston tarkastus ja analysointi

Kyselyaineiston tarkastuksen yhteydessä havaittiin kyselylomakkeen virhetoiminta, jonka johdosta 16 vastaajaa pakotettiin vastaamaan kysymyksiin, joihin heidän ei olisi kuulunut vastata. Virhe korjattiin raportoinnin yhteydessä ristiintaulukoinnin avulla. Kyselyraportissa havaittiin myös vaihtelua vastausten kokonaismäärässä. Vastausten määrä vaihteli 831–833 välillä, tarkastuksen jälkeen oikeaksi vastausten määräksi osoittautui 831 vastausta, virhe korjattiin raportoinnin yhteydessä.

Kyselyn määrällinen tutkimusaineisto analysoitiin numeraalisesti hyödyntäen Webropol-ohjelman raportointi-, suodatus- ja ristiintaulukointityökaluja, joiden avulla kyselyaineistosta laadittiin taulukoita ja histogrammeja. Kyselyaineisto analysoitiin teemoittain suhteessa koulutusaloihin sekä tutkintoihin. Kyselyn teemoja ovat tutkintotoimikuntayhteistyö, tutkintotoimikunnan asiantuntemus, päätösten teko ja säädösten mukaisuus, erimielisyydet sekä täydentävät kysymykset tutkintotoimikunnista ja Opetushallituksesta.

Kvalitatiivisen kyselyaineiston analysoinnissa aineisto purettiin teemoittain ja siitä poimittiin tutkimusongelmaan liittyvät asiat, jotka lajiteltiin. Lajiteltu aineisto tiivistettiin ja siitä muodostettiin yhteenveto, joka lisättiin raporttiin teemoittain määrällisen aineiston tulosten tukimateriaaliksi.

5 TULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Tutkimusraportin rakenne

Kyselyn tulokset raportoidaan teemoittain, joko koulutusaloittain tai tutkinnoittain perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinto tai molemmilla tavoilla. Asiakokonaisuuden selventämiseksi tulokset esitetään ensin teemoittain numeraalisina taulukoina tai histogrammeina, joiden yhteydessä käytetään arvoina lukumääriä tai prosenttilukuja, joilla kuvataan asiakokonaisuuden yleisyyttä tai määrää. Tulosten yhteyteen on koottu sanallinen yhteenveto keskeisistä tuloksista.

Raportoinnin yhteydessä mielipideasteikko muutetaan arvosanoiksi tulosten kuvaamisen helpottamiseksi. Uudessa luokituksessa täysin samaa mieltä vastaa arvosanaa hyvä, hieman samaa mieltä tyydyttävää, hieman erimieltä välttävää ja täysin eri mieltä heikkoa. Teeman raportointia jatketaan

avoimissa kysymyksissä saatujen perustelujen yhteenvedolla. Tässä yhteydessä käsitellään eniten väittämien perusteluissa esille nousseita asioita. Teeman käsittelyn loppuun on koottu otanta vastaajien perusteluista mielipideväittämiin.

Raportin loppuun on koottu yhteenveto kyselyn tuloksista sekä vastaus tutkimuskysymykseen. Tutkimuksen liitteenä olevasta kyselyraportista on luettavissa kaikki vastaajien antamat vastaukset, siitä on kumminkin tutkijan toimesta poistettu vastaukset, joissa vastaajan henkilöllisyyden paljastuminen on ilmeistä ja vastaus saattaa vaikeuttaa vastaajan tulevaa toimintaa.

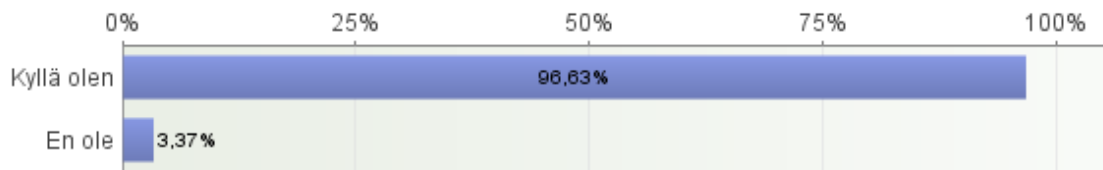
5.2 Tutkimustulokset

5.2.1 Taustatiedot

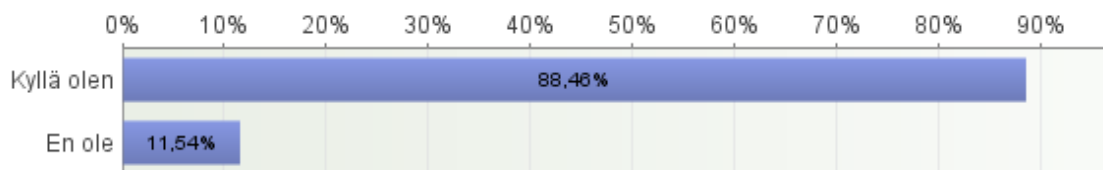
Taulukko 2 Vastaajien määrä koulutusaloittain / tutkinnoittain

	PT	AT	EAT	Yhteensä
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	9	26	0	35
Kulttuuriala	22	21	3	46
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	22	65	30	117
Luonnontieteiden ala	8	4	0	12
Tekniikan ja liikenteen ala	151	110	33	294
Luonnonvara- ja ympäristöala	35	39	3	77
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	47	43	24	114
Matkailu-, ravitsemus- ja talousala	48	55	33	136
Sotilas- ja suojeluala	0	0	0	0
	342	363	126	831

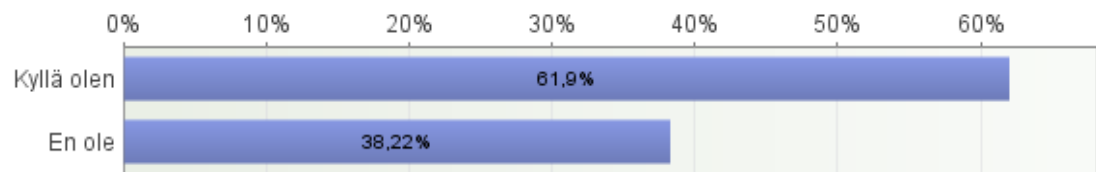
Taulukko 3 Näyttötutkintomestarien osuus vastaajista



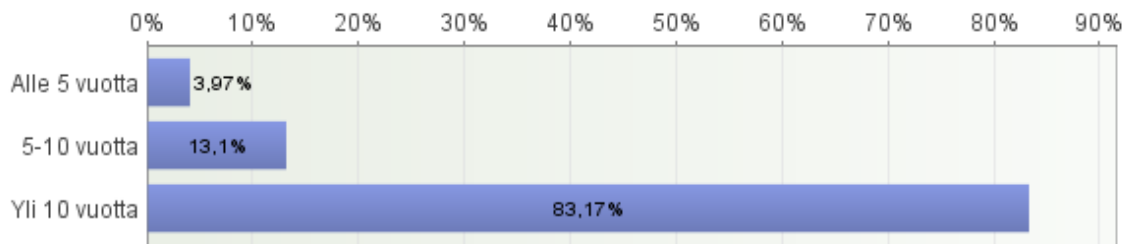
Taulukko 4 Pedagogisen pätevyyden suorittaneiden osuus vastaajista



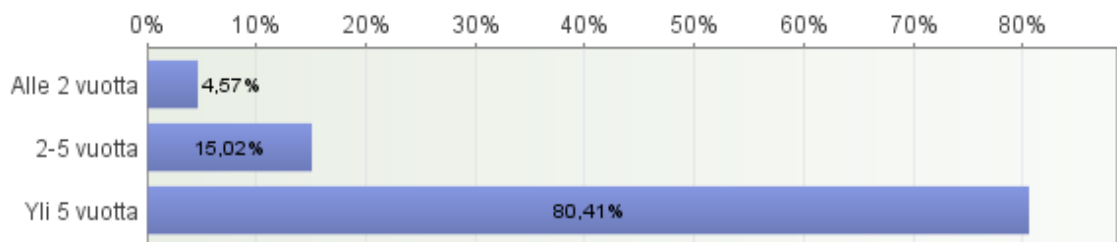
Taulukko 5 Opetusalan Ammattijärjestön jäsenien osuus vastaajista



Taulukko 6 Vastaajien työkokemus edustamaltaan ammattialalta



Taulukko 7 Vastaajien kokemus näyttötutkintojen järjestämisestä



Yhteenveto taustatiedoista (N=831)

Kyselyyn saatiin yhteensä 831 vastausta, joista 342 (41 %) vastausta koski perustutkintoa, 363 (44 %) vastausta ammattitutkintoa ja 126 (15 %) vastausta erikoisammattitutkintoa. Eniten vastauksia saatiin tekniikan ja liikenteen alalta yhteensä 294 kpl, sotilas ja suojelualalta ei saatu yhtään vastausta. Vastaajista 97 % oli näyttötutkintomestareita ja 88 %:lla vastaajista oli pedagoginen pätevyys. Opetusalan Ammattijärjestön jäseniä vastaajista oli 62 %. Yli kymmenen vuotta työkokemusta edustamaltaan ammattialalta oli 83 %:lla vastaajista ja 80 % vastaavista on ollut näyttötutkintojen järjestämisessä mukana yli viisi vuotta.

5.2.2 Tutkintotoimikuntayhteistyö

Taulukko 8 Tutkintotoimikuntayhteistyö

Tutkintotoimikuntayhteistyö	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	N =
Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa perustuu luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen	63 %	21 %	11 %	5 %	831
Tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on yleisesti ottaen helppoa	47 %	28 %	19 %	6 %	831
Tutkintotoimikunta kohtelee tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti	53 %	27 %	15 %	5 %	831
Tutkintotoimikunta osallistuu aktiivisesti tehtäviensä hoitoon	49 %	37 %	11 %	3 %	831
Tutkintotoimikunnan toimintatapa on ohjaava	40 %	35 %	17 %	8 %	831
Tutkintotoimikunnan kanssa toimiminen on työmäärältään kohtuullista	40 %	34 %	18 %	8 %	831
Yhteensä kaikki	49 %	30 %	15 %	6 %	
Koulutusaloittain					
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	42 %	31 %	20 %	7 %	35
Kulttuuriala	45 %	31 %	17 %	7 %	46
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	51 %	33 %	13 %	3 %	117
Luonnontieteiden ala	72 %	25 %	3 %	0 %	12
Tekniikan ja liikenteen ala	49 %	29 %	15 %	7 %	294
Luonnonvara- ja ympäristöala	45 %	32 %	17 %	6 %	77
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	49 %	28 %	15 %	8 %	114
Matkailu-, ravitsemus- ja talousala	46 %	32 %	18 %	4 %	136
Tutkinnoittain					
Perustutkinto	50 %	31 %	14 %	5 %	342
Ammattitutkinto	46 %	30 %	18 %	6 %	363
Erikoisammattitutkinto	52 %	29 %	13 %	6 %	126

Yhteenveto ja perustelut tutkintotoimikuntayhteistyöstä:

Vastaajista tutkintotoimikuntayhteistyön arvioi kysytyillä alueilla:

Hyväksi	49 %
Tyydyttäväksi	30 %
Välttäväksi	15 %
Heikoksi	6 %

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat koettuun luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen, jolle hyvän arvosanan antoi 63 % vastaajista ja heikon arvosanan 5 % vastaajista. Tyytymättömmimpiä oltiin saatuun ohjaukseen ja koettuun työmäärään, joille 40 % vastaajista antoi arvosanan hyvä ja 8 % arvosanan heikko.

Koulutusaloittain tyytyväisimpiä yhteistyöhön olivat luonnontieteiden alan tutkintovastaavat, josta 72 % arvioi yhteistyö hyväksi ja 0 % heikoksi. Tyytymättömmimpiä yhteistyöhön olivat humanistisen ja kastatusalan tutkintovastaavat, joista yhteistyön arvioi hyväksi 42 % vastaajista ja heikoksi 7 % vastaajista.

Tutkinnoittain tyytyväisimpiä yhteistyöhön olivat erikoisammattitutkintojen tutkintovastaavat ja tyytymättömmimpiä ammattitutkintojen tutkintovastaavat.

Vastaajien perusteluissa nousivat esille seuraavat asiat. Tutkintotoimikunnilta kaivattiin enemmän ohjeistusta ja selkeämpiä ohjeita. Vastaajien mukaan osa tutkintotoimikunnista ei ohjeista tutkinnon järjestäjiä lainkaan. Saatua ohjeistusta on myös pidetty järjestelmän vastaisena ja se on usein koettu käskytyksenä, määräilynä ja kyykytyksenä, jossa on ollut syyllistäviä ja ivallisia piirteitä. Ohjeet on koettu myös kysyjäriippuvaisiksi. Ongelmallisiksi vastaajat kokevat myös alati vaihtuvat ja heti voimaan tulevat määräykset, jotka vaikeuttavat ja lisäävät heidän työtään. Osa vastaajista totesi myös, ettei tutkinnon järjestäjän esittämiin kysymyksiin aina vastata. Annettuja vastauksia saatettiin pitää ympäripyöreinä ja ne saattoivat tulla liian hitaasti tutkinnon järjestäjän normaalin toiminnan mahdollistamiseksi. Vastaavasti osa tutkintotoimikunnista saa vastaajilta tunnustusta hyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta. Kysymyksiin on saatu tarvittaessa vastauksia ja tutkintotoimikuntaa on ollut helppo lähestyä. Hyvä ohjeistus on koettu työmäärää kohtuullistavana sekä yhteistyötä parantavana tekijänä.

Toimijoiden keskinäistä luottamusta vastaajat kuvailivat lähinnä epäluottamukseksi. Perusteluissa nousee esille toimijoiden keskinäinen luottamuksen ja arvostuksen puute. Luottamuspula syntyy vastaajien mukaan siitä, että tutkintotoimikunnat eivät luota tutkinnon järjestäjän osaamiseen tutkintoja järjestettäessä ja vastaavasti tutkinnon järjestäjät eivät luota tutkintotoimikuntien asiantuntemukseen.

Vastaajien mukaan työmäärä näyttötutkintojen järjestämisen yhteydessä on jatkuvasti kasvanut. Heidän mielestään papereita ja lomakkeita on liikaa ja niitä pitää palauttaa liian monessa muodossa liian monelle taholle. Yleisesti kaikkien muutoksien koetaan lisäävän liikaa kuormitusta, erityisen ongelmallisiksi koetaan aikaiset ennakkoilmoitukset, joita pitää korjata kentällä tapahtuvien muutosten vuoksi. Lisäksi vastaajat toivovat, ettei heidän työmääräänsä lisittäisi pilkun paikkaa muuttamalla tai muilla oikeinkirjoitusvirheillä. Työmäärää kohtuullistava tekijänä vastaajat pitävät yhtenäistä ja selkeää ohjeistusta ja tämän lisäksi he toivovat tutkintotoimikunnilta Optiman käyttöä. Työmäärän todettiin olevan myös tutkinnon järjestäjän puolelta resursointi kysymys.

Tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän välistä yhteistyötä vastaajat kuvailivat varsin kaksijakoisesti, yhteistyötä kehuttiin ja moitittiin. Tutkinnon järjestäjää toivottiin pidettävän tasavertaisena osapuolena, jonka osaamista arvostettaisiin. Erään vastaajan perustelut kuvaavat hyvin vastaajien yleistä näkemystä tutkintotoimikuntayhteistyöstä.

Vastaan työssäni monista aloista ja tutkintotoimikuntien työ on hyvin epätasalaatuista. Joidenkin toimikuntien kanssa toiminta on tasavertaista, oppilaitoksiin luotetaan, työelämän arvioijiin ja heidän ammattitaitoonsa luotetaan, kaikki asiointi sujuu hyvässä hengessä joustavasti ja kehittävästi. Sitten on niitä toimikuntia jotka tyrannisoivat, vaikeuttavat ja nousevat kaikkien yli omalla toiminnallaan vaikeuttaen kaikkien toimijoiden toimintaa.

Myönteistä palautetta tutkintotoimikunnat saivat sujuvasta ja rationaalisesta toiminnasta, jossa ei esiinny turhaa byrokratiaa, eikä muutoksia tehdä pelkästään muutosten ilosta. Myönteiseksi koettiin myös toimijoiden väliset samat säännöt ja käytänteet, valmiit dokumentointipohjat, yhteiset kokoontumiset, käytännöllinen ja ammatillinen osaaminen sekä pilkun viilaamattomuus. Yhteistyötä kuvailtiin; mutkattomaksi, joustavaksi, sujuvaksi, erinomaiseksi, avoimeksi, käytännönläheiseksi, kehittäväksi ja ohjaavaksi. Tutkintotoimikunnat koettiin helposti lähestyttäväksi, niihin koettiin voitavan ottaa yhteyttä ja niiltä pystyi pyytämään neuvoja ja ohjeita. Tutkintotoimikuntien aktiivisuutta pidettiin myös hyvänä asiana.

Kielteistä palautetta tutkintotoimikunnat saivat yhtäkkisistä muutoksista ja ristiriitaisista päätöksistä sekä alentavasta asenteesta. Tutkintotoimikuntien koettiin myös puuttuvan niille kuulumattomiin asioihin ja niiden toimintaa saatettiin pitää pilkun viilaamisena jossa esiintyi säädösten vastaisesta toimintaa sekä epäammattimaisuutta. Yhteistyötä kuvailtiin; määrääväksi, käskyttäväksi, ahdistavaksi, jäykäksi, hitaaksi, simputukseksi, ylimieliseksi, syyllistäväksi, nöyryyttäväksi ja stressaavaksi. Esille nousivat myös tutkintotoimikuntien joustamattomuus ja tiedottamattomuus sekä tutkintotoimikuntien harvat kokousaikataulut, joissa ei huomioida kesäaikana jatkuvia koulutuksia.

Vastaajien mielestä tutkintotoimikunnat eivät aina kohtele tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti. Heidän näkemyksen mukaan tiettyjä oppilaitoksia suositaan ja toisille annetaan helpotettuja vaatimuksia. Heidän mukaansa myös ohjeet vaihtelevat oppilaitoksittain, eikä alueellisia eroja tutkintoja järjestettäessä huomioida tarpeeksi.

Vastaajien perusteluja tutkintotoimikuntayhteistyöstä:

Päihdetyön tutkintotoimikunnalla on esimerkillinen tapa ohjata koulutuksen järjestäjää kaikenlaisissa asioissa. Viimeksi kun päivitin järjestämissuunnitelmaa, niin sain hyvin ohjausta kysymyksiini.

Tutkintotoimikuntia on monenlaisia. Itse toimin 3 toimikunnan kanssa. Käytännöt ovat erilaisia. Kaikki ovat kuitenkin maallikoita, jotka ovat eräällä tavalla nimitetty poliittisin perustein. Eivät siis ole oman tai koulutusalan erityisosaajia.

Yhteistyö on ollut sujuvaa. Tarpeen mukaan olemme saaneet ohjausta ja neuvoja. Kysymyksiin on vastattu nopeasti.

Tiedottaminen ontuu ja on hidasta. Samoin välillä asioiden hoitamiseen menee suhteettoman pitkä aika, eli esim. tietoa arvioitsijoiden hyväksymisestä ei saa riittävän nopeasti.

Sisustusalan tutkintotoimikunta: Viimeisten kahden vuoden aikana tutkintotoimikuntayhteistyö on selkiintynyt jonkin verran, joten hyvään suuntaan ollaan menossa. Muutama vuosi sitten yhteistyö ei perustunut minkäänlaiseen luottamukseen, sujuvuuteen, tasapuolisuuteen, aktiivisuuteen, ohjaavuuteen ja työmäärä oli kohtuuton. Asiatonta ja "pompottelua" kohtuuttomasti. Papereiden häviämisiä (onneksi oppilaitoksella merkitään ylös kaikki postitukset ja lähettäminen on voitu tarkistaa meiltä lähteneeksi) Sinnikkäästi kun teki mitä pyydettiin moneen kertaan saman asian niin lopulta uskottiin...Nyt asioita tulkitaan mielivaltaisesti edelleen ja turhia huomautuksia tuli talvella 2013 muutama. Nyt puheenjohtaja on muuttunut ja hänen kanssaan työskentelystä ei ole vielä kovin kokemusta. Edelleenkin kysymyksiin ei vastata. Ohjausta ei saa ja jos sitä tulee, vastaus ei koske kysymystä vaan on ympäripyöreää.

Vastaukseni perustuu edellisen tutkintotoimikunnan kanssa tehtyyn yhteistyöhön. Yhteistyön pitäisi perustua yhdenvertaisuuteen, mutta sitä se ei kyllä ollut. Yhteistyö pelasi hyvin, jos noudatti toimikunnan jatkuvasti muuttuvia ohjeita. Yhden asian käsittely kesti mm. puoli vuotta, kun viesteihin ei vastattu eikä toimikunnan nimeämään yhteyshenkilöön saatu yhteyttä. Loppujen lopuksi olimme toimineet ohjeiden mukaisesti, mutta anteeksipyyntöä ei kyllä esitetty. Ohjaavaa toiminta ei voi olla, jos heti kuulematta aletaan uhkailla muilla "järeämmillä" toimenpiteillä. Kohtuullista työmäärä ei myöskään ole,

jos jokainen asia tulee ennakkoon ja jälkikäteen ilmoittaa toimikunnalle ja melkein joka kerta muuttuneella tavalla. Toivottavasti toiminta muuttuu oleellisesti nykyisen toimikunnan aikana, tuosta tapauksesta jäi huono maku ja sellainen vaikutelma etteivät tutkintotoimikunnan edustajat ole ajan tasalla.

Olemme juuri saaneet täysin uuden tutkintotoimikunnan, joka ei ole kovinkaan hyvin perehtynyt tehtäviinsä. Käsitteistö on hukassa eikä työelämän realiteetteja ymmärretä lainkaan. Tutkintotoimikunnan aikataulut ovat reaaliajassa toimiville yrityksille utopiaa. Esim. kahden viikon ilmoitusaika tutkintotilaisuuteen on asiakaskontakteissa suorastaan naurettavaa. Ei asiakkaalle voi ilmoittaa, että tutkinnonsuorittaja tulee vasta kahden viikon kuluttua, kun olisi tuo tutkintotilaisuus. Eikä tutkinnonsuorittajia ihan mihin tahansa yrityksiin voi lähettää. Lomakkeiden suhteen on myös suorastaan kamalaa häslinkiä. On todella kiusallista joutua ilmoittamaan innokkaalle tutkinnonsuorittajalle, että hänen tutkinnonosan hyväksyminen taas viivästyy, koska tutkintotoimikunta on muuttanut mielensä lomakkeen muotoilussa, jo toisen kerran.

Tutkintotoimikunnan toiminta on autoritääristä ja byrokraattista. Toiminta estää erikoisammattitutkinnon sisällön kehittämisen. Tutkintotoimikunnan kokoukset ovat liian harvoin suhteessa heidän työtehtäviinsä. Tämän takia esim. tutkintotilaisuuksia joudutaan siirtämään useita kertoja, koska he eivät ehdi käsitellä vaatimiaan ennakoilmoituksia ajoissa, mikä puolestaan hankaloittaa suuresti työelämäyhteistyötä ja tutkintotilaisuuspaikkojen saamista. Tutkinnon suorittajat keskeyttävät koko tutkinnon suorittamisen sen byrokraattisuuden takia ja vastaavasti uusia opiskelijoita ja tutkinnon suorittajia on vaikea saada, niin että ryhmäkoot tulisivat täyteen. Tutkintojärjestelmä sahaa omaa oksaansa. Oman alani tutkinnon järjestäminen omassa oppilaitoksessani on todennäköisesti päätymässä em. syistä.

Tutkintotoimikunnan puheenjohtajalle sekä sihteerille saa kyllä aina soittaa ja he myös vastaavat soittopyyntöihin. Myös sähköpostikirjeenvaihto toimii hyvin.

Tutkintotoimikunta on järjestänyt kerran vuodessa yhteistyöpäiviä järjestävien oppilaitosten kanssa. Niissä pohditaan toimintaan liittyviä kysymyksiä. Hyvää verkostoitumista. Tutkintotoimikunta kuuntelee tutkinnon järjestäjiä. Myös puheen johtaja ja sihteeri ovat aina saatavilla, jos on kysymistä. Ja heidän vastauksensa ovat luotettavia.

Johtamisen EAT tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö on sujuvaa, prosessit toimii eikä siinä esiinny turhaa byrokratiaa. Näyttötutkintojärjestelmän ideologia ohjaa ttk:n toimintaa vahvasti ja kehittämistyötä tehdään säännöllisesti ja aidossa vuorovaikutuksessa

tutkinnon järjestäjien kanssa. Tästä tutkintotoimikunnasta voisivat muutkin ottaa oppia.

Oman alani tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on ollut kohtuullisen hyvin sujuvaa - verrattuna eräisiin muihin, joiden toimintaa olen päässyt seuraamaan. Näyttötutkintotoiminnassahan eräänlainen perusajatus on, että koulutuksen järjestäjien ammattitaitoon osaamisen arvioinnissa ei luoteta. Sitä kuvastaa se sinänsä tolkuton ajatus, että tutkintotoimikunta "antaa lopulliset arviot" tutkinnon suorittajalle, jota ei ole koskaan nähnyt, puhumattakaan hänen työsuorituksiaan. Mutta sehän ei ole tutkintotoimikuntien, vaan järjestelmän kehittäjien vika. Jonkun verran on tullut esille se, että tutkintotoimikunnan jäsenet edustavat yleisiä työmarkkinoiden osapuolia alasta riippumatta - siksi vei aikansa, ennen kuin saatiin aikaan työelämän todellisuutta vastaava tilanne arvioijien valintaan alalla, jossa valtaosa ammatissa toimivista on itsenäisiä ammatinharjoittajia.

Tutkintotoimikuntaan tehtävät ilmoitukset, muutokset ja täydennykset vievät aivan kohtuuttomasti aikaani. Se, että tutkintotilaisuuden tarkka ajankohta on ilmoitettava ja sen on oltava tutkintotoimikunnan tiedossa, rassaa ylenpalttisesti. Tiedostamalla kentällä tapahtuvat ainaiset muutokset ja muutosten muutokset, toivoisin tähän kohtaan luottamusta tässä asiassa. Muuten tutkintotoimikunta on helposti lähestyttävissä, puheenjohtaja on asiallinen ja oikeudenmukainen ja sihteeri tiedottaa asioista nopeasti. Häneltä voi kysyä ja vastauksen myös saa. Ei moitittavaa siis tämän suhteen.

Yhteistyön pitäisi perustua luottamukseen. Käytännössä kuitenkin tuntuu, että se perustuu enemmänkin epäluottamukseen. Ttk:n lähtöolettamuksena tuntuu olevan se, että oppilaitokset toimivat sääntöjen vastaisesti. Kaikki tuntevani oppilaitosten edustajat toimivat tarkasti by the book.

Tutkintotoimikunta vaatii ilmoituksen jokaisesta tutkintotilaisuudesta ja sen arvioinnista kuukautta ennen sen suorittamista. Vaatii todella suurten työn kirjoitella näitä ilmoituksia ja niiden muutoksia jatkuvasti. Monelle toiselle tutkintotoimikunnalle riittää yksi ilmoitus vuoden aikana suoritetuista tutkintotilaisuuksista keväällä.

Tässä kohdassa puhun Yrittäjäyysalan tutkintotoimikunnasta, jonka toiminta on todella ammattimaista ja asiallista. Kyseinen tutkintotoimikunta ei "opeta", etsi negatiivisella tavalla virheitä tekemisistä, vaan tekee avointa ja yhdenvertaista yhteistyötä. Heidän kanssaan voi myös keskustella esille tulevista asioista niin, ettei tule ajatusta, että joutuu "mustalle listalle".

Yhteistyö tulisi perustus luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen mutta se ei ilmene sellaisena kaikissa tilanteissa, tutkintotoimikunnan omat jääviyskysymykset näkyvät silloin tällöin. Tutkintotoimikunnan asiantuntemus vastuullaan olevien tutkinnon perusteiden tuntemuksen osalta ihmetyttää välillä. Aktiivisuus tuntuu olevan kääntäen verrannollinen osaamisen ja vastuullisuuden kanssa. Tutkintotoimikunnalta puuttuu järjestämissopimuksen omaavien oppilaitosten järjestelmällinen ja tasapuolinen ohjeistaminen ja toimintojen harmonisointi. Välillä saattaa tulla paljonkin selvitettävää yksittäisen sähköpostin kautta johon ei syytä erikseen eritellä.

Kyseisen toimikunnan kanssa työskentely on ollut erittäin raskasta. Olen monta kertaa ihmetellytkin miten mukavista ihmisistä tulee "komentelevia hallitsijoita", kun he saavat tutkintotoimikunta edustuksen? Luottamuspuola yhteistyössä järjestämissopimuksen omaavien oppilaitosten välillä on ilmeinen, joskus on jopa nimitelty ja leimattu valehtelijaksi.

Tutkintotoimikuntayhteistyö sujunut moitteettomasti, koska tutkintotoimikunta kokenut ja toimintatavat heillä selkeät, mutta myös sopivan joustavat. Ei enää turhaa epävarmuuden peittävää nipottamista, joka yleistä uusilla kokemattomilla tutkintotoimikunnilla. Päihdetyön tutkintotoimikunnan toiminnassa näkyy käytännöllisyys ja ammatillinen osaaminen; tähtäin siihen laajaan kenttään, johon osaajia tarvitaan, tiedossa!

Käsi- ja taideteollisuusalan tutkintotoimikunnan kanssa toimiessa yhteistyö on ollut joustavaa ja sujuvaa. Yhteydenotoista ei aiheudu ylimääräistä päänsärkyä, vatsavaivoja tai kovaa pohtimista, kuinka asiasta olisi hyvä keskustella tutkintotoimikunnan edustajan / edustajien kanssa.

Pidän yhteistyötä toimikuntani kanssa hyvänä ja joustavana. Toimikunta työskentelee rationaalisesti eikä laadi muutoksia pelkästään muutosten ilosta. Olen tyytyväinen.

Olen aina saanut nopeasti vastauksen tutkintotoimikunnalta mieltäni vaivaaviin kysymyksiin. Myös työmäärä on pysynyt kohtuullisena koska ohjeita on yhtenäistetty ja selkeytetty.

Käsi- ja taideteollisuusalan tutkintotoimikunnan kanssa ammatti- ja erikoisammattitutkintoja järjestettäessä asiat on pystytty hoitamaan neuvotellen ja asioista keskustellen myös ammatti- ja erikoisammattitutkintoja järjestettäessä.

Ohjausta tutkintotoimikunta ei anna eikä anna missään nimessä mitään kirjallisena. Kaikki palaute on saatu puhelimesta niin, että ei

välttämättä ole edes kysytty onko aika sopiva ja ehtiikö vastaaja kirjoittamaan itselleen ylös palautetta. Kun on pyytänyt, että sovittaisiin uusi aika puhelinkeskusteluun, tämä ei ole yleensä sopinut vaan vedotaan ttk kiireisiin. Varmasti näin on, että kiirettä on, mutta uskon, että sopivan ajan järjestäminen on mahdollista jos on halukkuutta.

Toivon tutkintotoimikunnan jäsenien luottavan ammatillisen opettajan itsenäiseen kykyyn hoitaa näyttötutkintojärjestelmää, koskien mm. tutkintotilaisuuksien paikkaa, aikaa, pituutta koskevista asioista. Itse koen, että olen vastuussa jos ohjaan tai annan tutkinnonsuorittajan valita paikka jossa tutkinnon ammattitaitovaatimukset eivät täyty. Usein turhaa paperinpyöritystä - mikä johtuu käsittääkseni "luottamuspulasta".

Pääsääntöisesti tutkintotoimikunta tuntee oman arvovaltansa minkä seurauksena toimintatapa on käskyttämistä, ei opastavaa ja ohjaavaa.

Tilanne aiempina vuosina: Tutkintotoimikunnan jäsenistöstä riippuu, miten he toimivat. Joskus asioiden kanssa on pitänyt "takuta" tosi paljon, eli on tuntunut, että vaikka on järjestämissopimus, niin vielä halutaan hyvin tarkkaan tietoja. Puheenjohtajalla saattaa olla valtaa ja muut toimivat pitkälle hänen päätösten mukaan. Onneksi tilanne on muuttunut ja olemme nyt hyvässä yhteistyössä yhdessä järjestelmää kehittäen saaneet kehitettyä toimintaa.

Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa on mielestäni sujunut ihan hyvin. Tutkintotoimikunnalla ja tutkinnon järjestäjillä pitää olla samat säännöt / käytänteet, jotta luottamuksellinen toiminta voi olla mahdollista ylipäättään. Olen ollut hyvin tyytyväinen oman tutkintotoimikuntani työskentelyyn.

Sähkö- ja automaatiotekniikan tutkintotoimikunnan 8513 kanssa toimiminen oli erityisen hankalaa. Tutkintotoimikunnalla on aivan liian suuri valta esimerkiksi oppilaitoksen omien tutkintotehtävien hyväksyttämisessä. Tutkintotoimikunta ei tahdo hyväksyä muita, kuin Alvarin kautta tilattuja tehtäviä. Noissa Alvarin tehtävissäkin on kuitenkin miltei poikkeuksitta virheitä logiikkaohjelmissa eli joko ne eivät toimi lainkaan tai ne eivät toimi kuten tehtävässä on määritelty. Tutkintotoimikunnan kokoonpanossa ei ole ilmeisesti lainkaan tietämystä väyläpohjaisista automaatiotratkaisuista, koska kyseisen alueen tehtäviä ei erityisesti haluta hyväksyä. Väyläpohjaiset ratkaisut ovat tätä päivää ja tuovat kuitenkin kustannussäästöjä, parantavat tuotannon laatua, vähentävät tuotantokatkoksia ennakoivan kunnonvalvonnan avulla jne. Haluaako tutkintotoimikunta olla kehityksen tulppana. Tutkintotoimikuntaan tarvitaan uutta verta ja joku instanssi, joka valvoo toimikunnan toimintaa ja jolle voi esittää

oikaisupyynnön toimikunnan epäasiallisesta toiminnasta. Toimikunnan työ on ollut määräävää ja automaation osalta epäammattimaista.

Papereita ja lomakkeita liikaa. Hienosti on kyllä ohjeet, mutta yksi lomake palautetaan sähköisenä sihteerille ja tutk.vastavaalle ja toinen lomake laitetaan postin kautta ja muista palautuskirjekuori ja tämä lomake laitetaan vaan sihteerille : tässä jos missä menee aikaa ja asiat sekaisiin. varsinkaan kun tutkintovastaava ei tee vaan pelkästään näitä hommia vaan hoitaa myös opetuksen.

Yleisesti tutkintotoimikunnan muodostumisesta haluan sanoa, että mielestäni organisaatio, jota kukaan tai mikään instituutio ei voi määrätä, valvoa eikä ohjata, on tänä päivänä huono asia. Tutkintotoimikunnat voivat itsenäisesti luoda omat ohjeensa omalle asiakaskunnalleen, eivätkä ne pidä keskenään yhteyttä ja sovi yhteisiä käytäntöjä. Muutama itsenäinen tutkintotoimikunta pitää yllä huonoa ja joskus jopa vallankäytöltä tuntuvaa käytäntöä ja se haittaa muidenkin mainetta ja toimintaa. Myös jäsenten valinta poliittisin ja taustajärjestöjen intuitioilla ja periaatteilla luo sen tilanteen, että ammattimainen osallistuminen on mahdotonta. Mukana on aina muutama vapaamatkustaja ja pieni osa tekee itse työt. Mielestäni tähän työhön pitäisi olla selkeät valintakriteerit ja pätevyysvaatimukset. Myös tasapuolisuus rooleissa: Työnantajan edustajana ei pitäisi olla toisen asteen tutkinnoissa toimittaessa ammattikorkeakoulun edustajia.

Vuoden 2013 aikana aloittanut Puutarhatalouden tutkintotoimikunta on aloittanut työnsä aktiivisesti ja tehnyt jonkin verran uudistuksia. Merkittävin muutos on toimintatavassa. Toiminta on paljon aiempaa avoimempaa ja uusi optima-alusta helpottaa yhteistyötä huomattavasti, vaikka sen käyttö on vasta alkanut.

Tutkintotoimikunnan jäsenillä ei ole tutkintojärjestelmän käsitteet ja uusin tieto käytössä. Olen törmännyt myös siihen joskus, että ohjaus on syyllistävää, jopa ivallista joskus. Ohjausta ei saa aina eikä kysymyksiin vastata. Uusia ohjeita tulee yllättäen, vaikka järjestämissopimuksessa on sovittu tietyllä tavalla. Toiminnan tulisi perustua luottamukseen ja sopimukseen.

Tutkintotoimikunnan toimintatapa on valvova ja hallitseva. He ovat ottaneet valtaa asioissa, joiden pitäisi perustua luottamukseen, joka järjestämissopimuksen kanssa syntyy. Tutkintoilmoitukset (ilmoitus tutkintotilaisuuksien järjestämisestä) ei ole tätä päivää, kun osaaminen näytetään työtehtävissä, jotka voivat muuttua viime hetkillä. Tutkintotoimikuntien valta kokousten järjestämisen / järjestämättömyyden / käsiteltävien osalta hankaloittaa tutkinnon

suorittamista. Joihinkin kokouksiin käy jokin asia, toisiin ei. Käsittämätöntä viranomaisvaltaa, jonka armoilla täysin ollaan.

Tutkintotoimikunnan suhtautuminen tutkinnon järjestäjään on ollut aika syyllistävä. Virheistä on moitittu ankarasti, vaikka parhaammalla on yritetty jatkuvasti muuttuvien ohjeiden noudattamisessa. Oman tutkintotoimikuntamme puheenjohtajan suhtautuminen on kuitenkin viime aikoina muuttunut ymmärtävämpään suuntaan. Hän myös vastaa kiitettävästi puheluihin; puheenjohtajallehan soitetaan vain todella tärkeissä asioissa ja vaikeissa tilanteissa.

Yhteistyö on sujunut mielestäni kiitettävästi. Olen saanut tarvittaessa ohjausta ja dokumentointi on helpottunut aikaisempaa näyttötutkintojen järjestämistä koskien kun on valmiit dokumentointipohjat tutkintotoimikunnan toimesta.

Yhteistyö voisi olla vieläkin joustavampaa ja avoimempaa. Kyllä asetelma on voimakkaasti sellainen, että toimikunta on korkeassa asemassa ja hyvin arvovaltainen toimielin. Tämä näkyy mielestäni toiminnassa tietynlaisena jäykkyytenä ja on paljon asioita, joista oppilaitokset purnaavat, mutta harva tohtii esittää eriäviä mielipiteitä toimikunnalle. Toimikunnan jäsenten tai puheenjohtajan tunteminen henkilökohtaisesti edesauttaa yhteistyötä ja tuo joustavuutta viestintään ja toimintaan ylipäänsä. Tietyissä toimikunnissa on koulutuksen järjestäjän näkökulmasta keskitytty varmistamaan toiminnan kaikkia osa-alueita ja tutkintovastaavat laativat seikkaperäisiä selvityksiä jokaisesta tutkinnon suorittamisen vaiheesta, arvioijista ja arvioinneista. Tämä, on todella aikaa vievää ja on aina pois varsinaisesta työstä. Järkevämpää olisi se, että toimikunta keskittyisi tutkintojen suorittamisen ydinalueisiin ja koulutuksen järjestäjiin luotettaisiin yksityiskohtien osalta. Oman tutkintoni toimikunnan kanssa toiminta on minusta järkevää ja he käsittelevät asiat riittävällä tasolla luottaen tutkinnon järjestäjiin.

Samarbetet med examenskommissionen har löpt mycket bra. Vi har alltid fått svar på våra frågor. Handedningen har varit mycket bra. Instruktionerna har varit klara och tydliga. Vi är mycket nöjda med samarbetet.

Tutkintotoimikunnan vierailut oppilaitoksissa tukee niin oppilaitoksen kuin tutkintotoimikunnankin toimintaa ja auttaa linjaamaan toimintaa yhteisen näkemyksen mukaiseksi. Tutkintotoimikunnan aktiivisuus toimijoita kohtaan on erinomainen asia.

Tutkintotoimikunnan linja riippuu siitä kuka siellä milloinkin istuu. He saavat päätöksillään kuormittaa kouluja jopa kohtuuttomasti, jos niin haluavat eikä Opetushallitus puutu asiaan, koska he ovat antaneet tutkintotoimikunnille rajattomasti valtaa. Paperin määrä on pohjaton ja

kaikki pitää allekirjoittaa ja pyörittää pitkin maita ja mantoja sekä sähköisesti että maapostilla. Tätä paperin määrää kutsutaan sitten laaduksi vaikka laatua olisi se, että vähenevät resurssit käytetään koulutuksen järjestämiseen eikä tutkintotilaisuuksiin eikä varsinkaan tutkintotilaisuutta koskeviin papereihin ja niiden pyörittämiseen. Kolmikantainen arviointikaan ei riitä vaan sen lisäksi papereita haluaa tutkiskella vielä tutkintotoimikuntakin. Tätä kutsutaan opiskelijan oikeusturvaksi.

Olen sekä perustutkintovastaava että ammattitutkinnoista yhdestä ammattitutkinnosta vastaava lehtori. Perustutkinnon tutkintotoimikunnan kanssa olen työskennellyt vuosia, ja kokemukseni on, että se on yhteistyökykyinen, tasapuolinen ja aktiivinen eikä aiheuta hirveästi mitään lisätyötä. Käsittelenkin tässä vastauksessani jatkossa ammattitutkintovastavuutta. Sen sijaan ammattitutkinnon tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on vaikeaa. Se ohjaa kyllä, mutta asenne on autoritäärinen, hidas ja ylenkatsova kentällä työskenteleviä kohtaan (anteeksi jyrkkä käsitykseni, joka valitettavasti on vain vahvistunut tämän toimintakauden aikana).

Nykyinen tutkintotoimikunta on todella hyvä kaikenlaisen yhteistyön kannalta. Luottamus toimii molempiin suuntiin. Kun sain vastuulleni tämän ammattitutkinnon kymmenisen vuotta sitten, silloinen tutkintotoimikunta oli todella hankala, jokaisen pilkun viilausta tehtiin pitkään ja moneen kertaan sekä hankaloitettiin monin tavoin tutkinnon ja näyttöjen järjestäjän toimintaa.

Ao. tutkintotoimikunnan linjaukset muuttuvat jatkuvasti. Tutkintotoimikunta tuntee oppilaitosten toimijat ja antavat henkilökohtaisten antipatioiden, ennakkoluulojen ja kaunojen vaikuttaa tutkintoa järjestävien oppilaitosten erilaisiin kohteluihin. Tutkintotoimikunta puuttuu hanakasti sellaisiinkin asioihin jotka veivät kuulu heidän tehtäviinsä, mm. valmistavan koulutuksen toteutukseen, joidenkin arvioijien pätevyyksien asettamiseen kyseenalaisiksi henkilökohtaisten kontaktien takia jne.

Kyseisen toimikunnan kanssa painiminen on välillä aika raskasta. Papereihin halutaan mitä ihmeellisimpiä lisäyksiä, toisinaan ne hukkuvat kuukausiksi ja tutkinnot roikkuvat sen vuoksi. Välillä paperit tulevat takaisin kun halutaan joku lisäys. Seuraavalla kerralla siksi kun ko. lisäys on tehty. Otamme nykyään jo asian huumorilla. Sanoisin että nyt yritetään tärkeilemällä yrittää kiinnittää huomio pois siitä että hommat eivät oikein toimi ja toimikuntien substanssiosaamisen auditointi olisi tärkeää.

Yhteistyö on raskasta koska jos tutkintotoimikunta antaa yhden ohjeen tänään se voi jo huomenna olla erilainen. Kun luulee tekevänsä oikein

(edellisen ohjeen mukaan) se onkin väärin. Koen myös että tutkintotoimikunta ei luota tutkintojärjestäjän osaamiseen, Välillä pitää vastata kysymykseen "onko näytönsuorittaja arvioijan sukulainen koska heillä on sama sukunimi?". Kun järjestämissopimus on hyväksytty, tutkinnonjärjestäjän pitää toimia sen mukaan! Itse olen hyvin vastuuntuntoinen omassa työssäni joten en ymmärrä tutkintotoimikunnan toimintatapaa!

Yhteistyö pohjautuu siihen, että tutkintotoimikunta luottaa oppilaitosten ammattitaitoon. Kysyä voi aina. Yhteiset kokoontumiset tutkintotoimikunnan kanssa kaksi kertaa vuodessa luovat hyvää pohjaa yhteistyölle. Turhat "pilkun viilaamiset" on karistettu pois; keskitytään yhteistyössä tärkeisiin ammatillista osaamista vahvistaviin seikkoihin. Työmme laadun valvonta on ohjaavaa ja rakentavaa.

Työskentely tutkintotoimikunnan kanssa on ollut yleensä ottaen ahdistavaa, riippuen siitä ketä siellä on. Tällä hetkellä asiat on kunnossa, mutta muutama vuosi sitten olen kokenut jopa nöyryytystä ja todella alentavaa asennetta puheenjohtajan puolelta, mitä nyt ei ole.

Tutkintotoimikunnan tiedottaminen on yksisuuntaista ja autoritaarista. Annettu ohjeistus vaihtelee mielivaltaisesti joten tutkintotoimikunnan toiminnan ennakointi on mahdotonta. Välillä tuntuu, että tutkinnon suorittaja unohtuu tässä yhteistyössä. Esim. tutkintotoimikunta tiedotti yllättäen, että tutkintotodistuksia ei enää allekirjoiteta samassa kokouksessa kuin viimeisen tutkinnon osan arvosana on päätettävänä. Tämän päätöksen seurauksena kaikkien tutkinnon suorittajien valmistuminen siirtyy. Oppilaitoksessamme valmistuu tutkinnon suorittajia, jotka suunnittelivat jatko-opintoja; he eivät ehdi valmistua ajoissa tutkintotoimikunnan päätöksen seurauksena eivätkä näin ole jatko-opintokelpoisia. Toimikunnan käsittelyyn tulevat yksittäistapaukset voivat muuttaa toimikunnan ohjeita ja toimintamallia niin, että vaikutukset koskevat välittömästi koko valtakuntaa. Tutkintotoimikuntayhteistyötä - tai sen puutetta kuvaa hyvin tutkintotoimikunnan puheenjohtajan ohje oppilaitoksille, että "toimikunnan jäsenet tekevät toimikuntatyötä oman työnsä ohella - älkää siis soitelko tutkintotoimikunnan jäsenille."

Aina on vastaus löytynyt, kun on ollut kysyttävää. Joustoa on myös löytynyt tutkintotoimikunnan puolelta mm. papereiden lähettämisen ajoissa.

Mielestäni yhteistyö on tutkintotoimikunnan taholta hyvin sanelevaa, asiallisia perusteluja ei yllättäviin lausuntoihin saada. Joidenkin tutkintotoimikuntien kanssa työskentely on helppoa, esim. perustutkintojen tutkintotoimikuntien - ammattitutkintojen tutkintotoimikunnat osoittavat omaa epävarmuuttaan vallankäytöllä.

Muutamalla tutkintotoimikunnalla (perustutkinnot) on mukavan ohjaava tyyli, ja heidän kanssaan on hyvä tehdä yhteistyötä. Osa tutkintotoimikunnista haluaa koulutuksen järjestäjän arvailevan vastauksia, esimerkkinä, jotakin on pielessä, mutta arvatkaapa mitä? Tutkintotoimikunta osallistuu aktiivisesti tehtäviensä hoitoon, mutta ettei vain liiankin aktiivisesti.

Sihteerityön ja asiakirjahallinnon tutkintotoimikunnan toiminta kokonaisuudessaan ja ennen kaikkea heidän sihteerinsä toiminta on hyvän esimerkki siitä miten yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehdään. Ote on napakka eikä riman alituksia sallita, mutta toiminta ei tästä huolimatta ole byrokraatista vaan asiat hoidetaan joustavasti. Heille kaikille iso kiitos!

Koska vuosien mittaan on tullut tehtyä yhteistyötä useiden tutkintotoimikuntien kanssa, voin sanoa että yhteistyö vaihtelee henkilöidenkin mukaan. Tutkintotoimikunnan vaihtuessa voivat monet asiat muuttua henkilömuutosten myötä. Muutoksista ei edes välttämättä tiedoteta, vaan yhtäkkiä vaan tulee päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa edellisen toimikunnan linjauksiin ja ohjeisiin. Oppilaitoksessa täytyy sitten vain luovia eteenpäin ja välillä kokeilla kepillä jäätä että mikähän nyt toimisi. Ja keskustellessa eri oppilaitosten kanssa, huomaa että ohjeet ja "se mikä menee läpi" vaihtelevat.

Alamme tutkintotoimikunta on mielestäni puolueellinen. Se kohtelee eri tutkinnonjärjestäjiä eri tavoin ja eri tutkinnonjärjestäjien arvioijia eri tavoin riippuen siitä kuuluuko "sisärenkaaseen". Erityisesti edellisessä mutta myös tässä uudessa tutkintotoimikunnassa on vallalla oman egonpönkitys ja jopa mielivaltainen vallankäyttö, jonka kärsijöinä ovat tutkinnonsuorittajat. Tämä on kaukana yhteistyöstä.

Yhteistyö on jäykkää ja vähäistä. Tutkinnon järjestäjät ovat vastaanottajan ja toteuttajan roolissa, eivät aidossa yhteistyössä. Tehdään mitä käsketään, vaikka se olisi jäykkää, byrokraattista ja hankalaa. Oppilaitokset joutuvat perustelemaan hankalat käytänteet työelämälle, joka kokee ne omaa toimintaansa vaikeuttavana. Arvioijia ei ole helppo saada koska arviointi koetaan niin vieraana ja vaikeana sääntöjen ja määräysten takia.

Yhteistyö on hedelmällistä, kannustavaa, ohjaavaa, neuvovaa ja ymmärtävää, että tutkintovastaavatkin ovat ihmisiä, eivätkä tahallaan tee virheitä.

5.2.3 Tutkintotoimikunnan asiantuntemus

Taulukko 9 Tutkintotoimikunnan asiantuntemus

Kaikki vastaajat	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	N =
Tutkintotoimikunnan jäsenillä on riittävä näyttötutkintojärjestelmän asiantuntemus tehtäviensä hoitamiseen	52 %	33 %	13 %	2 %	831
Tutkintotoimikunnan jäsenillä on riittävä ammattialan asiantuntemus tehtäviensä hoitoon	53 %	34 %	11 %	2 %	831
Tutkintotoimikunnalla on riittävä tutkinnon perusteiden tuntemus tehtäviensä hoitoon	59 %	29 %	10 %	2 %	831
Tutkintotoimikunnalla on riittävä tuntemus hallintoasioiden käsittelystä tehtäviensä hoitoon	50 %	36 %	11 %	3 %	831
Yhteensä kaikki vastaajat	54 %	33 %	11 %	2 %	
Koulutusaloittain					
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	49 %	30 %	16 %	5 %	35
Kulttuuriala	40 %	39 %	15 %	6 %	46
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	56 %	37 %	6 %	1 %	117
Luonnontieteiden ala	98 %	2 %	0 %	0 %	12
Tekniikan ja liikenteen ala	53 %	31 %	13 %	3 %	294
Luonnonvara- ja ympäristöala	48 %	35 %	15 %	2 %	77
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	58 %	30 %	10 %	2 %	114
Matkailu-, ravitsemus- ja talousala	55 %	35 %	9 %	1 %	136
Tutkinnoittain					
Perustutkinto	56 %	32 %	10 %	2 %	342
Ammattitutkinto	52 %	33 %	12 %	3 %	363
Erikoisammattitutkinto	53 %	34 %	11 %	2 %	126

Yhteenveto ja perustelut tutkintotoimikunnan asiantuntemuksesta:

Vastaajista tutkintotoimikunnan asiantuntemuksen arvioi kysytyillä alueilla:

Hyväksi	54 %
Tyydyttäväksi	33 %
Välttäväksi	11 %
Heikoksi	2 %

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat tutkinnon perusteiden tuntemukseen, jolle hyvän arvosanan antoi 59 % vastaajista ja heikon arvosanan 2 % vastaajista. Tyytymättömmimpiä oltiin hallintoasioiden käsittelyn tuntemukseen, joille 50 % vastaajista antoi arvosanan hyvä ja 3 % arvosanan heikko.

Koulutusaloittain tyytyväisimpiä tutkintotoimikunnan asiantuntemukseen olivat luonnontieteiden alan tutkintovastaavat, josta 98 % arvioi asiantuntemuksen hyväksi ja 0 % heikoksi. Tyytymättömmimpiä asiantuntemukseen olivat kulttuurialan tutkintovastaavat, joista asiantuntemuksen hyväksi arvioi 40 % vastaajista ja heikoksi 6 % vastaajista.

Tutkinnoittain tyytyväisimpiä asiantuntemukseen olivat perustutkintojen tutkintovastaavat ja tyytymättömmimpiä ammattitutkintojen tutkintovastaavat.

Vastaajien perusteluissa nousivat esille seuraavat asiat. Vastaajien näkemyksen mukaan tutkintotoimikuntien osaamisessa on puutteita kaikilla kysytyillä osa-alueilla, kuten myös hyvää osaamista ja asiantuntemusta. Tutkintotoimikuntien asiantuntemuksen parantamiseksi vastaajat esittävät tutkintotoimikuntien jäsenille näyttötutkintomestarin koulutuksen suorittamista. Vastaajien mukaan tutkintotoimikunnilla on näyttötutkintojärjestelmän osaamisessa puutteita, joita ei pelkällä innostuksella tehtävään korvata. Tämä koskee erityisesti työelämän edustajia sekä nuorisosaasteen puolelta valittuja opettajajäseniä. Vastaajien käsityksen mukaan järjestelmän osaamattomuus näkyy Opetushallituksen ohjeiden vastaisena toimintana. Vastaajien mukaan tutkintotoimikuntien ammattialan asiantuntemattomuus konkretisoituu kysymyksiin vastaamattomuutena, ympäröivinä vastauksina sekä ammattialan käytänteiden ja säästöjen vastaisina päätöksinä.

Vastaajien perusteluja tutkintotoimikunnan asiantuntemuksesta:

Asiantuntemus näkyy selkeästi sekä kysymyksiin saatavissa vastauksissa että tutkintotoimikunnan kehittämispäivien aiheissa.

Minulla ei ole tietoa tutkintotoimikunnan jäsenten koulutuksesta tai työtehtävistä. Toiminta kuitenkin kertoo siitä, että jäsenet joko eivät ole tehtäviensä tasalla tai heillä ei ole aikaa perehtyä asioihin.

Olen törmännyt asioiden viipyessä vastauksiin, että "koska yhdellä jäsenellämme ei ole näyttötutkintojärjestelmän tuntemusta, niin..." ja toisaalta keskustellut tutkintotoimikunnan jäsenen kanssa, jolla ei ollut kokemusta, osaamista eikä tietoa - vain innostus tehtävään. Jos syystä tai toisesta ttk:aan valitaan niin asianmukainen perehdytys pitää järjestää. Asiakkaalle ei voi em. tavalla asioita perustella tai niistä kertoa. Myös uskottavuus on sen jälkeen niin ja näin.

Oman tutkintotoimikuntani jäsenet ovat kokeneita ja ammattitaitoisia ammattinsa edustajia.

Tutkintotoimikunnan jäsenille tulisi työnantajan puolelta mahdollistaa osallistuminen näyttötutkintomestari koulutukseen tai ainakin OPH:n järjestämille perehdytyspäiville. Tutkintotoimikunnan jäsenenä ei voi toimia, ellei ole riittävää asiantuntemusta ammattialalta. Jos näin ei ole, on toimikunnassa väärä henkilö. Hallinnollista vastuuta ei voi olla korostamatta. Virkavastuu, mitä se tarkoittaa? Sitä ehkä olisi rahoittajan taholta vielä syytä selkeämmin ohjeistaa ja auttaa.

Etujärjestöjen edustajilla ei yleensä ole minkäänlaista näyttötutkintojärjestelmän asiantuntemusta, koska opettajajäsenetkin ovat yleensä nuorisopuolen koulutuksesta. Työelämäedustajat eivät tiedä näyttötutkintojärjestelmästä yleensä yhtään mitään. Ja tämä aiheuttaa sen, että he toimivat 1-2 vuotta tutkintotoimikunnassa opettelemassa hommaa. Tämä on hirveä taakka niille muutamille, jotka jatkavat edellisestä tutkintotoimikunnasta, sillä käytännössä koko vastuu toiminnasta on heillä. Tutkintotoimikunnan jäsenet tulisi aina valita ensisijaisesti sellaisista henkilöistä, jotka jo entuudestaan ovat tuttuja näyttötutkintojärjestelmän kanssa. Etenkin tätä toivoisi OAJ:lta, koska opettajat usein joutuvat toimimaan puheenjohtajina. Erikoisammattitutkinnon näkökulmasta osalla tutkintotoimikunnan jäsenistä ei ole mitään käsitystä siitä ammattitaidosta, mitä erikoisammattitutkinnossa vaaditaan, mikä aiheuttaa sen, että joskus on vaikea saada heitä ymmärtämään joitain toimintatapoja. Ylipäättänsä ongelmallisinta on Opetushallituksen toiminta, kun tutkintotoimikunnan näyttötutkintotoiminnan osaaminen sekä kaikkien tutkintojen ammattisisällön ymmärrys on riittämätön, on opetushallituksen helppo käyttää mielivaltaa kun he "ohjaavat" tutkintotoimikunnan toimintaa.

Pätevyyttä tutkintotoimikunnassa riittää, mutta asenteet ovat byrokraattiset ja käyttävät. Näin ei tutkintojärjestelmää kyllä viedä hyvin eteenpäin!

Tutkintotoimikunta koostuu eri järjestöjen edustajista. Toimikunta toimii pienellä ammattialalla ja sillä on sekä ammatti- että erikoisammattitutkinto. Jäsenten ammattitaito ammatti-erikoisammattitutkintoon on kirjava. Hallinnollisten asioiden kokemus ja perehtyneisyys vaihtelevat myös. Selkeää vastausta on toisinaan vaikea saada.

Seminaarissa käytiin näitä asioita läpi josta jäi vakuuttava kokemus kyseisistä asioiden tuntemuksesta ja jopa ne asiat jotka ovat muuttumassa, oli valmiita esityksiä.

Tähän mennessä ei ole ollut tilanteita, joissa olisin epäillyt tutkintotoimikunnan jäsenten tietämystä. Jäsenet ovat pystyneet reagoimaan myös ammattialan sisäisiin toimintatapaedellytyksiin. Erityinen kiitos IAH-arvioijien käyttömahdollisuudesta.

Hallinnollisesti yms. tiedollisesti asianhallinta voi olla hyvä. Mutta silti asian ymmärrys jää pinnalliseksi, jos ei ymmärretä mikä on kokonaisuus ja koko koulutusjärjestelmän rakenne, merkitys ja sisältö. Joskus ei nähdä "metsää puilta". Takerrutaan pikkuasioihin, asia menee sivuun. Pääasia olisi, että tutkintoja tulisi eikä estettäisi etenemistä turhilla byrokratian säännöillä.

Toimikunnat ovat vaihtuneet vajaa vuosi sitten ja osaamista on varmasti hävinnyt. Toimikunnat toiminevat hieman eri tavoin ja jäsenten vastuut vaihtelevat. Kaiken vastuun ei tulisi levätä puheenjohtajan ja sihteerin harteilla, vaan sitä tulisi jakaa, jotta toiminta olisi jatkuvaa ja tasalaatuista toimikunnan toimikausista huolimatta. Yleisesti ottaen voisi sanoa, että toimikuntien jäsenillä on hyvä osaaminen omaan ammattialaansa, mutta tutkintojärjestelmän tunteminen, varsinkin työelämää edustavilla jäsenillä on osin puutteellinen.

Jos tutkintotoimikunnan jäsenistä iso osa vaihtuu toimikunnan toimikauden päättyessä, asiantuntemus usein heikkenee ainakin tilapäisesti. Etenkin keskeisessä asemassa olevien henkilöiden (puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä sihteerin) vaihtuminen aiheuttaa edellä mainittua. Tutkintotoimikuntien ei myöskään tässä vaiheessa pitäisi ruveta tekemään suurisuuntaisia ja radikaaleja muutoksia edellisen toimikunnan tutkinnon järjestäjille antamiin ohjeisiin ellei ole todellista tarvetta. Byrokratiaa ei saa lisätä, ettei sinällään hyvä näyttötutkintojärjestelmä tukehdu kasvavaan työmäärään.

Johtuen jäsenten järjestötaustasta, ei ammattialan tuntemuksesta, päätökset, jotka vaatisivat ammattialan tuntemusta eivät toteudu tai ole selkeitä. Tutkintotoimikunta ei ole osannut kysyttäessä vastata ammattialan tulkintaa vaativiin tapauksiin.

5.2.4 Päätöstenteko ja säädösten mukaisuus

Taulukko 10 Päätöksenteko ja säädösten mukaisuus

Kaikki vastaajat	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	N =
Tutkintotoimikunta noudattaa työssään tutkinnon järjestäjän kanssa solmimaansa järjestämissopimusta	80 %	16 %	3 %	1 %	831
Tutkintotoimikunta noudattaa työssään näyttötutkinto-opasta	70 %	22 %	6 %	2 %	831
Tutkintotoimikunta perustelee päätöksensä toimintaa ohjaavaan säädäntöön perustuen	61 %	24 %	11 %	4 %	831
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat kohtuullisia ja järkeviä suhteessa tavoiteltaviin päämääriin	49 %	30 %	14 %	7 %	831
Tutkintotoimikunta käyttää toimivaltaansa vain sille osoitettuihin tarkoituksiin	58 %	25 %	13 %	4 %	831
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat toimintaa ohjaavan säädännön mukaisia	60 %	27 %	10 %	3 %	831
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat johdonmukaisia ja pysyviä	45 %	31 %	17 %	7 %	831
Yhteensä kaikki vastaajat	60 %	25 %	11 %	4 %	
Koulutusaloittain					
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	60 %	22 %	16 %	2 %	35
Kulttuuriala	56 %	26 %	11 %	7 %	46
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	70 %	22 %	6 %	2 %	117
Luonnontieteiden ala	88 %	12 %	0 %	0 %	12
Tekniikan ja liikenteen ala	57 %	27 %	11 %	5 %	294
Luonnonvara- ja ympäristöala	59 %	23 %	15 %	3 %	77
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	62 %	24 %	9 %	5 %	114
Matkailu-, ravitsemus- ja talousala	59 %	26 %	13 %	2 %	136
Tutkinnoittain					
Perustutkinto	62 %	24 %	10 %	4 %	342
Ammattitutkinto	59 %	25 %	12 %	4 %	363
Erikoisammattitutkinto	59 %	27 %	10 %	4 %	126

Johtopäätökset ja perustelut päätöksen teosta ja säädösten mukaisuudesta:

Vastaajista tutkintotoimikunnan päätöksen teon ja säädösten mukaisuuden arvioi kysytyillä alueilla:

Hyväksi	60 %
Tyydyttäväksi	25 %
välttäväksi	11 %
Heikoksi	4 %

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat järjestämissopimuksen noudattamiseen, jolle hyvän arvosanan antoi 80 % vastaajista ja heikon arvosanan 1 % vastaajista. Tyytymättömmimpiä oltiin päätösten johdonmukaisuuteen ja pysyvyyteen, joille 45 % vastaajista antoi arvosanan hyvä ja 7 % arvosanan heikko.

Koulutusaloittain tyytyväisimpiä tutkintotoimikunnan päätöksentekoon ja säädösten mukaisuuteen olivat luonnontieteiden alan tutkintovastaavat, josta 88 % arvioi asiantuntemuksen hyväksi ja 0 % heikoksi. Tyytymättömmimpiä päätöksentekoon ja säädösten mukaisuuteen olivat kulttuurialan tutkintovastaavat, joista asiantuntemuksen hyväksi arvioi 56 % vastaajista ja heikoksi 7 % vastaajista.

Tutkinnoittain tyytyväisimpiä päätöksentekoon ja säädösten mukaisuuteen olivat perustutkintojen tutkintovastaavat ja tyytymättömmimpiä ammattitutkintojen tutkintovastaavat.

Vastaajien perusteluissa nousivat esille seuraavat asiat. Vastaajat toivovat päätöksen tekoon lisää johdonmukaisuutta ja pysyvyyttä. Heidän mukaansa samasta asiasta saadaan erilaisia päätöksiä ja samaa asiaa ohjataan jatkuvasti muuttuvilla ohjeilla. Johdonmukaisuus ja pysyvyys asiat korostuvat erityisesti tutkintotoimikunnan vaihtuessa. Vastaajat huomauttivat myös Opetushallituksen ja tutkintotoimikuntien eroavista kannoista kuin myös siitä, että tutkintotoimikuntien vaatimuksien tulisi olla kohtuullisempia päämääriin nähden.

Vastaajien mukaan tutkintotoimikunnat eivät aina perustele päätöksiään pyydettyänsä ja niiden tekemät päätökset saattavat poiketa järjestelmää ohjaavista säädöksistä tai säännöksistä. Tutkintotoimikuntien toiminnan on havaittu poikkeavan myös muista hyvän hallinnon periaatteista kuin myös Opetushallituksen ohjeista. Joidenkin tutkintotoimikuntien on myös havaittu luoneen omia, järjestelmään kuulumattomia ohjeita, joita tutkinnon järjestäjän tulee noudattaa.

Vastaajien perusteluja päätöksen teosta ja säädösten mukaisuudesta:

Tutkintotoimikuntamme on keksinyt aivan omia sääntöjä. Todella vaikea niihin on puuttua, ettei joudu "ikävän-ihmisen" -listalle.

Tutkintotoimikunnan seminaaripäivillä tulee hyvin esille lainsäädäntö ja päätösten ajanmukaisuus. Toimijat pidetään tässä mielessä todella hyvin ajan tasalla.

Tutkintotoimikunnan päätökset ovat johdonmukaisia ja pysyviä: toimikunnan jäsenistön vaihtuessa on tyypillistä, että pelisäännöt lähinnä tutkintosuoritusten kohdalla elää. En koe asiaa kuitenkaan negatiivisena.

Näyttötutkinto-oppaaseen viittaavissa ohjeissa on ollut virheitä (mm. viitataan tutkinnon järjestäjälle annettavissa ohjeissa sivulle, jossa käsitellään tutkintotoimikunnalle annettuja ohjeita). Jossain määrin ärsyttävältä tuntuu pieniin yksityiskohtiin tarttuminen ja joskus jopa asioiden käsittelyn siirtäminen niiden perusteella. Asioista voi toki huomauttaa, mutta merkityksettömien muotoseikkojen asettaminen asioiden joustavan etenemisen edelle ei tunnu tarkoituksenmukaiselta. Joskus on päätöksissä ollut "soutamista ja huopaamista", mutta minusta se on parempi kuin huonoista ratkaisuista jääräpäisesti kiinni pitäminen. Virheitähän sattuu, mutta ne pitää voida oikaista. Siitä tunnustus oman alani tutkintotoimikunnalle (maatilatalous).

Mielestäni toiminta on "pilkulleen" säädösten ja ohjeiden mukaista! Ehkä jonkinlainen rennompikin ote voisi olla joskus paikallaan, mutta se taas saattaisi johtaa eriarvoisuuteen.

Välillä tuntuu, että eri oppilaitosten välillä päätökset eivät ole tasapuolisia. Välillä tuntuu myös siltä, että norsupyssyllä ammutaan hyttystä. Työelämän edustajilta puuttuu näyttötutkintojärjestelmän ja käytännön työelämän tuntemus, monestihan he ovat työmarkkinajärjestöjen edustajia tai sitten he vain edustavat leimallisesti jotain yhtä yksittäistä tahoa esim. kauppaa, eivätkä näin näe kokonaisuutta.

Jostain syystä tutkintotoimikunnan vaihtuessa tulee aina uusia ohjeistuksia (tiukennuksia) ja tämä aiheuttaa pään vaivaa tutkintotilaisuuksien järjestämisen suhteen niiden opiskelijoiden kohdalla, jotka ovat suorittaneet "näytöt" vanhojen ohjeiden mukaan.

Yleensä tutkintotoimikunta ei osaa edes perustella antamiaan määräyksiä. Kun tutkintotoimikunnan puheenjohtaja sanoo yhteistyötapaamisessa, "te teette niin kuin me sanotaan". Ei tuo ainakaan lisää luottamusta eikä osoita heidän ammattitaitoaan.

Johdonmukaiseksi ja asialliseksi toiminnan koen. Tietotekniikan hyväksikäyttö kuitenkin olisi muoti-ilmaisuna "tätä päivää". Aidot sähköiset asiointipalvelut nopeasti toimeen ja käyttöön, niin kaikki

helpottuu. Liiksi lomakepitoista työtä. Sama tieto moneen paikkaan, jolloin virhemahdollisuudet kasvavat.

Pääsääntöisesti nykyinen tutkintotoimikunta toimii johdonmukaisesti ja säädetyllä tavalla. Pidän etenkin siitä, että tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjien välillä on nykyään aiempaa keskustelullisemmat välit ja, että tutkintotoimikunta antaa aiempaa enemmän selviä ohjeita ja ohjeistuksia, mikäli jokin asia on sellainen, että sen parissa työskentelyltä odotetaan tietynlaista tapaa toimia.

Erityiskiitos ttk:lle kohdasta "päätökset ovat johdonmukaisia ja pysyviä": ttk on koonnut vuosien mittaan tekemistään päätöksistä koontilistan. Tähän listaan kirjatut lausunnot ja päätökset ovat niitä, joihin palataan ja joiden mukaan toimintaa ohjeistetaan. Lista on hyvä työväline tutkinnon järjestäjälle. Ttk:n päätöksenteko ei ole tempoilevaa ja epäselvää, vaan kertaalleen päätetty asia pysyy - toki tarvittaessa sitä tarkistetaan ja muutoksista tiedotetaan.

Toimikunta tulkitsee aina säädöksiä ja tutkinnon perusteita omista lähtökohdistaan. Tulkinnaa varaa jää aina ja näistä asioista käydään keskustelua kyllä. Näkemykset eivät aina ole yhteneväisiä mutta keskustellen on aina löydetty hyvät ratkaisut. Oma tutkintotoimikuntani käyttää mielestäni toimivaltaansa järkevästi kun taas joissakin muissa toimikunnissa puututaan asioihin, jotka kuuluvat tutkinnon järjestäjän alueelle. Toimikunnat kuormittavat itseään turhalla työllä ja myös aiheuttavat järjestäjälle merkittävää lisätyötä kun dokumentteja skannaillaan, perustellaan, postitellaan jne. Lisäksi esim. toteutussuunnitelmissa puututaan sanamuotoihin ja edellytetään aina että tietyt sanamuodot ja lauseet löytyvät toteutussuunnitelmasta. Tämä ei liene oleellista ja voisi olettaa että tutkinnon järjestävä oppilaitos huolehtii tutkintotilaisuuden yksityiskohdista tietenkin tutkinnon perusteiden mukaisesti.

Päätökset ovat usein aika luovia, kuten myös jotkut tulkinnat tutkinnon perusteista. Tosin niin ne ovat muillakin ja esim. OPH:n koulutustarkastajan suusta olen saanut vastauksen - "täysin mahdollon ajatus" - asiaan joka luki pari viikkoa mustaa valkoisella heidän omassa oppaassa toteutuskelpoisena. Eihän kukaan voi toki kaikkea tietää mutta jotenkin vaikuttaa että tieto ei aina kulje organisaatiokaaviossa alaspäin, eikä varsinkaan sivulle.

Tutkintotoimikunta toimii virkavastuulla, mutta ei kykene ottamaan vastuuta omasta tekemisestään. Näkyy selkeästi vastuun pakoilu.

5.2.5 Erimielisyydet

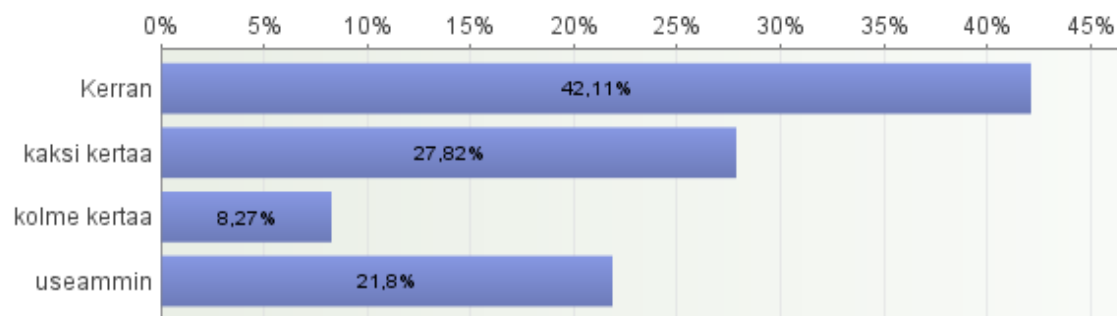
Taulukko 11 Vastaajat joilla on ollut erimielisyyksiä

On ollut	133
Ei ole ollut	698

Taulukko 12 Erimielisyydet koulutusaloittain ja tutkinnoittain

Erimielisyydet koulutusaloittain	N = 133	Kaikki vastaukset
Humanistinen ja kasvatusala	4 %	14 % (N=35)
Kulttuuriala	7 %	22 % (N=46)
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	8 %	9 % (N=117)
Luonnontieteiden ala	0 %	0 % (N=12)
Tekniikan ja liikenteen ala	47 %	21 % (N=294)
Luonnonvara- ja ympäristöala	12 %	21 % (N= 77)
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	7 %	8 % (N=114)
Matkailu-, ravitsemus- ja talousala	15 %	15 % (N=136)
Erimielisyydet tutkinnoittain		
Perustutkintoa	40 %	16 % (N=342)
Ammattitutkintoa	48 %	18 % (N=363)
Erikoisammattitutkintoa	12 %	13 % (N= 126)

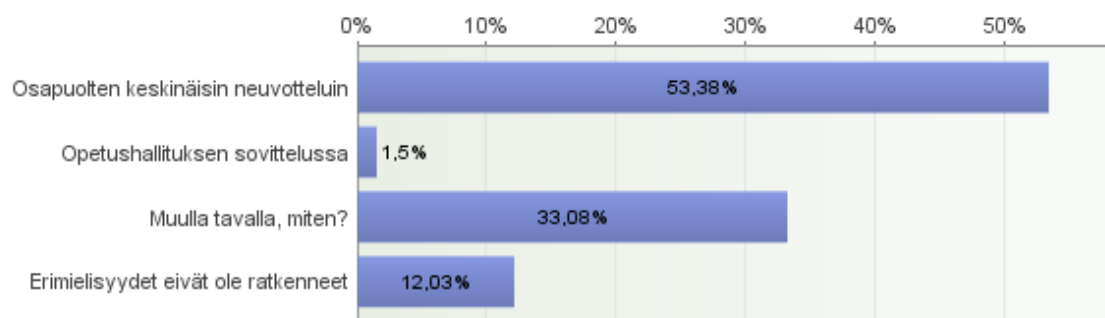
Taulukko 13 Erimielisyyksien määrä viimeisen kolmen vuoden aikana (N=133)



Mitä asiaa / asioita erimielisyydet ovat koskeneet? (N=162)

- Tutkintosuoritusten arviointia ja arvioijia 27 %
- Järjestämissopimusta ja -suunnitelmaa 16 %
- Tutkintotilaisuuksia ja tutkinnon suorittamista 14 %
- Tutkintotoimikunnalle tehtäviä ilmoituksia 10 %.
- Hallintoasioiden hoitoa, päätöksiä 7 %
- Opetushallituksen määräysten noudattamista 5 %
- Tutkintotehtäviä 5 %
- Tutkintosuoritusten hyväksymistä ja hylkäämistä 4 %
- Osaamisen tunnustamista ja tunnistamista 4 %
- Opetushallituksen ohjeiden noudattamista 3 %
- Asioiden käsittelyn viivästymisiä (kokousaikatauluja) 2 %
- Henkilökohtaistamista 2 %
- Todistuksia 1 %

Taulukko 14 Erimielisyyksien ratkeamistapa (N=133)



Muulla tavalla, miten? (N=44)

- Myöntymällä tutkintotoimikunnan vaatimukseen 79 %
- Perustelemalla ja pyytämällä perusteluja 9 %
- Asia eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaistavana 3 %
- Tekemällä tutkintosuorituksia uudelleen 3 %
- Aika on hoitanut 3 %
- Ulkopuolisen sovittelijan avulla 3 %

Taulukko 15 Erimielisyyksien ratkaisu (N=117)

Erimielisyyksien ratkaisu	Kyllä	Ei
Erimielisyyden ratkaisu oli tutkintotoimikunnan kannan mukainen	62 %	38 %
Ratkaisu oli näyttötutkintojärjestelmän säädösten ja säännösten mukainen	79 %	21 %
Ratkaisu oli ammattialan säädösten ja ohjeiden mukainen	72 %	28 %

Yhteenveto erimielisyyksistä:

Tutkintovastaavista 133 (18 %, N=765) ilmoitti, että hänellä on ollut erimielisyyksiä tutkintotoimikunnan kanssa. Eniten erimielisyyksiä on ollut tekniikan ja liikenteen alalla (41 %, N=133) ja vähiten luonnontieteiden alalla (0 %, N=133). Suhteutettuna vastaajien määrään eniten erimielisyyksiä on ollut kulttuurialalla (22 %, N=46). Tutkintojen suhteen eniten erimielisyyksiä on ollut ammattitutkintoja järjestettäessä (48 %, N=133, 18 %, N=364).

Erimielisyyksiä on ollut viimeisen kolmen vuoden aikana 42 % (N=133) vastaajista vain kerran, kuitenkin samana ajanjaksona 22 % (N=133) vastaajista on ollut erimielisyyksiä tutkintotoimikunnan kanssa useammin kuin kolme kertaa. Eniten erimielisyyksiä ovat aiheuttaneet tutkintosuoritusten arviointi ja arvioijat, järjestämissopimus ja -suunnitelma sekä tutkintotilaisuudet ja tutkintosuoritukset.

Erimielisyyksien sovittelussa ei ole juurikaan turvauduttu Opetushallituksen apuun. Osapuolten keskinäisin neuvotteluihin saatiin ratkaistua 53 % (N=133) erimielisyyksistä kun 12 % (N=133) erimielisyyksistä on jäänyt ratkaisutta. Mikäli erimielisyys ratkesi muulla tavalla, se tarkoitti pääasiassa sitä, että tutkinnon järjestäjä myöntyi tutkintotoimikunnan vaatimuksiin. Ratkaisuun päästiin myös perustelemalla asioita ja pyytämällä niihin perusteluja. Sovittelujen ratkaisuihin päädyttiin useimmin tutkintotoimikunnan kannan puolelle kuin tutkinnon järjestäjän kannan puolelle. Vastaajien mukaan 21 % (N=117) ratkaisusta oli näyttötutkintojärjestelmän säädösten tai säännösten vastaisia ja 28 % (N=117) ammattialan säädösten tai ohjeiden vastaisia.

Vastaajien perusteluja erimielisyyksiin:

Tutkintotoimikunta pitää henkilöittä alan ammattia ymmärtävillä tutkinnonperusteihin perusteellisesti tutustuneilla sekä niitä ymmärtävillä henkilöillä, ei "politrukeilla" joilta puuttuu tämän päivän ammattiala tuntemus, ei opettaja jäsenillä joilta puuttuu alan koulutus sekä tutkintomestarin koulutus ja kokemus näyttötutkintotyöstä

tutkintovastaavana tai tutkintojen arvioitsijana. Tutkintotoimikuntaan valittujen ei pidä lähteä kovempaa huutavien mukaan vaan perustaa päätöksensä tutkinnoista annettuihin määräyksiin sekä ammatti alan käytänteisiin. Näin toimimalla vältetään ristiriidoilta, näkemyseroilta ja muulta tutkintotoimikuntaa rasittavilta vääriltä päätöksiltä kun päätökset perustellaan tutkintojen perusteiden mukaan. Huonosti toimiva tutkintotoimikunta pitää voida toimikuntakauden aikanakin uudistaa jos toiminta ei vastaa tutkinnonperusteita, tutkinnon järjestäjähän voi muuttaa irtisanomalla järjestämissopimus.

Asia ei ole vielä lopullisesti ratkaistu, koska tutkintotoimikunnan tekemä päätös on viety eduskunnan oikeusasiamiehelle, joka on ottanut asian käsittelyyn.

Arvioijien valikoiminen liittoon kuulumisen tai kuulumattomuuden vuoksi on vielä kesken. Kyllä tutkintoa järjestäessä tuntuu tutkinnon järjestäjä olevan aika yksin, voisiko tuolta tutkintotoimikunnista vähän perata tuota ammattiliitto-politiikkaa pois? Eikö tämänkin toiminnan pitäisi olla täysin avointa ja läpinäkyvää? Pari kertaa on käynyt mielessä, että tästä pitäisi keskustella julkisesti, juuri tästä liittotouhusta....

Hallintotapa on jyräävä jossa eriävät mielipiteet pyritään vaientamaan hallintojargonilla ja säädöksiin vetoamalla. Virkamiehet eivät huomaa, että norsunluutornissa laaditut säädökset eivät noudata alalla vallitsevaa todellisuutta. Tutkinnon perusteet ovat sisällöltään 90-luvulta, mutta niihin tarraudutaan ja sellaisia työtehtäviä vaaditaan mitä sinne on kirjattu. Todellista työelämälähtöisyyttä.

Tutkintotoimikunnan perustelut kaikkiin oppilaitoksen hyväksyttäväksi lähettämiinsä tutkintotehtäviin oli tehty copy-paste tekniikalla. Perusteluista kävi ilmi, ettei tutkintotoimikunnalla ole oikein ammatillista kompetenssia väyläpohjaisten automaatiotehtävien arviointiin. Suhtautuminen on ylimielistä ja määräävää.

Asia on selvittelyvaiheessa, tutkintotoimikunnassa on eräillä toimikunnan jäsenillä eriäviä näkemyksiä asiaan, mutta Opetushallituksen näyttöjen vastuuhenkilö on suhtautunut asian selvittämiseen erittäin positiivisesti. Enemmän se oli molempien osapuolten tekninen virhe, joka korjattiin sulassa sovussa ja yhteisymmärryksessä. Asiat ovat ratkenneet luonnostaan ja käytännön toiminnassa. Saimme ensin vain yhden osaamisalan järjestämissopimuksen ja vuotta myöhemmin hakiessamme uudestaan saimme sopimuksen myös toisen osaamisalan osalta. Tutkintomme on haasteellinen alan erityisyydestä ja erikoisuudesta johtuen ja tästä syystä on pakostakin jouduttu käymään keskustelua. Tutkintotoimikunta on myöhemminkin kutsunut oppilaitokset

kokoukseensa mukaan kertomaan millaisia käytännön kokemuksia ja haasteita olemme tutkintotoiminnassa kohdanneet. Tällöin saimme antaa palautetta myös tutkintotoimikunnalle. Ainoa harmi oli, että kokouksessa oli paikalla vain pari tutkintotoimikunnan jäsentä (ne jotka muutoinkin ovat olleet aktiivisia ja kiinnostuneita). Alun epävarmuuden jälkeen olemme toimineet hyvässä yhteisymmärryksessä.

Tutkintotoimikunnan jäsenillä ei välttämättä ole asiasta muuta ymmärrystä kuin asema ja sen mukamas antama valtuus joko hyväksyä tai hylätä joku asia, kun se haluaa tärkeillä asiassa. Jos oikaiset asiasta, niin pahimmassa tapauksessa olet "hampaissa" ja hakemalla haetaan mahdollisuuksia valituksiin ja puutteisiin, että kasvot säilytetään tai saadaan kostettua oma töppäys vastapuolella.

Tutkintotoimikunta ei ole halunnut keskustella/neuvotella asioista, vaan rooli on enemmän "määräävä". Alan erityispiirteitä ei ole huomioitu. Välillä tuntuu että kyseessä on olleet henkilökohtaiset näkemykset asioista. Ammattialalla ei ole näihin asioihin ohjeita, eikä edes kiinnostuneita tahoja.

5.2.6 Täydentävät kysymykset

Taulukko 16 Tutkintotoimikunta

Tutkintotoimikunta	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	N =
Tutkintotoimikuntien jäsenien asiantuntemus tulisi varmistaa ennen valintaa	90 %	8 %	1 %	1 %	831
Tutkintotoimikunnilla on liikaa valtaa	24 %	37 %	24 %	15 %	831
Tutkintotoimikuntien toimintaa tulisi valvoa	62 %	28 %	8 %	2 %	831
Tutkintotoimikunnan toiminta on vaikuttanut heikentävästi tutkinnon suorittajien, arvioijien tai tutkinnon järjestäjän oikeusturvaan	9 %	19 %	23 %	49 %	831
Tutkintotoimikunnan toiminta on viivästyttänyt tai kokonaan estänyt tutkintojen suorittamisen	12 %	21 %	17 %	50 %	831

Taulukko 17 Opetushallitus

Opetushallitus	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	N =
Opetushallituksen toimintatapa tukee tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän yhdenvertaisuutta	35 %	38 %	21 %	6 %	831
Opetushallitus on oikea taho toimimaan sovittelijana tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän erimielisyyksissä	54 %	34 %	10 %	2 %	831
Opetushallituksella on riittävä asiantuntemus Näyttötutkintojärjestelmän ohjaamiseen	48 %	34 %	16 %	2 %	831
Opetushallituksen tuki tutkinnon järjestäjälle on riittävää	24 %	38 %	30 %	8 %	831
Nykyisellä valintamenettelyllä saadaan asiantuntevia tutkintotoimikunnan jäseniä	24 %	37 %	29 %	10 %	831
Yhteensä kaikki	37 %	36 %	21 %	6 %	

Yhteenveto ja perustelut täydentävistä kysymyksistä:

Yhtä mieltä vastaajat olivat siitä, että tutkintotoimikuntiin valittavien henkilöiden asiantuntemus tulisi tarkastaa ennen valintaa. Asiantuntemuksen tarkastamisen kannalla oli 90 % vastaajista ja 62 % vastaajista oli vakuuttuneita siitä, että tutkintotoimikuntien toimintaa tulisi valvoa. Täysin nykyisen tutkintotoimikuntien valintamenettelyn kannalla oli vain 24 % vastaajista. Sama määrä vastaajista oli myös täysin vakuuttuneita tutkintotoimikuntien liiallisesta vallasta. Täysin tyytyväisiä Opetushallituksen antamaan tukeen oli myös 24 % vastaajista. Vastaajien mukaan tutkintotoimikunnan toiminnalla on ollut myös oikeusturvaa heikentävä ja tutkintoja suorittamista estävä tai viivästyttävä vaikutus.

Vastaajista Opetushallituksen toiminnan kysytyillä näyttötutkintojen järjestämiseen liittyvillä alueilla arvioi:

Hyväksi	37 %
Tyydyttäväksi	36 %
Välttäväksi	21 %
Heikoksi	6 %

Vastaajien perusteluissa nousivat esille seuraavat asiat. Vastaajien mielestä nykyinen tutkintotoimikuntien valintamenettely ei ole tarpeeksi avoin ja läpinäkyvä ja se kaipaa uudistusta. Valintamenettelyä pidetään poliittisena ja sisänpäin lämpenevänä, jossa ammattialan asiantuntemuksen ja näyttötutkintojärjestelmän tuntemuksen rooli on pieni. Vastaajat toivoivat tutkintotoimikuntiin myös enemmän oikeita työelämän edustajia sekä vaihtuvuutta. Tutkintotoimikunnan jäsenyys tulisi vastaajien mukaan rajata esimerkiksi yhteen tai kahteen kauteen ja ainaisjäsenyys poistaa kehityksen mahdollistamiseksi. Tarvittavaa asiantuntemusta tutkintotoimikuntiin löytyy vastaajien mukaan myös nykyisin ehdotuksia tekevien ammattijärjestöjen listojen sekä pääkaupunkiseudun ulkopuoleltakin.

Vastaajien mielestä Opetushallitus mahdollistaa tutkintotoimikunnille liian monenlaisien käytäntöjen toteuttamisen. Heidän mukaansa tutkintotoimikuntia tulisi ohjeistaa tiukemmin ja niiden toimintaa tulisi valvoa. Opetushallituksen toiminta tutkintotoimikunnan väärinkäytöksissä ja laiminlyönneissä kummastuttaa vastaajia. Vastaajat kokevat, että Opetushallitus ei puutu millään tavalla tutkintotoimikuntien väärinkäytöksiin, vaan toimijat menevät toinen toistensa selän taakse tutkinnon järjestäjää vastaan. Vastaajat pitävät Opetushallituksen toimintaa erimielisyyssitilanteissa hampaattomana ja avuttomana ja samalla he kaipaavat keinoja, jolla he voisivat vaikuttaa epäkohtiin tutkintotoimikunnan toiminnassa.

Vastaajien näkemyksen mukaan tutkintotoimikunnilla on liikaa valtaa. Liikaa valtaa suhteessa näyttötutkintojärjestelmä ja ammattialan osaamiseen sekä siihen nähden, miten sillä pystyy vaikuttamaan tutkinnon järjestäjien toimintaan ja tutkinnon suorittajan suoritukseen. Osa vastaajista myös kyseenalaisti tutkintotoimikuntien tarpeellisuuden ja koko näyttötutkintojärjestelmää pidettiin liian työläänä ja raskaana nykypäivän hektisyyteen.

Vastaajat kokevat Opetushallituksen vieraantuneen todellisuudesta ja sen käsityksiä pidettiin teoreettisina, hallinnollisina ja vanhan aikaisina. Opetushallituksen toivottiin myös tutustuvan kentän toimintaan, koska sen näkökulman katsotaan olevan kaukana työelämän ja oppilaitosten käytännöistä. Opetushallitukselta kaivattiin lisäksi asiantuntemusta, jotta se pystyisi olemaan toimijoiden tukena ja samalla todettiin sen virkahenkilöiden asiantuntemuksen vaihtelevan huomattavasti, mikä nähtiin osasyynä järjestelmän ontumiselle.

Otteita vastaajien perusteluista täydentäviin kysymyksiin:

Nykyisellä valintamenettelyllä saadaan asiantuntevia tutkintotoimikunnan jäseniä - hieman eri mieltä. En tosin voi yleistää kantaani, mutta edustamallani alalla työmarkkinajärjestöt itse eivät tiedä mihin tehtävään he edustajansa nimeävät. Paljolti tästä johtuen edustaja itsekkään ei tiedä mihin tehtävään sitoutuu ja kuinka paljon tutkintotoimikunta työskentely vie aikaa oman työn ohella tehtävänä. Tämä näkyy poissa ololina tutkintotoimikunnan kokouksista ja päätöksen teosta. Valitettavaa mutta totta. Ehdotuksena esittäisin työelämän edustajien valintamenettelyn muutosta siten, että näyttötutkinnon järjestäjät voisivat esittää ehdokkaita. Järjestäjillä on kuitenkin aktiivinen yhteistyö työelämän kanssa ja käytössään esimerkiksi sekä työntekijöiden-, että työnantajien edustajia arvioijina, jotka ovat pitkään olleet mukana näyttötutkintojärjestelmässä, muttei tule koskaan valituksi tutkintotoimikunta työskentelyyn, koska eivät tee päivätyötään työmarkkinajärjestöissä.

Tutkintotoimikuntien olemassaolon kyseenalaistan kokonaan. Valtaa on liikaa ja sitä käytetään häikäilemättömästi.

Eivät kaikki halua olla ammattijärjestöjen jäseniä, päteviä, osaavia ja ammattitaitoisia henkilöitä löytyisi luultavasti muutenkin. Nyt on havaittavissa opettajaedustajien "pätemistä" ja joissakin toimikunnissa kuulemma työelämän edustajat eivät uskalla suutaan aukaista. En ole joutunut tilanteeseen, jossa opetushallitus olisi sovittelijana, mutta vähän on sellainen tuntu, että OPH puolustelee toimikuntien toimintaa.

OPH:n pitäisi pystyä valvomaan ja ottamaan kantaa nykyistä paremmin tutkintotoimikunnan työhön. On kurjaa, jos OPH:N edustaja NTM-lisäkoulutuksessa sanoo, että he eivät voi mitään, jos tutkintotoimikunta antaa määräyksiä ohi tutkinnonperusteiden ja että tutkintotoimikunta päättää asiat.

Tutkintotoimikuntien valintamenettely on jossain määrin kummallinen etenkin siltä osin, että opetusalan edustajia ehdottaa opetusalan ammattijärjestö. Eihän virallisten tutkintojen pitäisi olla ay-politiikkaa. Melko kyseenalaisena pitäisin koko järjestelmän perusteita: ylintä ratkaisuvalltaa käyttämään on säädetty toimitella, jonka jäsenet asetetaan kohtuuttomaan tilanteeseen, kun oman toimen ohella hyvin pienin resurssein pitää hoitaa itselle melko vieraita asioita. Ei käy kateeksi toimikuntien jäsenten asema. Kun koulutuksen(kin) rahoitusta tarkastellaan kriittisesti, olisi näyttötutkintojen organisointi huomattavasti yksinkertaisemmin, tutkinnon järjestäjien ammattitaitoon luottaen, yksi selkeä säästökohde.

Opetushallituskin on näissä asioissa "ulkona kuin lumiukko", täysin kädetöntä ja hampaatonta. Nykyisellä valintamenettelyllä työmarkkinajärjestöistä TA ja TT edustajia, ei saada mitään aitoa aikaiseksi. Näkeehän sen tutkinnon perusteistakin (joita virkamiehet ja opettajat ovat kirjoittaneet). Miten ne voivat olla työelämälähtöisiä, kun niitä kaikille oikeille työelämän ihmisille pitää aukilukea ja selittää?

Välillä tuntuu, että tutkintotoimikunnan edustajat menevät OPH:n edustajan selän taakse ja OPH:n edustajat Tutkintotoimikunnan selän taakse. Tämä murentaa moraalia ja eettistä toimintaa. Toisinaan tuntuu vähän "hyvä veli"-järjestelmältä.

Toivoisin OPH:lta ja tutkintotoimikunnilta enemmän yhteistyötä ja läpinäkyvyyttä. Nyt järjestelmä on kovin salaseuramainen.

Tutkintotoimikunnilla on näyttötutkinnon järjestämisessä valtavasti valtaa - valtaa, joka vaikuttaa tutkinnon järjestäjiin mutta myös tutkinnon suorittajiin. Oikein käytettynä ja kun tutkintotoimikunta on tehtäviensä tasalla ja toimii asiallisesti, tämä ei ole ongelma, mutta tiedän myös tapauksia, joissa tutkintotoimikuntatyöskentely ei ole kaikkien sääntöjen mukaista eikä siten oikeudenmukaistakaan. Lisäksi hämmentää se, että tutkintotoimikuntien toimintatapoja on lähes yhtä monta kuin toimikuntiakin. Miten se voi olla mahdollista?! Koska tutkintotoimikunnilla on paljon valtaa, tulisi varmistaa nykyistä tarkemmin, että tutkintotoimikunnat toimivat, kuten on säädetty ja että tutkintotoimikuntien "virkamiehet" ovat riittävän asiantuntevia. Opetushallituksen osalta ollaan tiettyjen henkilövaihdoksien (opetusneuvosten vaihtumisen) jälkeen tultu lähemmäs sitä, mitä

Opetushallitukselta voi toivoa. Opetushallituksen työskentelyn tulisi olla tutkinnon järjestäjiä ohjaavaa, neuvovaa ja auttavaa, ei kyttävää, kyykyttävää ja ylimielistä, mitä se aiemmin oli nykyistä enemmän. Parempaan suuntaan ollaan menossa! Edelleen kuitenkin ko. organisaatiossa työskentelevillä henkilöillä saattaa olla eriäviä näkemyksiä tai jopa keskenään aivan ristiriitaiset käsitykset asioista. Opetushallituksen virkamiehiltä toivoisi kuitenkin vankkaa yhteistä näkemystä siitä, miten toimitaan oikein.

Tuntuu, että opetushallituksella ei ole käsitystä siitä, kuinka eri tavalla eri tutkintotoimikunnat toimiva ja kuinka paljon valtaa toiset ovat ottaneet suhteessa toisiin. Näyttötutkintojärjestelmän tarkoitus on osoittaa osaamista. Järjestämissopimukset tehdään turhaan, mikäli ei luoteta siihen, että tämän jälkeen oppilaitos toimii, kuten on luvannut. Työelämä ja tutkintotoimikuntien ohjeistus ei usein kohtaa. Kun osaaminen näytetään työelämässä, olisi tutkintojärjestelmän kehittämisessä kuunneltava työelämää. Miten voimme luoda järjestelmän, jossa asiat etenevät ripeästi, jossa tutkinnon järjestäjään luotetaan ja jossa tutkinnon järjestäjää ohjataan (ei valvota). Tutkintotoimikunnille on saatava yhteiset pelisäännöt, yhteiset raportointijärjestelmät, lomakkeet yms.

Koska tilanne on nyt se, että tutkintotoimikunnan työ on hidasta eikä kysymyksiin vastata, niin allekirjoittaneen osalta toivoisin selkeämpää raportointi- / valitusosoitetta johon voisi ilmoittaa näistä epäkohdista jotta muutokset olisivat ylipäänsä mahdollisia. Olemme esim. hakenneet järjestämislupaa lukitusalan tutkintotoimikunnalta lukkosepän ammattitutkinnolle pariinkin eri otteeseen virallisen kaavan mukaan. Ensimmäisellä kerralla saimme puhelimitse vastauksen luvan epäämisestä varsin kehnoin argumentein. Tässä kohtaa tutkintotoimikunnan jääviys olisi pitänyt myös kyseenalaistaa. Seuraavana vuonna kun haimme lupaa uudelleen, jossa annoimme myös perusteelliset vastauksen edellisen vuoden epäämisargumentteihin, niin olemme saaneet tutkintotoimikunnalta ilmoituksen asiamme käsittelemisestä, mutta tähänkään päivään mennessä emme ole saaneet edes vastausta! Vaikka olemme siis muistuttaneet asiasta. Asiasta on kulunut jo reilut kaksi vuotta! Kun selvitimme valitusmahdollisuutta opetushallituksen kautta, niin saimme vain viranomaisen vastauksen, että tutkintotoimikunta käyttää riippumatonta valtaa ja näin ollen asialle ei voi tehdä mitään. Ts. täysin toimimaton järjestelmä!

Opetushallitus ja tutkintotoimikunta eivät ole joka asiassa samoilla linjoilla. Järjestämissuunnitelmaa tehtäessä, kommentteja saatiin molemmilta osapuolilta ja ne olivat monessa kohdin erilaisia. Tuli hiukan sekava tunne, että mitenköhän tässä näitä asioita pitäisi oikein hoitaa. Jopa käytettyjen termien osalta oli epäselvyyttä.

Opetushallituksen edustajista tuli tunne, että ovatkohan olleet liian kaukana käytännöstä, kun vastaukset olivat sen mukaisia.

Opetushallitus järjestää kyllä koulutusta säännöllisesti eli siinä mielessä tuki on riittävää. Tutkintotoimikuntien jäseniin liittyvä valinta joskus mietityttää. Kolmikantaperiaatteen kyllä ymmärrän, mutta vaatii toimikunnan jäseneltä todella vahvaa eettistä ja objektiivista toimintaa, jotta päätökset ovat tasapuolisia, oikeudenmukaisia ja yhteismitallisia. Ja joskus olen itse miettinyt, onko se edes mahdollista. Kysymys siis kuuluu, että pitäisikö tutkintotoimikunnan jäsenen joskus jäädä itsensä päätöksenteosta. Tässä kohdin näen vaaran vallankäytölle ja näitä tarinoita kyllä kuulen, vaikka itse en niitä ole konkreettisesti kokenut. Hankalissa tilanteissa toiminta näkyy myös tutkintojen suorittajien suuntaa. Näyttötutkintojärjestelmää ei ole helppo hahmottaa ja silloin "maine ja kunnia" hankaluuksista leimaantuu oppilaitokseen.

5.2.7 Vapaa palaute

Vapaassa palautteessa käsiteltiin jo aiemmin esille tulleiden asioiden lisäksi myös muita tutkintojen järjestämiseen liittyviä asioita seuraavasti. Opetushallituksen ja tutkintotoimikuntien järjestämiä yhteisiä tilaisuuksia ja tapaamisia pidettiin vastaajien mielestä hyvinä yhteistyön luojina sekä keskustelufoorumeina ja vastaavia tilaisuuksia toivottiin järjestettävän lisää. Vastaajien mukaan koko järjestelmää kaipaasi ajanmukaistamista ja se tulisi uudistaa muuttuvaan yhteiskuntaan sopivaksi. Tutkintotoimikunnat ovat jäykkiä toiminnassaan ja ne estävät tai hidastavat tutkintojen suorittamista sekä vaikeuttavat tutkinnon järjestäjän mahdollisuutta vastata työelämän tarpeisiin. Vastaajien mukaan tutkintotoimikuntien roolia ja tarpeellisuutta tulisi miettiä perusteellisesti ja he toivoivat muutoksia toimijoiden rooleihin, ohjeistukseen, tutkintorakenteeseen sekä lainsäädäntöön. Vastaajien mukaan tutkinnon järjestäjän roolia ja vastuuta tulisi korostaa kuten myös järjestämissopimuksen merkitystä ja sisältöä.

Vastaajien mukaan tutkintotoimintaa tulisi kehittää työelämässä, koska tutkinnot on tarkoitus suorittaa työelämän todellisia työtehtäviä tehden. Vastaajat näkivät kehitettävää myös tutkintojen perusteissa, heidän mukaansa tutkintojen perusteita tulisi valmistella huolellisemmin, koska perusteissa on vaatimuksia, joita ei käytännön työtehtävissä tarvita ja ne voivat olla liian vaativia ja monipuolisia työpaikkoihin nähden. Lisäksi tutkinnon perusteet saattavat olla vanhentuneita ja niiden eri osissa toistetaan samoja asioita. Tutkintojen perusteiden laadinnassa tuli vastaajien mukaan käyttää järjestelmän ulkopuolisia työelämän edustajia, koska hallintokieli ja sen etäisyys työelämästä tekee niiden käytön osittain mahdottomaksi. Kehittää tulisi myös tutkintotoimikuntien toimintaa, tutkintotoimikunnat voisivat kysyä palautetta tutkintojen järjestäjiltä oman toimintansa kehittämiseksi.

Vastaavien mielestä kaikkien tutkintosuorituksien järjestäminen työpaikoilla on kohtuuton vaatimus etenkin perustutkinnossa, joka on alalle tulotutkinto, eikä tutkinnon suorittajilla ole alan työpaikkaa. Myöskään tutkintosuoritusten sisältöä ei tule rajata liikaa ja arviointiasteikkoa 1-3 pidetään liian kapeana.

Vastaajien mukaan tutkintotoimikuntien toimintaa tulisi yhtenäistää ja tutkinnon järjestäjien työtä tulisi helpottaa yhtenäisillä lomakkeistoilla, käytännöillä ja ohjeilla, joita kaikkien tulisi noudattaa. Tutkintotoimikuntien erilaisen toiminnan koettiin aiheuttavan sekaannusta myös työelämän keskuudessa. Vastaajien mukaan toiminnassa tulisi huomioida työelämälähtöisyys osana toimintaa ja perusajatusta sekä pitää selkeä linja laadun ja prosessien ylläpitämiseksi. Myös arvioijien jääviyteen liittyvät erilaiset tulkinnat askarruttavat vastaajia.

Vastaajat pitävät järjestelmää byrokraattisena ja liika paperityö rasittaa sekä heitä että työelämää ja samalla työmäärä tekee tutkinnot kalliiksi. Näyttötutkintojärjestelmä kehitettiin joustavaksi tutkintojen suorittamistavaksi, siitä on kumminkin tullut yhä byrokraattisempi ja hankalampi myös tutkinnon suorittajalle. Vastaajat kysyvätkin tuottaako nykyinen järjestelmä osaavampia tekijöitä kuin kevyempirakenteinen malli?

Otteita vastaajien vapaasta palautteesta:

Uudistamista ja uudistumista kaivataan. Selkeyttä tutkinnon perusteiden tulkintaan. Myös tt:n jäsenien ammattitaidon varmistaminen tulisi hoitaa niin, että tt:ssä istuisi todella alan ammattilaisia. Myös työelämä reilummin mukaan tt:n toimintaan. Enemmistö jäsenistä voisi olla työelämästä, sinnehan me oppilaita koulutamme, työelämän eikä oppilaitosten tarpeisiin! Oppilaitosten edustajat olisivat vain tukemassa toimintaa ja osaisivat tutkinnon perusteet niin hyvin, että tulkinnan mahdollisuuksia ei olisi. Tästä olisi varmasti apua myös tutkinnon järjestäjien ja tt:n erimielisyyksiin! Olisi vain yksi totuus, ei muuta!

Toivoisin OPH:n järjestävän koulutusta tutkintovastaaville. Koulutuksissa käsiteltäisiin juuri lakien, määräysten ja asetusten tulkintoja. Vierailukäyntejä oppilaitoksiin voisi toteuttaa enemmän ja niiden anti voisi olla suurempi.

Kun tutkintotoimikunnassa käydään läpi muun kuin oman alan tutkintoja, niiden perusteita ja hyväksytään järjestämissuunnitelmia, niin kyllä haukotuttaa ja toivoo vaan että mentäisiin nopeasti eteenpäin. Terminologia ja toimintamallit ovat samat koulutusala riippumatta mutta tutkintotoimikunnan on vaikea eli mahdoton valvoa tai puuttua muihin kuin muotoiluvirheisiin. Jokainen koulutusala on hyvin vapaa näyttötutkintojensa järjestelyasioissa mikä on mainio peruslähtökohta. Näytöt ovat kovin erilaisia, kun ne lähtevät kunkin

alan työkentiltä. Sisältöjä ei voi toisen alan ihmisenä arvioida mitenkään. Liikaa yhdenmukaistamista pitää välttää jatkossakin. Opetushallitus ei näköjään ota kantaa tutkintotoimikuntien työskentelyyn vaan piittaamattomasti viittaa tutkintotoimikuntien riippumattomaan rooliin. Pitäisi tarkemmin valvoa tutkintotoimikunta kuin koulutuksenjärjestäjien toimintaa. Kysynkin mihin tarvitaan tutkintoon valmistavaa koulutusta, tutkintosuorituksen kolmikanta-arviointia, tutkinnonperusteita tai tutkinto-oppaita jos tutkintojen vahvistamiset eivät perustu edellä mainittuun.

Olisi hyvä jos tutkintotoimikuntien toiminta olisi yhtenäistä. Organisaatiomme työskentelee useiden eri tutkintotoimikuntien kanssa, ja yhden mukaisuus niiden toiminnasta on kaukana. Tämä on tietysti hinta toimikuntien itsenäisyydestä.

Koko järjestelmä tulee tehdä nykyaikaiseen yhteiskuntaan ja muuttuvaan yhteiskuntaan sopivaksi. Järjestämisedellytysten arvioinnit eivät ole tätä päivää. Oppilaitosten, niiden toiminta-alueiden elinkeinoelämää ei tunneta riittävästi ja vedetään kummallisia johtopäätöksiä. Ei arvosteta mitä kentällä tehdään. Vedotaan laadun valvontaan... laadun valvonta toimii riittävän hyvin kun niskaan hengittää jo vaativat tutkinnon suorittajat, työnantajat ja oma ammatillinen osaaminen.

Paljon olisi vielä kehitettävää, joskin paljon on menty jo eteenkinpäin. Ymmärrän tutkintotoimikunnan valvovan tehtävän, mutta pompottelulla ei päästä kumpaakaan tahoja tyydyttäviin ratkaisuihin. Neuvonta, selkeät toimintatavat, asialliset vastaukset ja ystävällisyys tekee toiminnasta miellyttävää ja luulisin, että vähentää myös kentän "villejä käytäntöjä". Toimin useamman tutkintotoimikunnan kanssa ja tämä, jonka perusteella vastaukseni annoin, on ollut ainoa jonka kanssa on ollut työsevää ja kokouksen pöytäkirjan ilmestymistä odottaa pelonsekaisin tuntein. Muiden toimikuntien edustajat ovat olleet tavoitettavissa ja on pystytty yhdessä pohtimaan mahdolliseen ongelmaan ratkaisua eli yhdenvertaisuus ja neuvova ote on toiminut. Pyrittäessä toimintatapoihin, jotka helpottavat tutkinnon järjestäjien työtä edesautetaan myös niiden suorittamista. Yhtenevää toimikuntien toimintaan toivoisin, nyt jotkut tutkinnot tulevat kalliiksi niihin tarvittavan työmäärän takia (ennakkoilmoitukset, raportoinnit ym.).

OPH:n toiminta erilaisissa pulma- ja erimielisyystilanteissa on ollut valitettavan "avutonta". Jos tutkinnon järjestäjä on osoittanut puutteita tutkintotoimikunnan toiminnassa ja pyytänyt tukea OPH:n edustajilta, on viestiä välitetty henkilöltä toiselle ja vastaus on ollut joko ympäröivä perustelua tutkintotoimikunnan tehtävistä ja päätöksentekovaltuudesta tai sitten vastausta ei ole tullut lainkaan.

OPH voisi oikeasti miettiä uudelleen, onko 20 vuotta vanha byrokraattinen järjestelmä kunnossa vai ei? Kun nyt näyttää siltä, että tähän näyttötutkintojärjestelmään ollaan siirtämässä enemmän myös nuorisokoulusta, (OPS:n uudistus 2015-2016) pitäisi perusteet saada ensin toimiviksi ja sujuviksi. Poliittinen kädenvääntö ei vaan sovi tähän systeemiin, vaan ammattiosaamisen pitäisi ratkaista asiat, ei se, kuulutaanko liittoon vai ei.

Kokonaisuutena näyttötutkintojärjestelmä toimii hyvin. Järjestämissopimuksen merkitystä ja sisältöä korostettava. Tutkinnon järjestäjän roolia ja vastuuta korostettava.

Opetushallituksessa tuntuu toimijan näkökulmasta olevan eri tarkastajilla erilaisia näkemyksiä - samastakin asiasta.

Opetushallituksessa on myös eritasoisia henkilöitä suhteessa tutkintotoimikuntaan. Osa oph:n ttk-asiatuntijoista on erittäin hyvin perillä, erittäin hyvin asiaa kehittäviä. Mutta joillakin aloilla on hieman huonoja asiantuntijoita, josta syystä ttk-toiminta ontuu. Oppilaitoksen tutkintovastaava on roolissaan omassa koulussaan yksin, joten on ensiarvoisen tärkeää että ttk:sta saa tukea omalle toiminnalleen. Ja tarvittaessa apua. Oma ttk on ollut esimerkillinen; kiinnostunut jokaisesta järjestävästä oppilaitoksestaan ja oikeasti haluaa tehdä oikeudenmukaista työtä. Ja mikä parasta kehittää edelleen omaa toimintaansa ja kehittää myös yhteistyötä järjestävien oppilaitosten kanssa.

Tutkintotoimikunnan jäsenten valintaan tulee tehdä muutos. Ammattiliittoaktiivisuus ei tarkoita, että henkilö on oikeasti kiinnostunut näyttötutkintotoiminnasta ja sen kehittämisestä. Todellinen asiantuntemus ja kiinnostus tulee olla ykkösasia valintaa tehdessä, ei ansioluettelon kasvattaminen.

Näyttötutkinnon suorittamiseen liittyvä lomakkeisto tulisi yhdenmukaistaa. Ei myöskään liikaa valtaa tutkintotoimikunnille, että tekevät omia kriteereitään esim. arvioijille. Minusta on outoa, jos edellytetään esim. arvioijalta, että tulee olla jonkin liiton jäsen, jotta voi toimia arvioijana (??)

Parannusehdotus: laitetaan koko näyttötutkintojärjestelmä uusiksi. Jos tutkinnon järjestäjät kykenevät antamaan tutkintotodistuksia samoista perustutkinnoista ammatillisessa peruskoulutuksessa, miksi ne eivät pystyisi siihen myös näyttötutkinnoissa? Säästettäisiin valtava määrä työtunteja tarpeellisempiin kohteisiin.

Kyseisen tutkintotoimikunnan "toiminta" (jota ei siis mielestäni ole lainkaan) on laittoman huonoa. On käsittämätöntä, että tällaisella toimikunnalla on valtaa esim. päättää siitä, onko tutkintotilaisuudet

hyväksyttyjä vai hylättyjä (koulutuksen järjestäjähän laittaa toimikunnalle vain arviointiesityksen). Tämänäyttöinen toiminta romuttaa koko hienon näyttötutkintojärjestelmän - ja vaikuttaa myös siihen kuinka paljon tutkinnon suorittajia tutkintoa suorittamaan hakeutuu.

Tutkintotoimikuntien toiminnan pitäisi olla samanlaista riippumatta siitä, mikä toimikunta on kyseessä ja kuka toimintaa johtaa. Nyt tutkintotoimikunnat vaativat mm. erilaisia ennakkoilmoituksia, antavat omia aikataulurajoja tutkinnon suorittamiseen yms. jotka eivät liity minusta heidän tehtäviinsä. Valtakunnallisia tutkintoja kun suoritetaan, pitäisi myös tutkintotoimikuntien toiminnan olla yhdenmukaista. Toiminnassa pitää olla selkeä linja, jotta laatu ja prosessit pysyvät kunnossa, mutta samalla pitää huomioida työelämälähtöisyys osana toimintaa ja perusajatusta.

Pääsääntöisesti homma toimii ja eri aloilla sekä ttmk:illa on erilaisia kulttuureja, mikä kuuluukin olla niin. Se mihin toivon muutosta, on diktaattorimaiset otteet ja näyttötutkintoideologian vastaiset käytännöt: esim. tutkintoja voi valmistua milloin vain ja tyypillisiä paikkoja ovat touko- ja joulukuu, mutta ttmk:t pitävät kokouksissa pitkiä taukoja ennakoimatta näitä. Myös tutkinnonjärjestäjälle aikataulullisesti (esim. valmistavan koulutuksen aloitus, kouluttajat ym. ei-nopeasti-käynnistettävät-asiat) tärkeitä asioita voidaan hyppäyttää kokouksesta toiseen. Tunnolliset odottavat päätöksiä ja 'tunnottomat' toimivat ilman asianmukaisia päätöksiä ja lupia.....

OAJ:llä on liikaa valtaa tutkintotoimikunnan jäsenten valinnassa. Ammatillisella puolella kouluttajilla on yleensä vankka kokemus omalta ammattialaltaan ja usein myös hyvät suhteet oman alansa ammattijärjestöön, joka ei suinkaan aina ole OAJ.

Yhteistyötä tulee rakentaa ja kehittää edelleen, leppoisan rakentavassa hengessä. Asiantuntemusta järjestelmästä ja sen solmukohdista on muuallakin, kuin oph:ssa. Tutkintotoimikuntatyöhön pitäisi saada aikaiseksi keskustelufoorumi, missä esim. puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla olisi mahdollisuus keskustelua käydä mm. hyvistä käytänteistä.

Lähes 20 työvuotta näyttötutkintojärjestelmän parissa. Kehityksen kaari tähän päivään on ollut huikea. Kiitokset kaikille eri tahoille, vastuutoimijoille ja toimikuntien jäsenille vuosien varrella tehdystä hyvästä yhteistyöstä ja kehittämisen ilosta. Yhteistyöllä olemme luoneet toimintatapoja ja varmistaneet laadukkaita järjestämissuunnitelmia.

Yleensä ottaen Opetushallituksen perusteiden ammattitaitovaatimukset tulisi olla sellaisella tasolla, että opiskelija pystyy ne kohtuullisesti suorittamaan/oppimaan/ näyttämään taitonsa tutkintotilaisuuksissa. Nyt tuntuu toisinaan siltä, että käytännön työtehtävissä ei kaikkia tutkintojen kriteerien mukaisia taitoja tarvita. Toisinaan tutkintotilaisuuksia on hankalahko järjestää työelämässä, sillä työelämän osapuolilla on omat pullonkaulansa. Tulisi olla mahdollista, että näytöt erilaisissa autenttisissa oppimisympäristöissä olisivat mahdollisia - nyt ne eivät ole.

Tutkintojen järjestäjien, tutkintotoimikunnan ja OPH:n välille pitäisi saada rakentava ja kunnioittava keskusteluyhteys. Tutkintotoimikunnan jäsenet eivät voi toimia diktaattorimaisesti ja epäkohteliaasti tutkinnon järjestäjiä kohtaan vaan ohjaten ja palvelen asiantuntijoina. Pääsääntöisesti kuitenkin yhteistyö toimii ja asioista on selvitty tähän asti, mutta epäasiallista toimintaa ei saisi olla laisinkaan. Siksi tämä kritiikki.

Asiat sujuvat, kun jättää ilmoittamatta osan muutoksista mm. tutkintotilaisuuksien tiedoissa. Kun ilmoittaa muutoksista, se aiheuttaa niin valtaisan työmäärän uudelleen täytettäviä lomakkeita, ettei järjestelmässä ole enää mitään järkeä. Työelämä ei toimi ennalta suunnitellusti, vaan tilanteet vaihtelevat. Jos asiakastilaisuus peruuntuu aiotusta ajankohdasta, ei ole järkeä, että tutkinnon järjestäjän täytyy ilmoittaa uudesta tilaisuudesta, perua vanha, täyttää erinäisiä lomakkeita jne... Kun tämä tehdään kertaa 10 opiskelijaa tietyillä aloilla, niin työmäärän voi ymmärtää... Ohje siitä, että arvioijana voi toimia vain yhdessä roolissa on myös käsittämätön. Organisaatiot ovat nykyisin matalia ja tällä alalla myös pieniä. Riippuen tutkinnon suorittajan työtehtävistä, voi arvioija olla joko työnantaja tai työntekijä... Itselläni ei ole ollut mitään ongelmia tutkintotmk:n kanssa, olen toiminut pyydetysti ja asiat ovat rullanneet. Siitä huolimatta kyseenalaistan täysin sen vallan, jota tutkintotoimikunnat käyttävät. Luottamusta ei ole yhteenkään tutkinnon järjestäjään, jos asiaa tulkitaan vain siitä näkökulmasta, mitä näyttötutkinto-opas ohjeistaa tai mitä varten järjestämissopimus tehdään.

Ymmärrän, että tutkintotoimikunnilla on hyvä olla tietynlainen autonomia jotta työ pysyisi tutkintotoimikunnan jäsenille mielenkiintoisena eikä rooli olisi pelkästään puumerkinä toimiminen mutta useamman tutkintotoimikunnan kanssa työtä tehdessä on kyllä tullut esille NIIIN monia eroavaisuuksia, että se on jo oppilaitoksillekin kuormittavaa. OPH - jaa, välillä mietityttää mitä he ajattelevat tutkintotoimikunnista ja oppilaitoksista... Täytyy tässä mainita että erään tutkintotoimikunnan kokoukseen osallistuessani oli ilmapiiri kokouksessa niin vihamielinen ja pelottava, että mieti miten sellainen työryhmä voi toimia. Ihan järkyttävä kokemus! Onneksi

omalta kohdaltani kokoukseen osallistuminen oli kertaluonteinen mutta sääliksi kävi tiettyjä jäseniä jotka joutuivat sellaista touhua katsomaan kerta toisensa jln.

Tutkintotoimikuntien laatu vaihtelee erittäin huonosta hyvään, eikä kukaan valvo toimikuntien työtä. Tutkintotoimikunnan yläpuolella on enään jumala pitää paikkansa. Järjestämissuunnitelman hyväksyminen tuntui lähinnä kyykyttämiseltä, kun toimikunta muutti kantaansa tekstiin puolentusinan kertaa. Viime kädessä toimikunta pomputteli käytetäänkö kaksoispistettä vai -pilkkua? Yrityselämässä ei moista tehostomuutta ja edistämättömyyttä hyväksyttäisi, mutta näköjään opetuksessa kyllä. Luulin virheellisesti että opetuspuolella ollaan edistyksellisiä ja alan toimintaa yhdessä ohjaavia ja kehittäviä. Petyin.

Toimin työssäni kolmen eri tutkintotoimikunnan kanssa. Työtä vaikeuttaa se, että jokainen tutkintotoimikunta ohjeistaa oppilaitoksia eri tavalla. Olisi selkeää ja johdonmukaista, että kaikki tutkintotoimikunnat noudattaisivat näyttötutkinto-oppaan ohjeistusta. Näin varmistettaisiin sujuva toiminta ja tutkinnonsuorittajan oikeusturva.

Järjestelmä tuottaa tutkintoja, joissa tutkintotodistuksen omaavien henkilöiden osaaminen vaihtelee valtavasti. Jokainen tutkinnon järjestäjä toimii eri tavalla. Osaamisen osoittaminen pelkästään työelämässä ei yksinkertaisesti toimi. Järjestelmä on erittäin byrokraattinen ja kallis. Turhaa päällekkäistyötä tehdään valtavasti (arviointilomakkeiden laatiminen erikseen jokaisen tutkinnon järjestäjän toimesta jne.). Toimikuntien merkitys on lähes nolla. Käytännössä toimikunnat hidastavat ja kankeuttavat toimintaa. Toimikunnan "valvontatyö" on lähinnä vitsi. Käytännössä tutkintotilaisuuksia järjestetään sadoilla eri tavoilla. Paperilla tulokset kyllä näyttää samalta.

Toivoisin että kanssakäyminen olisi vuorovaikutteista ja että myös tutkinnon järjestäjää kuultaisiin tasavertaisena osapuolena.

Hyvä vuorovaikutus ja hyvät vuorovaikutustaidot ovat yhteistyön ja -toiminnan perusta. Yhteistyössä yhteisten tavoitteiden ja päämäärän eteen kannattaa kehittää toimintaa, jolla voidaan edistää koulutuksen laatua sekä auttaa oppimaan ohjaamisessa. Läpinäkyvyys ja riittävä avoimuus edistävät osaltaan laatua ja lisäävät luotettavuutta.

Opetushallituksen ja tutkintotoimikunnan järjestämät tilaisuudet ovat olleet hyviä. Ne ovat selventäneet asioita ja lähentänyt omaa suhtautumistani heihin.

Nykyään tämä on erittäin hyvin hoidettu. Ehkä välillä liiankin pilkun tarkasti. Enemmän pitäisi ottaa huomioon se, että jos ala on sellainen, että on paljon pienyrittäjiä ja sen vuoksi on vaikea saada arvioijia

työnantajista tai työntekijöistä. Alueelliset ja alakohtaiset erot pitäisi pystyä ottamaan paremmin huomioon.

Ketä pyydetään tai kutsutaan toimikuntaan? Tässä kohtaa minusta tulisi katsoa asiaa laajakantoisesti. Aktiivisia, osallistuvia ihmisiä mukaan tutkintotoimikunnan toimintaan. Ei riitä, että on tietty ammatti tai jäsenkirja. Tulee olla näkemystä ja kokemusta monipuolisesti eri osapuolien kannalta, jotta tutkintotoimintaa pystytään kehittämään ajan hengen mukaan. Nyt tutkintoperusteet eivät uusiudu niin nopeasti kuin pitäisi, näin toimikunnan rooli minusta tutkinnon kehittävässä osana on tärkeä.

Tutkintotoimikuntien rooli on hyvin onnistunut ja toimiva. Tutkintotoimikunta mahdollistaa tutkinnon järjestäjien toiminnan ohjaamisen ja harmonisoinnin. Tutkintotoimikunnat toimivat keskinäisesti vertailtaessa varsin eri tavoilla, tässä voisi olla kehittämisen paikka. Tutkintotoimikuntien toimintaa saattaisi olla aiheellista tarkastella benchmark-tyyppisesti parhaiden yhtenäisten toimintatapojen löytämiseksi ja käyttöön ottamiseksi laaja-alaisesti.

Mielestäni tutkintotoimikunnan käytännön tiedot eivät vastaa sitä, mitä kentällä voidaan tehdä ja mitä siellä yleensä ottaen tehdään. Mielestäni myös tutk.toimikunnat eivät ota riittävästi huomioon työelämä yhteistyötä, eli vaikeuttaa esim. tutkinnon järjestämissopimuksen huonolla ohjeistamisella koko koulutuskenttää. Olen monesti miettinyt, minkä alan edustajia sinne oikein on valittu ja mikä äänivalta itse kullakin jäsenellä on päätöksenteossa. Näyttötutkintojärjestelmä on sinänsä hyvä, mutta jatkuva päivittäminen, nimikkeiden muuttaminen, oikeanlaisen sanaston merkityksen korostuminen järjestämissopimusten hyväksynnässä pitäisi laittaa oikeisiin mittasuhteisiin.

Olen huolissani tutkintotoimikunnan opettajajäsenten jääviydestä. Oppilaitokset kilpailevat keskenään hyvistä opiskelijoista, niin opettajajäsenille saattaa tulla kiusaus hankaloittaa lähellä toimivien kilpailijoiden toimintaa. Tämä voidaan tehdä esim. hyvin hienovaraisella mustamaalauksella, jolloin vähitellen niin tutkintotoimikunnan jäsenet kuin muutkin alkavat mieltää kilpailevan oppilaitoksen koulutuksen tason huonommaksi kuin se todellisuudessa on. Lisäksi sama henkilö voi toimia sekä kouluttajana, arvioijana että tutkintotoimikunnan jäsenenä. Hän voi vaikuttaa tutkintotoimikunnan päätöksiin, vaikka ei osallistuisi itse päätöksentekoon. Hän voi vaikuttaa päätökseen kielteisesti myös silloin, kun kyseessä on kilpaileva oppilaitos.

Tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö sujuu pääsääntöisesti hyvin. Jos eteen on tullut jotain kummallista, niin olen saanut asiaan ratkaisun oph:n opetusneuvoksilta. OPH:n asiantuntemus on todella hyvällä

tasolla. Tutkintotoimikunnan jäseniksi voisi olla pääsy muillakin OAJ:n jäsenillä.

Pääsääntöisesti yhteistyö toimii mutkattomasti ja hyvin. Näyttötutkinto henkilökohtaistamisineen on järjestelmä, josta voimme olla ylpeitä! Se motivoi aikuisia hankkimaan lisäosaamista aikaisemman osaamisen päälle, jolloin ei tarvitse opiskella mitään uudestaan. Opiskelijan henkilökohtaisen ohjaamisen kautta saadaan luotua opiskelijalle oma polku, joka rakennetaan yhdessä opiskelijan kanssa.

Toivon toimikunnan jäsenten valintaan uudistusta ja avoimuutta. Toivon, että saisimme tutkintotoimikunnan, joka olisi valmis kehittämään positiivisesti toimintaa eteenpäin, joka kehittäisi alaamme. Toimikunta on valitettavasti jakautunut kahteen leiriin, sisäiset jännitteet näkyvät valitettavasti myös ulospäin. Ei niin huonoa kuin hyvääkin, että työ on vaativaa ja joutuu arvioinnin kohteeksi helposti. Kiitos siitä, että saa ensimmäisen kerran antaa palautetta tutkintotoimikunnan työstä yli kymmeneen vuoteen. Saas nähdä, mitä tästä seuraa. Pelkona voisi olla, että laput palautuvat entistä tiuhempaan kokouksista takaisin täydennettäväksi. Usein on ollut tarpeenkin, mutta toisinaan ei. Lisäksi toivotaan täsmällisempiä ohjeita mitä toivotaan esim. näyttöjenjärjestämissopimusten kirjoittamiseen. Toivotaan kehitystä parempaan, toivon että tavoitteemme olisi yhteinen kehittää alaamme eteenpäin, eikä jarruttaa tai keskittää tätä järjestelmää vain muutamiin oppilaitoksiin.

Lisää sellaisia koulutuksia, joihin saa tutkintovastaavat osallistua. Tällä hetkellä Opetushallituksen tutkintovastaaville tarkoitettuja koulutuksia on mielestäni aivan liian vähän tai ne ovat heti täynnä.

Kiitos kaikille toimijoille, meillä on hyvä ja toimiva järjestelmä ammatillisten tutkintojen osalta. Toki aina voidaan kehittää ja reflektoida kriittisesti muuttuvaa maailmaa ja suomalaisia koulutustarpeita.

Mielestäni tutkintotoimikunnat nykyisessä muodossaan ovat jo aikaansa jäljessä. Nykyiset joustavat tutkinnon suorittamisen erilaiset mahdollisuudet ovat kentällä paremmin tiedossa ja turhaan niitä kirjoitellaan tutkintotoimikunnille järjestämissuunnitelmaan. Tutkintotoimikunnat ovat jäykkiä toiminnassaan, ja estävät ja hidastavat tutkinnon suorittajan valmistumisia sekä jopa koulutusten järjestäjien mahdollisuutta vastata työelämän tarpeisiin. Ei jaksa turhaa todistaa osaamistaan sellaisille, joiden asiantuntemukseen ei enää itsekään usko.

Tutkintojen perusteiden laatimiseen on syytä käyttää mahdollisimman paljon kokeneiden käytännön työelämän edustajien mielipiteitä ja entistä enemmän tulee ottaa huomioon oppilaitokset todelliset mahdollisuudet kyetä antamaan valmentavaa koulutusta. Tämä on ongelma monessa tutkinnossa, joiden sisältö on valtavan laaja. Osalla aloista on mahdotonta löytää työssäoppimispaikkoja, joilta löytyy riittävän laaja kirjo erilaisiin alan sisällä oleviin tekniikoihin.

Opetushallituksesta olemme saaneet tukea ja apua paremmin kuin tutkintotoimikunnalta. Toisaalta kaiken kritiikinkin jälkeen ymmärrän myös tutkintotoimikunnassa toimivia - he eivät tee tätä leipätyönään. Mutta heidän pitäisi ymmärtää myös tutkinnon järjestäjiä - me teemme tätä leipätyönämme.

5.3 Vastaus tutkimuskysymykseen sekä yhteenveto tutkimustuloksista

Tutkintotoimikuntien yhteistyön, asiantuntemuksen sekä päätöksenteon ja säädösten mukaisuuden arvioi vastaajista:

hyväksi	54 %
tydyttäväksi	29 %
välttäväksi	13 %
heikoksi	4 %

Luonnontieteiden alan tutkimustulokset olivat poikkeuksellisen hyviä verrattuna muihin koulutusaloihin, muuten tutkimustulokset olivat samansuuntaisia koulutusaloittain sekä tutkinnoittain, eikä niiden välillä ollut merkittäviä eroja koko tutkitulla alueella.

Kyselyn perusteella 80 % tutkintotoimikuntien toiminnasta on täysin järjestämissopimuksen mukaista. Vastaava luku näyttötutkinto-oppaan kohdalla on 70 %. Kyselyn yhteydessä paljastui myös, että laiminlyöntejä on ollut arvioinnin oppaan ja tutkintotoimikunnan vierailukäyntejä koskevan ohjeistuksen kohdalla. Tutkintotoimikuntien toiminnasta 55 % on täysin yleistä hallintovaltaa ohjaavien ja harkintavaltaa rajoittavien hallinnon oikeusperiaatteiden mukaista. Kyselyn mukaan tutkintotoimikuntien toiminnassa on jätetty noudattamatta myös seuraavia hyvän hallinnon perusteita; palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvonta ja viranomaisten yhteistyö. Kaiken tutkintotoimikuntien toiminnan ei voida myöskään katsoa edistävän eikä toteuttavan hallintolain tarkoituksena olevaa oikeusturvaa.

Tutkintotoimikuntien toiminnassa on paljon hyvää järjestelmän henkeen kuuluvaa ja ohjeistuksen mukaista toimintaa, jossa toimijat ovat aidossa yhteistyössä yhdenvertaisesti ja toisiinsa luottaen. Valitettavasti on myös toimintaa, jonka ei pitäisi kuulua näyttötutkintojärjestelmään. Jotkin toimikunnat eivät kunnioita järjestelmää ja/tai näkevät, että ne eivät voi hoitaa

tehtäviään järjestelmään kuuluvalla tavalla. Kyseisten toimikuntien asiantuntemattomuus ja piittaamattomuus heikentää koko järjestelmän uskottavuutta sekä mielivalta ja perusteeton määräily vaikeuttavat tutkinnon järjestäjien toimintaa. Kyselyn perusteella ko. tutkintotoimikuntien toimintaa ei voida myöskään pitää yksittäistapauksina, vaan vaikuttaa siltä, että toiminta on jossain laajuudessa järjestelmään kuuluva toimintatapa, jonka annetaan vaan tapahtua, eikä siihen haluta puuttua.

Opetushallituksen rooli ja suhde tutkintotoimikuntiin ja tutkinnon järjestäjiin on käytännössä hyvin erikoinen. Säädännön mukaan sillä on sama tehtävä suhteessa molempiin osapuoliin, ohjata ja kouluttaa. Kyselyn mukaan koulutuksiin oltiin tyytyväisiä, tosin niitä toivottiin järjestettävän enemmän. Sen sijaan kyselyn huonoimmat tulokset tulivat Opetushallituksen yhdenvertaisuutta tukevasta toimintatavasta sekä tämän tutkinnon järjestäjälle osoittamasta tuesta. Vastaajat kokivat, että Opetushallitus ei ole aina pystynyt olemaan puolueeton toimijoiden välisissä erimielisyyksissä.

Kyselyn perusteella voidaan sanoa, että säädösten, säännösten ja järjestämissopimuksen vastaista toimintaa voi esiintyä yleisen järjestelmän lähtökohdan vastaisesti myös muilla toimijoilla kuin tutkinnon järjestäjillä.

5.4 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tutkimus suoritettiin kokonaistutkimuksena kaikille tutkintovastaaville tutkintotoimikuntien ja tutkinnon järjestäjien luovuttamien yhteystietojen perusteella. Kysely ei edusta kaikkia tutkintovastaavia, koska kaikkien tutkintovastaavien yhteystietoja ei onnistuttu keräämään. Kyselyn kohderyhmään kuului kaikkiaan arviolta noin 1600 tutkintovastaavaa, joista kysely pystyttiin toimittamaan 1446 tutkintovastaavalle. Määräaikana kyselyyn vastasi 765 tutkintovastaavaa, joilta saatiin 831 vastausta. Vastaukset jakautuivat tutkinnoittain ja koulutusaloittain taulukon 1 mukaisesti. Kyselyn vastausprosentti oli 53, jota voidaan pitää verkkokyselylle tyydyttävänä.

Kyselyn katoon saattaa vaikuttaa osaltaan tutkimuksen aihe, jota voidaan pitää arkana ja kiusallisena vastata. Tätä tukee myös tutkijan kyselyn aikana saama palaute, jossa pelättiin vastaajan henkilöllisyyden paljastuvan kyselyn yhteydessä. Kadon merkitystä tutkimuksen luotettavuuteen voidaan pitää vähäisenä vastaajien keskinäisen homogeenisuuden vuoksi.

Kyselylomake testattiin ennen kyselyn tekemistä eikä varsinaisessa tutkimuksessa havaittu kysymysten virhetulkintoja. Sen sijaan joillakin vastaajilla ei ollut tietämystä tai näkemystä kaikkiin kyselyn kysymyksiin, joten he joutuivat vastaamaan kaatoluokan puuttuessa ”mutu” tuntumalla joihinkin kysymyksiin, mikä heikentää tutkimuksen validiteettia. Avoiimiin kysymyksiin vastattiin ahkerasti ja niillä saatiin paljon mielipideväittämiä tukevia perusteluja.

Koska vastausprosentti oli tyydyttävä, eikä kadonkaan aiheuttamaa virhettä voida pitää merkittävänä, ja koska kysymysten avulla saatiin vastaus tutkimuskysymykseen, voidaan tutkimuksen validiteettia ja reliabiliteettia pitää hyvänä. Tutkimus antanee luotettavan kuvan tutkintotoimikuntien toimivallankäytöstä ja sen säädösten ja säännösten mukaisuudesta. Luonnontieteiden alan tuloksiin on kuitenkin syytä suhtautua varauksellisemmin alhaisen vastaaja määrän vuoksi, tosin tutkintovastaavien kokonaismäärä ei ole tiedossa. Tutkimustulokset ovat samansuuntaisia vertailussa aihepiirin aiempien tutkimustulosten kanssa.

5.5 Jatkotoimenpiteet ja kehitys ehdotukset

Tutkimuksen perusteella voimme sanoa, että tutkintotoimikuntien toiminta ei ole aina lainsäädännön, järjestämissopimuksen ja määräysten mukaista eikä toiminnassa aina myöskään noudateta Opetushallituksen ohjeita. Laiminlyönnit ja ohjeiden noudattamattomuus vaikeuttavat tutkinnon järjestäjän työtä ja lisäävät tämän työmäärää. Kyseinen toiminta ei yleensä myöskään edistä tutkintojen suorittamista ja hankaluudet em. tilanteissa leimaantuvat yleensä tutkinnon järjestäjään. Järjestelmään kuulumattomalla toiminnalla voi olla myös laajempia vaikutuksia tutkinnon järjestäjän toimintaan. Joissakin tapauksissa tutkintotoimikunnan virheellinen toiminta voi vaikuttaa esimerkiksi tutkinnon järjestäjän myynti- ja hankintatoimintaa, mikä tarkoittaa yleensä taloudellisia menetyksiä ja niiden ollessa suuria, niillä voi olla vaikutuksia myös tutkinnon järjestäjän henkilöstöön.

Koska tutkintotoimikunnan laiminlyönneillä voi olla merkittäviä negatiivisia vaikutuksia tutkinnon järjestäjän toimintaan, tulisi kyseiseen toimintaan olla mahdollista puuttua. Nykyinen järjestelmä tai oikeastaan tapa jolla siinä toimitaan, ei tätä mahdollista, vaan asioiden annetaan tapahtua. Edellisen perusteella voidaan kysyä, onko virkavastuu taannut hyvän hallinnon ja asioiden asianmukaisen käsittelyn, ja onko toimivaltaa käyttävät tahot toimineet puolueettomasti ja käyttäytyneet asemansa ja tehtäviensä mukaisesti?

Kaikilla osapuolilla pitää olla mahdollisuus saada oikeutta, eikä laiminlyönnejä tule sallia. Näyttötutkintojärjestelmän kehittämiseksi ja tutkinnon järjestäjän sekä muiden sidosryhmien aseman ja oikeusturvan parantamiseksi tulisi puuttua seuraaviin epäkohtiin:

1. Tarvitaan asenne muutosta

”Täysin turha kritiikki esitetään oppilaitoksesta joka itse ei ymmärrä tutkintoihin liittyviä kysymyksiä, toimikunnat toimivat siten kuin edellytetäänkin. Kaikki tutkintotoimikunnat noudattavat näyttötutkinto-oppaan ohjeistusta. Näin varmistetaan sujuva toiminta ja tutkinnonsuorittajan oikeusturva.”

”Mikäli tutkintotoimikunnan kanssa on ongelmia, niin tutkinnon järjestäjät voivat katsoa peiliin”.

Edellisillä olettamuksilla yhteistyötä ei rakenneta, mutta ne kuvaavat hyvin nykyistä vallankäyttäjien asennetta sekä tutkinnon järjestäjän asemaa näyttötutkintojärjestelmässä.

2. Tutkinnon järjestäjän käytännön oikeusturvaa on parannettava

Näyttötutkintojärjestelmä on toiminut 20 vuotta ja koko sen toiminnan ajan on tehtyjen arviointien ja selvitysten mukaan havaittu tutkintotoimikuntien toiminnassa järjestelmään kuulumatonta toimintaa sekä laiminlyöntejä. Edellisestä huolimatta yksikään näyttötutkintojärjestelmän vallankäyttäjä ei ole joutunut virkavirheestä virkavastuuseen. Koska virkavastuu ja laillisuusvalvonta ei näiltä osin toimi tarkoitetulla tavalla, tulisi syyt niiden toimimattomuuteen selvittää ja tutkintotoimikuntien toimintaa tulisi valvoa. Sama koskee myös laillisuusvalvonnan ulkopuolelle jääviä sopimusrikkomuksia. Tutkinnon järjestäjille tulisi mahdollistaa tutkintotoimikuntien laiminlyöntien varalle menettely, jonka kautta erimielisyydet saataisiin ratkaistua mahdollisimman nopeasti, tämä on tärkeää myös tutkinnon suorittajan oikeusturvan kannalta.

3. Tutkintotoimikuntien asiantuntemusta on parannettava

Kaikkien tutkintotoimikuntien toiminta on saatava järjestelmän edellyttämälle tasolle sekä tutkintotoimikuntien laadullisen toiminnan mahdollistamiseksi että tutkinnon järjestäjän työrauhan takaamiseksi. Tutkintotoimikuntien tulisi pyytää palautetta omasta toiminnastaan ja kehittää sitä saadun palautteen perusteella. Tutkintotoimikuntien asiantuntemuksen on oltava sillä tasolla, ettei ammattialan eikä näyttötutkintojärjestelmän osaamattomuus aiheuta erimielisyyksiä toimijoiden välille. Tutkintotoimikuntiin tulisi esittää jäseniä asiantuntemuksen perusteella eikä poliittisin perustein, ehdokkaiden kompetenssin tulee olla valinnassa etusijalla ja se tulee varmistaa ennen valintaa. Kokemusta aikuiskoulutuksesta saadaan tutkintotoimikuntiin vain nimeämällä niihin jäseniä aikuiskoulutuksen opettajista, tutkimuksen perusteella heitäkin on.

4. Opetushallituksen roolia ja toimintaa tulisi arvioida

Opetushallituksen roolia ja asemaa tutkintotoimikuntien ja tutkinnon järjestäjien suhteen tulisi arvioida. Arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota Opetushallituksen puolueettomuuteen ja siihen, onko Opetushallitus osoittanut passiivisuutta ja toimimattomuutta

tutkintotoimikuntien laiminlyöntien yhteydessä sekä siihen, onko se onnistunut tutkintotoimikuntien ohjaamisessa ja koulutuksessa? Tutkia tulisi myös sitä, mikä on ollut Opetushallituksen oman toiminnan vaikutus tutkintotoimikuntien järjestelmän vastaiseen toimintaan?

5. Kaikkien tulisi noudattaa ohjeita ja lainsäädäntöä

Järjestelmän toiminnan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki osapuolet noudattavat samoja sääntöjä. Opetushallitus on ohjeistanut järjestelmässä toimimista hyvällä ohjeistuksella, ongelmana on vain se, että tutkintotoimikunnilta ei edellytetä niiden noudattamista. Epäluottamusta toimijoiden välillä lisää edelleen se, että ohjeista poikkeamiselle ei osata kertoa tarvetta, eikä poikkeamista pystytä perustelemaan. Säädösten ja määräysten kohdalla poikkeamisen ei pitäisi olla mahdollistakaan, mutta käytännön toiminta vastaa usein sitä, miten on toimittu ohjeidenkin kohdalla.

LÄHTEET

- Anttila, P. 1996. Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy
- Eräutuuli, M. & Leino, J. & Yli-Luoma, P. 1994. Kvantitatiiviset tutkimukset ihmistieteissä. Rauma: Kirjapaino Oy West Point
- Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2000. Tutki ja kirjoita. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy
- Husa, J. & Pohjolainen, T. 2008. Julkisen vallan oikeudelliset perusteet. Tampere: Tammer-Paino Oy
- Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print
- Koskinen, S. & Kulla, H. 2009. Virkamiesoikeuden perusteet. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy
- Koulutuksen arviointineuvosto. Aikuisten näyttötutkintojärjestelmän toimivuus. 2007. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino
- Mäenpää, O. 2008. Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet. Helsinki: Edita Prima Oy
- Mäenpää, O. 2011. Oikeus hyvään hallintoon. Helsinki: Unigrafia Oy Yliopistopaino
- Opetushallitus. Ammatillisten perustutkintojen perusteiden toimeenpano. 2012 Tampere: Juvenes Print – Tampereen Yliopistopaino Oy
- Opetushallitus. Näyttötutkinto-opas. 2012 Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy
- Parviainen, M. 2010. Kenen on vastuu? Helsinki: Edita Prima Oy
- Uusitalo, H. 1999. Tiede, tutkimus ja tutkielma. Juva: WSOY - Kirjapainoyksikkö
- Kolho, P. & Rekunen, T. 2009. Tutkintotoimikuntajärjestelmän arviointia ja ehdotukset tutkintotoimikuntatyön kehittämisestä ja rahoituksesta, selvitysraportti. Viitattu 28.10.2013.
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/artikkelit/tutke/TUSE_raportti_141009_Kolho_Rekunen.pdf

Saaranen-Kauppanen, A & Puusniekka, A. 2009. Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. Viitattu 2.2.2014
http://www.fsd.uta.fi/fi/julkaisut/motv_pdf/KvaliMOTV.pdf

Ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämishankkeen (tutke) väliraportti. 2010. Opetusministeriö. Viitattu 11.11.2013.
http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/artikkelit/tutke/liitteet/TUTKE_valiraportti_30_3_2010.pdf

Näyttötutkinnot ja niistä vastaavat tutkintotoimikunnat toimikaudella 1.8.2013–31.7.2016. Opetushallitus. Viitattu 10.11.2013.
<http://www.oph.fi/tutkintotoimikunnat>

Näyttötutkintojärjestelmän kokonaisarviointi. 2000. Opetushallitus. Viitattu 20.10.2013.
http://www.oph.fi/download/49185_nayttotutkintojarjestelman_kokonaisarvio.pdf

Näyttötutkintomestari, koulutusohjelma (25 op.). 2012. Opetushallitus. Viitattu 12.1.2014.
http://oph.fi/download/144552_Nayttotutkintomestari_koulutusohjelma_25_op._.pdf

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi. 2010. Opetushallitus. Viitattu 29.8.2013.
http://www.oph.fi/download/119541_OPH_yleisesite_2010_suomi.pdf

Tutkintotoimikunnat. Opetushallitus. Viitattu 30.10.2013
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/ammattikoulutus/tutkintotoimikunnat

Tutkintovastaavan tehtävät. 2010. Opetushallitus. Viitattu 6.11.2013.
http://www.oph.fi/download/132005_tutkintovastaavan_tehtavat_9_2_2010.pdf

A, asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 812/1998. 21.8.1998

L, laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta 631/1998. 21.8.1998

L, laki ammatillisesta koulutuksesta nro 630/1998. 21.8.1998

KYSELYLOMAKE

Tutkintotoimikuntatyö -kysely tutkintovastaaville

Taustatiedot

1. Vastaan kyselyyn koskien *

- ☐ Perustutkintoa
- ☐ Ammattitutkintoa
- ☐ Erikoisammattitutkintoa

2. Vastattavan tutkinnon koulutusala on *

- ☐ Humanistinen ja kasvatustieteiden ala
- ☐ Kulttuuriala
- ☐ Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
- ☐ Luonnontieteiden ala
- ☐ Tekniikan ja liikenteen ala
- ☐ Luonnonvara- ja ympäristöala
- ☐ Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- ☐ Matkailu-, ravitsemus- ja talousala
- ☐ Sotilas- ja suojeluala

3. Olen suorittanut näyttötutkintomestarin koulutusohjelman *

- ☐ Kyllä olen
- ☐ En ole

4. Olen suorittanut pedagogisen pätevyyden antavan koulutusohjelman *

- ☐ Kyllä olen
- ☐ En ole

5. Olen Opetusalan Ammattijärjestön (OAJ) jäsen *

- ☐ Kyllä olen
- ☐ En ole

6. Minulla on työkokemusta edustamaltani ammattialalta *

- ☐ Alle 5 vuotta
☐ 5-10 vuotta
☐ Yli 10 vuotta

7. Olen ollut näyttötutkintojen järjestämisessä mukana *

- ☐ Alle 2 vuotta
☐ 2-5 vuotta
☐ Yli 5 vuotta

8. Tutkintotoimikuntayhteistyö *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa perustuu luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on yleisesti ottaen helppoa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunta kohtelee tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunta osallistuu aktiivisesti tehtäviensä hoitoon	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan toimintatapa on ohjaava	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan toimintatapa on määräilevä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan kanssa toimiminen on työmäärältään kohtuullista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

9. Perustele tähän vastauksiasi tutkintotoimikuntayhteistyöstä

10. Tutkintotoimikunnan asiantuntemus *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Tutkintotoimikunnan jäsenillä on riittävä näyttötutkintojärjestelmän asiantuntemus tehtäviensä hoitamiseen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan jäsenillä on riittävä ammattialan asiantuntemus tehtäviensä hoitoon	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnalla on riittävä näyttötutkinnon perusteiden tuntemus tehtäviensä hoitoon	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnalla on riittävä tuntemus hallintoasioiden käsittelystä tehtäviensä hoitoon	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

11. Perustele tähän vastauksiasi tutkintotoimikunnan asiantuntemuksesta

12. Päätösten teko ja säädösten mukaisuus *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Tutkintotoimikunta noudattaa työssään tutkinnon järjestäjän kanssa solmimaansa järjestämissopimusta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunta noudattaa tehtävissään näyttötutkinto-opasta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunta perustelee päätöksensä toimintaa ohjaavaan säädäntöön perustuen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat kohtuullisia ja järkeviä suhteessa tavoiteltaviin päämääriin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunta käyttää toimivaltaansa vain sille osoitettuihin tarkoituksiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat toimintaa ohjaavan säädännön mukaisia	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

Tutkintotoimikunnan päätökset ovat johdonmukaisia ja pysyviä

☐☐☐☐

13. Perustele tähän vastauksiasi tutkintotoimikunnan päätöksen teosta ja säädösten mukaisuudesta

14. Tutkinnon järjestäjällä on ollut erimielisyyksiä tutkintotoimikunnan kanssa *

Mikäli vastaat kysymykseen, ei ole ollut, siirryt suoraan kysymykseen 22.

- ☐ On ollut
☐ Ei ole ollut

15. Erimielisyyksiä on ollut viimeisen kolmen vuoden aikana *

- ☐ Kerran
☐ kaksi kertaa
☐ kolme kertaa
☐ useammin

16. Mitä asiaa / asioita erimielisyydet ovat koskeneet? *

17. Erimielisyydet ovat ratkenneet

- ☐ Osapuolten keskinäisin neuvotteluin
☐ Opetushallituksen sovittelussa
☐ Muulla tavalla, miten?
☐ Erimielisyydet eivät ole ratkenneet

18. Erimielisyyden ratkaisu oli *

- ☐ Tutkinnon järjestäjän kannan mukainen
- ☐ Tutkintotoimikunnan kannan mukainen

19. Ratkaisu oli toimintaa ohjaavien säädösten, määräysten ja ohjeiden tai järjestämissopimuksen mukainen *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

20. Ratkaisu oli ammattialan säädösten ja ohjeiden mukainen *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

21. Perustele tähän vastauksiasi erimielisyyksien ratkaisemisesta

Täydentävät kysymykset

22. Tutkintotoimikunta *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Nykyisellä valintamenettelyllä saadaan asiantuntevia tutkintotoimikunnan jäseniä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikuntien jäsenien asiantuntemus tulisi varmistaa ennen valintaa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikuntien toimintaa tulisi valvoa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnilla on liikaa valtaa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan toiminta on vaikuttanut heikentävästi				

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

tutkinnon suorittajien, arvioijien tai tutkinnon järjestäjän oikeusturvaan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tutkintotoimikunnan toiminta on viivästyttänyt tai kokonaan estänyt tutkintojen suorittamisen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

23. Opetushallitus *

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä
Opetushallituksen toimintatapa tukee tutkintotoimikunnan ja ja tutkinnon järjestäjän yhdenvertaisuutta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opetushallitus on oikea taho toimimaan sovittelijana tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän erimielisyyksissä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opetushallituksella on riittävä asiantuntemus Näyttötutkintojärjestelmän ohjaamiseen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opetushallituksen tuki tutkinnon järjestäjälle on riittävää	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

24. Perustele tähän vastauksiasi täydentävistä kysymyksistä

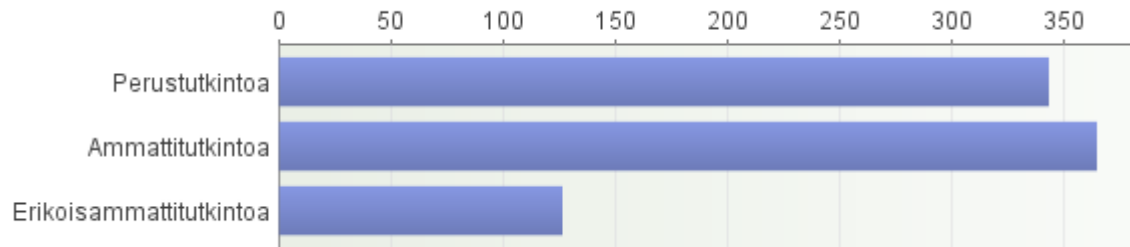
25. Halutessasi voit vielä antaa vapaata palautetta Opetushallituksen, tutkintotoimikunnan sekä tutkinnon järjestäjän yhteistyöstä näyttötutkintojärjestelmässä

Keskeytä

KYSELYAINEISTO

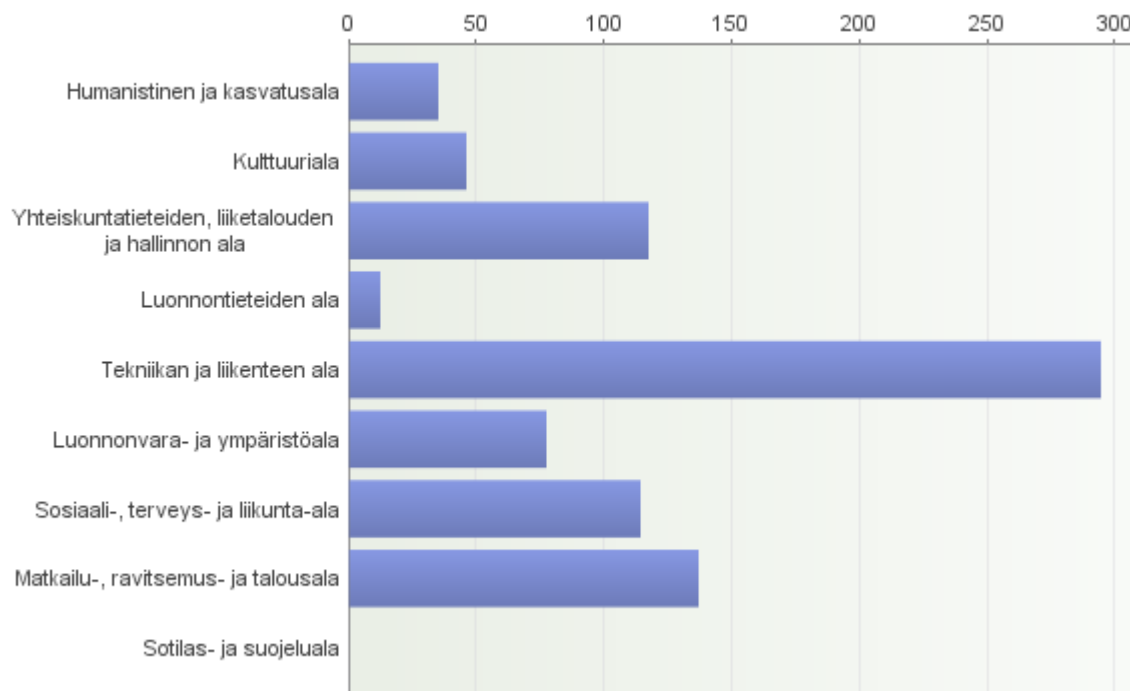
1. Vastaan kyselyyn koskien

Vastaajien määrä: 832



2. Vastattavan tutkinnon koulutusala on

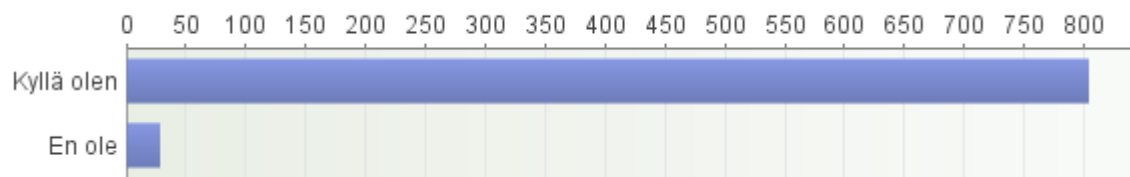
Vastaajien määrä: 832



Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

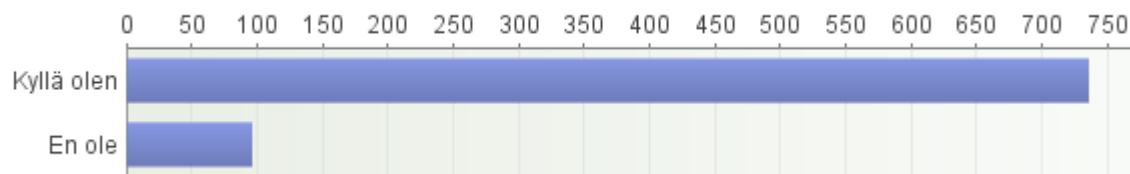
3. Olen suorittanut näyttötutkintomestarin koulutusohjelman

Vastaajien määrä: 832



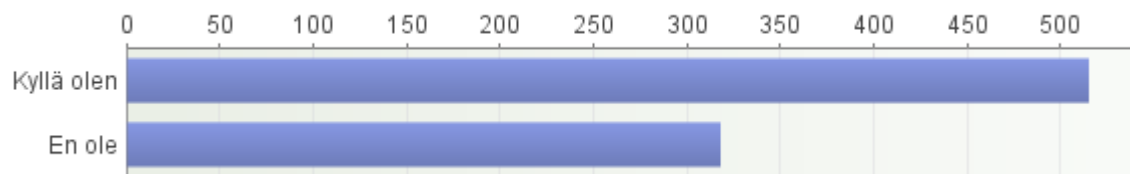
4. Olen suorittanut pedagogisen pätevyyden antavan koulutusohjelman

Vastaajien määrä: 832



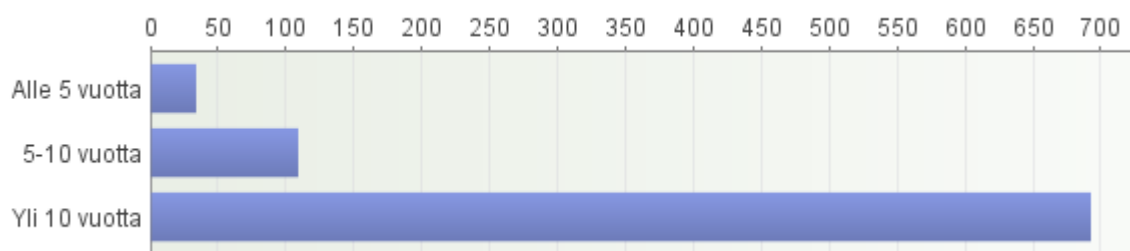
5. Olen Opetusalan Ammattijärjestön (OAJ) jäsen

Vastaajien määrä: 832



6. Minulla on työkokemusta edustamaltani ammattialalta

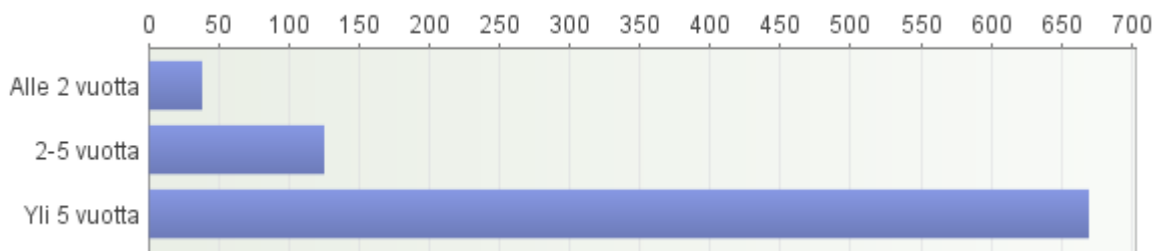
Vastaajien määrä: 832



Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

7. Olen ollut näyttötutkintojen järjestämisessä mukana

Vastaajien määrä: 832



8. Tutkintotoimikuntayhteistyö

Vastaajien määrä: 831

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä
Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa perustuu luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen	524	177	94	36	831
Tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on yleisesti ottaen helppoa	387	235	160	49	831
Tutkintotoimikunta kohtelee tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti	441	223	125	42	831
Tutkintotoimikunta osallistuu aktiivisesti tehtäviensä hoitoon	403	304	95	29	831
Tutkintotoimikunnan toimintatapa on ohjaava	336	291	140	64	831
Tutkintotoimikunnan kanssa toimiminen on työmäärältään kohtuullista	329	281	153	68	831
Yhteensä	2420	1511	767	288	4986

9. Tähän voit perustella vastauksiasi tutkintotoimikuntayhteistyöstä

Vastaajien määrä: 328

- Tutkintotoimikunnan jäsenet toimivat viranomaistehtävissä ja edustavat monipuolisesti Suomen asiantuntijoita. Toiminta perustuu Suomen lakeihin ja OPH ohjeistuksiin. Tutkinnon järjestäjien tulee osata varata riittävät resurssit ja osaaminen tutkinnon suorittajien ohjaamiseen.
On turhaa vedota tutkintotoimikunnan vallan käyttöön, jos tutkinnon järjestäjät eivät noudata toimikunnan antamia ohjeistuksia esim. Toteutussuunnitelmia ei täytetä oikein tai niitä ei lähetetä ajoissa. Valitettavasti vielä 20 vuoden jälkeenkin valmistavaa koulutusta ei aina osata pitää erossa tutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkintojärjestelmä tukee työelämän osaamistarpeiden kehittymistä ja osaavan työvoiman tunnistamista.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Tutkintotoimikunnan jäsenet eivät aina ole ajantasalla alan muutoksista yms. ja vaativat joskus kohtuuttomia tehtäviä tutkinnonsuorittajilta tutkintotilaisuuksissa.
- Tutkintotoimikunnan toimintatapa on erittäin ohjaava, se on eri asia a tapahtuuko ohjautuminen sinne, minne he, joku muu vai ei kukaan haluaa.
 - Oikeastaan enemmän toivoisi tutkintotoimikunnan linjaavan toimintatapoja. Toivoisi myös, että koulutuksenjärjestäjät nähtäisiin yhteistyökumppaneina eikä pelkästään niin, että tutkinnon suorittajat yhteydenottoineen on aina "oikeassa"
 - päihdetyön tutkintotoimikunnalla on esimerkillinen tapa ohjata koulutuksen järjestäjää kaikenlaisissa asioissa. Viimeksi kun päivitin järjestämissuunnitelmaa, niin sain hyvin ohjausta kysymyksiini.
 - vanhustyön erikoisammattitutkinnon tutkintotoimikunta kyykyttää koulutuksen järjestäjiä
 - Tutkintotoimikuntia on monenlaisia. Itse toimin 3 toimikunnan kanssa. Käytännöt ovat erilaisia. Kaikki ovat kuitenkin maallikoita, jotka ovat erällä tavalla nimitetty poliittisin perustein. Eivät siis ole oman tai koulutusalan erityisosaajia.
 - Tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö on aina ollut helppoa, kun luottamus on molemminpuolinen.
 - Yhteistyö eri tutkintotoimikuntien kanssa on hyvin erilaista. Kaikille tutkintotoimikuntien jäsenille annetaan toimikauden alussa samat ohjeet, mutta näitä ohjeita noudatetaan hyvin erilaisesti. Esim. joissain tutkintotoimikunnista järjestämissuunnitelmiin tulee hyvät ohjeet, joissain pompotellaan ja palautetaan ja todetaan vaan, että korjataan. Ei ohjeisteta mitenkään. Toimikuntien työ riippuu paljon niissä olevista henkilöistä.
 - Tutkintotoimikunnissa vallitsee mielivalta.
 - Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa on toiminut erinomaisesti.
 - Järjestämissuunnitelma vaiheessa (erityisesti tutkinnon uudistusvaihe!!!) tutkintotoimikunnan tulisi itsekin toimia kuten odottavat oppilaitoksen ja tutkinnon suorittajan toimivan. Tulisi antaa palaute ja arviointi kohdentaen palaute oikeaan asiaan eikä esim virhe sivulla 4.
 - Tutkintotoimikunnan asiantuntijuudessa parantamisen varaa. Etenkin uudet jäsenet pitäisi perehdyttää ntm-järjestelmään.
 - Yhteistyö on ollut sujuvaa. Tarpeen mukaan olemme saaneet ohjausta ja neuvoja. Kysymyksiin on vastattu nopeasti.
 - Tiedottaminen ontuu ja on hidasta. Samoin välillä asioiden hoitamiseen menee suhteettoman pitkä aika, eli esim. tietoa arvioitsijoiden hyväksymisestä ei saa riittävän nopeasti.
 - Tutkintotoimikuntaan on yhdistetty kaksi eri tutkintoa ja tutkintotoimikuntaan valitut toimikunnan jäsenet eivät tunne tutkintorakennetta, tutkintojen perusteita ei noudateta vaan perusteet haetaan tutkinto-oppaasta valikoivasti ymmärtäen josta seuraa, että tutkintotoimikunta ei ohjeista eikä osallistu koulutusalojen vuoropuheluun tutkintojen vastaanottamisesta.
- On syntynyt tilanne, että tutkintotoimikunta eikä tutkintojen järjestäjät nauti keskeistä arvostusta eikä luottamusta
- Tutkintotoimikunnan toimintatapa on enemmänkin määräävä kuin ohjaava. Uskon, että hekin toimivat kovien paineiden alla mutta siitä huolimatta välillä on tunne, että saa turhaa ripitystä, jos jokin asia jäänyt tutkintovastaavalta huomiotta. Lähetettävien papereiden määrää toivoisin karsittavan. Mielestäni sähköinen arkistointi olisi hyvä, joten paperipostista päästäisiin eroon, helpottaisi työmäärää. Oppilaitoksessa kuitenkin säilytetään paperiversiot, joten mielestäni sen pitäisi riittää.
 - Perustuu hyviin suhteisiin. Verkoistoituminen on a ja o. Tutkintotoimikunnassa toimitaan vapaaehtoisuus periaatteella, jolloin aikaa ei jää hirveästi kaikkeen. Työmäärä riippuu ajankohdasta, uudet tai päivitetyt sopimukset vaativat paljon aikaa.
 - Kuulun itse syksystä 2013 alkaen Teatteri- tanssi ja sirkusalan tutkintotoimikuntaa joten vastauksen voi olla hieman jäävi. Olen tehnyt ko. tutkintotoimikunnan kanssa kuitenkin yhteistyötä vuodesta 2003. Vasataukseni perustuu suurimmalta osin sille sen ajan tutkintotoimikunnan yhteistyöhön.
 - Arvioijaluettelon ja työpaikka-listojen ylläpitäminen ja päivittäminen vie kohtuullisen paljon aikaa ja vaivaa. Arvioijia on n. 70 ja työpaikkoja useita kymmeniä
 - Olen lääkalan tutkintotoimikunnan opettajajäsen, joten vastaan tutkintotilaisuuksien

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- vastaanotosta, valmistavasta koulutuksesta ja tutkintotoimikuntatyöstä.
- Sisustusalan tutkintotoimiunta:
Viimeisten kahden vuoden aikana tutkintotoimikuntayhteistyö on selkiintynyt jonkin verran, joten hyvään suuntaan ollaan menossa. Muutama vuosi sitten yhteistyö ei perustunut minkäänlaiseen luottamukseen, sujuvuuteen, tasapuolisuuteen, aktiivisuuteen, ohjaavuuteen ja työmäärä oli kohtuuton. Asiatonta ja "pompottelua" kohtuuttomasti. Papereiden häviämisiä (onneksi oppilaitoksella merkitään ylös kaikki postitukset ja lähettäminen on voitu tarkistaa meiltä lähteneeksi) Sinnikkäästi kun teki mitä pyydettiin moneen kertaan saman asian niin lopulta uskottiin...
Nyt asioita tulkitaan mielivaltaisesti edelleen ja turhia huomautuksia tuli talvella 2013 muutama. Nyt puheenjohtaja on muuttunut ja hänen kanssaan työskentelystä ei ole vielä kovin kokemusta. Edelleenkin kysymyksiin ei vastata joten ohjausta ei saa ja jos sitä tulee vastaus ei koske kysymystä vaan on ympäripyöreää.
- Tutkintotoimikuntien työskentely on aivan turhaa. Meillä on alueellisia alan osajia niin paljon, että saamme arvioinnit tehtyä puolueettomasti, ammattitaidolla ja asianmukaisesti ilman valtakunnallista tutkintotoimikuntaa. Turhaa papereiden pyörittelyä, työlästä ja maakuntien osaamistasoa halventavaa.
- Ohjausta saa hyvin.
- Liikunnan ammattitutkinnon järjestämisluvut keskittyvät liikaa urheiluopistoille. Tämä ei vastaa työelämän tarpeisiin eikä myöskään ole oikeudenmukaista toimintaa. Tutkintojen arvioinnit voi toki ostaa, mutta urheiluopistoilla ei ole halukkuutta tähän yhteistyöhön ja jos on ylihinnoittelevat tutkintojen vastaanottamisen.
- Yhteistyö toimii mielestäni hyvin, pääasiassa olen asioinut s-postin kautta. Enemmän kaipaaisin koulutuspäiviä. 1 pvä/vuosi on liian lyhyt, kun asiaa on paljon.
- Tutkintotoimikunta on tiukka, mutta antaa tarvittaessa ohjeita toimintaan sekä osaa myös ottaa tutkinnon suorittajan vastaan inhimillisesti. Itsekin on oltava aktiivinen, jos ilmenee asioita, joita on selvitettävä toimikunnan kanssa.
- Aika pitkälti tutkintotoimikunta sanelee ehdot.
- Vastaukseni perustuu edellisen tutkintotoimikunnan kanssa tehtyyn yhteistyöhön. Yhteistyön pitäisi perustua yhdenvertaisuuteen, mutta sitä se ei kyllä ollut. Yhteistyö pelasi hyvin, jos noudatti toimikunnan jatkuvasti muuttuvia ohjeita. Yhden asian käsittely kesti mm. puoli vuotta, kun viesteihin ei vastattu eikä toimikunnan nimeämään yhteyshenkilöön saatu yhteyttä. Loppujen lopuksi olimme toimineet ohjeiden mukaisesti, mutta anteeksipyyntöä ei kyllä esitetty. Ohjaavaa toiminta ei voi olla, jos heti kuulematta aletaan uhkailla muilla "järeeämmillä" toimenpiteillä. Kohtuullista työmäärä ei myöskään ole, jos jokainen asia tulee ennakkoon ja jälkikäteen ilmoittaa toimikunnalle ja melkein joka kerta muuttuneella tavalla. Toivottavasti toiminta muuttuu oleellisesti nykyisen toimikunnan aikana, tuosta tapauksesta jäi huono maku ja sellainen vaikutelma etteivät tutkintotoimikunnan edustajat ole ajan tasalla.
- Olemme juuri saaneet täysin uuden tutkintotoimikunnan, joka ei ole kovinkaan hyvin perehtynyt tehtäviinsä. Käsitteistö on hukassa eikä työelämän realiteetteja ymmärretä lainkaan. Tutkintotoimikunnan aikataulut ovat reaaliajassa toimiville yrityksille utopiaa. Esim kahden viikon ilmoitusaika tutkintotilaisuuteen on asiakaskontakteissa suorastaan naurettavaa. Ei asiakkaalle voi ilmoittaa, että tutkinnonsuorittaja tulee vasta kahden viikon kuluttua, kun olisi tuo tutkintotilaisuus. Eikä tutkinnonsuorittajia ihan mihin tahansa yrityksiin voi lähettää. Lomakkeiden suhteen on myös suorastaan kamalaa häslinkiä. On todella kiusallista joutua ilmoittamaan innokkaalle tutkinnonsuorittajalle, että hänen tutkinnonosan hyväksyminen -taas- viivästyy, koska tutkintotoimikunta on muuttanut mielensä lomaakkeen muotoilussa, jo toisen kerran.
- Tutkintotoimikunnan toiminta on autoritääristä ja byrokraattista. Toiminta estää erikoisammattitutkinnon sisällön kehittämisen. Tutkintotoimikunnan kokoukset ovat liian harvoin suhteessa heidän työtehtäviinsä. Tämän takia esim. tutkintotilaisuuksia joudutaan siirtämään useita kertoja, koska he eivät ehdi käsitellä vaatimiaan ennakkoilmoituksia ajoissa, mikä puolestaan hankaloittaa suuresti työelämäyhteistyötä ja tutkintotilaisuuspaikkojen saamista. Tutkinnon suorittajat keskeyttävät koko tutkinnon suorittamisen sen byrokraattisuuden takia ja vastaavasti uusia opiskelijoita ja tutkinnon suorittajia on vaikea saada, niin että ryhmäkoot tulisivat täyteen. Tutkintojärjestelmä sahaa

omaa oksaansa. Oman alani tutkinnon järjestäminen omassa oppilaitoksessani on todennäköisesti päättymässä em. syistä.

- Luottamus ja yhdenvertaisuus näyttävät olevan tuntemattomia asioita edustamallani alalla. Yksityisten valtiosuusjärjestelmän ulkopuolella olevien oppilaitosten edustajat ajavat omia ja toistensa etuja, käyvät arvioimassa itse toistensa tutkintoja, estävät kilpailijoita saamasta järjestämisoikeutta ym ym.
- Mielestäni tutkintotoimikunta voisi enemmän ohjeistaa mm. näyttötutkinnon järjestämissopimuksen laatimisessa. Joskus tuntuu, että on turhaa "pilkun viilausta".
- Luulen, että ttk toimii niin hyvin kuin resurssien puitteissa on mahdollista.
- Yleensä tutkintotoimikunnan kanssa asiointi on sujunut moitteettomasti, mutta jonkin verran on havaittavissa uuden sihteerin(ulkopuolinen sihteeri) "omien mielipiteiden" siirtyvän järjestäjien toimintaan eli mitä järjestämissuunnitelman ohjeissa sanotaan, hän antaa omia ohjeita, jotka mielestäni on ohjeiden vastaisia.
- Erittäin miellyttävät kokemukset yhteistyöstä
- Vastaukset kysymyksiin saa todella nopeasti. yhteistyö tuntuu mutkattomalta ja joustavalta.
- Hoidan kahden eri tutkinnon koulutusta, toisessa homma pelaa erittäin hienosti, joka kohtaan voisi laittaa "Täysin samaa mieltä", mutta toinen tutkintotoimikunta on erittäin byrokraattinen ja vaikea. Vastaukseni perustuu tämän vaikeamman kanssa toimimiseen.(Tuntuu että sinne on valikoituneet ihmiset poliittisen taustan, ei niinkään ammattiosaamisen perusteella...)
- Saamme tutkintotoimikunnalta kohtuullisesti tietoa heidän toiminnastaan, ohjeita sekä vinkkejä yleensä tutkintotoimikunnan kokoonpanon vaihdoksen yhteydessä.
- Tutkintotoimikunta tekee usein päätöksiä, jotka kumoavat sen mitä tutkinnon perusteissa sanotaan. He antavat myös lisäohjeistuksia, jotka usein vaikeuttavat tutkinnon suorittamista.
- Tutkintotoimikunnan puheenjohtajalle sekä sihteerille saa kyllä aina soittaa ja he myös vastaavat soittopyyntöihin. Myös sähköpostikirjeenvaihto toimii hyvin.
- Tutkintotoimikunta on järjestänyt kerran vuodessa yhteistyöpäiviä järjestävien oppilaitosten kanssa. Niissä pohditaan toimintaan liittyviä kysymyksiä. Hyvää verkottautumista. Tutkintotoimikunta kuuntelee tutkinnon järjestäjiä. Myös puheen johtaja ja sihteeri ovat aina saatavilla, jos on kysymistä. Ja heidän vastauksensa ovat luotettavia.
- Johtamisen EAT tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö on sujuvaa, prosessit toimii eikä siinä esiinny turhaa byrokratiaa. Näyttötutkintojärjestelmän ideologia ohjaa ttk:n toimintaa vahvasti ja kehittämistyötä tehdään säännöllisesti ja aidossa vuorovaikutuksessa tutkinnon järjestäjien kanssa. Tästä tutkintotoimikunnasta voisivat muutkin ottaa oppia.
- Tiedonsaanti tutkintotoimikunnalta on haasteellista. Voi kyllä johtua uudesta tutkinnosta ja tutkintotoimikunnan vaihtumisesta. Tutkintotoimikunta on useampaa otteeseen luvannut toimittaa mm.arviointilomakkeet, niitä ei ole näkynyt. Toivoisi että jos jotain luvataan niin sana pitää. Tutkintotoimikunnan sivuja (oph:n sivuilla) voisi lylä päivittää useammi.
- Toimikunta on määräävä ja peniin asioihin puuttuva. Kysyttäessä asioita tuntuu että on tyhmä kysymys. Kynnys kysymään neuvoa on korkea. Vaikuttaa mielestäni yhteistyöhön. Tämä tullut myös esille yhteisissä seminaareissa kerran vuodessa.
- Toimin tutkintovastaavana kolmessa eri tutkinnossa ja niissä kaikissa yhteistyö toimii erinomaisesti. Tiedostan tosin sen, että kaikissa tutkintotoimikunnissa näin ei ole, mutta kyselyn tarkoitus on tuki vastata niin kuin omassa tutkinnoisani asiat on. Tosin tämän kyselyn mukana tullut saate on todella asenteellinen, "tutkintotoimikunnan vallankäyttö"
- Oman alani tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on ollut kohtuullisen hyvin sujuvaa - verrattuna eräisiin muihin, joiden toimintaa olen päässyt seuraamaan. Näyttötutkintotoiminnassahan eräänlainen perusajatus on, että koulutuksen järjestäjien ammattitaitoon osaamisen arvioinnissa ei luoteta. Sitä kuvastaa se sinänsä tolkun ajatus, että tutkintotoimikunta "antaa lopulliset arviot" tutkinnon suorittajalle, jota ei ole koskaan nähnyt, puhumattakaan hänen työsuorituksiaan. Mutta sehän ei ole tutkintotoimikuntien, vaan järjestelmän kehittäjien vika. Jonkun verran on tullut esille se, että tutkintotoimikunnan jäsenet edustavat yleisiä työmarkkinoiden osapuolia alasta riippumatta - siksi vei aikansa, ennen kuin saatiin aikaan työelämän todellisuutta vastaava tilanne arvioijien valintaan alalla, jossa valtaosa ammatissa toimivista on itsenäisiä ammatinharjoittajia.
- Tutkintotoimikuntiin valituilla henkilöillä on niin paljon muita töitä etteivät he ehdi

- panostamaan tutkintotoimikuntaan riittävästi
- Löytyy liian tarkkoja ja pilkkuja viilaaviakin asioita
- Olemme perustutkinnon tutkintotoimikunnan kanssa samaa mieltä kuinka näytötutkintoja hoidetaan.
- Tutkintotoimikunnan ohjeet syntyneet todennäköisesti konseksunena ja osittain järjenvastaisia. Esim. Kaikki arvioijat pitää luetteloida vuosittain ...kohtuuton työmäärä ja epäily työelämän puolelta laittomasta rekisteristä. Jos tutkinnonjärjestäjä on saanut luvan niin luottamus pitäisi olla tutkinnonjärjestäjää kohtaan tutkintotoimikunnalla.
- Tutkinnot pitää ilmoittaa etukäteen: missä yrityksessä, osoite, arvioijat ja sitä voidaan pistokokeina tulla tarkastamaan tutkintotoimikunnan toimesta.
Arvioijat pitää etukäteen hyväksyttää tutkintotoimikunnalla ja jos arvioija ei ole tämän vuotisella listalla, mutta on aiemmin ollut arvioijana, esim. edellisenä vuonna, opiskelijan tutkinto jätetään pöydälle ja käsitellään seuraavassa kokouksessa, johon pitää tehdä kaikki lomakkeet uudestaan. Tai arvioijaluetteloa ei ole lähetetty sekä sihteerille että puheenjohtajalle.
Jos koontilomakkeesta puuttuu rasti jostain sarakkeesta, tutkinto jätetään pöydälle käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa, ja taas tehdään lomakkeet uudestaan. Toiset saavat vetää tutkinnot alta lipan ja niihin ei koskaan puututa. Toisten tekemisiin taas puututaan aina vaikka hoidetaan hommat hyvin.
Järjestämissopimuksia tehdessä, järjestämissopimus hylätään kertomatta syytä ja avustamatta, että mitä halutaan korjattavan seuraavaan versioon. Kysyttäessä ei saada vastausta. Edellisenn kerran sama sopimus on kuitenkin mennyt läpi samoilla lomakkeilla ja tutkinnon perusteet eivät ole muuttuneet.
- HRC- perustutkintojen tutkintotoimikunta antaa omia ohjeistuksia tutkinnonosiin vaikka kyseisiä asioita ei ole tutkinnonperusteissa mainittu lainkaan. esim. annosruokien valmistuksen ohjeistuksessa.
Lisäksi toiminta ei ole tasalaatuista. Lähetämme samassa työpaikassa toimivien opiskelijoiden toteutusilmoitukset käsiteltäväksi kokoukseen, toisen opiskelijan toteutusilmoitus hyväksytään ja toisen ei.
Tutkintotoimikunta vaatii nähdä menuut jos opiskelija suorittaa tilaus- ja juhlapalveluiden tutkinnonosan. Tilaisuuksia pitää olla kolme joten työmäärä on huikea ja kaikki yrittäjät eivät lähetä menujaan minulle.
- Juoksuttamisen maku on jäänyt tutkintotoimikunnan pyytämistä täydennyksistä.
Toinen viestittää toista ja toinen toista eli hieman sekavaa on välillä ollut.
Kaikki asiat kuitenkin lopulta järjestyvät.
- tutkintotoimikunta yrittää olla tasapuolinen, mutta heidän pitää ottaa huomioon alueelliset erot. esim. helsingissä valikoima ravintoloista on niin hyvä, ettei mitään tutkintotilaisuuksia tarvitse suorittaa koulun tiloissa.
- Tutkintotoimikunnat suosivat meidän alalla tiettyjä oppilaitoksia.
- Tutkintotoimikuntaan tehtävät ilmoitukset, muutokset ja täydennykset vievät aivan kohtuuttomasti aikaani. Se, että tutkintotilaisuuden tarkka ajankohta on ilmoitettava ja sen on oltava tutkintotoimikunnan tiedossa, rassaa ylenpalttisesti. Tiedostamalla kentällä tapahtuvat ainaiset muutokset ja muutosten muutokset, toivoisin tähän kohtaan luottamusta tässä asiassa.
Muuten tutkintotoimikunta on helposti lähestyttävissä, puheenjohtaja on asiallinen ja oikeudenmukainen ja sihteeri tiedottaa asioista nopeasti. Häneltä voi kysyä ja vastauksen myös saa. Ei moitittavaa siis tämän suhteen.
- Toiveena enemmän yhteistyötä ja vuoropuhelua, esim. infopäiviä ja seminaareja.
- Liiketalouden tutkintotoimikunta on joskus myös ottanut henkilökohtaistajan roolin.
Tutkintotoimikunta on pari kertaa tutkintosuoritusta vahvistaessaan viestittänyt meille, että heidän mielestään tutkinnon suorittajan olisi pitänyt valita joku muu tutkinnon osa.
Tutkintotoimikunnan mukaan henkilö olisi voinut omalla työpaikallaan tehdä jonkun tutkinnon osan, kun tutkinnon suorittaja on suorittanut tutkinnon osan muualla kuin omalla työpaikallaan. Tällainen henkilökohtaistaminen ei kuulu tutkintotoimikunnan rooliin, sehän ei tiedä työpaikan olosuhteita tms.
- Tietojenkäsittelyn tutkintotoimikunnan yhteistyö oppilaitoksiin ei perustu luottanukseen. Tätä tarkoittaa jo se, että ko. tutkintotoimikunta solmii vain määräaikaaisia sopimuksia. Vaikka

perustutkinnoissa sopimukset pitäisi OPH:n ohjeiden mukaan olla toistaiseksi voimassa olevia.

Välillä tuntuu, että tiettyjen oppilaitosten "simuloidut näytöt" menevät tutkintotoimikunnassa läpi, vaikka kaikki osaaminen pitäisi osoittaa aidoissa työtehtävissä.

- Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa on kuin Kafkan novellista: keskustellaan lillukanvarsista, viilataan pilkkua ja nolataan kun ei muisteta mitä lukee tutkinnon perusteissa sivulla 63. Käytetty hallinnon kieli on suoraan Kelasta, joka sekin on nykyään tosin käännetty selkokielelle. Toimikunta sekoilee päätöksissään, tiedottaa blogissaan huonommin kuin 16-vuotiaat eikä jäsenillä ole ammattitaito ajan tasalla tai edes alalta mitä edustavat.
- Tutkintotoimikunnassa joku on dominoiva persoona ja jyrää päätökset
Tutkintotoimikunta ei ole puolueeton, koska siellä istuu kilpailijan edustaja, juuri se jyräävä persoona
- Ko tutkintotoimikunnan kanssa työskentelyn olen kokenut haastavaksi mm seuraavissa seikoissa:
 - Tutkintotodistuksia joutuu odottamaan todella kauan, ja toimikunnalta ei saa vastausta jos kyselee todistusten perään
 - Jotkut koulutuksen järjestäjät toimivat eri tavalla mitä ovat järjestämissuunnitelmiinsa kirjanneet (esim arviointikeskusteluissa kolmikanta ei toteudu), tutkintotoimikunta ei kommentoi vaikka sitä tiedottaa ko laiminlyönneistä eikä puutu asioihin.
 - Toimintatapa on käskyttävää ja joustamatonta
- Yhteistyön pitäisi perustua luottamukseen. Käytännössä kuitenkin tuntuu, että se perustuu enemmänkin epäluottamukseen. Ttk:n lähtöolettamuksena tuntuu olevan se, että oppilaitokset toimivat sääntöjen vastaisesti. Kaikki tuntemani oppilaitosten edustajat toimivat tarkasti by the book.
Ttk työskentely on helpottunut viime vuosina. Prosessi on hiukan virtaviivaistunut eikä vie enää niin paljon aikaa kuin aikaisemmin.
- Uudelleen järjestäytynyt tutkintotoimikunta ei ole tietääkseni kokoustanut kertaakaan "virallisesti", vaan kokousta tarvittaessa sähköpostitse. Näin toimi myös aiempi tutkintotoimikunta. Tutkintotoimikunnan sivuilla ei ole muuta tietoa kuin toimikunnan jäsenten yhteystiedot: ei pysyväisohjeita, ei lomakkeita, ei Ajankohtaista, ei kokouspäivämääriä. Mielestäni tällainen on "luokattoman" huonoa. Kyseessä siis musiikkialan tutkintotoimikunta.
- Jotkut toimikunnat (talotekniikka-ala) ovat ottaneet tavallaan poliisin aseman. Irtisanotaan sopimuksia vailla perusteita, kaikilta.
Vaaditaan uusien sopimuksien liitteeksi aivan järettömiä asioita, mm työelämäarvioijien allekirjoituksia ja sitouttamista vaikka he eivät ole oppilaitoksen palkkalistoilla.
- Luottamus: tutkintotilaisuuksien kehittämisajatuksia tulkitaan ttk:ssa seuraavasti "taas nue haluavat tehdä asiat mahdollisimman helposti eli alittaa riman"
- Tutkintotoimikunta vaatii ilmoituksen jokaisesta tutkintotilaisuudesta ja sen arvioinnista kuukautta ennen sen suorittamista. Vaatii todella suurten työn kirjoitella näitä ilmoituksia ja niiden muutoksia jatkuvasti. Monelle toiselle tutkintotoimikunnalle riittää yksi ilmoitus vuoden aikana suoritetuista tutkintotilaisuuksista keväällä.
- Perustuu siihen, että tunnetaan kaikki oppilaitokset ja yhteistyö on kitkatonta.
- Tutkintotoimikunnan työ on melko näkymätöntä, johtuneen siitä, että henkilöt tekevät sitä oman toimensa ohella(?).
- Tilanne muuttui 12/13 kokouksessa. Nykyisin työllistää tosi paljon kun saa lisäselvityksiä tehdä moneen kokoukseen. Ohjeita tuli seminaarissa, joten jatkossa homma kenties palaa uomiinsa. Puheenjohtajan puuttuminen lieene aiheuttanut tämän muutoksen.
- Tutkintotoimikunnan asioinnin kannalta erinomainen asia on ulkopuolinen sihteeri, joka osaa hommansa.
- Tutkintovastaavan omaan arvostelukykyyn ei aina täysin luoteta. Pitää toisinaan tehdä byrokraateille turhanpuoleisia selvityksiä.
Aika vaikea saada toisinaan selkeitä vastauksia tutkintotoimikunnalta erilaisiin kysymyksiin.
- Varsinkin terveysalalla tarkkuus saa välillä 'simputuksen' luonnetta. Eri yhteisöille on erilaisia vaatimustasoja ja väistämättä tulee mieleen objektiivisuus silloin kun on oma työnantaja tutkinnonjärjestäjä hakemassa. Tutkintotoimikuntien valvovaa toimintaa pitäisi lisätä, niin että olisi todellinen tieto siitä millä osaamitasoilla tutkintoja oikeasti saadaan/menee läpi. Myös Oph:n olisi syytä terästyä omalla valvontasektorillaan.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Tutkintotoimikunta on lähinnä kumileimasin, jolla ei ole käsitystä kentän tapahtumista.
- Tässä kohdassa puhun Yrittäjyysalan tutkintotoimikunnasta, jonka toiminta on todella ammattimaista ja asiallista. Kyseinen tutkintotoimikunta ei "opeta", etsi negatiivisella tavalla virheitä tekemisistä, vaan tekee avointa ja yhdenvertaista yhteistyötä. Heidän kanssaan voi myös keskustella esille tulevista asioista niin, ettei tule ajatusta, että joutuu "mustalle listalle" on yllättävää, että jotkut järjestämisluvan saaneet oppilaitokset saavat toimia vastoin ohjeita. Varmasti toimivat niin, ettei tutkintotoimikunta tiedä, mutta ihmettelen ettei valvontaa ole.
- Yhteistyö tulisi perustus luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen mutta se ei ilmene sellasena kaikissa tilanteissa, tutkintotoimikunnan omat jääviyskysymykset näkyvät silloin tällöin. Tutkintotoimikunnan asiantuntemus vastuullaan olevien tutkinnon perusteiden tuntemuksen osalta ihmetyttää välillä. Aktiivisuus tuntuu olevan kääntäen verrannollinen osaamisen ja vastuullisuuden kanssa. Tutkintotoimikunnalta puuttuu järjestämissopimuksen omaavien oppilaitosten järjestelmällinen ja tasapuolinen ohjeistaminen ja toimintojen harmonisointi. Välillä saatta tulla paöjonkin selvitettävää yksittäisen sähköpostin kautta johon ei syytä erikseen eritellä.
- Tutkintotoimikunta ei tiedota kokouksien sisällöistä ollenkaan. Se ei myöskään kovin aktiivisesti tiedota muutoksista. Enemmän toivoisi proaktiivisuutta.
- Kyseisen toimikunnan kanssa työskentely on ollut erittäin raskasta. Olen monta kertaa ihmetellytkin miten mukavista ihmisistä tulee "komentelevia hallisijoita", kun he saavat tutkintotoimikunta edustuksen?
Luottamuspuola yhteistyössä järjestämissopimuksen omaavien oppilaitosten välillä on ilmeinen, joskus on jopa nimitelty ja leimattu valehtilijaksi.
- Tutkintotoimikuntayhteistyö sujunut moitteettomasti, koska tutkintotoimikunta kokenut ja toimintatavat heillä selkeät, mutta myös sopivan joustavat. Ei enää turhaa epävarmuuden peittävää nipottamista, joka yleistä uusilla kokemattomilla tutkintotoimikunnilla. Päihdetyön tutkintotoimikunnan toiminnassa näkyy käytännöllisyys ja ammatillinen osaaminen; tähtäin siihen laajaan kenttään, johon osaaaja tarvitaan, tiedossa!
- Käytännössä tutkintotoimikunnalta tulee toimintaohjeita, jotka eivät ole kaikilta osin perusteltuja. Esimerkiksi koulutus/tutkinto alavaatimus työelämäarvioijien osalta. Rakennustuotantoalan tutkintotoimikunta edellyttää RAT-tutkintojen työelämäarvioijilta rakennusalan insinöörin-, rakennusmestarin- tai RAT-tutkintoa. Käytännössä on tapauksia, joissa kerrostalojen linjasaneerauksia suorittavan yrityksen toimitusjohtaja on sähköalan insinööri. Hän ei voi toimia arvioijana. Toinen esimerkki; yrityksen toinen omistaja on lakimies - tutkintotoimikunnan ohjeen mukaan ei voi toimia arvioijana. Mielestäni oikeampi lähtökohta on työelämäarvioijan toimenkuva ja toimiala.
- Vastaan sekä perustutkinnosta että ammattitutkinnosta (ei voinut rastittaa molempia) Tutkintotoimikunnallalta puuttuu joustavuus. Pienenkin virheen takia asiaa ei käsitellä ja sen vuoksi tutkinnon suorittajat eivät saa lain edellyttämässä ajassa.
- Tutkintotoimikunta kokematon, koska myös tutkinto uusi. Kokemattomuus peilautuu tutkinnon järjestämiseen, koska ei aina tiedä, mitä tutkintotoimikunta mihinkin ja milloinkin vaatii. Tutkintotoimikunnan jäsenillä liian vähän kokemusta koko järjestelmästä, epävarmuus näkyy toiminnassa tutkinnon järjestäjien kanssa. Liikaa takertumista OPH:n ohjeistukseen, joilla taas heikko ko tutkinnon käytännön kentän tuntemus..., ohjeet sitä kautta täysin metsästä!
- Lyhyen kokoemukseni mukaan tutkintotoimikunta on kovin hiljaa. Käsi- ja taideteollisuusalan tutkintotoimikunta on monialainen ja siellä kultasepänalaa edustaa vain kaksi henkilöä. Toinen heistä osoitti mielenkiintonsa tehtävänsä kohtaan osallistumalla meillä järjestettävään arviointitilaisuuteen.
- Tutkintotoimikunta teki ennakkokäynnin oppilaitokseen, jonka aikana se kertoi tutkintotoimikunnan työskentelystä ja toimintatavoista sekä ohjasi oppilaitosta toimimaan tutkintotoimikunnan toivomalla tavaalla. Ennakkäynnillä tutkintotoimikunta halusi viestittää (sihteeri kertoi käynnin tavoitteen) että se luottaa oppilaitosten toimintaa eikä halua tehdä "valvontakäyntejä" toiminnan alettua.
- Yhteydenpito on aikalailla olematonta toimikunnasta päin. Kokousaikataulut ovat usein puutteelliset tai puuttuvat kokonaan.
- Toimintatavat eroavat huomattavastikin eri tutkintotoimikuntien välillä. Joukossa on sellaisia, joissa tulee mieleen tutkintotoimikunnan käyttäysasenne enemmän kuin ohjaava.
- Toimikunta muutta käytäntöjä ja ohjeistuksia täysin mielivaltaisesti ja takautuvasti.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

Ohjeistusta on vaikea saada.

- Tasapuolisuuden vastaus perustuu siihen työhön, jonka tutkintotoimikunta kulloinkin tekee päätöksen pohjaksi. Koska työn määrä ja laatu vaihtelee, niin myös tasapuolisuus vaarantuu.
- Miksi samat arvioijat täytyy perehdyttää jokaisessa oppilaitoksessa erikseen samoihin tutkintoihin...
 - Miksi pitää kuulua tiettyihin liittoihin jotta voi toimia arvioijina
- Eihän tutkintovastaava pääse noihin asioihin perehtymään!
- Ei ole ollut suurempia ongelmia!!
- Työaika mikä tarvitaan näyttötutkinnon järjestämiseen on lisääntynyt vaikka samman aikaan rahoitus on vähentynyt, yhtälö ei toimi. Toimikunnat nipottavat epäoleellisista asioista ja saattavat rankaista tutkinnon suorittajaa järjestäjän pilkun unohduksesta.
- Eri tutkintotoimikunnat toimivat eri tavoin. Tietysti on ammattikunnissa eroa.
- Käsi- ja taideteollisuusalan tutkintotoimikunnan kanssa toimiessa yhteistyö on ollut joustavaa ja sujuvaa. Yhteydenotoista ei aiheudu ylimääräistä päänsärkyä, vatsavaivoja tai kovaa potimista, kuinka asiasta olisi hyvä keskustella tutkintotoimikunnan edustajan / edustajien kanssa.
- Kasikki sujuu hyvin, he ohjeistavat mielellä!
- Jokainen tutkintotoimikunta (teen töitä usean eri toimikunnan kanssa) vetää omaa linjaansa, joka vieläpä saattaa muuttua yhtäkkiä. Esim. todistuksia lähettäessä saa aina laittaa kätensä ristiin, josko ne hyväksyttäisiin.
- Pidän yhteistyötä toimikuntani kanssa hyvänä ja joustavana. Toimikunta työskentelee rationaalisesti eikä laadi muutoksia pelkästäänmuutosten ilosta. Olen tyytyväinen.
- Olen aina saanut nopeasti vastauksem tutkintotoimikunnalta mieltäni vaivaaviin kysymyksiin. Myös työmäärä on pysynyt kohtuullisena koska ohjeita on yhtenäistetty ja selkeytetty.
- Edellisen tutkintotoimikunnan kanssa työskentely sujui hyvin, mutta kun ttk vaihtui, alkoi ongelmat, koska toimintatapa muuttui. Aikaisemmin oli hyväksytty tietyt näyttöympäristöt ja arvioijat ja uusi toimikunta ei sitten enää hyväksynytäkään, vaikka edellinen oli toiminut 10 vuotta.
- Sisustusalan tutkintotoimikunta kohtelee tutkinnon järjestäjiä alentavasti kyseenalaisten oppilaitoksissa olevan ammatillisen osaamisen ja sekaantuen/kyseenalaisten oppilaitosten asiantuntemuksen arvioijien rekrytoimisessa. Tutkintotoimikunnan olisi asiallista tehdä selkeät ohjeet esim. henkilötietolomakkeen täyttämiseen niin, että heidän haluamansa perustelut arvioijan osaamisesta saadaan merkityksi lomakkeelle. Muussa tapauksessa heidän tulee luottaa tutkinnon järjestäjän kykyyn arvioida ja valita riittävän pätevät arvioijat tutkinnon TT, TA ja ope arvioijiksi. Valitettavasti tutkinnon järjestäjänä olemme joutuneet kyseenalaistamaan Sisustusalan tutkintotoimikunnan toimintatavat, käsi- ja taideteollisuusalan ammatillisen osaamisen ja hallinnollisen osaamisen. Ensisijaisena tavoitteena pitäisi olla tutkinnon suorittajan etu ja heidän ohjaamisensa. Sisustusalan tutkintotoimikunta on pitänyt hyvän huolen, että tutkintovastaava, arvioijat ja oppilaitoksen koulutuspäälliköt ja rehtori ovat työllistyneet työllä, joka ei edistä opiskelijoiden ohjaamista. Sisustusalan tutkintotoimikunta kyykyttää, mutta ei ohjaa.
- Pieni erikoisalan tutkintotoimikunta pystyy työskentelemään hyvässä yhteistyössä ja joustavasti.
- Tutkinnon järjestäjä ei voi mielestäni olla tutkintotoimikunnan kanssa yhdenvertainen, koska tutkintotoimikunta valvoo tutkinnon järjestäjiä. Työmäärä vaihtelee, riippuen siitä, miten paljon on osaamisen tunnustamisesityksiä. Osaamisen tunnustamisesitysten laatiminen vie paljon aikaa.
- Olen vähän jäävi vastaamaan, kun toimin tutkintotoimikunnan puheenjohtajana :-)
- Käsi- ja taideteollisuusalan tutkintotoimikunnan kanssa ammatti- ja erikoisammattitutkintoja järjestettäessä asiat on pystytty hoitamaan neuvotellen ja asioista keskustellen myös ammatti- ja erikoisammattitutkintoja järjestettäessä.
- Ohjausta tutkintotoimikunta ei anna eikä anna missään nimessä mitään kirjallisena. Kaikki palaute on saatu puhelimesta niin, että ei välttämättä ole edes kysytty onko aika sopiva ja ehtiikö vastaaja kirjoittamaan itselleen ylös palautetta. Kun on pyytännyt, että sovittaisiin uusi aika puhelinkeskusteluun tämä ei ole yleensä sopinut vaan vedotaan ttk kiireisiin. Varmasti näin on, että kiirettä on, mutta uskon, että sopivan ajan järjestäminen on mahdollista jos on halukkuutta.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Toimikunnan jäsenet eivät ilmeisesti saa korvausta ja vapaaehtoistyö toimii miten toimii hitaasti ja kankeasti.
- Valtavaa papereiden pyörittelyä.
- Tutkintotoimikuntaa on helppoa lähestyä.
- Kysymys 3) En voi tietää ei ole kokemusta, mutta jotta pääseepi eteenpäin olen samaa mieltä !!!!
- Pilkuilla pelleilyä ja lain vastaista toimintaa
- Optiman toimivuuden kanssa on joskus hankaluuksia.
- Tutkintotoimikunta ei tiedota riittävästi ja ohjeita on hankala löytää.
- Tutkintotoimikunnan toiminta tuntuu kovin jäykältä ja hitaalta, kaavoihin kangistuneelta suoraan sanottuna. Toki ymmärrän että pilkkua pitää viilata, mutta että niin kovasti.
- Vastaan työssäni monista aloista ja tutkintotoimikuntien työ on hyvin epätasalaatuista. Joidenkin toimikuntien kanssa toiminta on tasavertaista, oppilaitoksiin luotetaan, työelämän arvioijiin ja heidän ammattitaitoonsa luotetaan kaikki asiointi sujuu hyvässä hengessä joustavasti ja kehittävästi. Sitten on niitä toimikuntia jotka tyrannisoivat, vaikeuttavat ja nousevat kaikkien yli omalla toiminallaan vaikeuttaen kaikkien toimijoiden toimintaa.
- Puhdistuspalvelualan tutkintotoimikunnan toiminta on joustavaa ja kehittynyt/parantunut huomattavasti viime toimikunnan kaudella. Toimintatapa ei aina ole ollut ohjaavaa, vaan oppilaitokset ovat saaneet/on pitänyt kehittää omia toimintamalleja, joita on sitten voitu antaa esimerkiksi muillekin oppilaitoksille. Tutkintotoimikunnassa yksikin jäsen voi kääntää toimintaa "kyttävään" suuntaan ja takertua tosi pieniin asioihin. Työelämä on nopeasti muuttuvaa ja henkilöt vaihtavat työpaikkaa usein, siivoussopimukset eri toimipaikoissa vaihtuvat usein ja samalla henkilöt. Arvioijaluettelot pitäisi silti olla aina ajan tasalla. Oppilaitoksen kannalta työmäärä on suuri, koska järjestelmät toimivat eri tavalla ja samat asiat pitää kirjata tiedostoihin moneen kertaan (Optima-kalenterissa tutkintotilaisuudet, tulostulokset kokoukselle ja arkistoitavaksi, tulostulokset, arvioijaluettelot, työpaikkaluettelot....)
- Päihdetyön ammattitutkinon tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö ollut erittäin sujuvaa.
- Kotityöpalvelujen tutkintotoimikunta on toiminut virheellisesti vaatiessaan yksityiskohtaisia tietoja yksityishenkilöistä, joiden kodeissa tutkintotilaisuuksia on suunniteltu järjestettäväksi. Lisäksi tutkintotilaisuuksien tehtäväkokonaisuudet ovat olleet liian pikkutarkkoja temppujen tekemistä.
- Tutkintotoimikunta on ollut tiukka, mutta minulle se on sopinut, koska olen itsekin jämäpti kirjanpitäjätyyppi. Sen vuoksi olin kovasti pettynyt tajutessani, että toisilla oppilaitoksilla onkin helpotetut säännöt.

Yleisesti ottaen työskentely sujuu kivasti, mutta viime vuonna yksi tutkinon suorittaja vaati arviointinsa oikaisua. Asian käsittely kesti yli puoli vuotta, mikä on liian paljon. Varsinkin kun väliaikatietoja ei tiedotettu, esim. että asia siirretty seuraavaan kokoukseen. Tutkinon suorittajan tutkintotodistusta ei keskeneräisen prosessin vuoksi voitu kirjoittaa ja hän kävi oppilaitoksessa raivoamassa minulle. Toki ymmärrän, että jäsenet tekevät tätä työtä oman työnsä ohella ilman palkkaa. Kuitenkin, koska he edellyttävät asioiden tarkkaa hoitamista, samaa voidaan edellyttää heiltä.
- Toivon tutkintotoimikunnan jäsenien luottavan ammatillisen opettajan itsenäiseen kykyyn hoitaa näyttötutkintojärjestelmää, koskien mm. tutkintotilaisuuksien paikkaa, aikaa, pituutta ... koskevista asioista. Itse koen, että olen vastuussa jos ohjaan tai annan tutkinnonsuorittajan valita paikka jossa tutkinon ammattitaitovaatimukset eivät täyty. Usein turhaa papierinpyörittystä - mikä johtuu käsittääkseni "luottamuspulasta".
- Pääsääntöisesti tutkintotoimikunta tuntee oman arvovaltansa minkä seurauksena toimintatapa on käskyttämistä ei opastavaa ja ohjaavaa.
- Tutkintotoimikuntayhteistyön hankaluutena on jäykkyys. Alamme on hektinen ja muutosherkkä, esim. tutkintotoimikunnan kokous kerran kuussa on alallamme riittämätön.
- En ole tutkintovastaava mutta nykyinen tutkintovastaava ei ole ollut tekemisessä tutkintotoimikunnan kanssa. Itse olen nyt maanmittausalan tutkintotoimikunnan jäsen. En kuitenkaan arvioi sen perusteella asiaa, vaan aikaisempaan kokemukseen liittyen. Meillä meni silloin hyvin, tosin samassa taloudessa asuva silloinen tutkintovastaava, oli toimikunnan puheenjohtaja. Kokemukseni liittyvät oppisopimuskoulutukseen.
- Uuden toimikunnan jäsenistössä tuntuu olevan henkilöitä, joilla on pätemisen tarve suurempi

kuin ammattitaito tai ainakin tiedollinentaso eri alamme eri sektoreista, on puutteellista. En tarkoita, että kaikki pitäisi mennä läpi rimaa hipoen, mutta pilkkujen viilaamisenkaan ei pitäisi mennä liian pitkälle.

- Tilanne aiempina vuosina: Tutkintotoimikunnan jäsenistöstä riippuu, miten he toimivat. Joskus asioiden kanssa on pitäyt "takuta" tosi paljon, eli on tuntunut, että vaikka on järjestämissopimus, niin vielä halutaan hyvin tarkkaan tietoja. Puheenjohtajalla saattaa olla valtaa ja muut toimivat pitkälle hänen päätösten mukaan. Onneksi tilanne on muuttunut ja olemme nyt hyvässä yhteistyössä yhdessä järjestelmää kehittäen saadeet kehitettyä toimintaa.
- Ei tietoa miten kohtelee muita järjestäjiä.
- Olen erittäin tyytyväinen ohjaukseen, aina saa vastauksen kun jotain kysyy.
- Tutkintojen tasalaatuisuuden vuoksi tarvitaan muutakin kuin kumileimasinta.
- Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa on mielestäni sujunut ihan hyvin. Tutkintotoimikunnalla ja tutkinnon järjestäjillä pitää olla samat säännöt / käytänteet, jotta luottamuksellinen toiminta voi olla mahdollista ylipäätään. Olen ollut hyvin tyytyväinen oman tutkintotoimikuntani työskentelyyn.
- Hieman samaa mieltä kysymyksistä minulla ei ole konkreettista kokemusta olemassa.
- Sähkö- ja automaatiotekniikan tutkintotoimikunnan 8513 kanssa toimiminen oli erityisen hankalaa. Tutkintotoimikunnalla on aivan liian suuri valta esimerkiksi oppilaitoksen omien tutkintotehtävien hyväksyttämisessä. Tutkintotoimikunta ei tahdo hyväksyä muita, kuin Alvarin kautta tilattuja tehtäviä. Noissa Alvarin tehtävissäkin on kuitenkin miltei poikkeuksitta virheitä logiikkaohjelmissa eli joko ne eivät toimi lainkaan tai ne eivät toimi kuten tehtävässä on määriteltä. Tutkintotoimikunnan kokoonpanossa ei ole ilmeisesti lainkaan tietämystä väyläpohjaisista automaattioratkaisuista, koska kyseisen alueen tehtäviä ei erityisesti haluta hyväksyä. Väyläpohjaiset ratkaisut ovat tätä päivää ja tuovat kuitenkin kustannussäästöjä, parantavat tuotannon laatua, vähentävät tuotantokatkoksia ennakoivan kunnonvalvonnan avulla jne. Haluaako tutkintotoimikunta olla kehityksen tulppana. Tutkintotoimikuntaan tarvitaan uutta verta ja joku instanssi, joka valvoo toimikunnan toimintaa ja jolle voi esittää oikaisupyynnön toimikunnan epäasiallisesta toiminnasta. Toimikunnan työ on ollut määräävää ja automaation osalta epäammattimaista.
- Tutkintotoimikuntayhteistyö toimii suhteellisen hyvin. Työmäärä on vain lisääntynyt viime vuosina OPH:n vaatimusten lisääntyessä.
- Eri tutkintotoimikuntien toiminassa on huomattavia eroja. Tämä vaikeuttaa työskentelyä oppilaitoksissa, koska on erilaisia käytänteitä ja vaatimuksia eri tutkintojen välillä.
- Tutkintotoimikuntien vuosittaiset Info tilaisuudet ovat hyvä viestintäkanava tutkinnon järjestäjän ja tutkintotoimikunnan välillä.
- Papereita ja lomakkeita liikaa. Hienosti on kyllä ohjeet, mutta yksi lomake palautetaan sähköisenä sihteerille ja tutk.vastavaalle ja toinen lomeke laitetaan postin kautta ja muista palautuskirjekuori ja tämä lomake laitetaan vaan sihteerille : tässä jos missä menee aikaa ja asiat sekaisiin. varsinkaan kun tutkintovastaava ei tee vaan pelkäästään näitä hommia vaan hoitaa myös opetuksen.
- Tutkintotoimikunta ei aina tunnu olevan tehtäviensä tasalla. Viestiminen outojen verkkosivustojen välityksellä ei anna kuvaa korkeatasoisesta työskentelystä eikä herätä luottamusta, päinvastoin. Samoin ylimielinen kyykyttävä toimintatapa sen sijaan että toiminta olisi tosiaankin ohjaavaa.
- Minulla ei ole tietoa miten tutkintotoimikunta kohtelee muita tutkinnon järjestäjiä. Kokemukseni perustuu vain omaan toimintaani tutkintotoimikunnan kanssa.
- Liiketalouden tutkintotoimikunnan kanssa on hyvä toimia: voi kysyä neuvoja, tarkentaa ohjeita ja keskustella asioista. Lähes kaikki jäsenet ovat sellaisia, että voi ottaa yhteyttä. Yleisesti tutkintotoimikunnan muodostumisesta haluan sanoa, että mielestäni organisaatio, jota kukaan tai mikään instituutio ei voi määrätä, valvoa eikä ohjata, on tänä päivänä huono asia. Tutkintotoimikunnat voivat itsenäisesti luoda omat ohjeensa omalla asiakaskunnalleen, eivätkä ne pidä keskenään yhteyttä ja sovi yhteisiä käytäntöjä. Muutama itsenäinen tutkintotoimikunta pitää yllä huonoa ja joskus jopa vallankäytöltä tuntuva käytäntöä ja se haittaa muidenkin mainetta ja toimintaa. Myös jäsenten valinta poliittisin ja taustajärjestöjen intuitioilla ja periaatteilla luo sen tilanteen, että ammattimainen osallistuminen on

mahdotonta. Mukana on aina muutama vapaamatkustaja ja pieni osa tekee itse työt. Mielestäni tähän työhön pitäisi olla selkeät valintakriteerit ja pätevyysvaatimukset. Myös tasapuolisuus rooleissa: Työnantajan edustajana ei pitäisi olla toisen asteen tutkinnoissa toimittaessa ammattikorkeakoulun edustajia.

Työmäärä toimittaessa tutkintotoimikunnan kassa on suuri. Käytettävät järjestelmät ovat monimutkaisia ja ehkä eivät ihan tarkoitukseensa sopivia; excel yhteenveto taulukko, jonka käyttöohjeet ovat olleet aika kaukana arjen käytännöistä. Myöskin henkilötietojen salassapito on suuri riski nykykäytännöllä.

Liiketalouden tutkintotoimikunnalle haluan antaa hyvää palautetta; on myös itsestä kiinni, miten toiminta sujuu. Kehittävälle yhteistyölle pitää kaikkien osapuolten lähteä, silloin asiat etenevät ja kaikki voittavat.

- Tutkintotoimikuntatyöskentely on ollut asiallista kaikin puolin.
- En osaa vastata tasapuolisuus - kysymykseen, sillä en ole ollut yhteydessä muihin saman alan tutkintovastaaviin.
- Kohta 2: Työskentely on sinänsä melko helppoa, kunhan byrokraatit ovat tiedossa. On hankalaa, jos ohjeistukset eivät ole mistään luettavissa (muualta kuin näyttötutkinto-opista). Myös aikataulujen venyminen on välillä hankalaa ja tutkinnon suorittajienkin kannalta todella harmillista.
- 3: En osaa sanoa, miten tasapuolisesti tmk kohtelee tutkinnon järjestäjiä. Ei kokemusta muista koulujärjestäjistä.
- 4: En osaa oikeasti sanoa, kuinka aktiivinen koko tmk on, koska vastausten saaminen saattaa oppilaitoksen lentävässä todellisuudessa kestää todella kauan (viikkokausia).
- Liikunnan ammattitutkinnon tutkintotoimikunnan kanssa työskentely ei ole ollut tasapuolista, eikä ole ollut kovin helppoa. Valmentajan ammattitutkinnon toimikunnan kanssa työskentely on ollut tähän saakka avointa ja helppoa. Jatkosta ei ole ihan vielä varmutta, koska on muutokset menossa.
- Ei ole ollut yhtäkään tilaisuutta, jossa olisi keskusteltu näyttötutkintojen perusteista. Miten tulkitaan vaatimuksia ja ovatko ne edes järkeviä tai ajantasaisia.
- Hiusalan tutkintotoimikunta toimii loistavasti. Ainoa ongelma yhteistyössä on se, että opetushallituksen virkamiehet puuttuvat liikaa tutkintotoimikunnan toimintaan.
- Tutkintotoimikunnan työ on viime vuosina inhimillistynyt: ennen moni asia tuntui simputukselta: lisäselvityksiä, yms. Jos jokin oli papereissa väärin, siirrettiin tutkinnon suorittajan valmistumista seuraavaan kokoukseen jne.
- Olen toiminut useamman eri tutkintotoimikunnan kanssa ja kaikkein huonoin asia on se, että lähes kaikki tutkintotoimikunnat toimivat eri tavalla. Tähän pitäisi saada muutos, OPH:n tulisi ohjeistaa tutkintotoimikunnat paremmin ja tiukemmin.
- Yhteistyö on selkiytynyt ja kehittynyt aikaa myöten käytännönläheisemmäksi.
- Vuoden 2013 aikana aloittanut Puutarhatalouden tutkintotoimikunta on aloittanut työnsä aktiivisesti ja tehnyt jonkin verran uudistuksia. Merkittävin muutos on toimintatavassa. Toiminta on paljon aiempaa avoimempaa ja uusi optima-alusta helpottaa yhteistyötä huomattavasti, vaikka sen käyttö on vasta alkanut.
- Hieman huolestuttavalta on tuntunut uuden toimikunnan into pyytää näyttötoiminnan asiakirjoja nopealla aikataululla sähköisesti, että maapostilla. Tämä herätti kovasti keskustelua edellisessä info-tilaisuudessa. Pysyväisohjeiden päivitystä toivotaan. Ehkä toiminta asettuu uomilleen pikku hiljaa.
- Tutkintotoimikunta oman kokemukseni mukaan kohtelee järjestämisluvan saaneita oppilaitoksia hyvin eriarvoisesti, sillä esimerkiksi ne oppilaitokset joidenka edustajat ovat tutkintotoimikunnassa saavat aivan eritavoin tietoa tutkintojen kehityksestä ja pääsevät osallistumaan mm. tutkinnon perusteiden laadintaan. Omalla oppilaitoksellani ei ole ollut mm. mitään mahdollisuutta vaikuttaa tutkinnon perusteiden laadintatyöhön, vaikka kahden tutkinnon perusteita on muutettu niiden neljän vuoden aikana, jolloin meillä on ollut järjestämislupa. Kilapilevalla oppilaitoksella taas on ollut näppinsä pelissä kaikissa uudistuksissa.
- Tutkintotoimikunta myös puuttuu mielestämme näyttötutkinto-opista vastaisesti valmistavaan koulutukseen mm. vaatimalla kirjallisten tehtävien tehtävälomakkeita heille hyväksyttäväksi (ja muokausehdotukset ovat mielestämme huonontaneet tehtävien laatua).

Olemme myös toistuvasti pyytäneet tutkintotoimikuntaa järjestämään kaikille järjestämissopimuksen omaaville oppilaitoksille yhteisiä seminaareja yms., mutta neljän vuoden aikana vain kaksi seminaaria on saatu aikaan.

- Tutkintotoimikunnan toimintatapa on voimakkaasti tarkkaileva ja epäkohtia etsivä, ei suinkaan ohjaava ja kehittävä. Byrokraattien kädenjälki näkyy mielestäni liikaa koko ajan.
- Henkilökohtaisesti koen tutkintotoimikunnan ohjeistuksen ym. käskytyksenä.
- Toimikunnat toimivat kaikki eri tavalla vaikka oph:n ohjeistus ja lainsäädäntö on kaikille sama. Toimikunnat ottaneet käskyttäjän roolin vaikka pitäisi yhdessä tutkinnon vastaanottajien kanssa kehittää tutkintoja/järjestelmää.
- Tutkintotoimikunnan jäsenillä ei ole tutkintojärjestelmän käsitteet ja uusin tieto käytössä. olen törmännyt myös siihen joskus, että ohjaus on syyllistävää, jopa ivallista joskus. Ohjausta ei saa aina eikä kysymyksiin vastata. Uusia ohjeita tulee yllättäen, vaikka järjestämissopimuksessa on sovittu tietyllä tavalla.
Toiminnan tulisi perustua luottamukseen ja sopimukseen.
- Itseasiassa vaikea kommentoida tuohon tasavertaisuuteen eri tutkinnon järjestäjien kohdalla, sillä pöytäkirjoissa ei näy millaisia täydennyksiä eri järjestäjät joutuvat tutkintotoimikunnalle tekemään ja myöskään tutkinnon järjestäjien tutkinnon järjestämissuunnitelmat eivät ole kaikkien nähtävillä
- Oman alani tutkintotoimikunnat joitten kanssa olen tehnyt yhteistyötä ovat olleet pääsääntöisesti johdonmukaisia toiminnassaan. Joissakin tapauksissa vaatimukset ovat olleet ristiriitaisia tytkinnon perusteiden kanssa.
- Tutkintotoimikunnalla ei ole muuta ohjeistusta kuin OPH:n sivulla yksi A- nelonen. Myöskään yhteystiedot ja tutkintotoimikunnan kokouspäivät eivät aina ole ajan tasalla. Esimerkki; kun kysyy uusia tietoja , tiuskitaan että OPH: lle ne on jo kauan aikaa sitten ilmoitettu, miksi eivät päivitä sivuja. - mistähän tietäisin sen-
Tutkintotoimikunta ei ole laittanut mallilomakkeita, joilla ilmoitus tehdään. kesään 2013 kelpasi erään toisen tutkintotoimikunnan mallipohjasta muokaamani versio, mutta sitten yhtä äkkiä sitä ei osattukaan lukea. Jouduin yhden tutkinnonsuorittajan kohdalla tekemään neljään kokoukseen uudelleen ilmoituksen, ennen kuin se hyväksyttiin. Siinä vaiheessa tutkinnonsuorittaja oli jo saanut työpaikan, josta joutui palaamaan " näytöviikolle" 50 km päähän.
Koko rullanssi kesti lokakuusta helmikuuhun, vaikka kyseessä oli upea työpaikka, tutkinnonsuorittajalla yli 10 v työkokemus ja arvioijat täsmäkoulutettu sekä oppilaitoksessa että työpaikalla jokaisella osastolla. Tähän jatkuvaan pomopotteluun liittyi myös oma sairauteni, joka puhkesi jatkuvan stressin seurauksena ja jouduin jopa ambulanssilla sairaalahoitoon työpaikaltani, kun koko ajan tuli täydennyspyyntöjä. Voisin siis kirjoittaa kirjan tässä tutkintotoimikunnan työskentelystä. Miksei niitä pakoteta OPTIMAAN:
- Tutkintotoimikunnan toiminta on hyvin ylimielistä.
- Tietojenkäsittelyn ttk toimii eri tavalla kuin esimerkiksi liiketalouden. Vaikka laadunvalvontamenetelmät ovat monipuolistuneet (vierailukäynnit, henkilökohtaistamisdokumenttien pyynnöt jne.), edellytetään, että kolmikannoista ilmoitetaan etukäteen, arvioijat hyväksytetään etukäteen.
 - Joustavuuden ja työelämälähtöisyyden nimissä joutuu tekemään nopeita muutoksia ja aikataulutuksia, kun työtilanteet muuttuvat tosi nopeasti ja usean ihmisen saaminen yhtä aikaa koolle, on työlästä. Muutoksia tulee sairastumisen tai työesteiden takia.
 - Lisäksi tutkinnon osat vahvistetaan sitä mukaa kuin niitä syntyy.
 - Tutkintotodistus esitetään ja vielä siinä vaiheessakin laitan arvioijat jne.
- Olen paljon pohtinut, mikä tässä olisi järkevin tapa toimia. Toisaalta ei voi edellyttää, että tutkintotk:n sihteerikään on henkilö, joka kokoukset valmistellessaan tonkii ja etsii tietoja. Eli laitan monta kertaa, jotta ei tarvitse etsiä. Toivon sen auttavan päätöksentekoa.
- En ole toiminut tutkintotk:ssa, joten en tiedä, mitä ja miten he raportoivat/dokumentoivat asiat eteenpäin. Näissäkin ovat varmasti käytännöt muuttuneet eli ei voi vanhaan jäsenenekään (joka on joskus ollut tutkintotk:ssa) turvautua.
- Käytäntö on muuttunut ja kehittynyt, mutta edelleen olemme kiinni lomakkeissa. Kaikkien työkuormaa varmasti helpottaisivat modernit järjestelmät, jossa tieto syötetään yhteen kertaan ja on ajettavissa eri tarpeisiin. Viime viikon seminaarissa (tutkintotk:n järjestämä) keskusteltiin tietojen välittämisestä.

Muuten systeemi on kyllä hyvä ja tutkintotoimikuntaa voi lähestyä. Kokemukset esim. laadunvalvontakäynneistä ovat myönteisiä ja kehittäviä.

- Leipomoalan tutkintotoimikunta Loistavaa toimintaa ja ovat OPTIMASSA
- Upeaa toimintaa
- Yhteistyön tutkintotoimikunnan kanssa TULISI PERUSTUA luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen, mutta oman kokemukseni mukaan joissain tutkintotoimikunnissa on vallalla käsitys, jonka mukaan tutkintotoimikunta on tutkinnon järjestäjien suhteen näiden yläpuolella.
Tutkintotoimikunta, jonka kanssa nykyisin useimmin asioin, on toiminut lähestulkoon samalla kokoonpanolla jo kaksi kautta. Tämä on mahdollistanut sen, että tutkintotoimikunnalle on syntynyt vakiintuneita tapoja toimia, jolloin heidän kanssaan toimimiseen on niin ikään muodostunut selvät, toimivat käytännöt. Tämän vuoksi tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on yleisesti ottaen helppoa. Toisaalta tutkintotoimikunta edellyttää joissain tilanteissa tutkinnon järjestäjältä tiettyjä proseduureja, joita ei välttämättä voi väittää helpoimmiksi mahdollisiksi.
Nykyinen tutkintotoimikunta on siis tehtäviensä ja tutkinnon järjestäjien kanssa tuttu, joten toimikunta on löytänyt mielestäni hyvän tavan hoitaa tehtäviään aktiivisesti ja ohjaavasti.
- Ko tutkintotoimikunta josta haluan antaa palautetta ei luota oppilaitosten arviointiin ja kykyyn hoitaa tutkintosuorituksia
- Tutkintotoimikunta pitäisi olla toiminnan kehittäjän roolissa, nyt sen rooli on byrograattinen ja hallinnollinen. Toimikunta ei edistä ammattiosaamisen näyttöjen todellista kehittämistä, oikeudenmukaista arviointia, tasavertaisia näyttöympäristöjä eikä todellisen osaamisen ylläpidon vaatimuksia, mitä ammattiala todellisuudessa edellyttää.
- Tutkintotoimikunnan toimintatapa on valvova ja hallitseva. He ovat ottaneet valtaa asioissa, joiden pitäisi perustua luottamukseen, joka järjestämissopimuksen kanssa syntyy.
Tutkintoilmoitukset (ilmoitus tutkintotilaisuuksien järjestämisestä) ei ole tätä päivää, kun osaaminen näytetään työtehtävissä, jotka voivat muuttua viime hetkillä. Tutkintotoimikuntien valta kokousten järjestämisen/järjestämättömyyden/käsiteltävien osalta hankaloittaa tutkinnon suorittamista. Joihinkin kokouksiin käy jokin asia, toisiin ei. Käsittelemättä viranomaisvaltaa, jonka armoilla täysin ollaan.
- Säännöllisiä tapaamisia linjausten tekemiseksi tarvitaan, vähintään kerran vuodessa tulisi olla kunnan seminaari.
Turhaa sopimusten määräaikaistamista ja uusimista täytyy välttää.
Työskentelyssä täytyy käyttää järkeviä lomakkeita.
- Tutkintotoimikunnan laatimat ohjeet vaihtelevat. Muutoksia tehdään yht'äkkiä ja niiden oletetaan tulevan käyttöön samantien. Tämä sekottaa työtä ja saa aikaan päällekkäistyötä.
Esimerkiksi koontilomakkeiden muuttaminen, ohjeistukset liittyen tutkinnon osan tunnistamiseen ja tunnustamiseen ym. Kokousmuistioita ei ole missään eikä niitä saa edes pyydettyäessä. Ohjeet ovat erilaisia riippuen kysyjästä; tämä on huomattu, kun oppilaitokset tekevät keskenään yhteistyötä. Aina ei pystytä huomioimaan että Suomi on niin suuri maa, että työelämä ei toimi samalla tavalla joka paikassa eikä pysty vastaamaan tutkintotoimikunnan asettamiin vaatimuksiin.
- Esimerkiksi kun ollaan haettu tutkinnon järjestämisoikeuksia, on saatu selvät ohjeet mitä pitää lisätä ja mitä pois ottaa. Itse olen tutkintotoimikuntaan yhteydessä tarvittaessa, itse asiassa aika harvoin.
- Näyttösuunnitelmien vaatima työmäärä on kohtuuton. Arvioijien perehdyttäminen on työlästä, heidän taustatietojensa kysely ja arvioijaluetteloiden pitäminen on kyseenalaista. Jos minulla on 20 opiskelijaa ja tutkinnossa suoritetaan kolme osaa, niin saan perehdyttää kaksi arvioijaa/tutkinto eli kymmeniä henkilöitä $20 \times 3 \times 2 = 120$ henkilöä, onneksi väkimäärä nyt ei ole ihan näin suuri, jos onnistuu treffaamaan henkilön joka voi toimia arvioijana useille opiskelijoille. Tällä hetkellä on 18 arvioijaa odottamassa soittoaani milloin voisimme tavata, on hankalaa saada saman pöydän ääreen työssäolevia ihmisiä virka-aikaan. Työpäivät venyvät iltoihin ja viikonloppuihin. Täys työ on myöskin saada arvioijilta taustatiedot, jotta tutkintotoimikunta voi varmistua heidän kyvykkyydestään arvioijan tehtäviin. On kysyttävä työpaikka, työtehtävä, työssäoloaika, pedagog. Pätevyys ja työkokemus matkailualalta vuosina. Lisäksi lomakkeelle merkitään päivämäärä, jolloin ko henkilö on perehdytetty tehtävään.

Opettaja kokoaa tiedot joko henkilön lähettäjältä CV ltä tai jos semmoista ei ole niin kyselee ja odottelee vastauksia. Tutkintotoimikunta neuvoo tutustumaan heidän antamiin ohjeisiin, mutta ohjeita ei löydy. Lisäksi Optimaan tallennettavat lomakkeet ovat sellaisia, että tutkintovastaavan on ne täytettävä! Ihmettelen sitäkin suuresti, sillä miksi opiskelija ei voi saada täyttää lomaketta itse. Nyt prosessi menee niin, että pyydän tarvittavat tiedot opiskelijalta ja kopioin ne usein lyhennettynä versiona Optiman lomakkeelle. Lopuksi voin kertoa että olen tämän shown takia menettänyt yöunet ja olen ollut kjo kuukauden sairauslomalla. Täytyy kuitenkin muistaa, että tässä on opetustyö kuitenkin myös hoidettava ja tämä näyttöruulianssi olisi kokopäivätyönäkin työläs ja riittävä.

- Haasteellista on ainoastaan se, että olen tekemisissä useamman tutkintotoimikunnan kanssa ja ohjeistukset ja toimintatavat vaihtelevat huomattavasti, mikä on aiheuttanut tiettyjä haasteita. Tämä tutkintotoimikunta josta teen tämän kyselyn on yhteistyö toiminut pääsääntöisesti hyvin esim puheenjohtaja on ollut helposti tavoitettavissa.
 - Yhteistyö on selkeytynyt viime vuosina. Helppo olla yhteydessä, saan vastauksia.
 - Vaikea arvioida tasapuolisuutta, ohjeet kaikilla samat.
 - Yhteistyö sujuu pääosin hyvin, toiminta asiallista ja jostavaa.
 - Tutkintotoimikunnan suhtautuminen tutkinon järjestäjään on ollut aika syyllistävä. Virheistä on moitittu ankarasti, vaikka parhaamme täällä on yritetty jatkuvasti muuttuvien ohjeiden noudattamisessa. Oman tutkintotoimikuntamme puheenjohtajan suhtautuminen on kuitenkin viime aikoina muuttunut ymmärtävämpään suuntaan. Hän myös vastaa kiitettävästi puheluihin; puheenjohtajallehan soitetaan vain todella tärkeissä asioissa ja vaikeissa tilanteissa.
 - Toiminta ja yhteistyö on sujunut hyvin. Olen saanut apua kun olen tarvinnut.
 - Tutkintotoimikunta ei ole aina ollut tekemiensä päätöksiä ajantasalla.
 - Tutkintotoimikunta ohjeistaa ja uskaltautuu ohjeistamaan hyvin vähän. Toiminta ei välttämättä perustu luottamukseen eikä läpinäkyvyyteen.
- Suurin epäkohta mielestäni on tutkintotoimikunnalta järjestämisluvun saaneiden tutkinon järjestäjien kohtelu. Toistaiseksi järjestämisluvalla toimivat järjestäjät ratsastavat vanhoilla sopimuksilla, kun taas toistaiseksi voimassaolevilla luvilla olevat toimijat ovat pakotettuja pysymään ajantasalla. Vähintään jonkunlaista hyvien käytäntöjen jakamista voisi odottaa toistaiseksi toimivilta. Olen kuitenkin sitä mieltä että toistaiseksi toimiluvat olisivat järkevämpiä vaikkakin sitten ajantasaistamista tutkinon järjestämissuunnitelmiin tulisi tehdä.
- Olen ollut tutkintotoimikunnan kanssa tekemisissä melko vähän, ainoat kontaktini ovat olleet muutama heidän järjestämänsä kokous sekä lausuntojen lähettämistä ja tällainen yhteistyö on sujunut hyvin. Olisin jopa kaivannut vaihtoehtoa: en osaa sanoa, koska arviointi oli tietyissä kohdissa, kuten kohta 3, vaikeaa.
 - Kokoukset max kerran kuukaudessa, kesäaikaan ei toimintaa. Aikuiskoulutuspuolella koulutukset pyörivät ympäri vuoden kaikkina kalenterikuukausina. Tutkintotoimikunnissa ei kokouksia kesäaikana
 - Yhteistyö on sujunut mielestäni kiitettävästi. Olen saanut tarvittaessa ohjausta ja dokumentointi on helpottunut aikaisempaa näyttötutkintojen järjestämistä koskien kun on valmiit dokumentointipohjat tutkintotoimikunnan toimesta.
 - Joskus tuntuu, että tutkintotoimikunta on liian suuri auktoriteetti.
 - Yhteistoiminta tutkintotoimikunnan kanssa on tarkkaa, mutta kun tekee annettujen ohjeiden mukaan, niin se on myös helppoa.
 - Yhteistyö on enemmän pelkkää todistusten lähettelyä.
- Optiman käyttö vaihtelee toimikunnittain huomattavasti ja muutenkaan selkeää ja yhtenäistä linjaa eri käytänteistä ei juuri ole
- Tiedotus on jotenkin vaivalloista ja kanavat epämääräiset
- Tutkintojen perusteiden uudistuksen kohdalla voisi olla helpompi kanava vaikuttaa
- Yhteistyö on sujunut erinomaisesti
 - Tiedottamisessa voisivat skarpata. Toimintatapa on ohjaavan määräilevä...
 - Turvallisuusalan tutkintotoimikunnan reagointi kysymyksiin yms. käytännön asioihin on tavattoman hidasta. Opiskelijat odottavat todistuksiaan pahimmillaan yli puoli vuotta!
 - Tutkintotoimikunnan työ on lähinnä pilkun viilaamista. Järjestämissopimusten laatimista varten tehty ohjeistus on lähes olematonta. Tutkinonjärjestäjä (sopimusta solmiva oppilaitos) joutuu arvailemaan, missä muodossa ja millaisia tekstejä toimikunta asiakirjoihin

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

haluaa. Valitettavasti kyse on usein vain yhden toimikunnan jäsenen (sen joka sattuu lukemaan paperit) oma kanta - ei toimikunnan linjaus.

- Joustavalla ja järkevällä tasolla.
Kolegoilla on hieman erilaisiakin kokemuksia muutaman eri toimikunnan kanssa.
- Tutkintotoimikuntatyömäärä ja paperien pyörittely on lisääntynyt jatkuvasti. Valtakunnalliset arviointilomakkeet ovat 10-sivuisia opuksia.
- Toimintatapa: joskus ttk:n toimintatapa on enemmänkin määräävä kuin ohjaava. Toisaalta selkeät määräykset ovat hyväksi - takaavat sen, että eri koulutuksen järjestäjät eri puolilla maata toimivat samoilla sapluunoilla.
Joskus ttk:n kanssa toimiminen on tuntunut työmäärältään raskaalta. Paperien ja lomakkeiden määrä on varsinkin aloitteleville toimijoille liian runsas ja sekava - toki kokemus auttaa tässäkin asiassa.
- Tiedottamisessa on paljon parantamisen varaa, ja todellista yhteistyötä ei ole.
- Tutkintotoimikunnan infoja voisi olla useammin, jolloin voisi tavata muita tutkinnon ympärillä työskenteleviä ihmisiä ympäri maan. Infoissa voisi käsitellä ryhmissä erilaisia aiheita kuten esim. yrittäjän at:n markkinointia, hakeutumista ym.
- Meillä on hyvää yhteistyö kehitysvammaalan tutkinto toimikunnan kanssa, se perustuu ja rakentuu siihen että toimintatapa on ohjaava ja voi helposti ottaa yhteyttä jos on kysyttävää
- Tutkintotoimikunta kokoontuu harvoin ja silloinkin lähinnä sähköpostin välityksellä.
Yhteistyö on ollut pääasiassa mutkatonta lähinnä osaavan sihteerin ja puheenjohtajan kanssa. Muutoin tutkintotoimikunta on jäänyt aika etäiseksi.
Kaikki tutkintotoimikunnan jäsenet eivät tunnustaneet olevan kovinkaan hyvin selvillä tutkinnon perusteista.
- Kun tutkinnon perusteet uusiutuvat, se tietää suunnattomasti paperityötä oppilaitoksille. Ei riitä, että on kokemusta ja tietoa ja taitoa järjestää tutkintoja. Työelämän edustajat eivät välttämättä tiedä sitä työmäärää, mitä tutkinnon järjestäjät tekevät.
- Toivoisin enemmän infoja, joissa käytäisiin mm. keskustelua sekä yritysneuvojan eat:n että yritysjohtamisen eat:n ympärillä, kuinka eri puolilla Suomea niitä on toteutettu ja miten suoritettujen tutkintojen määrää voisi nostaa hakemalla uusia kohderyhmiä. Pystyykö tutkintotoimikunta antamaan vinkkejä, miten yrittäjät ja yritysneuvojat saadaan motivoitumaan myös tutkinnon suorittamisesta, ei pelkästään koulutuksesta.
- Olen toiminut näyttötutkintotoiminnassa mukana 15 vuotta, työmäärä paperinpyörittäminen on lisääntynyt jatkuvasti.
- Toimikunta ohjaa ja ohjeistaa, mutta tutkinnon järjestäjän näkökantaa ei oteta huomioon useinkaan. Annetaan ohjeita ja määräyksiä, joita pitää noudattaa.
- En laittanut täysin samaa mieltä kohtuullisen työmäärän suhteen koska meillä on niin harvoin tutkintotilaisuuksia ja näin ollen menee aikaa etsiä oikeita polkuja saada kaikki dokumentit oikeille paikoilleen verrattuna siihen että ennen lähetti asioita postitse - sähköpostitse. Toisin sanoen menee tottumattomuuden piikkiin. :)
- Tutkintotoimikunta vaihtui viime kesänä ja uuden toimikunnan työtapa on ehkä vielä muotoutumassa. Työtapa on kuitenkin selesäsi erilainen kuin ennen ja se on kasvattanut tutkintovastaavan työmäärää.
- Vastaukset perustuvat lähinnä vanhan tutkintotoimikunnan työskentelyyn. Uuden tutkintotoimikunnan kanssa työ on ollut huomattavasti joustavampaa ja asioita on kehitetty yhteisymmärryksessä. Siinä mielessä vastaukset antaa vähän väärän kuvan nykyisestä tutkintotoimikunnasta.
- Etukäteen ilmoitettavat toteuttamisilmoitukset ovat työläitä ja välillä varsin vaikeita kirjoittaa, koska alan työelämä on niin hektinen ja jatkuvassa muutoksessa. Työvuorolistat muuttuvat ja välillä on vaikea saada sovittua kolmikantaa koolle..
- Alamme tutkintotoimikunnat toimivat hieman eri tavalla, toisten kanssa työskentely ei ole niin vaativaa kuin toisten
- Olen tulkinut arviointivaihtoehdot "hieman samaa mieltä" ja "hieman eri mieltä" kuvan mukaisessa eroavuusjärjestyksessä suhteessa ääriarvoihin, vaikka niiden sisällöllinen viesti olisikin juuri vastakkainen.
- Eri alojen tutkintotoimikuntien käytännöissä on suuret erot! Jonkinlainen yhtenäinen käytäntö olisi hyvä!
- Yhteistyö voisi olla vieläkin joustavampaa ja avoimempaa. Kyllä asetelma on voimakkaasti

sellainen, että toimikunta on korkeassa asemassa ja hyvin arvovaltainen toimielin. Tämä näkyy mielestäni toiminnassa tietynlaisena jäykkyytenä ja on paljon asioita, joista oppilaitokset purnaavat, mutta harva tohtii esittää eriäviä mielipiteitä toimikunnalle. Toimikunnan jäsenten tai puheenjohtajan tunteminen henkilökohtaisesti edesauttaa yhteistyötä ja tuo joustavuutta viestintään ja toimintaan ylipäänsä. Tietyissä toimikunnissa on koulutuksen järjestäjän näkökulmasta keskitytty varmistamaan toiminnan kaikkia osa-alueita ja tutkintovastaavat laativat seikkaperäisiä selvityksiä jokaisesta tutkinnon suorittamisen vaiheesta, arvioijista ja arvioinneista. Tämä, on todella aikaa vievää ja on aina pois varsinaisesta työstä. Järkevämpää olisi se, että toimikunta keskittyisi tutkintojen suorittamisen ydinalueisiin ja koulutuksen järjestäjiin luotettaisiin yksityiskohtien osalta. Oman tutkintoni toimikunnan kanssa toiminta on minusta järkevää ja he käsittelevät asiat riittävällä tasolla luottaen tutkinnon järjestäjiin.

- Asiat hoituvat reippaassti ja hyvässä yhteistyön hengessä. Apua ja neuvoja saa kun vain kysyy.
- Kaikki on toiminut hyvin ja olen saanut myös kaikkiin ongelma tapauksiin kiitettävästi neuvoa sitä kysyessäni. Myös seminaarit ovat tukeneet täydellisesti yhteistoimintaa.
- Samarbetet med examenskommissionen har löpt mycket bra. Vi har alltid fått svar på våra frågor. Handledningen har varit mycket bra. Instruktionerna har varit klara och tydliga. Vi är mycket nöjda med samarbetet.
- KOMmentit koskevat Talonrakennusalan tutkintotoimikuntaa. Varsinkin sihteerin toiminta on mallikasta ja aina saa apuja.
- Olen ollut tyytyväinen maatilatalouden tutkintotoimikunnan toimintaan. Jos on ollut epäselvyyksiä, ne on keskusteltu ja löydetty varsin hyviäkin ratkaisuja. Itse en ole ollut kirjoittamassa järjestämissopimuksia, joten työllistävyyteen en osaa ottaa kantaa.
- Omasta näkökulmastani tutkintotoimikunta ei ole tehtäviensä tasolla; toki tässä on tapahtunut muutosta viime vuoden aikana kun yksi tutkintotoimikunnan jäsen on käynyt NTM-koulutuksen.

Tutkintotoimikunnalla on hakusessa termit, tehtävät ja kokousten aikataulut. Kokouksia perutaan ja aikataulua muutetaan lennossa.

Tutkintotoimikunta pyrkii ohjaamaan valmistavan koulutuksen sisältöä ja ei ymmärrä tutkinnon suorittamisen askeleita. Ulkopuolisen sihteerin tulo ttk-työhön on auttanut yhteydenpitoa ja tiedon kulkua.

Lisäksi tutkintotoimikunta haluaisi listata heille soveliaat arvioijat työelämän puolelta perusteena etninen tausta vaikka tutkinnon osien sisällöissä ei tästä vaatimusta.

- Tutkintotoimikunnan vierailut oppilaitoksissa tukee niin oppilaitoksen kuin tutkintotoimikunnankin toimintaa ja auttaa linjaamaan toimintaa yhteisen näkemyksen mukaiseksi. Tutkintotoimikunnan aktiivisuus toimijoita kohtaan on erinomainen asia.
- Kommentit koskevat Rakennustuotantoalan tutkintotoimikuntaa. Kolmijäseninen toimikunta on liian suppea. Päätösvaltaisuus säilyy vielä kahdella paikalla olijalla. Ammatillinen osaaminen ei voi olla riittävä. Päätökset perustuvat muutoseikkoihin/kirjaamisenettelyihin. Vaikka koulutuksen järjestäjällä on vastuu hoitaa asioita järjestämissopimuksen ja -suunnitelman mukaisesti, niin silti olisi hyvä saada tiedusteluja myös osaamista koskevista asioista eikä allekirjoituisten määrästä.
- kohtelu ei ole yhdenvertaista jos otetaan huomioon esim. Takahikä 5000 asukasta ja Helsinki hieman yli 5000 asukasta. Vaatimus perustutkinnon viemisestä työmaille 50% on takahikiällä todella työlästä jos ei mahdotonta.

Mandaatti on annettu, ja kuitenkin täytyy selitellä joskus ihan naurettavia sanamuotoja.

Suoritteissa turhaan kirjoitellaan asioita jotka voisi todeta tehty tutkinnon perusteiden mukaan. Miten muuten niitä voisi tehdä.

- Ohjausta on kaivattu, mutta sitä ei aina ole saatu. Tutkintotoimikunna jäsenet ovat kiireisiä. Etukäteen ei anneta ohjeita.

Jäikäteen puututaan ja tarkkoja ohjeita ei kuitenkaan anneta.

Kujn tutkintotoimikunta muuttuu, voi tulla linjamuutoksia. Tästä ei kuitenkaan tarkaa tietoa tule etukäteen.

Tutkintojen ja koulutuksen järjestäjä on kuin "lastu lainehilla", kyselemässä "milloin ja mistä tulli nyt puhalttaa?".

Miksi ei luotetaan esim sote- ja kasvatus alalla korkeasti koulutettuihin ammatti-ihmisiin (ylempi korkeakoulututk. + pedagogiset pätevyys). Paikan päällä ja alueellisesti kyllä pystytään arvioimaan tutkintotoimikuntien luotettavuutta ja ammattitaitoa.

- Järjestelmä on lisännyt byrokraattisuutta ja "turhaa työtä", ennakoilmoituksineen yms.
- Olen toiminut yhteistyössä eri tutkintotoimikuntien kanssa vuodesta 1996 alkaen, ja kyllähän tässä monta mutkaa on nähty. Tutkintotoimikunta ohjaa ja ohjaa hyvin, mutta joskus se saisi olla kuitenkin suorien ohjeiden antamista, koska niinhän OPH:kin tekee, he ovat vähän pahassa paikassa. Tasapuolisuus vaihtelee eri aikakausina runsaasti.
- Olen ensimmäistä kertaa tekemisissä tutkintotoimikuntatyöskentelyn kanssa, joten arviot perustuvat toisilta saamaani tietoon ja omaan arvioon. Yhteistyön mielestäni pitää perustua luottamukseen ja yhdenvertaisuuteen. Työskentelyn pitäisi olla mahdollisimman helppoa työn joustavuuden ja sujuvuuden näkökulmasta. Tasapuolinen kohtelu kuuluu ja perustuu yhdenvertaisuuden periaatteelle, joka on mielestäni luottamuksellisen ja toimivan yhteistyön perusasioita. Tehtävien hoitoon pitää mielestäni osallistua aktiivisen ammatillisesti, joka vie eteenpäin yhteistä tavoitetta, kuten laadullista koulutusta. Toimintavan vuorovaikutteisessa yhteistyössä tulee olla tarpeen mukaan ohjaavaa, jota palvelevat erilaiset toimintatapaohjeet ja lomakkeet. Työmäärän tulee pysyä kohtuullisena, koska "päätoimisuus" on muussa (omassa) työssä.
- Ammatti-ihmisiä, joiden kanssa on miellyttävä toimia, ymmärtävät jopa Lapin erityisolosuhteita.
- Kun paperit ovat hyvin valmistellut ja luottamus on syntynyt, toiminta on helppoa. Käsitykseni mukaan eri tutkintotoimikunnilla on hyvin erilaiset toimintamallit. Hyvät kokemukseni perustuvat restauroinnin ja pintakäsittelyalaojen tutkintotoimikuntiin.
- vaikea sanoa kohteelleko tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti, ei kokemusta asiasta
- Joskus tuntuu, että tutkintotoimikunnan toiminta ei ole johdonmukaista. Lisäksi dokumenttien käsittely on vanhanaikaista, vaaditaan kaikki paperilla, vaikka ne on lähetetty sähköisesti kaikille tutkintotoimikunnan jäsenille.
- Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa on sujunut hyvin ja olen saanut vastauksia kysymyksiini aina hyvin.
- Tutkintotoimikunnan kanssa tehtävä työskentely on toisinaan aika kuormittavaa. Työtä ei ole resursoitu oman työnantajani taholta, eli kaikki tehdään omien työtehtävien lisäksi. tutkintotoimikunta ei huomioi tätä seikkaa, kun ohjeistaa yhteistyökumppaneitaan.
- Jos se on liian henkilökohatista ja henkilöityy. Toivosi selkeämpi ohjeita ja tutkintotoimikunta saisi olla helpommin lähestyttävissä.
- Toivotaan enemmän ja selkeämpiä toimintaohjeita, että ne olisivat koko valtakunnassa yhteneväiset.
- Viime vuosina toimikunnan kanssa yhteistyö on toiminut. On ollut myös vaikeampiakin jaksoja. Hyvä ohjeistus auttaa.
- Kun tutkintotoimikunnan jäsenet ovat tulleet tutuiksi (ovat pitäneet kokouksen myös Ammattiopisto Tavastiassa), niin oma suhtautumiseni heihin on muuttunut luontevammaksi ja ymmärtäväisemmäksi. Heiltä uskalletaan kysyä neuvoja ja myös saa niitä. Yhteistyö on sujunut hyvin.
- Se on toimivaa.
- Toimin tutkintotoimikunnan ulkopuolisena sihteerinä ja tämä työmäärä on vuosi vuodelta vain kasvanut. Tehtävät ja toiminta on mielenkiintoista, mutta korvaukset työstä minimaalisia työmäärään nähden.
- Olen tehnyt yhteistyötä varastoalan tutkintotoimikunnan kanssa ja tähän asti yhteistyö on sujunut hyvin.
- Tutkintotoimikunnan linja riippuu siitä kuka siellä milloinkin istuu. He saavat päätöksillään kuormittaa kouluja jopa kohtuuttomasti, jos niin haluavat eikä opetushallitus puutu asiaan, koska he ovat antaneet tutkintotoimikunnille rajattomasti valtaa. Paperin määrä on pohjaton ja kaikki pitää allekirjoittaa ja pyörittää pitkin maita ja muntia sekä sähköisesti että maapostilla. Tätä paperin määrää kutsutaan sitten laaduksi vaikka laatua olisi se, että vähenevät resurssit käytetään koulutuksen järjestämiseen eikä tutkintotoimikuntien eikä varsinkaan tutkintotoimikuntien koskeviin papereihin ja niiden pyörittämiseen. Kolmikantainen arviointikaan ei riitä vaan sen lisäksi papareita haluaa tutkiskella vielä tutkintotoimikuntakin. Tätä kutsutaan opiskelijan oikeusturvaksi.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa on tavallista tutumpaa, koska olen toiminut tutkintotoimikunnan ulkopuolisena sihteerinä 5 vuotta ja oman oppilaitoksen rehtori on ollut samaisen tutkintotoimikunnan puheenjohtajana samana aikana.
- Tutkintotoimikuntaan on helppo ottaa yhteyttä ja sieltä saa tapauskohtaisia ohjeita hyvinkin nopeasti.
- Talonrakennusalan tutkintotoimikunta toimii todella hyvin, heidän kanssaan on kiva tehdä yhteistyötä.
- Tutkintotoimikunnat työskentelevät kovin eri tavalla. Toimikunnan toiminnassakin on sisäisiä eriarvoisuuksia. Kankeaa, pyrokraattista, oppilaitoksia eli tutkinnojärjestäjien aliarviointia, arvioitsijoiden ammattipätevyyttä halveksiva jne.
- Kaikki on toiminut todella mallikkaasti yrittäjyysalan tutkintotoimikunnan kanssa.
- Olen sekä perustutkintovastaava että ammattitutkinnoista yhdestä ammattitutkinnosta vastaava lehtori. Perustutkinnon tutkintotoimikunnan kanssa olen työskennellyt vuosia, ja kokemukseni on, että se on yhteistyökykyinen, tasapuolinen ja aktiivinen eikä aiheuta hirveästi mitään lisätyötä. Käsittelenkin tässä vastauksessani jatkossa ammattitutkintovastaavuutta.
Sen sijaan ammattitutkinnon tutkintotoimikunnan kanssa työskentely on vaikeaa. Se ohjaa kyllä, mutta asenne on autoritäärinen, hidas ja ylenkatsova kentällä työskenteleviä kohtaan (anteeksi jyrkkä käsitykseni, joka valitettavasti on vain vahvistunut tämän toimintakauden aikana)
- Nykyinen tutkintotoimikunta on todella hyvä kaikenlaisen yhteistyön kannalta. Luottamus toimii molempiin suuntiin. Kun sain vastuulleni tämän ammattitutkinnon kymmenisen vuotta sitten, silloinen tutkintotoimikunta oli todella hankala, jokaisen pilkun viilausta tehtiin pitkään ja moneen kertaan sekä hankaloitettiin monin tavoin tutkinnon ja näyttöjen järjestäjän toimintaa.
- Tutkintotoimikunnan tiedottaminen toimii huonosti. Tiedottaminen tapatuu pääosin tutkintovastaaville lähetettävillä sähköposteilla sekä noin kerran vuodessa olevalla infotilaisuudella. Esim. tutkintotoimikunnan päätöksiä ei ole saatavilla muualta kuin tutkintovastaavien vanhoista sähköposteista (jos osaa ja ymmärtää etsiä), josta johtuen esim. uudet kouluttajat tai tutkintovastaavat ovat pulassa, kukin eivät tiedä mitä tutkintotoimikunta on päättänyt ja miten ohjeistanut tutkintosuorituksia.
- Kyseessä uusi tutkinto ja tuore tutkintotoimikunta, ohjeistus, linjaukset yms. voisivat olla aktiivisempia, kuten myös aktiivisempaa toimintaa ja kehittämistä yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa
- Säännöt ja ohjeistukset muuttuvat, välillä selkeitä virheitä pöytäkirjoissa, joka on tietenkin inhimillistä, mutta kertoo myös siitä, että ei ole riittävän tarkasti perehdytty asiakirjoihin. Asioita ei avata riittävästi,
- Uusi tutkintotoimikunta hakee varmaan vielä toimintatapoja ja malleja
- Hankaluutta tuo se, että teen yhteistyötä kaikkien meidän alan tutkintotoimikuntien kanssa, kun he toimivat eri tavoin. Kaikilla pitäisi olla sama malli toti-ilmoituksiin, järjestämissuunnitelmien ohjaamiseen ja neuvontaan.
- Tutkintojärjestelyistä ilmoittaminen kuukautta ennen tutkintotilaisuutta on todella haasteellista.
- Kun luottamus on saavutettu, pyrogratian tulisi helpottua. ja sitten kun vastuu henkilö esim. muuttuu pitää luottamus saa saavuttaa, jotta yhteistyö helpottuu (laatu ja tasavertaisuus varmistettaisiin)
- Marata-alan tutkintotoimikunnat ovat muuttuneet muutaman viime vuoden aikana enemmän ohjaavaksi ja keskustelevaksi. Heiltä voi kysyä tarvittaessa neuvoja ja opastusta, jos joku asia tai ratkaisu askarruttaa.
- Ao. tutkintotoimikunnan linjaukset muuttuvat jatkuvasti. Tutkintotoimikunta tuntee oppilaitosten toimijat ja antavat henkilökohtaisten antipatioiden, ennakkoluulojen ja kaunojen vaikuttaa tutkintoa järjestävien oppilaitosten erilaisiin kohteluihin. Tutkintotoimikunta puuttuu hanakasti sellaisiinkin asioihin jotka veivät kuulu heidän tehtäviinsä, mm. valmistavan koulutuksen toteutukseen, joidenkin arvioijien pätevyysien asettamiseen kyseenalaisiksi henkilökohtaisten kontaktien takia jne.
- Yhteistyö sujunut asiallisesti!
- Tmk:n ohjeistus pääsääntöisesti selkeää. Optima on hyvä työkalu.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Kolmanteen kysymykseen pitäisi vastata "en tiedä"
- Tutkintotoimikunta kohtelee tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti on todella vaikea vastata. Sopisi vastausmuoto en tiedä.
Yhteistyö on luontevaa, aina jos on ollut kysyttävää toimikunnalta, on vastaus saatu.
- Suurin osa tutkintotoimikunnista on ottanut ohjaavan roolin, joka on mielestäni ainoa oikea lähestymistapa asiaan.
- Tutkintovastaavana on oltava ajantasalla ja tehtävä ajallaan ja "täydellisesti", niin kaikki sujuu. Ongelmat johtuvat yleensä omasta huolimattomuudesta.
- On erilaisia työpaikkoja, joissa tutkintoja suoritetaan. Suurissa yrityksissä voidaan tutkintotoimikunnalle osoittaa pitkälti etukäteen mitä tutkinnonsuorittaja tulee tekemään. Silloin on helppo toimia. Mutta sitten pienissä yrityksissä, jotka tekevät palvelutoimintana huoltoa ja korjausta, ei edellisiltana välttämättä tiedä mitä aamulla tehdään. Asiakas voi tuoda koneensa korjattavaksi ja se korjataan.
Näissä tapauksissa etukäteisilmoituksen tekeminen määräaikaan tutkintotoimikunnalle ei tahdo onnistua, kun ei tiedetä millaisia töitä on tulossa. Tähän pitäisi saada joustavampi menettelytapa.
- Kyseisen toimikunnan kanssa painiminen on välillä aika raskasta. Papereihin halutaan mitä ihmeellisempiä lisäyksiä, toisinaan ne hukkuvat kuukausiksi ja tutkinnot roikkuvat sen vuoksi. Välillä paperit tulevat takaisin kun halutaan joku lisäys. Seuraavalla kerralla siksi kun ko. lisäys on tehty.
Otamme nykyään jo asian huumorilla. Sanoisin että nyt yritetään tärkeilemällä yrittää kiinnittää huomio pois siitä että hommat eivät oikein toimi ja toimikuntien substanssiosaamisen auditointi olisi tärkeää.
- On vaikeaa tietää, kohteleeiko tutkintotoimikunta tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti tai osallistuuko toimikunta aktiivisesti tehtäviensä hoitoon. Ongelmia omalta osaltani ei ole ollut esim. viestinnässä tai tutkintosuoritusten hyväksymisessä.
- Paljon asioita joita ei tiedä ja joista ei missään lue eli sellaista tietoa joka on ns. hiljaista tietoa. Ohjeet eivät ole aina niin helposti avautuvia.
- toimikuntatyö on ollut paskantärkeää pikku asiosoden kanssa näpertelyä ja pilkunviilausta. Siitä on puuttunut käytännönläheisyys ja käytännön asioiden tuntemus, kaikissa kysymyksissä piiloudutaan lakien taakse.
- Tunutuu että ei ole luottamusta näyttöjen järjestäjien ammattitaitoon ja haluun hoitaa näytöt perusteiden vaatimusten mukaan. Pitää täytellä kaiken maailman selostuksia missä kyselään itsestään selviä asioita. Jos selostuksessa käyttää vanhentunutta käsitettä niin paperit tulee bumerangina takaisin ja eikun uudestaan. TYÖAIKAA TUHLAUTUU HIRVEÄSTI JONNIINJOUTAVAN BYROKRATIAN PALVELEMISEEN JA JOKA EURO ON TIENATTAVA, katteet menee kankkulan kaivoon.
Jos tilanne ei parane, niin miksi hommaa kannattaa edes tehdä.
Terveisiä OPH:lle, siellä on liikaa virkamiehiä joilla ei ole mitään järkevää tekemistä kun pitää keksiä itsestään selville käsitteille uusia nimiä ja niille selityksiä. Ne eivät tuo mitään lisäarvoa varsinaiseen toimintaan mutta lisäävät HELVETISTI paperisotaa.
- Oman alani tutkintotoimikunta tiedottaa asioista hyvin, on yhteistyökykyinen ja jäsenet ovat oman ammattialani käytännön työtä ymmärtäviä.
- tutkintotoimikunnat ovat toimintatavoiltaan hyvin vaihtelevia. Joskus tuntuu, että ohjeet ovat mielivaltaisia. Kohtelu on toisinaan ylimielistä (esim. että "on teidän lähettämänne kirjekuori tuossa pinossa logosta päätellen, mutta en ole jaksanut avata postejaani"... Alkatauluja edellytetään oppilaitoksilta mutta itse ei jakseta vastata tiedusteluihin tai että pöytäkirjoja saa tivitaa moneen kertaan. Välillä todella epäammattimaisen oloista.
- Tutkintotoimikunta antaa ohjeet ns. määräävästi. Päivämäärissä ei ole yhtään joustoa - kaikkien asiakirjojen/papereiden tulee olla kahta viikkoa ennen lähetettynä , jos joku ei ehdi - se siirtyy seuraavaan kokoukseen (ei siis joustoa). Ohjeita ja määräyksiä tulee paljon ja ne muuttuvat usein esim osaamisen tunnustamisasiassa ei tutkintotoimikunnalla tunne olevan selkeää linjausta.
Tutkintotodistusten saaminen viivästyy, joska jokainen tutkinnon osa pitää käyttää tutkintotoimikunnassa, ja siis kun viimeinen tutkinnon osa on arvioitu, se lähetetään esin päätettäväksi, sitten päätös tiedoksi tutkinnon suorittajalle ja sitten vielä 14 vrk oikaisumahdollisuus , jonka jälkeen vasta voidaan tutkintotodistus tilata. Syynä edellä

mainittuun toimintaan on oikaisumahdollisuus, mutta entäpä jos viimeisestä tutkinnon osasta tulee arvosanaksi 3. Eihän siitä kukaan valita, ja myös heidän tutkintotodistukset viivästyvät. Aivan mahdollon tilanne?

Työmäärää lisää se, että jokainen tutkinnon osa pitää käyttää tutkintotoimikunnan hyväksyttävänä - monilla muilla tutkintotoimikunnilla on tapa, että vasta sitten kun kaikki on tehty - lähetetään osat tutkintotoimikunnan hyväksyttäväksi.

helppoa yhteistyö ei ole, viitaten mm. ohjeiden ja määräysten lukuisiin muutoksiin ja muihin ed. mainittuihin asioihin.

- Yhteistyö on raskasta koska jos tutkintotoimikunta antaa yhden ohjeen tänään se voi jo huomenna olla erilainen. Kun luulee tekevänsä oikein (edellisen ohjeen mukaan) se onkin väärin. Koen myös että tutkintotoimikunta ei luota tutkintojärjestäjän osaamiseen, Välillä pitää vastata kysymykseen "onko näytönsuorittaja arvioijan sukulainen koska heillä on sama sukunimi?". Kun järjestämissopimus on hyväksytty, tutkinnonjärjestäjän pitää toimia sen mukaan! Itse olen hyvin vastuuntuntinen omassa työssäni joten en ymmärrä tutkintotoimikunnan toimintatapaa!
- Majoitus- ja ravitsemisalan työnjohdon tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö sujuvaa. Yhteiset lomakkeet käytössä (toteuttamisilmoitukset). Jos kysyttävää, vastauksen saa helposti. Aina voi tiedustella. Toimikunnan järjestämät tilaisuudet erittäin hyviä. Luottamus on hyvää.
- Tutkintotoimikunta on hiukan etäinen kuitenkin. En koe, että yhteistyö olisi vaikeaa. Kysymyksiä voi esittää, kun niitä itselle tulee. Tosin vastaukset tulevat hitaasti eli nopeisiin ong. ratkaisuihin ei ole oikein toiminut.
- Tutkintotoimikunnan tekemä yhteistyö on avointa ja käytännönläheistä.
- Yhteistyö pohjautuu siihen, että tutkintotoimikunta luottaa oppilaitosten ammattitaitoon. Kysyä voi aina. Yhteiset kokoontumiset tutkintotoimikunnan kanssa kaksi kertaa vuodessa luovat hyvää pohjaa yhteistyölle. Turhat "piikun viilaamiset" on karistettu pois; keskitytään yhteistyössä tärkeisiin ammatillista osaamista vahvistaviin seikkoihin. Työmme laadun valvonta on ohjaavaa ja rakentavaa.
- Tutkintotoimikunta puuttuu epäolennaisiin asioihin, esim. todistukset tulivat takaisin ilman allekirjoitusta, koska niissä luki sana leima (kohdassa, johon leima tulee). Tutkintotoimikunta on myös hävittänyt osan todistuksista.
- Yhteistyötä hankaloittaa ajoittain yhden henkilön kanssa toimiminen. Hän on ottanut ylivallan toimikunnassa ja pompottelee oppilaitoksia oman tahtonsa mukaan. Hänen peesiin näyttää tarttuvan myös pari muuta henkilöä Kun pyytää ohjausta ja neuvoa miten pitäisi tämä asia kirjoittaa niin vastaus on, että teidän täytyy käydä tämä jumppa itse. Puheenjohtajan ja sihteerin kanssa toiminta sujuu paremmin.
- Alamme pieni, vain yksi tietopuolista koulutusta antava oppilaitos, vähän tutkinnonsuorittajia eli n. 10 per vuosi (jatkossa tuplaantuu).
- Työskentely tutkintotoimikunnan kanssa on ollut yleensä ottaen ahdistavaa, riippuen siitä ketä siellä on. Tällä hetkellä asiat on kunnossa, mutta muutama vuosi sitten olen kokenut jopa nöyryytystä ja todella alentavaa asennetta puheenjohtajan puolelta, mitä nyt ei ole.
- Hyvin stressaavaa. En koskaan avaa perjantaina tullutta viestä Optimasta tai toimikunnan sihteeriltä perjantaina, vasta maanantaina, menee viikonloppu pilalle, yleensä aina. Ja syynä on tietenkin joku oma huolimattomuus, kirjoittanut väärin viikon/päivämäärän tai jäänyt henkilön nimi pois. Kokouspäivämäärät stressaavat, aina ei tahdo 'kentältä' saada nimitietoja ajoissa. -Miksi pari pv ennen kokousta ei voisi olla vaikka yhden päivän auki, että saisi muutettua jonkin pikkutiedon ilmoitettujen henkilöiden tottiin. En tarkoita, että lisättäisiin suorittajia...joskus olen huomannut, että on unohtunut vaikkapa tt-arvioijan nimi, sen voisi laittaa tai joskus unohtunut todistusanomuksesta vaikkapa arvioinnin pvm.
- Tutkintotoimikunnan Excel-lomakkeelle tietojen kokoaminen arviointilomakkeista on hieman työlästä, etenkin aikaisemmin tehdyistä arviointilomakkeista (ajalta ennen Excel-taulukkoa ja siihen liittyvää työtehtävien koontiohjetta) aitojen työtehtävien etsiminen ja kokoaminen vie paljon aikaa. Myös arvioijatiedot tulevat Excel-taulukkoon kahteen kertaan, etenkin kun ne on pitänyt viedä ensin oppilaitoksen oman Wilma-järjestelmään, sinnekin sama tieto useampaan eri paikkaan. Suorittajakohtaisen arviointiyhteenvedon täyttäminen on myös aikaavievää, sillä jokainen tieto täytyy syöttää erikseen ja copy-paste toimintaa ei voi käyttää siinäkään tapauksessa että päivämäärät ja arvioijat eri tutkinnon osissa olisivat samat.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

Toisaalta Excel-taulukko on hyvä koontitaulukko niin ettei tutkintotoimikunnalle tarvitse toimittaa useita eri lomakkeita.

- Paljon lomakkeistoja, tilastoja yms joiden tekemiseen menee valtavasti aikaa.
- Tutkintotoimikunnan puheenjohtaja on erittäin asiallinen ja asiansa osaava henkilö, jonka saa tarvittaessa kiinni hyvin. Tutkintotoimikunnan jäsenistössä tuntuu olevan joku / jotkut, joka /jotka ovat vähän eri linjoilla puheenjohtajan kanssa -ja tuovat lisää byrokratiaa toimintaan.
- Yhteistyö on sujunut aina ko. tutkintotoimikunnan kanssa erinomaisesti!
- Vastaukseni koskevat työskentelyä Päihdetyön tutkintotoimikunnan kanssa. Se on ollut helppoa ja luontevaa.
- Työmäärä vaihtelee aloittain / tutkintotoimikunnittain. Olisi hyvä olla yhtenäinen linja sille, mitä tutkintotoimikunnat vaativat.
- Tutkintotoimikunnan tiedottaminen on yksisuuntaista ja autoritaarista.. Annettu ohjeistus vaihtelee mielivaltaisesti joten tutkintotoimikunnan toiminnan ennakointi on mahdotonta. Välillä tuntuu, että tutkinnon suorittaja unohtuu tässä yhteistyössä. Esim. tutkintotoimikunta tiedotti yllättäin, että tutkintotodistuksia ei enää allekirjoiteta samassa kokouksessa kuin viimeisen tutkinnon osan arvosana on päätettävänä. Tämän päätöksen seurauksena kaikkien tutkinnon suorittajien valmistuminen siirtyy. Oppilaitoksessamme valmistuu tutkinnon suorittajia, jotka suunnittelivat jatko-opintoja; he eivät ehdi valmistua ajoissa tutkintotoimikunnan päätöksen seurauksena eivätkä näin ole jatko-opintokelpoisia. Toimikunnan käsittelyyn tulevat yksittäistapaukset voivat muuttaa toimikunnan ohjeita ja toimintamallia niin, että vaikutukset koskevat välittömästi koko valtakuntaa. Tutkintotoimikuntayhteistyötä - tai sen puutetta kuvaa hyvin tutkintotoimikunnan puheenjohtajan ohje oppilaitoksille, että "toimikunnan jäsenet tekevät toimikuntatyötä oman työnsä ohella - älkää siis soitelko tutkintotoimikunnan jäsenille."
- Koko aikuisten tutkintojärjestelmä on liian raskas, sitä pitäisi helpottaa. Henkilöt jotka toimivat tutossa, ovat muussa päivätyössä ja näin ollen heitä on vaikea välillä tavoittaa. Kuitenkin aikataulut ovat usein tiukat, sopimukset, suunnitelmat ja arviojaluettelot on lähdettävä ajoissa, jos meinaa että tutkinnonsuorittajat valmistuvat ajallaan. Olen kokenut, että tuto haluaa ohjata ja auttaa, mutta aika on rajallista.
- Aina on vastaus löytynyt, kun on ollut kysyttävää. Joustoa on myös löytynyt tutkintotoimikunnan puolelta mm. papereiden lähettämisen ajoissa.
- Toivoisin enemmän esim. omalta tutkintotoimikunnalta jotakin yhteisiä tapaamisia/koulutustilaisuuksia, missä voisi yleisesti kysellä asioita. Tutustuisi paremmin koko tutkintotoimikunnan jäseniin.
- Tutkintotoimikunnan kanssa toimiminen on työmäärältään kohtuullista, jos omassa työpaikassa se huomioidaan hyvin ja resurssoidaan tutkintovastaavalle esim. kun on paljon opiskelijoita ja anotaan todistuksia.
- Toivoisin yrittäjäyysalan tutkintotoimikunnalta koko päivän tilaisuutta yrittäjäyysalan tutkinnoista ja alan aiheista. Vuosittain on puolen päivän tilaisuus ja silloin ehdimme vain kuulemaan asiantuntijoita. Toivon tilaisuutta, jossa syntyy vuorovaikutusta myös tutkinnon järjestäjien kesken; työpajatyöskentelyä tai vastaavaa. Tai päivänä, jolloin tutkintotoimikunta tiedottaa asioista, voisi olla myös muiden yrittäjäyysalan asiantuntijoiden luentoja. Kun kokoonnumme pitkienkin matkojen päästä samaan paikkaan, silloin olisi mielenkiintoista hyödyntää aika laajemmin alan asioihin.
- Kiitos tutkintotoimikunnalle jouhevasta ja ystävällisestä työstä.
- Yhteistyöstä tutkintotoimikunnan kanssa ei ole tietoa, miten tasapuolisesti kohdellaan tutkinnon järjestäjiä. Toimikunnan työskentely tapa on enemmän käskyttävää kuin ohjaavaa. Toimikunnalta tulee vain ilmoitus, että noudatettava tällaista toimintatapaa. Työmäärä on kasvanut, tutkintosuorituksien ilmoittamisessa erilaisissa muodoissa. Dokumentointi on kohtuuttoman raskasta, uusien ohjeiden osalta esim. salassapitovelvollisuuden osalta. Tietotekniikka yhteiset kansiot. Tutkintotoimikunnalta puuttuu yhteistyö muiden tutkinnon järjestäjien kanssa. Toimikunta on kaukana oppilaitos ympäristöstä. Valtakunnallinen toimikunta on saanut aikaiseksi yhteiset säännöt eri toimijoille. Toimikunnan omat linjaukset näyttöjen sisällöistä ei vastaa alueellisia tarpeita.
- Olemme perustelleet edelliset kysymykset toisessa kyselylomakkeessa.
- Kaikki sujunut mielestäni asiallisesti

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Toimin työssäni useamman tutkintotoimikunnan kanssa ja olen myös itse tutkintotoimikunnan jäsen, joten näen toimintaa usemmalta näkökulmalta. Tutkintotoimikuntien työskentelyissä on suuria eroja. Mielestäni jotkin toimikunnat ottavat paljon vapauksia tutkintojärjestelmän ohjeistuksissa ja vaatimustasot tutkinnon järjestäjiä kohtaan vaihtelevat suuresti. Itse pyrin tekemään toimikunnan ja tutkinnon järjestäjien yhteistyöstä luontevaa, luottamuksellista, yhdenvertaista ja läpinäkyvää.
- Toiminnan tuloksellisuus ja tehokkuus mietityttää, myös tarkoituksenmukaisuus ja mielekkyys. Onko järkevää, että jokainen koulutuksen järjestäjä puuhastelee samojen asioiden parissa erikseen. Myös tutkintotoimikunnan ja oph:n linjausten ja lausuntojen/kommenttien erilaisuus mietityttää.
- Suhteellisen tarkasti dokumentoitava, toisaalta tarkka dokumentointi on perusteltua. Suurten ryhmien kanssa työmäärä on suuri tutkintotilaisuuksien aikaan. Erityisesti aikainen ennakkoihmoittaminen aiheuttaa töitä. Suunnitelmat usein myös muuttuvat, mikä aiheuttaa uuden kirjaamisrumban.
- Linjaukset muuttuvat tiuhaan. Turhaa byrokratiaa, jota pitää karsia huomattavasti, pitäisi luottaa alan ammattilaisiin maakunnissa. Tutkinnon perusteiden kriteerit liian tiukat eivätkä ne palvele tasaisesti kautta Suomen, ovatko tehty pääkaupunkiseudulle ainoastaan? Maakunnissa tarvitaan myös ammattilaisia tekemään ruokapalvelun työtehtäviä ja kokin osaamista tarvitaan laaja-alaisesti.
- Vuosien myötä byrokratia on lisääntynyt ja tutkintotoimikunnat antavat hieman toisistaan poikkeaviakin sääntöjä ja ohjeita koulutuksen järjestäjille ja määräävät asioita, joista pitäisi yhdessä sopia.
- TT sanelle vähän liikaa mikä ei perustu oph tutkinnon perusteisiin
- Valmistumisessa alkaa hirveä paperirumba, skannaa, kopioi jne.... Perustutkinnon kolmikunnan lisäksi pidetään vielä arviointikokous, johon tulee "uusi" kolmikanta miettimään arvosanoja. Minusta tämä on aivan järjetöntä. Ei ihme, että rahat eivät riitä.
- Alamme tutkintotoimikunnalla on noita omia linjauksia siinä määrin, että ne lisäävät työtä. Aineistojen käsittely, paperiversioiden lähettäminen kaikille (esim. järjestämissopimukset). Tutkintotoimikunta on toimii aika tiukoilla säännöillä.
- Tt resurssit rajalliset
- Kankea, määräävä tyyli. Byrokratiaa aivan liikaa.
- Yhteistyö toimii, kunhan tietää kehen ottaa yhteyttä. Samoin, kun tietäisi, että kenelle toimitetaan mitään asioita/papereita tai toimitetaanko sähköisenä. Tutkintotoimikunnan vaihtumisissa on epäselvyyksiä. Ei tiedä milloin vaihtuu ja kuka hoitaa mitään. Ilmoituksia enemmän ja ajallaan.
- ensimmäisessä kohdassa on kaksi eri asiaa, vastaan tässä yhdenvertaisuuteen, luottamus on hieman samaa mieltä.
- Toimii asiallisesti!
- Yhteistyö vain sähköpostilla tulee kokous pöytäkirjat
- Tutkintotoimikunta ei tiedota laikaan tekemisistään. Seuraavan kokouksen ajankohta sentään saadaan!
- Tutkintojen järjestämissopimusprosessi on todella työläs ja vaikea ymmärtää, miksi näin? Toisinaan kohtelu tuntuu mielivaltaiselta ja turhauttavalta. Jokainen tutkinnon järjestäjä käyttää meloisesti aikaa ja yhteiskunnan varoja lomakkeiden suunnitteluun ja toimintansa kuvaamiseen. On kehitetty uusi kieli, tutkintokieli, joka on työelämälle täysin vierasta. On kuvaavaa, että täytyy laatia täysin uusi laaja sanasto tutkintoprosessia kuvaamaan, jotta se voitaisiin kuvata. Tämä ei suinkaan ole tutkintotoimikuntien syytä, vaan opetushallitus tuntuu olevan todella kaukana työelämän tarpeista ja oppilaitosten toimintakentästä ja haasteista.
- Yhteistyö toimikuntien ja erityisesti heidän vastuuhenkilöiden kanssa on joustavaa ja kehittävä - toivottavasti molemmin puolin. Dokumentoinnin tasolla olisi hyvä jos yleisesti käytössä olevat ns "hyvät käytännöt" olisivat samoja vähintään toimialojen sisällä ja jopa laajemminkin. Uusien ja usein jopa keskeneräisten (mm excel-pohjat) soveltaminen ja haltuuntotto on mielestäni turhaa ja päällekkäistä työtä, jota voitaisiin hyvin harmonisoida ja helpottaa horisontaalisesti toimikuntien välillä.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Pääosin asia toimii hyvin, mutta työtä vaikeuttaa, jos tutkintovastaavaksi oppilaitoksessa esimiehet niemeävät henkilön, joka ei hoida asioita siten kun pitäisi.
- Tutkinnon toteuttamissuunnitelmien tekeminen on todella työlästä joustamattoman lomakeformaatin takia. Tutkintotoimikunta puuttuu pikkuasioihin, luottamusta ja osaamista tutkintotilaisuuden järjestämiseen mielestäni kyseenalaistetaan tällä tavalla. Yhteistyötä vaikeuttaa tutkintotoimikunnan hitaus dokumenttien tuottamisessa (pöytäkirjat).
- En ole missään vaiheessa kokenut hankaluuksia yhteistyössä myyntityön ja markkinointiviestinnän tutkintotoimikunnan kanssa.
- TUTKINTOTOIMIKUNNAN PUHEENJOHTAJA OLI AIEMMIN PELOITTAVA JA VIAHINEN IHMINEN, HÄNELTÄ SAI AINA TUIMAN VASTAUKSEN. nyKYINEN PU.JOHTAJA ON ASIALLISEMPI, MUTTA TIUKKA HÄNKIN.
- Maarakennusalan tutkintotoimikunnassa toimitaan maalaisjärjellä, jolloin yhteistyö oppilaitosten tutkintovastaavien kanssa on helppoa. Otetaan huomioon maarakennusalan muuttuvat työolot ja tilanteet.
- Mielestäni yhteistyö on tutkintotoimikunnan taholta hyvin sanelevaa, asiallisia perusteluja ei yllättäviin lausuntoihin saada.
Joidenkin tutkintotoimikuntien kanssa työskentely on helppoa, esim. perustutkintojen tutkintotoimikuntien - ammattitutkintojen tutkintotoimikunnat osoittavat omaa epävarmuuttaan vallankäytöllä.
Muutamalla tutkintotoimikunnalla(perustutkinnot) on mukavan ohjaava tyyli, ja heidän kanssaan on hyvä tehdä yhteistyötä.
Osa tutkintotoimikunnista haluaa koulutuksen järjestäjän arvailevan vastauksia, esimerkkinä, jotakin on pielessä, mutta arvatkaapa mitä?
Tutkintotoimikunta osallistuu aktiivisesti tehtäviensä hoitoon, mutta ettei vain liiankin aktiivisesti.
- Olen saanut ohjeistusta epävarmoissa asioissa on ollut koulutuksia ja päivityksiä, mitä tietoa tarvitaan
- Eri tutkintotoimikunnilla on todella erilaiset toimintatavat. Eikö niitä voisi yhtenäistää.
- Ohjausta on väliillä kaivannut enemmän. Esimerkiksi tilanteessa, että tutkintotoimikunta haluaa jonkun asian tehtävän tietyllä tavalla, mutta sen tavan pitää ymmärtää itse. Tai tavan saa selville vasta sitten, kun on ensimmäisellä kerralla tehnyt väärin, jonka jälkeen saa enemmän ohjeita oikeanlaiseen toimintatapaan. Pääasiassa homma toimii oikein hyvin ja sujuvasti.
- Nykyisin yhteistyö parempaa, aikaisemmin turhaa "simputusta"
- Sihteerityön ja asiakirjahallinnon tutkintotoimikunnan toiminta kokonaisuudessaan ja ennen kaikkea heidän sihteerinsä toiminta on hyvän esimerkki siitä miten yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehdään. Ote on napakka eikä riman alituksia sallita, mutta toiminta ei tästä huolimatta ole byrokraatista vaan asiat hoidetaan joustavasti. Heille kaikille iso kiitos!
- Yrittäjyysalan tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö on sujunut mainiosti. Erityiskiitosta siitä, että materiaalien lähettämiskohdissa joustetaan tarvittaessa, varsinkin jos on tulossa pitkä kokoustauko.
- Tutkintotoimikunnat vaihtelevat työtapojaan eli kun tulee uusi tyyli saattaa muuttua paljonkin.
- Ohjeet muuttuu liian usein. Erityisesti OPH:n antamat ohjeet muuttuvat tiuhaan ja toimikunta niitä sitten tiedottaa.
- Tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö sujuu hyvin, mutta vaatii oma-aloitteisuutta. Hei eivät pidä yhteyttä eivätkö tiedota aktiivisesti. Tiedot pitää aina itse osata ja muistaa hakea, muutoin jää paitsi monesti tärkeästä informaatiosta ja tapaamisista.
- Jossaain määrin tutkintotoimikunta ja sen toiminta ei ole vastannut sitä kuvaa, mieltä sen kuuluu olla! Tutkintotoimikunta ei ole jumalasta seuraava ja näin ollen sanelee ohjeita, jotka ovat ristiriidassa OPH:n koulutusta ja tutkintotoimintaa ohjaavia ohjeita sivuavia!
- Taloushallinnon tutkintotoimikunta nyt uudessa kokoonpanossa ei ole toimiva. Asiat venyvät ja eivät toimi.
- Järjestamissuunnitelmien vaatimukset on viime vuosina kehitetty erittäin työllistävään suuntaan ja sisällön sanelee oikeastaan jo näyttötutkinto-opas.
Henkilöt, jotka oppilaitoksissa vastaavat useamman eri järjestämissopimuksen tekemisestä, joutuvat käyttämään aivan kohtuuttoman paljon työajastaan (oikeastaan vapaa-ajastaan)

järjestämissuunnitelmien sisällön laatimiseen.

Muuttaako laveasti laadittu järjestämissuunnitelma todellakin itse näyttötutkintotoimintaa?

- Tutkintonaäyttöjen suorittamisen kriteerit ja vaatimukset tarkkenevat jatkuvasti. Joskus tuntuu että jossakin vaiheessa tullaan tilanteeseen, jossa näytön suorittaminen on liian vaativaa, eikä oppilaitos kykene löytämään/järjestämään näyttö-tilannetta.
- Enemmän vastuuta oppilaitoksille. Selkeämmät toimintamallit. Tutkintotoimikunnat voisivat joustaa enemmän.
- Koska vuosien mittaan on tullut tehtyä yhteistyötä useiden tutkintotoimikuntien kanssa, voin sanoa että yhteistyö vaihtelee henkilöidenkin mukaan. Tutkintotoimikunnan vaihtuessa voivat monet asiat muuttua henkilömuutosten myötä. Muutoksista ei edes välttämättä tiedoteta, vaan yhtäkkiä vaan tulee päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa edellisen toimikunnan linjauksiin ja ohjeisiin. Oppilaitoksessa täytyy sitten vain luovia eteenpäin ja välillä kokeilla kepillä jäätä että mikähän nyt toimisi. Ja keskustellessa eri oppilaitosten kanssa, huomaa että ohjeet ja "se mikä menee läpi" vaihtelevat.
- Kaikki sujuu hyvin, kun hoitaa myös itse asiat sovitusti.
- Samoja asioita, joita edellä mainitsin.
- Toimin itse alan tutkintotoimikunnassa.
- Yhteistyö on jouhevaa ja asiat hoituvat suurimmalta osin hyvin.
Tässä kuitenkin hieman kehittävää palautetta
Tutkintotoimikunnalta voisi tulla enemmän informaatiota ja käytännön ohjeistuksia varsinkin muutostilanteissa (esim., kun tutkinnon perusteet muuttuvat). Pelkkä yksi tapaaminen (koulutuksen muodossa) ei riitä, koska tutkintoon liittyvät asiat tulevat kongreettisesti vastaan vasta käytännön ohjuastyössä (oppilaitoksissa) ensimmäisten uusien tuntintojen "synnytyä". Tutkintotoimikunnat voisivat kerätä aktiivisesti palautetta ja kokemuksia eri toimijoilta ja saatujen vastausten perusteella järjestää vaikka infon tai koota kirjallisen yhteenvedon asioista, joista puhutaan kentällä ja mitä t-toimikunta on vastannut kysymyksiin.
Kirjallisiin ohjeistuksiin kannattaa myös kiinnittää huomiota, jotta ne ovat helposti ymmärrettävissä, yksiselitteisiä, joten erilaisia tulkintoja asioista ei muodostu.
Kutsut koulutustilaisuuksiin tulevat liian lyhyellä varoitusajalla, joten niihin ei aina pääse mukaan. Kutsut ovat tulleet joissakin tapauksissa myös samana päivänä, kun itse tapahtuma on järjestetty.
Puhelimitse vaikea tavoittaa henkilöitä, jos haluaa saada nopeasti vastauksia tutkintoihin liittyviin asioihin, jotka ovat sillä hetkellä akuutteja selvitettäviksi.
- Jos on kysyttävää, aina olen saanut vastauksen ja neuvoja (puh. johtajalta/ sihteeriltä)
- Tutkintotoimikuntien koulutukset ovat helpottaneet yhteistyötä (toimikunnalla on kasvot)
- Työvelmennuksen tutkintotoimikunta edellisellä toimintakaudella on pompottanut tutkinnon järjestäjiksi haluavia monella tavalla: järjestämissuunnitelman käsittelyä on viivytetty, on vaadittu useamman kerran erilaisia lisätarkennuksia yksilöimättä asioita. Annettujen tarkennusten jälkeen tutkintotoimikunta on vain todennut "tutkintotoimikunta ei ole vakuuttunut", tutkintotoimikunta ei ole perustellut päätöksiään. Tutkintotoimikunnan työskentelyn alussa v. 2012 järjestämissopimukset tehtiin erityisammattioppilaistosten kanssa. Olisi tärkeätä oph:ssa tarkastella, minkälaisilla järjestämissuunnitelmilla he saivat sopimukset tehdyksi. Näyttää vahvasti siltä, että tutkinnon järjestäjiä ei kohdella tasapuolisesti. Tutkintotoimikunta teki vastoin OPH:n ohjeita järjestämissopimuksen kestämään puoli vuotta vähemmän aikaa kuin toimikunnan toimikausi kestää.
Tutkintotoimikunta vaikeuttaa tutkinnon järjestäjien mahdollisuutta kehittää tutkintoprosessia, koska sopimus tehtiin vain lyhyeksi aikaa. Tutkintotoimikunta ei perustellut päätöstään, puheenjohtaja perusteli puhelimitse, että katsotaan onko teillä hakijoita!!!
Tutkintotoimikunnalla ei ollut koko kautenaan mitään linjauksia. Nykyinen toimikunta on myös kovin heikolla näyttötutkintojärjestelmän tuntemuksella, mikä ilmeni tammikuussa järjestetyssä neuvottelupäivässä. Näyttötutkintojärjestelmän käsitteetkin ovat heiltä täysin hukassa. Järjestämissopimusten jatkamisesta puheenjohtaja edelleen sanoi, että jatkoon vaikuttaa se, kuinka paljon alueella on kysyntää. Kuitenkin tutkinnon suorittajia on jokaisella tutkinnon järjestäjällä eri alueilta oman maantieteellisen alueensa ulkopuolelta.
- Tasapuolisuudesta ei ole tietoa. Mitään asiaan liittyvää en ole kuullut.

10. Tutkintotoimikunnan asiantuntemus

Vastaajien määrä: 832

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä
Tutkintotoimikunnan jäsenillä on riittävä näyttötutkintojärjestelmän asiantuntemus tehtäviensä hoitamiseen	432	276	107	17	832
Tutkintotoimikunnan jäsenillä on riittävä ammattialan asiantuntemus tehtäviensä hoitoon	442	279	95	16	832
Tutkintotoimikunnalla on riittävä tutkinnon perusteiden tuntemus tehtäviensä hoitoon	494	237	83	18	832
Tutkintotoimikunnalla on riittävä tuntemus hallintoasioiden käsittelystä tehtäviensä hoitoon	420	298	92	22	832
Yhteensä	1788	1090	377	73	3328

11. Tähän voit perustella vastauksiasi tutkintotoimikunnan asiantuntemuksesta

Vastaajien määrä: 198

- Viittaan edelliseen vastaukseeni, Välillä tuntuu etteivät tutkintotoimikuntien jäsenet ole tehtäviensä tasalla. Syynä voi olla kiire ja liika työ määrä varsinkin joului- ja tammikuussa, jolloin suurin osa tutkinnonsuorittajista valmistuu.
- Toimikunnan jäsenten takana on aina järjestötoiminta, jota he edustavat. Järjestöt ehdottavat edustajansa OPH:lle, myös jäseneksi voi vapaaehtoisesti ilmoittautua, mutta järjestöt ovat silloinkin taustalla. Opetushallitus myös kouluttaa ja tiedottaa säännöllisesti toimikunnan jäseniä. Tulee myös muistaa, että jäsenet tekevät toimikuntaa työtä oman päätyön ohessa, pitkälti vapaaehtoisuutena. He saavat palkkiota vain kokousten ajalta. Ennen kokous he käyttävät omaa aikaa kokousten asialistan materiaaleihin tutustumiseen ja komentoihin.
- Pitäisi vaatia tutkintotoimikunnan jäseniltä vähintään NTMsuoritus ja oman alan arviontikoulutus. Tunnen myös tutkintotoimikunnan jäsenen, jonka kohdalla voisin olla täysin samaa mieltä edellisistä kohdista 75%:sesti,
- Osaamisen tunnustamiseen liittyvät asiat ovat hyvin epäselviä. OPH ja tutkintotoimikunta usein antaa erilaisia ohjeita ja saattaa olla niin, että tänään sanottu kumoutuu jo huomenna.
- vanhustyön erikoisammattitutkinnon tutkintotoimikunnan osaamattomuus käytännön tasolta on ollut heikkoa, eivät pysty perustelemaan asioita muuten kuin oph määrää
- Yrittäjyysalan tutkintotoimikunnassa ehkä ainoa lisä olisi saada sinne hieman enemmän aitoa yrittäjänäkökuulmaa - ei vain yrittäjäjärjestön ja konsulttien näkökulmasta.
- Tämä tuntuu olevan ok
- Puheenjohtaja ja sihteeri näyttävät eniten. Yhteistyö on ollut sujuvaa ja asianmukaista.
- Tulkinnanvara tutkinnon perusteiden suhteen on edelleen liian paljon. Joku sanoo sitä ja toinen tätä. Tähän kaivataan ehdotonta, yhdenmukaista ajattelutapaa ja tulkintaa!
- Tutkintotoimikuntaan enemmän aikuiskoulutuksen opettajia.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Mielestäni on hyvä, että kolmikanta toteutuu hyvin myös tutkintotoimikunnan kokoonpanossa.
- Tutkintotoimikunta joka ei tunne eikä ymmärrä tutustua vahvistettaviensa tai vahvistettavien tutkintojen perusteita eikä tunne ammattialaa ei kykene tutkintojen oikeudenmukaiseen käsittelemiseen. Tutkintotoimikunta ei näe metsää puilta eikä puuta metsästä vaan toimii luuloon perustuvan ymmärryksensä tai ymmärtämättömyytensä pohjalta.
- Hallintoasioiden hoito on hyvin laaja-alainen kysymys, en välttämättä ymmärtänyt kysymystä.
- Kokouksissa on aina mukana tutkintojen perusteet sekä näyttötutkintotopas joista tarvittaessa katsomme ohjeistusta kiperiin kysymyksiin.
- odotusajat ovat pitkät. Tutkinon perusteita ei juurikaan tunneta. Järjestämisedellytysten arviointi on käytäntönä naurattavaa - jotain sellaista mitä ei nyky yhteiskunnassa toimi.
- Toimikunnalta saa neuvoja ja ohjeita tarvittaessa.
- Viitaan kohtaan 9. Toimikunnan jäsenellä voi olla hyvinkin suuri ammatillinen osaaminen, mutta koska toiminta ei ole ollut kovin jouhevaa ja saumatonta, jää vaikutelma, että osa haluaa käyttää ko. asemassaan valtaa ja osaaminenkaan ei ole riittävällä tasolla. Asiat eivät ole aina yksioikoisia.
- Katso edellinen vastaukseni.
- Kaikilla tutkintotoimikunnan jäsenillä ei esimerkiksi ole erikoisammattitutkintoa ja asioiden täydellinen ymmärtäminen ei välttämättä ole riittävä.
- EN ole varma on ttk aina ihan kärryllä, mitä todellisuudessa kentällä tapahtuu.
- Edelliseen vastaukseen viitaten, on sihteeri liian innokas tuomaan toisen tutkintotoimikunnan käytänteitä uuden tutkintotoimikunnan toimintaan.
- Ei valittamista, Hyvät kokemukset.
- Asiantuntemus näkyy selkeästi sekä kysymyksiin saatavissa vastauksissa että tutkintotoimikunnan kehittämissäpäivien aiheissa.
- Miksi tutkintotoimikuntiin valitaan ihmiset OAJ:n ja muiden ammattiliittojen suositusten perusteella? Eihän pelkkä liittoon kuuluminen anna minkään näköisiä pätevyyskysymyksiä. Tätä on suoraan kysytty HAMK:n koulutustilaisuudessa OPH:n edustajalta, että miten tutkintotoimikuntien opettajajäsenet valitaan... Vastaus oli, että ainoastaan OAJ:n toimittamien suosituslistojen perusteella....
- Tutkintotoimikunnassa ei ole vaihtunut kuin muutama jäsen ja esim. opetuksen edustajan toimiva henkilö ei ole enää varsinaisesti tekemisessä tutkintotoimikunnan edustamien tutkintojen kanssa, vaan toimii nuorisopuolella opona. Miten näin voi olla?
- Joskus olen ihmetellyt, että ilmeisesti ammattikorkeakoulu työpaikkana tuo oppilaitosedustajille jotain lisäarvoa? (jonkun verran jäsenten työpaikkoina on amk)
- Työelämän edustajien olisi syytä näyttötutkintomestarin koulutus
- Pätevä tutkintotoimikunnan puheenjohtaja pitää asiat hoidossa. Hän myös kehittää tutkintotoimikunta työtä esim. valinnaisen tutkinon osan sisällön vastaavuudesta käytännön työelämään.
- Yhteistyökokouksissa puheenjohtajaa lukuunottamatta tutkintotoimikunnan jäsenet eivät ole ottaneet kantaa juuri mihinkään, vaan kääntäneet aina puheenvuoroa paikalla oleviin oph:n jäseniin.
- Työelämä on monitahoisempi kuin tutkintotoimikunta osaa ajatella. Ehkä vähän kapea-alaista näkemystä vallalla.
- Tutkintotoimikunnan olisi pitänyt puuttua siihen, että alalle uudistettiin ammattitutkinon perusteet, jossa olevien arviointikriteerien kirjaimellinen noudattaminen tekee tutkinon suorittamisen lähes tulkoon mahdottomaksi (viljelijän at).
Kun perusteita pitäisi noudattaa velvoittavina, mutta sitten kirjoitetaan perusteet sellaiseen muotoon, että on käytännössä pakko tulkita niitä maalaisjärjellä, asetetaan virkavastuulla toimivat henkilöt todella kiusalliseen tilanteeseen. Minusta se osoittaa joltakin taholta joko heikkoa asiantuntemusta tai melkoista piittaamattomuutta. En tiedä, kuinka pitkälle tutkintotoimikunta oli sanamuodoista vastuussa, mutta ainakin sillä olisi ollut mahdollisuus vaikuttaa.
- Näyttötutkintojärjestelmässä yleisesti sallitaan arviointiaineiston kerääminen työtehtävistä eri aikaan arvioiden. Tutkintotoimikuntamme vaatii, että läsnä on vähintään kaksi arvioijaa koko ajan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ajetaan kouluttajan omalla autolla kuorma-auton perässä ympäri Suomea, koska kuorma-autoon mahtuu vain yksi arvioija. Tämän voisi tehdä siten, että kyydissä on yksi kerrallaan eri päivinä ja pidetään yhteinen arviointipalaveri

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

suoritusten jälkeen.

- Vastasin jo edellisessä, vaaditaan asioita joita ei ole mainittu tutkinnon perusteissa. Ohjeistukset ovat kaukana todellisesta työelämästä ja yrittäjyydestä- oman alan töihin pariiksi vuodeksi kaikki- ei mitään kahden viikon työelämäjaksoa.
- Osa tutkintotoimikunnan jäsenistä urautunut tutkintotoimikunnan tehtäviin
- Tutkintotoimikunta on tehnyt päätöksiä, joita se ei voisi tehdä. Liiketalouden tutkintotoimikunta on mm. kokouksessaan alentanut tutkinnon suorittajan arvosanaa. Tämä osoittaa, että toimikuntakaan ei tiedä oikeaa toimintatapaa.
- Tiedän, että puheenjohtaja on tehtäviensä tasalla ja ohjaa toimikuntaansa myös oikeaan suuntaan. Tutkintotoimikunta koollekutsumat tapaamiset tämän eät:n järjestäjille ovat olleet myös erinomaiset foorumit, joissa epäkohtia on voitu tuoda esille reippaassa yhteishengessä ja asiat ovat edenneet aina parempaan suuntaan. Tämä tutkintotoimikunta keskustelee kentän kanssa!
- Tutkintotoimikuntien jäsenien ansioluetteloita katsomalla selviää, ettei osa jäsenistä ole toiminut edustamallaan alalla koskaan. Annetut asiantuntijalausunnat ovat koomisia, niin kaukana ne ovat todellisuudesta. Tutkinnon perusteista näkee, että ne kirjoittanut on ehkä toiminut yhdessä tai kahdessa alan työtehtävässä mutta ei omaa ymmärrystä niistä lopuista mitkä siihen on listattu.
- Minulla ei ole tietoa tutkintotoimikunnan jäsenten koulutuksesta tai työtehtävistä. Toiminta kuitenkin kertoo siitä, että jäsenet joko eivät ole tehtäviensä tasalla tai heillä ei ole aikaa perehtyä asioihin.
- En ole aina vakuuttunut ttk:n jäsenten tutkinnon perusteiden tuntemuksesta. Tai lieneekö kysymys siitä, että ei vain ole paneuduttua asioihin kunnolla.
- Kts edellinen vastaus. Jos tutkintotoimikunta toimii kuten kyseessä oleva, katson sen olevan ammattitaidoton.
- Kuljetusalan tutkintotoimikunnassa ei kukaan ole toiminut tutkintotilaisuuksissa arvioijana. Näyttötutkintojärjestelmä on heille vieras. Ammattiosaamisen näyttöt ovat heille tuttuja. Kommentteja on tullut viitaten tutkinnon perusteisiin: eivät ole itse lukeneet tutkinnon perusteita
- jos tietää osasta tutkintotoimikunnan jäsenistä vain nimen ja ammatin, ei voi kovin hyvin tietää heidän tuntemustaan esim. hallintoasioiden käsittelystä. Pitäisi olla myös vaihtoehto en osaa sanoa.
- Tutkintotoimikunnalla on pitkä kokoemus ko. alalta ja yli puolella on näyttötutkintomestarikoulutus sekä käytännön kokemus. Ulkopuolinen sihteeri on perehtynyt hallintokysymyksiin enemmän kuin muut ja käynyt koulutuksissa sekä toiminut jo usean kauden ko. tehtävissä.
- Tutkintotoimikunnan tärkein tehtävä on ottaa selvää järjestämissopimusten hakemisivaiheessa, että hakijaorganisaatiolla on riittävä osaaminen ja resurssit haettavan tutkinnon järjestämiseen. Riittävätkö sen resurssit tähän?
- Kaikki ok.
- Olen törmännyt asioiden viipyessä vastauksiin, että "koska yhdellä jäsenellämme ei ole näyttötutkintojärjestelmän tuntemusta, niin..." ja toisaalta keskustellut tutkintotoimikunnan jäsenen kanssa, jolla ei ollut kokemusta, osaamista eikä tietoa - vain innostus tehtävään. Jos syystä tai toisesta ttmk:aan valitaan niin asianmukainen perehdytys pitää järjestää. Asiakkaalle ei voi em. tavalla asioita perustella tai niistä kertoa. Myös uskottavuus on sen jälkeen niin ja näin.
- En tunne riittävän hyvin tutkintotoimikuntien jäseniä voidaksen vastata näihin kysymyksiin. Tyhjäksi ei voi kuitenkaan jättää... joten laitoin kaikkiin siksi hieman samaa mieltä
- Ilmeisesti tutkintotoimikunnan jäsenet eivät ole tehneet käytännön ruohonjuuri tason töitä. Käytäntö ja tutkintotoimikunnan vaatimukset eivät todellakaan kohtaa käytännön tasolla läheskään aina. Kriteeristöissä vaaditaan vaaditaan osittain sellaista osaamista, jotka eivät edes kuulu KAITO tutkinnon suorittaneille
- Ei selvää käsitystä toimimisesta näyttötutkintoprojekteissa. Ei tunneta tarpeeksi hyvin tutkintoperusteita ja arviointikriteerejä.
- Mielestäni tutkintotoimikuntien jäsenillä pitäisi olla näyttötutkintomestarin koulutus kaikilla. Lisäksi tuntea henkilökohtaistamismääräys ja ymmärtää sen soveltaminen.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Yllä oleviin kysymyksiin piti vastata täysin mutu- tuntumalla, koska en tiedä tutkintotoimikunnan jäsenien kokemusta enkä myöskään sitä kuinka hyvin he tuntevat järjestelmän, ymmärtääkseni kuitenkin uusi tutkintotoimikunta perehdytetään oph:n taholta. On kuitenkin selvää, että tutkintotoimikunnan koostuessa eri alojen edustajista on kultasepäalan tuntemus väistämättä huono muiden alojen edustajilla.
- Ammatillisesti on parannettavaa tehtävien vaativuuden vuoksi.
- TT ja TA jäsenistä en ole niin varma
- Yleensä oppilaitoksen edustajalla on asiantuntemusta näyttötutkintojärjestelmään kuin myös tutkinnon perusteiden tuntemukseen. Työelämän edustajat voivat olla täysin "pihalla" näistä. Tutkintotoimikuntakohtaisia eroja tietenkin on.
- Eihän tutkintovastaava pääse noihin asioihin perehtymään!
- Asiantuntemus on ollut riittävää!!
- En osaa täysin vastata näihin kysymyksiin, en tunne kaikkia jäseniä.
- Mahdotonta tietää, kuinka yksittäisellä tutkintotoimikunnan jäsenellä on asiantuntemusta esitettuihin kysymyksiin. Ensimmäisestään oma kontaktointi on ollut puheenjohtajaan ja sihteerin. Heidän osaltaan olisin laittanut kaikki kohdat täysin samaa mieltä kohtaan. Erityisesti sihteerin osaamiseen minulla on vankka luottamus.
- Toimikunnan koostumus varsinkin aikaisemmin oli edustuksellista sellaisista organisaatioista, joilla ei ollut paljon kosketusta perusryhtäjäyden olosuhteisiin.
- Oman tutkintotoimikuntani jäsenet ovat kokeneita ja ammattitaitoisia ammattinsa edustajia.
- Valitettavasti se, kuinka Sisustusalan tutkintotoimikunta toimii tutkinnon järjestäjiin päin laittaa kyseenalaistamaan koko tutkintotoimikunnan asiantuntemuksen, vaikka ensisijainen kontaktihenkilö 2013- tutkintotoimikunnassa on ollut sihteerin. Nykyinen sihteerin toimi, uutena vuonna 2008 aloittaneen tutkintotoimikunnan puheenjohtajana kaksi edellistä kautta ja on varmaankin pitkälle luonut tutkintotoimikunnan nykyisen toimintakulttuurin.
- Tutkintotoimikunnan jäsenille tulisi työnantajan puolelta mahdollistaa osallistuminen näyttötutkintomestari koulutukseen tai ainakin OPH:n järjestämille perehdytyspäiville. Tutkintotoimikunnan jäsenenä ei voi toimia, ellei ole riittävää asiantuntemusta ammattialalta. Jos näin ei ole, on toimikunnassa väärä henkilö. Hallinnollista vastuuta ei voi olla korostamatta. Virkavastuu, mitä se tarkoittaa? Sitä ehkä olisi rahoittajan taholta vielä syytä selkeämmin ohjeistaa ja auttaa.
- Tutkintotoimikunta ei aina riittävästi tunne tutkinnon perusteita tai sitten valtava työmäärä vie joskus tarkkuuden siitä, mitkä ovat tutkinnon muodostumissäännöt. Tutkintotoimikunta on hyväksynyt valinnaiseksi tutkinnon osaksi sellaisia tutkinnon osia, jotka eivät ole tutkinnon muodostumissääntöjen mukaisia. Tutkinnon perusteissa valinnaisuuden lisääntyminen varmasti aiheuttaa sekaannuksia, kun työmäärä on niin valtava.
- Vain hieman samaa mieltä, koska en voi kaikkien tutkintotoimikunnan jäsenien asiantuntemusta tietää. Puheenjohtajan ja sihteerin toiminnasta olisin Täysin samaa mieltä.
- Odotusajat ja käsittelyajat ovat pitkiä.
- Opettajajäsenten asiantuntemus on ok
- Työnantaja- ja työntekijäedustajien asiantuntemus vaihtelee
- Asioita unohdellaan ja ihmisiä pomotellaan
- Myynnin ammattitutkinto soveltuu muuallekin kuin kaupan alalle ja tutkintotoimikunnan näkemys on vahvasti kauppaan sitoutunut. Tutkintotoimikunta on luvannut järjestää keskustelutilaisuuden, jossa voitaisiin keskustella tutkinnon perusteiden tulkinnasta. Jos sellainen on ollut niin nyt olisi tarpeen järjestää uudelleen.
- Vaaleilla ei jäseniä valita. Kolmikanta on hyvä periaate aloilla joilla korostuu myös yrittäjäyys.
- On vaikea ottaa näihin kysymyksiin kantaa. Kokemus on, että osaavat asiansa.
- Kokemukseni perusteella.
- Automaation osalta kaivataan tuoreempaa näkemystä.
- Tutkintotoimikunnassa on edustettuna hyvin kolmikanta. Tosin näyttää siltä, että opettajajäsenet ovat miehittäneet keskeiset roolit (sihteerin, puheenjohtajaj)
- Työntekijä ja työnantajaedustajien tutkintojärjestelmätuntemus selkeästi puutteellista
- en tiedä siasta, koska vain opinto-ohjaaja toimii yhteyshenkilönä toimikuntaan päin
- Toimikunnan jäsenillä ei aina tunnu olevan täyttä ymmärrystä siitä, mitä kentällä tapahtuu. Vaatimukset usein sen kaltaisia, että työelämä ei taivu niihin.
- Kyllä - erittäin vahvoja ammattilaisia. Kuunnellaan myös työelämäedustajia hyvin.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Toimikunnalta tullessa viesteissä ja ohjeissa on ristiriitaisuuksia. Toimikunnan sihteeri ohjeistaa tutkinnonjärjestäjiä eri tavalla kuin puheenjohtaja. Toimikunta (AV) katsoo olevansa asiaa tuntevampi kuin varsinaiset tutkinnon arvioijat. Tämä sattaa koko järjestelmän outoon valoon.
- Vastasi jo edellisessä avoimessa vastauksessa osittain tähänkin. Arvosanojen lasku johtuu siitä, että mukana on henkilöitä, jotka eivät ole asiakaspalvelutehtävässä, vaan mukana liiton tai muun edunvalvontajärjestön nimissä.
- Montako näyttötutkintomestaria musiikkialan tmk:aan kuuluu? Mikä on tmk:n jäsenten tausta? Mistä saisi tietoa tästä, jos tmk:n sivustolla ei ole?
- Näyttötutkintojärjestelmän tuntemus ei ole kaikilla tutkintotoimikunnan jäsenillä mielestäni riittävällä tasolla.
Koskee mielestäni liikunta-alaa kokonaisuudessaan.
- Kovasti tuntuu, että toimikunnissa istuu hallinto- ja toimistohenkilöitä. Puuttuuko silloin realistinen ja ajantasainen kuva kentältä?
- Vastaaminen oli varsin hankalaa, koska tutkintotoimikunta koostuu erilaisista jäsenistä.
- Etujärjestöjen edustajilla ei yleensä ole minkäänlaista näyttötutkintojärjestelmän asiantuntemusta, koska opettajajäsenetkin ovat yleensä nuorisopuolen koulutuksesta. Työelämäedustajat eivät tiedä näyttötutkintojärjestelmästä yleensä yhtään mitään. Ja tämä aiheuttaa sen, että he toimivat 1-2 vuotta tutkintotoimikunnassa opettelemassa hommaa. Tämä on hirveä taakka niille muutamille, jotka jatkavat edellisestä tutkintotoimikunnasta, sillä käytännössä koko vastuu toiminnasta on heillä.
Tutkintotoimikunnan jäsenet tulisi aina valita ensisijaisesti sellaisista henkilöistä, jotka jo entuudestaan ovat tuttuja näyttötutkintojärjestelmän kanssa. Etenkin tätä toivoisi OAJ:lta, koska opettajat usein joutuvat toimimaan puheenjohtajina.
Erikoisammattitutkinnon näkökulmasta osalla tutkintotoimikunnan jäsenistä ei ole mitään käsitystä siitä ammattitaidosta, mitä erikoisammattitutkinnossa vaaditaan, mikä aiheuttaa sen, että joskus on vaikea saada heit ymmärtämään joitain toimintatapoja.
Ylipäättensä ongelmallisinta on opetushallituksen toiminta, kun tutkintotoimikunnan näyttötutkintotoiminnan osaaminen sekä kaikkien tutkintojen ammattisisällön ymmärrys on riittämätön, on opetushallituksen helppo käyttää mielivaltaa kun he "ohjaavat" tutkintotoimikunnan toimintaa.
- Kun haettiin järjestämissopimusta, paperit pyörivät jossain 4kk! Perusteltiin, että otettiin tietyistä asioista selvää... Työnantajapuolella mielestäni toimikunnassa istuu ihminen, joka ei asioistaan ymmärrä. Muutoin sinne on saatu henkilöitä, jotka osaavat asiansa ja ovat inhimillisempiä.
- Asiantuntemus on kauttaaltaan hyvä. Ehkäpä alun innokkuus tasaantuu runsaiden työtehtävien myötä.
- Pätevyyttä tutkintotoimikunnassa riittää, mutta asenteet ovat byrokraattiset ja käyttävät. Näin ei tutkintojärjestelmää kyllä viedä hyvin eteenpäin!
- Tässä on luotettava valitsijoihin että kailla on vahva ammattitaito, itse työskentelen monen eri toimikunnan kanssa, joten tuntemus on vähäistä
- Käsitteet epäselvät jäsenillä
- Tutkintotoimikunnan jäsenillä ei ole laajaa osaamista dieettiruokatuotannosta (tämän on todennut tutkintotoimikunnan puheenjohtaja)
- olen tilannut kaikki uudet oppaat ja sanatarkasti joutunut selvittämään esim. arvioijien koulutuksen sillä tutkintotoimikunnassa väitettiin, että työpaikkaohjaajakoulutuksen yhteydessä oleva arvioijakoukutus ei ole riittävä eikä siitä käy selville että arvioijat ovat koulutettu.
En ole heidän asiantuntemustaan enää jaksanut selvittää.
- Koska alalla tehdään noin 1000 tutkintoa vuosittain edellytetään jäseniltä asiantuntemusta. Paikoille on jopa tunkua. OAJ taustaiset jäsenet ovat aikuiskoulutuskeskuksista mitä voidaan pitää hyvänä asiana. Esim. sähköalan tutkintotoimikunnissa on opettajajäseninä nuorisosta opettajia joilla ei ole omasta taustastaan johtuen riittävää ymmärrystä aikuisten näyttötutkintojärjestelmän todellisesta toteuttamisesta. OAJ:n täytyisi kyllä tarkentaa valintakriteerejään tutkintotoimikunnan jäsenten valinnassa.
- Varmasti ttk:n hallintoasioiden hoitamiseen, mutta joskus tuntuu, että ei muisteta, että oppilaitoksissakin ollaan kovilla.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Yhteistyö hedelmällistä, kannustavaa, ohjaavaa, neuvovaa ja ymmärtävät, että tutkintovastaavatkin ovat ihmisiä eivät tahallaan tee virheitä.
- En tiedä kaikkien tutkintotoimikunnan jäsenten taustoista, mutta otaksun, että työskenneltyään jo pidempään yhdessä, näyttötutkintojärjestelmän tuntemus, tutkinnon perusteiden tuntemus sekä tutkintotoimikuntatyön tuntemus on varsin hyvällä mallilla. Lisäksi tutkinnon perusteet ovat juuri vaihtuneet, jolloin tutkintotoimikunta on päässyt tutustumaan uusiin perusteisiin ihan tuoreeltaan - onpa tutkintotoimikunnan puheenjohtaja ollut itse työstämässä uusia tutkinnon perusteita.
- Tutkintotoimikunnan jäsenet ovat liikaa politisoituneet ja käyttävät määräysvaltaansa oman valta-aseman pönkittämiseen.
Ovat ajastaan jälessä
- Kumpi on tärkeämpi, hallinnollinen asioiden hoitaminen vai ammattialan osaamisen kehittäminen kentällä.
- Tutkintotoimikunnat eivät ymmärrä käyttävänsä viranomaisvaltaa ja olevansa vastuussa asioiden etenemisestä. Järjestämissopimuksen saaminen erääseen tutkintoon kesti meillä mm. puoli vuotta, kun asiaa suostuttiin käsittelemään vain joka kolmas kokous ja lisätäydennyspyyntöjä ilmaantui jatkuvasti uusia. Todistusten saaminen on myös tutkintotoimikuntien vastuulla, todistuksia joudutaan usein odottamaan aivan liian kauan.
- Kun olen usean kerran kysynyt neuvoa toimikunnan puheenjohtajalta ja / sihteeriltä, eivät he ole osanneet vastata kysymyksiini.
- Valitsin hieman samaa mieltä siksi, että tutkintotoimikuntien välillä on niin paljon eroavaisuuksia etten oikein osaa sanoa tietääkö kukaan miten systeemi tulisi oikein toimia. Perusasiat on tällä tutkintotoimikunnalla minusta hyvin halussa, mutta toimikuntien tietynlainen autonomia tuo tulkinta eriväisyyksiä.
- En osaa arvioida, en tunne kaikkia tutkintotoimikunnan jäseniä
- En tunne kaikkien jäsenten taustoja, Nistä voisi kertoa enemmän.
- Tuntuu, että yleiset hallinnon periaatteet eivät ole oikein käytössä. Päätökset eivät ole ennakoitavissa. Tutkinnon järjestäjää myös moititaan ennen kuin asiaa on kunnolla selvitetty. (Jostain syystä vika on aina tutkinnon järjestäjässä, joka tosin vastaa työelämän edustajien ja tutkinnon suorittajien ohjauksesta ja neuvonnasta, mutta ei voi olla syytä kaikkiin näiden tekemiin virheisiin.)
- Katso edellinen vastaus, minulla ei ole kokemusta kaikista kohdista.
- Kaikki toimikuntaan valitut henkilöt ovat alan osaajia.
- Tutkintotoimikunnan jäsenistä vain harvalla on NTM-koulutus suoritettuna tarkoittaen sitä, että heidän ymmärrys koko näyttötutkintojärjestelmästä on todella heikolla tasolla. Oman soppansa tähän sekamelskaan tuo vielä poliisihallituksen edustus tutkintotoimikunnassa. Turvallisuusalan ja poliisihallituksen yhteistyö tutkintojen kehittämisessä ja ylläpidossa on luokatonta johtuen siitä, että poliisihallitusta ei kiinnosta miten tutkinnot toteutetaan kunhan vain heidän omat intressinsä täyttyvät.
- Kaikki tutkintotoimikunnassa eivät välttämättä ole näyttötutkintomestareita. Hallinnollinen osasto sujuu parhaiten niiltä jotka ovat olleet pitkään toiminnassa mukana.
- Työelämäedustajat ovat hieman ohuella tutkintojärjestelmäosaamisella mukana. Oppilaitosedustajat kantavat melkoisen vastuun asioiden hoitumisesta.
- kts. ed. vastaus
- Epäilen, että työelämän edustajilla on kuitenkin tietämystä siitä työstä, mitä oppilaitoksissa tehdään järjestettäessä tutkintotilaisuuksia.
- en tunne juurikaan tutkintotoimikunnan jäseniä joten vastaukseni yritti esittää "en osaa sanoa" tai toivetta miten pitäisi olla.
- Olisi hyvä jos kaikilla tutkintotoimikunnan jäsenillä olisi näyttötutkintomestarin koulutus suoritettuna.
- Haluan ainakin uskoa, että kaikki tämä asiantuntemus täyttyy enkä ole joutunut tilanteeseen jossa olisin sitä kyseenalaistanut.
- Tutkintotoimikunta koostuu eri järjestöjen edustajista. Toimikunta toimii pienellä ammattialalla ja sillä on sekä ammatti- että erikoisammattitutkinto. Jäsenten ammattitaito ammatti-erikoisammattitutkintoon on kirjava. Hallinnollisten asioiden kokemus ja perehtyneisyys vaihtelevat myös. Selkeää vastausta on toisinaan vaikea saada.
- Tämäkin kohdistuu enemmän aikaisempiin kokemuksiin, ei nykyiseen.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Voin vastata vain niihin seikkoihin, jotka varmuudella tunnen tutkintotoimikunnan jäsenten taidoista.
- Olen ollut tyytyväinen ja minulla ei ole huomautettavaa ollut.
- Asiantuntemusta on vaikea arvioida ellei tunne jäseniä henkilökohtaisesti. Muussa tapauksessa emme varsinaisesti saa tietoa jäsenien taustoista. He tuntevat mielestäni hyvin tutkinnon perusteet, mutta toki on tapauksia joissa käydään keskustelua tulkinnan varaisista asioista. Nopeasti kehittyvillä aloilla tapahtuu liiketoiminnassa ja esim. työntekijöiden osaamistarpeissa muutoksia tutkinnon perusteita nopeammin, ja toimikunnan kanssa on käyty keskustelua esim. osaamisen näyttämiseen soveltuvista ympäristöistä, tehtävänimikkeistä ja tiettyjen ammattiryhmien osaamistarpeista.
- Seminaarissa käytiin näitä asioita läpi josta jäi vakuuttava kokemus kyseisistä asioiden tuntemuksesta ja jopa ne asiat jotka ovat muuttumassa oli valmiita esityksiä.
- Näyttötutkintomaailma on ttk-jäsenillä oletusten ja haaveiden varassa. Tuntuu siltä, että perusteita ei ole luettu eikä niihin perehdytty.
- Tähän mennessä ei ole ollut tilanteita, joissa olisin epäillyt tutkintotoimikunnan jäsenten tietämystä. Jäsenet ovat pystyneet reagoimaan myös ammattialan sisäisiin toimintatapadellistyksiin. Erityinen kiitos IAH-arvioijien käyttömahdollisuudesta.
- Tutkintotoimikunnan jäsenenten kokemus kuljetusalasta on laaja ja asiantuntemus hyvä
- Jos kikkaillaa joillain sanamuodoilla ei tietämys ole ajan tasalla
- Toimikunnan jäsenten asiantuntemus näyttötutkintojärjestelmästä jää lähes kokonaan OAJ:n edustajan varaan. Työelämä'n edustajilla ei yleensä ole käsitystä näyttötutkintojärjestelmästä. Ja kun pääsevät kärryille, niin toimikunnan kausi loppuu ja taas tulee uusia jäseniä. Entinen malli 6 enkisestä toimikunnasta ja ulkopuolisesta sihteeristä oli toimiva.
- Tutkintotoimikunnan jäsenillä tulisi olla riittävä näyttötutkintojärjestelmän asiantuntemus tehtäviensä hoitamisessa ja ehdottomasti riittävä ammatillinen alan asiantuntemus tehtäviensä hoitoon. Peruslähtökohta on mielestäni, että jäsenillä on ko. tutkinnon perusteiden tuntemus ja riittävä hallintoasioiden käsittelyn tuntemus.
- Tutkintotoimikunnissa saattaa olla jäseniä jotka eivät varsinaista työtä tee mitä arvioidaan. Vaan esim lakimies istuu pintakäsittelyalan tutkintotoimikunnassa.
- kaikki kohdat vastattu arvaten, ei ole kokemusta arvioida näitä kohtia...
- Hallinnollisesti yms tiedollisesti asianhallinta voi olla hyvä. Mutta silti asian ymmärry jää pinnalliseksi, jos ei ymmärretä mikä on koonaisuus ja koko koulutusjärjestelmän rakenne, merkitys ja sisältö.
Joskus ei nähdä "metsää puilta". Takerrutaan pikkuasioihin, asia menee sivuun.
Pääasia olisi, että tutkintoja tulisi eikä estettäisi etenemistä turhilla byrokratian säännöillä.
- Toivoisin, että tutkintotoimikunta veisi ajantasaiset lomakkeet Oph:n sinulle. Tutkinnon perusteet muuttuivat syksyllä 2012 ja Oph:n sivuilla on edelleen vanhat lomakepohjat esim. suorittajakohtainen arviointien yhteenveto.
Tutkintotoimikunta ei ole myöskään vielä Optimassa.
- Toisinaan tutkintotoimikunta ei itsekään tiedä vastausta omiin vaatimuksiinsa.
- Omalla alalla esimerkiksi arvioijien kriteerit eivät ole tätä päivää. Kolmikannan tulkinnat hämmästyttävät
- Pieniä näkemyseroja olen havainnut tutkintotoimikunnan jäsenistöllä olevan.
- Tutkintotoimikunnan asiantuntemus omaan tutkintoalaani on riittävä ja monipuolinen.
- Kyllä varmasti on pätevyyttä, mutta jotenkin ymmärrys paperin pyörityksen määrästä oppilaitoksissa uupuu tai sitten heidän käsityksensä laadusta on se, että mitä enemmän on paperia pitkin, sitä parempaa on laatu. Opettajan päätyötä alkaa olla raportointi ja arkistointi, tai ainakin näin on jos työnsä ohella on näyttötutkintovastaava.
- Olen tullut siihen tulokseen, että heillä on kyllä ammatillalan asiantuntemusta, mutta heillä on myös pelko siitä, että kenttä ei ole tehtäviensä tasalla. Luottamuspula kentällä tutkintoa hoitavia kohtaan ilmenee esim. hyökkäävään äänensävyyn kirjoitetuissa viesteissä ja ohjeissa
- Tutkintotoimikunnat hoitavat tehtävää oman työnsä ohella eikä heillä ole monasti aikaa perehtyä tarpeeksi hyvin näyttötutkintojärjestelmään. Lisäksi heillä voi olla omia henkilökohtaisia intressejä, jotka eivät ole järjestelmän mukaisia. Ehdottaisinkin, että jatkossa vähintään puolella tutkintotoimikunnan jäsenistä pitäisi olla näyttötutkintomestarin pätevyys.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Aika paljon uutta kaikille tässä vaiheessa
- Joillakin tt:n jäsenillä erinomainen tietämys tutkintojärjestelmästä, joillain ei mitään hajua, sekoittavat valmistavan koulutuksen tt:hen.
- Ei ole omalle kohdalle tullut asioita joista olisi ollut huomautettavaa!
- Pitkä kokemus ja asiat hoituvat pääsääntöisesti moitteettomasti, välillä informaatio katkoksia kuitenkin.
- Perustelin näitä jo edellisen kysymyksen yhteydessä.
- pilkunviilausbyrokratiaa
- Luulen, että asiantuntijuus on horjuvaa mm. osaamisen tunnustamisasioissa ja hylättyjen kohdalla - ohjeita ei ole tullut kuin viime vuonna 1.
- Asiantuntijuus ei oikein näy tutkinnon järjestäjille - yhteistyö voisi olla motivoivampaa.
- Toivoisin että OPH kouluttaisi tutkintotoimikunnat siten että kaikki toimisivat samalla tavalla. Tällä hetkellä kaikki toimivat omalla tavalla. Jos tutkintojärjestäjä tekee yhteistyötä useamman tutkintotoimikunnan kanssa vaatimukset ovat hyvin erilaisia, tutkintotoimikunnasta riippuen.
- Olen erittäin tyytyväinen toimintaan.
- Tutkintojen perusteiden tuntemus on varmaankin hyvä. Se minkä itse koen haasteeksi, on käytännön tilanteet ja tutkintojen suorittamisen ympäristöt/työpaikat ovat niin erilaisia.
- Tällä hetkellä tutkintotoimikunnan jäsenistö on painottunut vahvasti kirkolliselle puolelle ja työelämän edustukseen. Näyttötutkintojärjestelmän ja tutkinnon perusteiden tuntemus eivät välttämättä ole paras mahdollinen. Oppilaitoksen edustajia tarvittaisiin enemmän.
- Kaikki jäsenet vahvoja järjestö-, koulutus- tai työelämäasiantuntijoita.
- Toimikunnan ohjeistuksissa ja kaikessa päätöksen teossa näkyy liian vahvana suurtalouksien edustus vaikka kyse on ravintola-alasta.
- Puheenjohtajalla kyllä, kaikilla jäsenillä ei ole mielestäni riittävää asiantuntemusta - varsinkaan ammattialtamme.
- ei valittamista
- Vaikka OPH valvoo tutkintotoimikuntien työtä, eri tutkintotoimikunnat toimivat ihan eri tavoin, erilaisin säännöin, painotuksin ja lomakkein. Tämä aiheuttaa oppilaitoksissa kovasti lisätyötä, kun pitää miettiä mikä tutkintotoimikunta on kulloinkin kyseessä. Esim. aiemmin osoitetun osaamisen tunnustaminen: toinen tutkintotoimikunta painottaa osaamisen ajantasaisuutta, toinen sitä, miten osaaminen hyödyttää sitä tutkintoa, mihin osaamisen tunnustamista esitetään.
- OPH on ollut haluton muuttamaan tutkintotoimikuntien kokoonpanoa. Miksi?
- Tutkintotoimikuntien jäseniä pitää ehdottomasti vaihtaa toimikausien vaihtuessa. Nyt tutkintotoimikuntiin on pesiytynyt vuodesta toiseen samat vallanhaluiset ja vallasta nauttivat henkilöt.
- Vallankäyttö näkyy esim. rangaistuksissa joita tutkintotoimikunta antaa oppilaitokselle.
- Autoritaarisuus näkyy tutkintotoimikunnan tavassa viestiä: oppilaitos on esim. saanut "vakavan huomautuksen" pöytäkirjan kirjoitusvirheistä.
- Oman alan tutkintotoimikunta on laajan ammattikirjon tutkintotoimikunta ja työt eri aloilla poikkeavat kovastikin toisistaan. Tutkintotoimikunta on vaihtunut vasta syksyllä ja kaikki ei ole vielä ihan hanskassa.
- Tutkintotoimikunnan pitäisi nähdä myös tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukset ja kriteerit laajemmille alueille maantieteellisesti. Ei pelkästään Helsingin alueen näkökulmasta.
- Tällä hetkellä myös maahanmuuttajia tulee paljon mukaan koulutuksiin ja tämäkin pitäisi näkyä enemmän ammattitaitovaatimuksissa ja tutkinnon perusteissa sekä toimikunnan ohjeistuksissa tutkintovastaaviin päin.
- Oletan, että osaaminen tutkintotoimikunnassa on hyvällä tasolla. Tarkempaa tietoa ei ole. Asiat ovat sujuneet hyvin.
- Tutkintotoimikunnan työntekijäedustajat edustavat vinoutuneesti vain suurien yritysten näkemystä, vaikka todellisuudessa pienyritykset työllistävät määrällisesti suurimman osan alalla. Tämä vaikuttaa näkemykseen ja käytäntöihin tutkintotoimikunnan työssä. Mielestäni ko. edustajien tulisi vastata jakaumaltaan työelämää. Tosin voi olla, että pienet yritykset eivät ole tässä aktiivisia. Ehdottaisin määrääjän mittoja edustukseen.
- Emme tunne tutkintotoimikunnan jäsenien ammattitaitoa emmekä asiantuntemusta.
- Olemme perustelleet vastaukset toisessa lomakkeessa

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Toimikunnat ovat vaihtuneet vajaa vuosi sitten ja osaamista on varmasti hävinnyt. Toimikunnat toiminevat hieman eri tavoin ja jäsenten vastuut vaihtelevat. Kaiken vastuun ei tulisi levätä puheenjohtajan ja sihteerin harteilla, vaan sitä tulisi jakaa, jotta toiminta olisi jatkuvaa ja tasalaatuisia toimikunnan toimikausista huolimatta. Yleisesti ottaen voisi sanoa, että toimikuntien jäsenillä on hyvä osaaminen omaan ammattialaansa, mutta tutkintojärjestelmän tunteminen, varsinkin työelämää edustavilla jäsenillä on osin puutteellinen.
- Toisinaan tutkinnon järjestäjän olisi hyvä tietää nopeammin, jos arviointiesityksessä on puutteita tai sitä täytyy täydentää.
- Ihan tarkkaan ei voi tietää. Yhteys tutkintotoimikuntaan on melko etäinen.
- Henkilökohtaistaminen ja sen toimintatavat/erilaiset mahdollisuudet ovat joskus herättäneet kysymyksiä.
- Byrokratiaa pitää vähentää!
- Hallintoasiat ovat koko ajan lisääntyneet ja kaikkia tutkinnon järjestäjiä ei aina kohdella tasapuolisesti
- TT näyttää olevan liittojen kuppikunta jonne päästään puhumalla (osaaminen on toisarvoista)
- Puheenjohtaja xxxxxxxxxx loistava työssään, sihteeri myös. Muista jäsenistä en tiedä mitään, enkä muitten jäsenien valintaperusteista, kuin että pitää asua kehäkolmosen sisäpuolella. Tämä on mielestäni aivan väärin. En ymmärrä miten OPH kehtaa tällaiset kriteerit vielä "julkistaa". Kuitenkin kokoukset pidetään skypessä, niin ei taida olla rahakysymys. Kyllä me täällä pohjoisessakin osataan...ja haluttaisiin olla mukana.
- Joustavuutta opiskelijan tilanteen eduksi ei löydy riittävästi.
- Oman alani tutkintotoimikunnassa oppilaitosten edustajilla on riittävä ammattitaito ja tutkintojen perusteiden tuntemus. TA ja TT edustajien tuntemus tutkinnoista saattaa olla välillä hieman puutteellinen. Toki se on yleensä korjaantunut tutkintotoimikunnassa työskentelyn aikana.
- Tutkintotoimikunnalla on monipuolista asiaosaamista.
- Toimikuntaa pyritään henkilö jolla on omaa koulutusyritystä! Kyka on jäävi hoitamaan tehtävää jolle tällainen henkilö?
- Aikaisemmin opiskelijat tekivät näyttöön liittyvät paperit joissa selostivat tehtyä /tehtävää työtä yksityiskohtaisesti ja liittivät selventävät valokuvat ym. osaamista selventävät asiat yhdeksi kokonaisuudeksi joka sitten kolmikanta arvioi tehdyn työn ja kirjallisen materiaalin perusteella. Selostuksen tekeminen oli osa oppimista. Nykyisin opettaja kirjoittaa ja muotoilee kirjallista materiaalia toimikunnalle hyväksyttäväksi johon kuluu paljon aikaa.
- Toimikunta voisi jakaa joitain esimerkkejä hyväksytyistä näyttötehtävistä sekä näyttötehtäväpohjan, johon vain liitetään piirustus ja tehtävät ts. ei tarvitsisi pohtia ulkonäköä, arviointilomaketta ym.
- Olen saanut tarvittaessa haluamaani apua.
- Olen saanut hyvää ohjausta omasta Yrittäjäyhteyden tutkintotoimikunnasta. Monien muiden tutkintotoimikuntien osalta en voi sanoa samaa. Olen nähnyt vallakäyttöä ja kyykyttämistä kollegoideni kohdalla. Monet ovat todella turhautuneita yhteistyöhön tutkintotoimikuntien kanssa.
- en tunne tutkintotoimikuntien jäsenien taustoja
- Henkilöiden taustoista ei ole oppilaitoksen edustajilla riittävästi tietoa, jotta asiaa pystyisi luotettavasti arvioimaan. Toisaalta meidän toimikunnassa on nyt vaihtunut henkilöstö, onneksi ei puheenjohtaja.
- Tuntuu joskus siltä ettei tutkintotoimikunna tunne alaa kovin hyvin arvioidessaan tutkinnon osien suorittamismahdollisuuksia.
- Haluaisin tietää, millä perusteella tutkintotoimikuntien jäsenet valitaan ja millainen perehdytys heille työhönsä annetaan?
- Mielestäni näyttötutkintotoiminnassa joustavuus ja työelämäasiakkuudet kärsii , koska kuukausi toisensa jälkeen joudutaan odottelemaan tutkintotoimikunnan kokouksia, jonka jälkeen he saattavat ilmoittaa, että emme ehtineet käsitellä asiaanne. Palaamme autoritääriseen aikaan , näyttötutkintotoiminta ei enää palvele työelämää. Voisi myöskin herättää keskustelua, tarvitaanko enää tutkintotoimikuntia? Kentällä osataan jo aika paljon.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Tutkintotoimikunnan jäsenten TT / TA /järjestöjen edustajien asiantuntevuutta ntm järjestelmän osalta varmasti paikataan oppilaitos edustajien toimesta. Toimikunnan jäsenten erityisesti oppilaitosedustajien tulee olla päivittäisessä tutkintoon valmistavassa koulutuksessa mukana, sekä työssäoppimisjaksojen ja tutkintotilaisuuksien kautta tehdä alan yritysten kanssa yhteistyötä. Tutkintoon valmistavan koulutuksen opettamisen ja muun yritysyhteistyön kautta säilyy tuntuma kyseiseen alaan ja siinä tapahtuviin muutoksiin.
- ks. perustelu kohdasta 9
- Monta jäsentä, erilaisin taustoin. Arvelen, että asiantuntemus riittää.
- Työelämälähtöisyyttä kaivattaisiin lisää!
- Em. lausdeiden pohjalta asia on arvioitu hieman eri mietä, koska niitä ristiriitaisuuksia on ilmennyt!
- EAT Taloushallinto
- Tämä tutkintotoimikunta ja sen työskentely ei anna vakuuttavaa kuvaa toiminnastaan.
- Aika heppoisillakin eväillä Tutkintotoimikuntaan pääsee/joutuu. Osalla taas on todella vankkaa osaamista.
- En tiedä kaikkien asiantuntemusta, mutta yleiskäsitys on myönteinen ja asiantunteva.
- Näiltä osin hoitavat tehtävänsä hyvin.
- Nykyisen tutkintotoimikunnan jäsenillä vain 20% on näyttötutkintomestarin pätevyys.
- En tiedä toimikunnan perusteiden tuntemusta ja hallintoasioiden osaamista.
- Vaikea vastata, koska ei tunne henkilöitä ja heidän tapaansa toimia. Tärkeää asiantuntemuksessa on laaja ja monipuolinen asiantuntemus alasta jota edustaa, samoin tuntemus tutkinnon perusteista ja Näyttötutkintojärjestelmästä. Myös koko kentän tuntemus on aina plussaa (ns. ruohonjuuritaso). Mielestäni OAJ:n jäsenyys ei takaa asiantuntemusta ja sen ei pitäisi olla kriteeri eikä este, kun henkilöt hakeutuvat tutkintotoimikuntatyöskentelyyn mukaan.
- Jos tutkintotoimikunnan jäsenistä iso osa vaihtuu toimikunnan toimikauden päättyessä, asiantuntemus usein heikkenee ainakin tilapäisesti. Etenkin keskeisessä asemassa olevien henkilöiden (puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä sihteerin) vaihtuminen aiheuttaa edellä mainittua. Tutkintotoimikuntien ei myöskään tässä vaiheessa pitäisi ruveta tekemään suurisuuntaisia ja radikaaleja muutoksia edellisen toimikunnan tutkinnon järjestäjille antamiin ohjeisiin ellei ole todellista tarvetta. Byrokratiaa ei saa lisätä, ettei sinällään hyvä näyttötutkintojärjestelmä tukehdu kasvavaan työmäärään.
- OPH:n uudistuksista ei aina ole varmaa tietoa, miten menetellään.
- Viitataan edelliseen vastaukseeni. Näyttötutkintojärjestelmän tuntemus on täysin olematon, hallintoasioiden käsittely ei noudata hyvän hallinnon periaatteita eikä myöskään hallintolakia. Tammikuussa pidetyssä neuvottelupäivässä, toimikunta esitteli suunnitelmiansa yhteisistä lomakkeista, jotka olivat teksteiltään näyttötutkinto-oppaan vastaisia käsitteiltään. Toimikunta suunnitteli keräävänsä tutkintotilaisuuksista, työpaikoista ym. tietoja, joiden rekisteröinti ja asiakirjojen hallinta toimikunnalta tulee olemaan täysin ylivoimaista.

12. Päätösten teko ja säädösten mukaisuus

Vastaajien määrä: 832

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä
Tutkintotoimikunta noudattaa työssään tutkinnon järjestäjän kanssa solmimaansa järjestämissopimusta	661	135	30	6	832
Tutkintotoimikunta noudattaa työssään näyttötutkinto-opasta	580	187	53	12	832
Tutkintotoimikunta perustelee päätöksensä toimintaa ohjaavaan säädäntöön perustuen	504	202	94	33	833
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat kohtuullisia ja järkeviä suhteessa tavoiteltaviin päämääriin	407	248	122	55	832
Tutkintotoimikunta käyttää toimivaltaansa vain sille osoitettuihin tarkoituksiin	483	206	106	37	832
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat toimintaa ohjaavan säädännön mukaisia	496	225	88	23	832
Tutkintotoimikunnan päätökset ovat johdonmukaisia ja pysyviä	377	262	137	56	832
Yhteensä	3508	1465	630	222	5825

13. Tähän voit perustella vastauksiasi tutkintotoimikunnan päätöksen teosta ja säädösten mukaisuudesta

Vastaajien määrä: 169

- Päätökset eivät aina ole johdonmukaisia ja pysyviä esim. peräkkäisistäkin tutkintotoimikunnan kokouspöytäkirjoista voi tulla erilaisia tulkintoja samastakin asiasta koskien esim. tutkintotilaisuuden suorituspaikkaa.
- Myönnän olevani katkera, koska oma eat-suoritukseni hylättiin, vaikka mielestäni pätevät arvioijat esittivät sitä hyväksyttäväksi, jäi epäily, että suoritus olisi hyväksytty, jos olisin luterilainen ja sak:n tai oaj:n jäsen.
- kts edellinen kohta
- ok
- Omalla alallani käytetään tutkintotoimikunnan vaatimuksesta ALVARin simuloituja näyttöjä, mikä sotii mielestäni näyttötutkintojärjestelmän yleisiä periaatteita vastaan. Myös järjestämissuunnitelmassa tukeudutaan vielä järjestelmiin, jotka on muissa tutkintotoimikunnissa jätetty pois. Tästä esimerkkinä voi mainita arvioijarekisterin, eli listauksen niistä työelämän edustajista, joita saamme arviointitehtävissä käyttää. Näin siitä huolimatta, että suunnitelmassa on esitetty arvioijien kelpoisuusvaatimukset.
- Kysymykset, päätökset ja linjaukset arvioijien jääviydestä ja pätevyydestä ovat tiukkoja, moniselitteisiä, eikä niitä ole yleisesti missään koottuna saatavilla. Linjauksille ei useinkaan löydy perustetta säädöspohjasta tai Oph:n ohjeistuksista.
- Aina päätökset eivät ole johdonmukaisia, johtuu ehkä oph ja tutkintotoimikunnan erilaisista

asioiden tulkinnoista.

- Tutkintojen vahvistettavuus tutkintotoimikunnassa on tällä hetkellä lähes lottoamista, toimikunnan päätökset eivät pohjaannu tutkinnonperusteiden määräykseen ja niin ollen ovat ennalta arvaamattomia sekä joskus ammattialalle vieraita.
- Alkuvuosina oli pientä kädenvääntöä koska tutkintojen perusteista oli jäänyt pois yksi oleellinen osa maskeeraajan tutkinnosta. Kyseinen asia korjattiin sitten jälkepäin.
- Tutkintotoimikunnan toiminta on pääosin mielivaltaista. Uuden pj:n kanssa vähän kokemusta eli kaikki vastaukset perustuu entiseen tutkintotoimikuntaan, mutta nykyisessä sihteerinä on entinen pj joten ei hyvältä näytä.
- Arvioijien pätevyys ei luoteta.
- Johdonmukaisuutta ei ollut, toivottavasti asiat tällä kaudella selkiytyvät. Vähän on ollut havaittavissa nytkin päättämättömyyttä, ei osata antaa yksiselitteisiä vastauksia.
- Tutkintotoimikuntamme on keksinyt aivan omia sääntöjä. Todella vaikea niihin on puuttua, ettei joudu "ikävän-ihmisen" -listalle.
Katso taas ekat vastaukseni.
- Mielestäni tutkintotoimikunta on tehnyt omavaltaisia, puolueellisia päätöksiä, muiden kuin asiaankuuluvien dokumenttien perusteella. Eli päätöksiin on vaikuttanut ulkopuoliset tahot.
- Jos olen oikein ymmärtänyt tutkintotoimikuntien toimintaa, mielestäni sihteerin tehtäviin kuuluu sihteerin tehtävät, eikä antaa ohjeita tutkinnon järjestäjille.
- Olen tyytyväinen
- Tutkintotoimikunnan seminaaripäivillä tulee hyvin esille lainsäädäntö ja päätösten ajanmukaisuus. Toimijat pidetään tässä mielessä todella hyvin ajan tasalla.
- Johtuen jäsenten järjestötaustasta, ei ammattialan tuntemuksesta, päätökset, jotka vaatisivat ammattialan tuntemusta eivät toteudu tai ole selkeitä. Tutkintotoimikunta ei ole osannut kysyttäessä vastata ammattialan tulkintaa vaativiin tapauksiin.
- Tutkintotoimikunnan päätökset ovat johdonmukaisia ja pysyviä: toimikunnan jäsenystön vaihtuessa on tyypillistä, että pelisäännöt lähinnä tutkintosuoritusten kohdalla elää. En koe asiaa kuitenkaan negatiivisena.
- Joskus on ihmetellyt se, että toiselta oppilaitokselta vaaditaan jotain muuta kuin toiselta, kun kysyt ohjeistuksia, niin saatat saada jotain ympäripyöreää, joka ei auta yhtään.
- Ohjeet ovat erilaiset eri tahoille. Toimintatapa saattaa muuttua kokouksesta toiseen.
- Majoitus- ja ravitsemisalan esimiehen erikoisammattitutkinnon 2012 uusiutuneet tutkinnon perusteet ovat vielä jotenkin "elävässä vaiheessa". Maaliskuun 2014 kokouksessa otettiin uusi linjanveto yrittäjänä toimiminen- tutkinnon osa, vaikka järjestämissopimus on joulukuulta 2012. Samoin ko. tutkinnossa monimuotoisen työyhteisön johtaminen- tutkinnon osa, ttk:n linjan vedot eivät ole oikein selkeitä.
- Oikein hyvä tutkintotoimikunta ja pätevä ja luotettava.
- En osaa sanoa johdonmukaisuudesta, koska yhteistyöaika on vielä niin lyhyt
- Ohjeet ovat välillä ristiriitaisia tai pyydettyä ei kantaa ilmaista selkeästi. Voisi sanoa ääneen ettei asiasta ole keskusrehtu tutkintotoimikunnassa ja palaavat asiaan myöhemmin. Koskee lähinnä sitä miten kriteereitä tulkitaan.
- Ohjeistukset vaihtelevat eri oppilaitoksittain. Toisilta hyväksytään hoidettavaksi joku asia jollain tietyllä tavalla, mutta toiselta ei hyväksytä.
- Näyttötutkinto-oppaaseen viittaaavissa ohjeissa on ollut virheitä (mm. viitataan tutkinnon järjestäjälle annettavissa ohjeissa sivulle, jossa käsitellään tutkintotoimikunnalle annettuja ohjeita.
Jossain määrin ärsyttävältä tuntuu pieniin yksityiskohtiin tarttuminen ja joskus jopa asioiden käsittelyn siirtäminen niiden perusteella. Asoista voi toki huomauttaa, mutta merkityksettömien muutoseikkojen asettaminen asioiden joustavan etenemisen edelle ei tunnu tarkoituksenmukaiselta.
Joskus on päätöksissä ollut "soutamista ja huopaamista", mutta minusta se on parempi kuin huonoista ratkaisuista järeäpäisesti kiinni pitäminen. Virheitähän sattuu, mutta ne pitää voida oikaista. Siitä tunnustus oman alani tutkintotoimikunnalle (maatilatalous).
- Pyydetty lisäselvitykset ovat välillä kummallisia.
- Välillä tuntuu siltä, että päätökset perustuvat yksittäisten toimikunnan jäsenten mielipiteisiin, eikä esim. opetushallituksen tulkintoihin.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Mielestäni toiminta on "pilkulleen" säädösten ja ohjeiden mukaista! Ehkä jonkinlainen rennompi ote voisi olla joskus paikallaan, mutta se taas saattaisi johtaa eriarvoisuuteen.
- Välillä tuntuu, että eri oppilaitosten välillä päätökset eivät ole tasapuolisia. Välillä tuntuu myös siltä, että norsupyssyllä ammutaan hyttystä. Työelämän edustajilta puuttuu näyttötutkintojärjestelmän ja käytännön työelämän tuntemus, monestihan he ovat työmarkkinajärjestöjen edustajia tai sitten he vain edustavat leimallisesti jotain yhtä yksittäistä tahoa esim. kauppaa, eivätkä näin näe kokonaisuutta.
- Tutkintotoimikunta pyrkii noudattamaan annettuja säädöksiä niin pilkuntarkasti että toistuvasti unohtaa niiden olevan lähinnä työelämästä vieraantuneen hallintovirkamiehen suuntaa-antavia ohjeita. Mikään työtehtävä oikeassa työelämässä ei toimi niinkuin tutkinto-opas tai säädökset sen pilkuntarkasti kertovat ja niiden kirjaimellinen noudattaminen vain vieraannuttaa hommaa lisää todellisuudesta.
- Kts edelliset kommentit.
- Tutkintotoimikunta ei mielestäni toimi. Tämän vuoksi vastaukseni ovat kohdassa Täysin eri mieltä.
- Kuljetusalan tutkintotoimikunta ei perusta päätöksiään säädöksiin, vaan omiin 15 vuotta sitten opittuihin mieltymyksiin. Esimerkiksi kolmikantaisuus, sitä ei tarvitse. Näyttötutkinto opas: tutkintotoimikunta on lisännyt järjestämissopimuksen hakemiseen asioita jotka eivät kuulu heille. Päätökset voivat muuttua ja tieto tulee meille hylättynä tutkintosuorituksena. KO tutkintotoimikunta on saanut aikaiseksi pelon ilmapiiirin, ei voi puhua yhteistyöstä.
- Viittaaan edellä
- Säädöksiä noudatetaan ja käydään jatkokoulutuksissa ja luetaan näyttötutkinto-opasta.
- Tutkintotoimikunnan työ ei ole tällä hetkellä kovin tuttu, mutta se hoidettaneen oman työn ohella. Olen ollut vuoden alusta tutkintovastaava (tutkintovastaavamme on vuorotteluvapaalla) ja sitä ennen kymmenisen vuotta sitten näyttötutkintotoiminassa mukana (näyttötutkintojen kehittämissuunnitelmassa). Meillä ei ole jatkuvasti näyttötutkintoja vaan ne kytkeytyvät joihinkin valmistaviin koulutuksiin vapaaehtoisena lisänä.
- Kaikki sujunut hyvin
- Sähköasennusalalla ei noudateta lakia, pitää suorittaa tutkinnot järjestyksessä PT => AT => EAT. Mutta tällä asialla on alalla toimijoiden yleinen hyväksyntä. Jos tätä ei noudatettaisi, taitaisi käydä niin että tutkinnon arvostus työelämässä romahtaisi.
- Toimikunta luottaa vastaanottajien arviointiin niitä kyseenalastamatta.
- Viittaaan osin kohdan 11. vastauksiin. Ttmk:lla on vaativa tehtävä, mutta "tavoiteltavat päämäärät" on ymmärretty ilmiestä hieman eri tavoin eri jäsenten mielessä. Sinänsä ymmärrettävää, mutta lisää vaatimuksia puheenjohtajalle.
- En katso osaavani vastata kaikkiin kohtiin, mutta tyhjää ei voi jättää!
- Tutkintotoimikunta ei aina tunne järjestämissopimuksen sisältämän järjestämissuunnitelman sisältöä. Ttmk saattaa vaatia menettelyitä jotka poikkeavat järjestämissuunnitelmasta ja -sopimuksesta. Ttmk:n kauden ja jäsenten vaihtuessa eivät kuitenkaan irtisano tai pyydä uusimaan järjestämissopimusta jolloin mennään vanhalla ja uusi toimikunta ei välttämättä ole tutustunut järjestämisoikeuden omaavien oppilaitosten järjestämissuunnitelmiin.
- Keskeisin asia että, tutkintotoimikunnan päätökset ovat kohtuullisia ja järkeviä suhteessa tavoiteltaviin päämääriin!
- Päätökset ovat omavaltaisia usein tutkintotoimikunnan idean vastaisia.
- Edellisen kysymyksen vastaus pätee myös tähän.
- Ilmoitettiin että eväivät järjestämisoikeuden mikäli eräs selvitys (joka oli hyvin epä määräinen pyyntö) ei saavu määräaikaan mennessä.
- Ovat yrittäneet puuttua / vaativat tietoja valmistavasta koulutuksesta, vaikka tutkintotoimikunnan tehtävä on huolehtia tutkintotilaisuuksista.
- Järjestämissuunnitelmia ei käsitellä, jos on kirjoitusvirheitä, vaikka sisällössä ei ole mitään vikaa.
- Vastaukset yllä oleviin kysymyksiin ovat olettamuksia, koska tutkintotoimikunta on kovin näkymätön ja kuulumaton.
- Päätöksen teossa pitäisi olla johdonmukaisempi.
- Eivät välttämättä perustele päätöksiä siltä osin mihin säädäntöön perustuvat.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Samalla tavalla tehty tutkinnot menee toisinaan läpi, joskus pyydetään lisäselvityksiä, joskus hylätään. Selvää "simputusta" myös havaittavissa esim. järjestämissopimuksien tekemisen yhteydessä. Toimikunta ei noudata opetushallituksen määräyksiä mm. tarkastuskäyntien suorittamisesta.
- Teko ja säädösten mukaisuus = Ok!
- Sähköalan toimikunta vaatii ammattitutkintoon osallistuvilta tiettyjä työ ja koulutuksia vaikka se on näyttötutkintolain vastainen vaatimus.
- Olen tyytyväinen toimikunnan työskentelytapaan.
- Säädöksiä noudatetaan, joskin niissä on tulkinnanvaraa esim. jääviyskysymyksissä.
- Välillä tulee tunne, ettei meitä ymmärretä täällä susirajan toisella puolella toimivia. Vaikea toteuttaa juuri niin kuin pääkaupunkiseudulla toimivat voi toimia. Välillä tunne, että koko näyttötoiminta loppuu, kun ei täytä sitä tai tätä ttk:n vaatimaa kohtaa.
- Sopimuksen allekirjoittaminen on viivästynyt, koska tutkintotoimikunta ei noudata säädösten ja näyttötutkinto-oppaan asettamia rajoja vaan ylittää ne ylimielisesti eli heidän päätöksensä eivät ole "toimintaa ohjaavan säädännön mukaisia".
- Päätökset ovat mielivaltaisia.
- Eri aloilla käytännöt ja ohjeet täysin erilaiset vaikka lainäädäntö on sama.
- Toiminta on säädösten mukaista
- Päätöksiä saa odotella usein kauan (voi olla toki niitä työkiireitä..) mutta välillä opiskelijan odottaessa, tuntuu aika pitkältä..
- Nykyään toimii hyvin.
- Toimikunta ottaa hyvin kantaa maanmittausalan ongelmiin, vaikka kaikki ei olisikaan toimivaltaan liittyviä
- Ohjaavaa säädäntöä tulkitaan eri tavalla ja siitä tulee epätietoisuutta, joka vie liikaa aikaa aikaan, asian tärkeyteen nähden.
- Yhteiskunta muuttuu ja tilinteet vaihtee- näin myöskään tutkintotoimikunnan sana ei voi olla raamattu.
- Uskoisin että tekevät parhaansa.
- Vaikea mennä tutkintotoimikunnan pään sisään. Yleisesti ottaen yhteistyö on toistaiseksi ollut näyttötutkintojen järjestämisen periaatteiden mukaista.
- Tutkintotoimikunta johdonmukaisesti ja pysyvästi hylkää muut, kuin Alvarin tehtävät. Tutkintotoimikunnalla on aivan liikaa valtaa. Valvova instanssi tarvitaan.
- kuten ed.
- Jostain syystä tutkintotoimikunnan vaihtuessa tulee aina uusia ohjeistuksia (tiukennuksia) ja tämä aiheuttaa pään vaivaa tutkintotilaisuuksien järjestämisen suhteen niiden opiskelijoiden kohdalla, jotka ovat suorittaneet "näytöt" vanhojen ohjeiden mukaan.
- Tutkintotoimikunnan päätökset ja ohjeet ovat ristiriitaisia. Arvioinneista annetut ohjeet muuttuvat kun toimikunnan jäsenet muuttuvat.
- Tutkintotoimikunta ei yleensä perustele päätöksiään!
- Joskus saa epäloogisia perusteluja tml:ta arvioijien suhteen. Muuten ei valittamista.
- Valmentajan tutkintotoimikunta on ollut joustava ja on toiminut kohtuullisesti ja järkevästi. Liikunnan At ttk. on ollut byrokraattinen ja jäykkä organisaatio.
- Tutkintotoimikunta kyllä toimii moitteettomasti. Joskus opetushallitus puuttuu tutkintotoimikunnan toimiin niin, että se kysymättä kenenkään mielipidettä muuttaa lähes kaiken tutkintotoimikunnan tekemän työn.
- Tutkintotoimikunnalla on hyvä ohjaava ote ja varsinkin tutkintotoimikunnan puheenjohtajalta xxxxxxxxxx saa hyvin ohjausta asioissa.
- Meillä lukee NJS:ssa, että tutkintovastaava kouluttaa arvioijat ja huolehtii heidän pätevyystään arviointiin. Tuntuu siltä, että heiltä ei saa mistään vastausta heti, vaan sitä kierrätetään ja käsittely lähes aina seuraavassa kokouksessa. Myönnän toki, että itsellekin sattuu lapsuksia, kuten työpaikka saattaa olla työssäoppimispaikka, mutta samassa paikassahan se näyttö usein toteutuu. Silti ne on aina korjattava. En ilmeisesti nauti minkäänlaista luottamusta tutkintotoimikunnan suuntaan. Toimin kuitenkin tutkintovastaavan ja varavastaavana myös muissa tukinnoissa pt sekä AT eikä ennen ole tällaista myllytystä ollut.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Talonrakennusalan tutkintotoimikunta on tehnyt ja tekee laatukäyntejä järjestämissopimuksen omaavissa oppilaitoksissa. Laatukäyntien yhteydessä on käsitelty myös jossain määrin valmistavaa koulutusta ja sen henkilökohtaistamista. Tutkintotoimikunnan rooli ei ole mielestäni arvioida valmistavaa koulutusta ja sen sisältöjä ja oppimisympäristöjä. Järjestämissopimuksessa sovitaan näyttötutkintojen järjestämisestä eikä valmistavan koulutuksen sisällöistä. Em. toimikunnan osalta yleensä valmistavaan koulutukseen ole puutuuttu. Omassa oppilaitoksessani on tietyissä (talotekniikka) järjestämissopimuksissa pitänyt selvittää mm. oppilaitoksessa olevat oppimisympäristöt ja joitain järjestämissopimuksia ei ole voitu tehdä solmia johtuen toimikunnan näkemyksen mukaan puutteellisista kouluttaja- tai tila/laiteresursseista. Mielestäni tutkintotoimikunta ja oppilaitos tekevät sopimuksen näyttötutkinnon laadukkaasta järjestämisestä ja siihen ei kuulu valmistavan koulutuksen tai interiöörin arviointi.
- Yleensä tutkintotoimikunta ei osaa edes perustella antamiaan määräyksiä. Kun tutkintotoimikunnan puheenjohtaja sanoo yhteistyötapaamisessa, "te teette niin kuin me sanotaan". Ei tuo ainakaan lisää luottamusta eikä osoita heidän ammattitaitoaan.
- Johdonmukaiseksi ja asialliseksi toiminnan koen. Tietotekniikan hyväksikäyttö kuitenkin olisi muoti-ilmaisuna "tätä päivää". Aidot sähköiset asiointipalvelut nopeasti toimeen ja käyttöön, niin kaikki helpottuu. Liikaksi lomakepitoista työtä. Sama tieto moneen paikkaan, jolloin virhemahdollisuudet kasvavat.
- Yleensä jo soittamalla tai täydennyksellä viikon sisällä asiat hoituvat eikä tutkinnonsuorittajien tarvitse odotella.
- Pääsääntöisesti nykyinen tutkintotoimikunta toimii johdonmukaisesti ja säädetyllä tavalla. Pidän etenkin siitä, että tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjien välillä on nykyään aiempaa keskustelullisemmat välit ja että tutkintotoimikunta antaa aiempaa enemmän selviä ohjeita ja ohjeistuksia, mikäli jokin asia on sellainen, että sen parissa työskentelyltä odotetaan tietynlaista tapaa toimia.
- Tutkintotoimikunta pyrkii liikaa ohjaamaan toimintaa - ilmeisesti luottamuspulla.
- Joskus tt:n toiminta poikkeaa yleisistä ohjeista, koska tt:llä on omat ohjeet!
- Viittaen edelliseen palutteeeseen, eli toiminnan selkeyttämiseen näyttötutkintojen osalta sekä ammatti osaamisen laadukkaampaan käytännön toiminnan kehittämiseen.
- Järjestämissopimus on asiakirja, johon luottamuksen tutkintotilaisuuksista, arvioinneista yms. pitäisi perustua. Tästä huolimatta, vaikka asiat kuvataan jo kertaalleen järjestämissopimuksessa, tutkintotilaisuudet on ilmoitettava etukäteen samoin jokainen muutos/siirtyminen yms. tutkintotilaisuusilmoitukseen nähden.
- Miten voi tietää tutkintotoimikunnan linjauksista, kun tutkintotoimikunnan pöytäkirjat yms. eivät ole saatavissa?
- On hieman hankala arvioida kun nykyinen toimikunta on vielä varsin uusi ja ole ketään tavannut henkilökohtaisesti.
- Pysyvyyttä ja johdonmukaisuutta ei ole ollut edes yhden tutkintotoimikunnan ajan. Sitten vaihtuu toimikunta ja samantien ohjeet. On myös ollut niin, että tutkintotoimikunnan puheenjohtaja on puuttunut valmistavaan koulutukseen ja tutkintotoimikunnan ajankohtaispivillä ohjeistanut sitä!
- Tuossa viimeisessä kohdassa näkyy se, että kun ttk:n kokoonpano muuttuu, samalla muuttuu myös linja.
- Jälleen tutkinta kysymys kohdissa joissa valitsin hieman samaa mieltä - kysyimme erästä asiasta myös ohjeistusta OPH:lta mutta vastaukset taisivat olla erilaisia oppilaitokselle vs tutkintotoimikunnalle, tämä oli pienesti hankalaa. ja juuri tähän asiaan liittyen koimme, että pienestä asiasta tulikin liiaksi ohjaava.
- Olemme pyrkineet noudattamaan tutkintotoimikunnan ohjeita
- Oman kokemuksen mukaan
- Pienet muutoseikat näyttötutkintojen järjestämisessä painavat paljon, vaikka koko järjestelmässä on paljon kyseenalaisia piirteitä: Työpaikat ovat kovin erilaisia. Paikkoja, joissa kaikki arvioinnin kohteet voisi osoittaa ei yksinkertaisesti ole olemassakaan. Työelämän arvioijien ammattitaito ja arviointiosaaaminen vaihtelevat. Opettajilta vaadittujen kriteerien sen sijaan on toteuduttava pilkuntarkasti. Esim. opetustyössä saatu kokemus ja sen mukaan tuoma perehtyneisyys tutkinnon sisältöihin lisäkoulutuksen ja

työelämäyhteistyön kautta ei paina, vaan pitää olla arv sanat ja työtodistukset työkokemuksesta. Tutkinnon järjestäjän mahdollisuus määrätä, miten työpaikat käyttävät työaika, ovat loppujen lopuksi rajalliset (esimerkiksi työnantajan edustajan työajan käyttö), mutta vaatimukset ovat kovat.

- Tuto:n toiminta on muuttunut asiantuntevien henkilöiden mentyä inhimillisemmiksi.
- Joskus toivoisi, että käytettäisiin myös pelisilmää
- KTs. edellinen vastaus
- Näyttötutkinto-oppaan asioiden tulkinnessa saattaa olla eroavuuksia. Järjestämissopimuksissa kiinnitetty liikaa huomioita yksittäisiin sanoihin ja annettu niistä palautetta tai annettu palautetta, että pitää korjata, mutta ei tarkemmin määritellä miten.
- Käytäntö tuntuu vievän näyttötutkintojärjestelmää koko ajan kauemmaksi alkuperäisestä ideasta. Toimikunta saattaa vaatia esim. kolmen vuoden työkokemusta tutkinnon suorittajalta, alan ammattitutkintoa arvioijalta (ylempi tutkinto ja 20 vuoden työkokemus ei riitä)jne.
- OPH:n mahdollisuus ohjata toimikuntien työtä on olematon. Toimikunnat eivät välitä OPH:n määräyksistä.
- Erityiskiitos ttk:lle kohdasta "päätökset ovat johdonmukaisia ja pysyviä": ttk on koonnut vuosien mittaan tekemistään päätöksistä koontilistan. Tähän listaan kirjatut lausunnot ja päätökset ovat niitä, joihin palataan ja joiden mukaan toimintaa ohjeistetaan. Lista on hyvä työväline tutkinnon järjestäjälle. Ttk:n päätöksenteko ei ole tempoilevaa ja epäselvää, vaan kertaalleen päätetty asia pysyy - toki tarvittaessa sitä tarkistetaan ja muutoksista tiedotetaan.
- Oma kokemukseni on myönteinen. Muutamien omaan vastuututkintoihin kuulumattomista vastaavien tutkintotoimikuntien kanssa viilataan tarpeettomasti pilkkuja ja laaditaa omia, kohtuuttomia pelisääntöjä. Tutkintotoiminnan pitäisi perustua luottamukseen puolin ja toisin. Opetushallituksen olisi syytä puuttua näihin toimikuntien ylilyönteihin.
- Näihin oli hieman vaukeaa vastata. En tunne tutkintotoimikunnan toimintatapoja muilta osin kuin omien tutkinnon suorittajiemme arviointiesitysten käsittelyn, todistuskäytäntöjen yms. pohjalta.
- Toiminta tutkintotoimikunnan kanssa sujunut ilman mitään "ongelmia" joten uskoisin sen täyttävän esittämäni arvion?
- Kyllähän se on sellaista sanojen pyörittelyä aika usein. Käytetään määräysten tekstiä suoraan ja se ei välttämättä ole konkretiaa eli sitä mitä käytännössä on tehtävä. Oppialitoksoissa on vuosien aikana kirjoitettu jos jonkinmoista suunnitelmaa.
- Tutkintotoimikunta tekee omia sovelluksia säädösten noudattamisessa. eri toimikunnat tulkitsevat säädöksiä omalla tavallaan ja tiukentavat niitä.
- Tutkintotoimikunta vaatii toiselta työpaikka-arvioijalta, että hän on työpaikan ulkopuolelta. Tästä seuraa tutkinnon järjestäjältä lisätoimenpiteitä ja muita resursseja
- Uusi pilottimalli on Näyttötutkinto-oppaan hengen vastainen. Kolmikantaisuus ei ole riittävän vahva.
- Kuten edellä koskee vanhaa tutkintotoimikuntaa.
- Kysymys tutkintotoimikunta käyttää toimivltaansavain sille osoitettuihin tarkoituksiin on mahdoton, koska ei yksittäinen tutkinnon järjestäjä voi tietää mihin kaikkeen toimikunta käyttää toimivaltaansa. Pitäisi olla ei mielipidettä vaihtoehto myös!!!
Tutkintotoimikunta on antanut ohjeistusta esim. käytännön täydennystehtäviksi vaikka arviointiopas puhuu suullisesta täydentämisestä, jota tutkintotoimikunta ei hyväksy.
- Kaikki on mielestäni niinkuin pitääkin. Ei huomautettavaa
- Kaikki toimii mielestäni moitteettomasti.
- Toimikunta tulkitsee aina säädöksiä ja tutkinnon perusteita omista lähtökohdistaan. Tulkinnan varaa jää aina ja näistä asioista käydään keskustelua kyllä. Näkemykset eivät aina ole yhteneväisiä mutta keskustellen on aina löydetty hyvät ratkaisut.
Oma tutkintotoimikuntani käyttää mielestäni toimivaltaansa järkevästi kun taas joissakin muissa toimikunnissa puututaan asioihin, jotka kuuluvat tutkinnon järjestäjän alueelle. Toimikunnat kuormittavat itseään turhalla työllä ja myös aiheuttavat järjestäjälle merkittävää lisätyötä kun dokumentteja skannaillaan, perustellaan, postitellaan jne. Lisäksi esim. toteutus suunnitelmissa puututaan sanamuotoihin ja edellytetään aina että tietyt sanamuodot ja lauseet löytyvät toteutus suunnitelmasta. Tämä ei liene oleellista ja voisi olettaa että tutkinnon järjestävä oppilaitos huolehtii tutkintotilaisuuden yksityiskohdista tietenkin tutkinnon

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- perusteiden mukaisesti.
- Päätökset ovat varmasti tasapuolisia ja tutkinnon suorittajan edunmukaisia.
- Edelleen tuo työmaalle tutkinnott sotii mielestäni vastaa sopimusta
- NYkyinen kokoonpano on osaavampi kuin edellinen, mutta vieläkin päätöksistä tiedottaminen ja mahdolliset uudet käytänteet ja ohjeet tulevat tietoon vasta kokouksissa eikä ennakoon. Opiskelijalle tulee välillä kohtuutonta odotusaikaa. MUTta kuten yllä mainitsin, niin nykyinen on parantanut tahtia.
- Tutkintotoimikuntakin voi tehdä erheellisiä päätöksiä, johtuen puutteellisista taustatiedoista. Mutta pyrivät aina ohjeistuksessaan korjaamaan tilanteen, eli myös myöntävät oman virheensä niin sattuessaan.
- Vastauksissani vaihtelevat "Täysin samaa mieltä" ja "Hieman samaa mieltä" -vaihtoehdot perustuen siihen, mitä toivon toiminnan olevan ja siihen, mitä arvelen sen olevan. Järjestämissopimusta tulee noudattaa pohjautuen esimerkiksi sopimusjuridiikkaan. Näyttötutkinto-oppaan noudattamisesta en osaa ottaa varsinaisesti kantaa, vaikka tunnen oppaan sisällön. Päätösten pitää olla avoimia, kohtuullisia ja järkeviä tavoitteisiin ja päämääriin nähden. Toimivallan käytöstä olen kuullut erilaisia mielipiteitä, mutta toivon ja odotan sen olevan asianmukaista, asiantuntevaa, luotettavaa ja loogista - ei henkilökemiaan tms. perustuvaa. Lait, asetukset ja säädökset ohjaavat luotettavaa ja johdonmukaista toimintaa.
- Ks. edellinen kommentti.
- Vaikka mennään sääntöjen mukaan ja osataan ohjeet, silti voi ymmärrys jäädä puolitiehen. JOustavuus, kokonaistilanteen hahmottaminen, ja priorittettien näkeminen, joskus hukassa!
- Johdonmukaisuus joskus hukassa.
- Tutkintotoimikunnan tulisi olla kiinnostuneempi yleensä kustannuksien syntymisestä. Joustavuus, yksilöllisyys, henkilökohtaisuus esimerkiksi arviointitilanteissa maksaa yleensä enemmän tutkintotilaisuuden järjestäjälle. Jonka maksaa sitten asiakas...
- Johdonmukaisuus uupuu ja niin uupuu myös kaikenlainen kohtuullisuus.
- Tutkintotoimikunta ei esiom. ole perehtynyt sellaiseen kohtaan näyttötutkinto- oppaassa, jossa sanotaan, että tutk.tmk. ei pitäisi aiheuttomasti tai liian kauan pitää järjestämissopimusten päivittämistä hallussaan ilmoittamatta tutkinnon järjestäjälle selvästi, selväsanaisesti ja ohjeistamalla mahd. nopeaan, miksi sopimusta ei ole hyväksytty, ja mitä siihen pitää korjata. Ohjeet puutteellisia, autoritäärisiä ja suorastaan aika kummallisia..
- Tutkintotoimikunnan päätösten perustelut eivät aina ole riittäviä eivätkä riittävästi yksilöityjä. Lisäksi tutkintotoimikunnan päätöksistä voi valittaa vain tutkintotoimikunnalle (päätöksissä ei kerrota valitusmahdollisuutta) eli jos on tyytymätön päätökseen, ei sen muuttaminen onnistu kovin helposti.
- Ei voi olla vielä täysin samaa mieltä, koska päätöksiä yms. ei vielä ole juuri tullut. Luottamus tulevaisuuteen kyllä on, että toimii oikein
- On tutkinnossuorittajakohtaisia eroja, joskus joutuu kyseenalaistamaan, kun työpaikkaa/ arvioijaa ei ole hyväksytty ja edellisellä kerralla oli hyväksytty.
- Koko raskas näyttötutkintojärjestelmä työllistää niin tutkintotoimikuntaa, kuin sitä kautta tutkinnonjärjestäjiä. Järjestelmää tulisi keventää OPH:n toimesta.
- Ks. edel. vastaukset
- Varmasti tutkintotoimikunnassa on hyvä tietämys päätösten tekoon säädöksiin pohjautuen!
- Tutkintotoimikunta perehtyy aina käsiteltävään asiaan perin pohjin, joskus menee pilkuttamiseksi.
- Päätökset ovat usein aika luovia, kuten myös jotkut tulkinnat tutkinnon perusteista. Tosin niin ne ovat muillakin ja esim. OPH:n koulutustarkastajan suusta olen saanut vastauksen - "täysin mahdoton ajatus" - asiaan joka luki pari viikkoa mustaa valkoisella heidän omassa oppaassa toteutuskelpoisena. Eihän kukaan voi toki kaikkea tietää mutta jotenkin vaikuttaa että tieto ei aina kulje organisaatiokaaviossa alaspäin, eikä varsinkaan sivulle.
- Tutkintotoimikunta käyttää valtaa , yksinvaltaa - tutkinnon järkjestäjien näkökulmaa ei oteta huomioon vaan vallankäyttö on sanelupolitiikkaa - kirjallisia ohjeita ja lyhyellä varoitusajalla.
- Katso edellinen kommentti.
- Se tutkintotoimikunta, jonka kanssa pääsääntöisesti itse toimin, ei ole tullut ongelmia. Osaksi vastaukset voivat olla myös toiveajattelua, koska ei voi tuntea koko kenttää ja

näkyvätkö perustelut epä johdonmukaisina eri oppilaitoksiin nähden. Omalla työpaikalla olen kyllä ollut kuulemassa keskusteluita, joissa tutkintotoimikunnan toiminnan objektiivisuus on ollut kyseealaista.

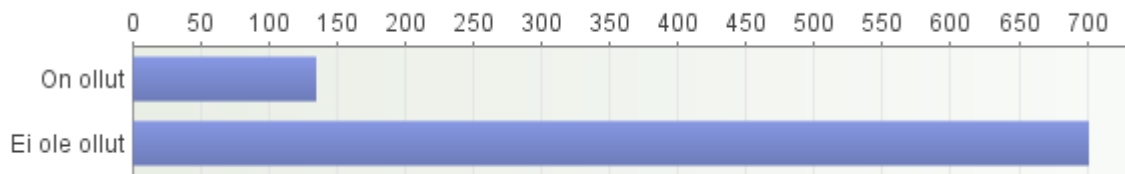
- Kaikki tähän osioon liittyvät seikat ovat toimineet moitteettomasti.
- Sisäinen kontrolli kova ja usein fokusoidaan, ettei "laajenneta tehtäväämme asetusten ulkopuolelle"!
- Eri vuosina toimivat tutkintotoimikunnat tulkitsevat säädöksiä eri tavalla. Työelämän käytäntöjen ja toimipaikkojen tuntemus ja ymmärräys puuttuu kehä 3 ulkopuolelta.
- Päätökset tulevat valmiina, niistä ei keskustella. Ovat yleensä kommentoituna "haluamme tiedot näin". Säädökset täyttyvät.
- Tutkintotoimikunta antaa eri asioista jatkuvasti uusia ohjeita, tutkinnon suorittajien ohjeistaminen on haastavaa, koska ohjeet muuttuvat koko ajan.
- Koontilomakkeen (yhteenvedon) rastien paikkojen ei saisi olla ohjaavana siihen, hyväksytäänkö tutkintoesitys vai ei, sillä ko. toiminnasta "kärsivänä" osapuolena on tutkinnon suorittaja ei järjestämissopimuksen omaava oppilaitos.
Mikäli yksikin rasti on koontilomakkeessa väärässä paikassa (esim. kaksi rastia, vaikka ei saisi olla kuin yksi), tutkintotoimikunta ei hyväksy tutkistoa. Tämä, jos mikä on kohtuutonta tutkinnon suorittajaa kohtaan, sillä koontilomakkeen täyttänyt henkilö on järjestämissopimuksen omaavan oppilaitoksen edustaja. Näin lomakkeita täyttävänä on usein kylmä rinki takapuolella lukiessaan useamman kerran täyttämäänsä, jottei vaan tulisi mokattua!
- Alkuvuodesta tutkintotoimikunta "sekoili" näyttötutkintotodistukseen merkittävästä anniskeluravintolan vastaavan hoitajan pätevyydestä.
- Tutkintotoimikunta toimii virkavastuulla, mutta ei kykene ottamaan vastuuta omasta tekemisestään. Näkyy selkeästi vastuun pakoilua.
- Alakohtaisuus on otettava huomioon, yleisäännöksiä tulee suodattaa alalle sopiviksi.
- Nyt ovat uudet tutkintotoimikunnat aloittaneet. Tähän asti asiat on hoidettu hyvin.
- Näyttöjen sisällöistä ja laajuudesta olemme eri mieltä toimikunnan kanssa. Kolmiportaisessa arvioinnissa rajojen vetäminen on hankalaa. Viisiportainen arviointi antoi enemmän liikkuma tilaa arvioijille.
- Olemme perustelleet vastaukset toisesessa kyselyssä
- Toimikunta työ tuntuu kehittyvän ja olevan yhä paremmin ajan hengen mukaista (avointa, informatiivista, yhdenvertaista), mutta monia asioita on korjaamatta. Joissakin asioissa toimikunnat tuntuvat ottavan liikaa vapauksia (ei omalla alallani). Kuultu on esimerkiksi sellaista, että toimikunta ei ole hyväksynyt tutkintosuorituksia henkilöiltä, jotka eivät ole olleet valmistavassa koulutuksessa.
- Tutkintotoimikunnan esteellisyysperiaatteen tulkinta on joskus liian tiukkaa. Tutkinnon suorittajan esimies on joskus ainoa mahdollisuus työnantaja-arvioijaksi.
- Ihan tarkkaan ei voi tietää, toiminta jäänyt etäiseksi.
Järjestämissuunnitelmasta saadut kommentit saattavat olla epäselviä tai kerrasta toiseen vaihtuvia.
- Linjaukset muuttuvat.
- kun tutkintotoimikunnan toimikausi muuttuu ja tulee uudet jäsenet, tulee taas uusia tapoja ja ohjeita tutkinnon järjestäjille
- TT kannattaisi jalkautua kentälle , näkisivät miten näytöt voidaan tehdä työsaleissakin ja todeta osaaminen tutkinnon perusteiden mukaisesti
- En osaa vastata kaikkiin kysymyksiin.
Ohjeet muuttuvat eestaas, tämä järjestelmä käsitteineen on pelkkää muutosta. Enää en jaksa edes opetella ulkoa, luen ohjeista aina, kun kohta ne muuttuvat.
- Hyvä hallintomenettely ei aina toteudu.
Pyydetään korjaamaan, kun kysytään mitä, ei korjattavaa olekaan tai se olikin yhden toimikunnan jäsenen omaa ihmettelyä asiasta eli ei tiennyt tai tuntenut asiaa. -> toimikunnan vastuu vs. yhden jäsenen sooloilu?!
- Johdonmukaisuus täysin hukassa.
- ks. perustelu kohdasta 9
- tutkinnon osien ennakkoilmoitusten teko kokoukseen ennen tt toteutusta on aikaa vievää

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Pääosin ok. Jotkut yksittäiset päätökset välillä ihmetyttävät. Eivät kuitenkaan ole oleellisia.
- Eri tutkintotoimikuntien päätökset, neuvot ja ohjeet ovat ristiriidassa annettujen ohjeiden kanssa, Kollegojen kanssa keskusteluissa kuulee hyvinkin erilaisia tulkintoja mm. näyttötutkintojen, arvosanojen ja ko., asioihin liittyvien asioiden hoidossa / käytännöissä. Myös ohjeet ovat samasta asiasta hyvinkin ristiriitaisia.
- Näyttötilanteen oikeellisuuden arviointi verrattuna tutkinnon perusteisiin pitäisi luottaa arvioitsijoille
- Joskus jotkut linjaukset saattavat ihmetyttää.
- Olen vasta 1.1.2014 aloittanut, joten en ole vielä ollut paljon tekemisissä tutkintotoimikunnan kanssa.
- Tosiasiassa en tiedä toimikunnan päätösosaamista. Vastaukset perustuvat osin olettamukseen.
- Eri tutkintotoimikunnalla on hyvin erilaisia toimintatapoja ja käytänteitä, vaikka kaikilla tutkintotoimikunnilla pitäisi olla samat toimintaa ohjaavat säädökset ja näyttötutkinto-opas käytössä.
Tutkintotoimikunnan tulisi tuoda päätöksensä ja ohjeensa julki kirjallisesti esimerkiksi toimikunnan sivuilla tai nykyisin Optimassa, jossa ne ovat kaikkien tutkinnon järjestäjien luettavissa samanlaisina. Eri tilaisuuksissa annetut suulliset ohjeet eivät kantaudu kaikille tutkinnon järjestäjille tai ne kuullaan/tulkitaan eri tavoin aiheuttaen epäselvyyksiä.
- Ei ole ollut ylitsepääsemättömiä vaikeuksia.
Alueelliset erot tutkinnonjärjestäjien kesken pitäisi enemmän huomioida.
- Minulla ei vielä ole kokemusta, noudattaako tutkintotoimikunta solmimaansa järjestämissopimusta, koska meiltä ei vielä ole lähtenyt esityksiä tutkintosuorituksen hyväksymisestä tutkintotoimikunnalle.

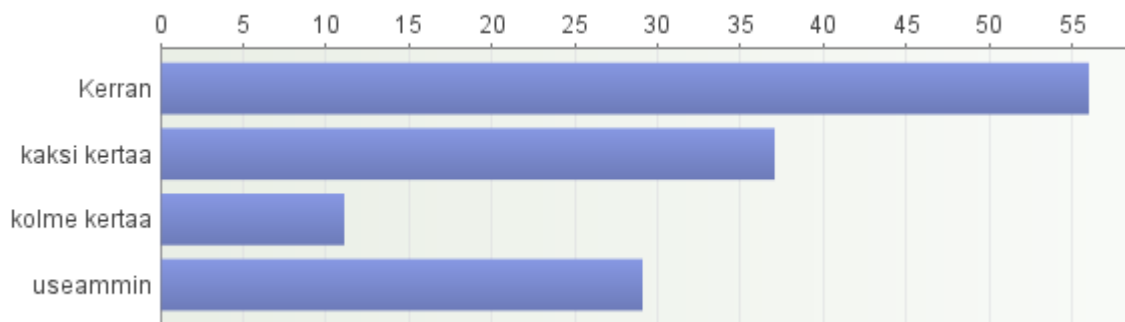
14. Tutkinnon järjestäjällä on ollut erimielisyyksiä tutkintotoimikunnan kanssa

Vastaajien määrä: 833



15. Erimielisyyksiä on ollut viimeisen kolmen vuoden aikana

Vastaajien määrä: 133



16. Mitä asiaa / asioita erimielisyydet ovat koskeneet?

Vastaajien määrä: 133

- Ntjs, uusia yhtäkkiä vaatimuksia, toiminnan nopeutta

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Järjestämissopimusprosessia
TTK:n ohjeistusta
Näkemyserot osaamisen tunnustamisesta
- Tutkintosuoritusten hyväksymistä/hylkäämistä.
Liian pikkutarkkojen detajien vaatimista.
- 1) epäily, että muurarin työkohde ei ole tarpeeksi vaativa
2 epäily, etteivät arvioijat ole seuranneet tarpeeksi tutkintosuoritusta ilmeisesti siksi, että suorituspaikka yli sadan km päässä oppilaitoksen pääkonttorin osoitteesta. Oikeasti yksi arvioijista asuu vain 30km. päässä suorituspaikasta.
- Järjestämissopimusta ja tutkintotilaisuuksia. Jokaisessa kokouksessa tuli lisävaatimuksia, joista ei koskaan kysymättä kerrottu meille mitään. OPH:ssa vaan sanottiin että yrittäkää päästä sopuun
- Tutkinto-oikeuksien myöntämistä
- Toimikunta edellyttää ammattitutkinnon suorittajilta perustutkinnon suorittamista ja kolmen vuoden työkokemusta ennen ammattitutkinnon näyttöön pääsemistä. Ttk myös valvoo vaatimustaan eli näyttölupaa ei heru ilman ao. suorituksia.
- Järjestämissuunnitelmaa
- Järjestämissopimuksen uusimista!
- Erimielisyydet ovat pääasiassa koskeneet tutkintojen arvioitsijoiden arviointien mitätöintiä, tutkinnon perusteiden mitätöintiä päätöksissä sekä tutkinto-oppaan tulkintaa.
Tutkintotoimikunta lukee ja tulkitsee tutkinto-opasta valikoivasti ja suhtautuu kaikkeen arvosteluun henkilökohtaisena loukkauksena ja joskus tulee tunne kostostakin.
- Paperit eivät ole saapuneet tutkintotoimikunnalle. Arvioijat eivät ole oikeita arvioijia vaikka ne on tutkintotoimikunnassa hyväksytty. Asiakirjat ovat viipyneet.
- Hylättyjen tutkinnon suoritusten perusteluja ei hyväksytty, vaan pyydettiin lisäperusteluja niille ja useita toteutuspaikkojen kuvauksia ja arvioijien perusteluja. (Itse asiassa kaikki perustelut oli toimitettu ja ne olivat tutkinnon perusteiden mukaiset, mutta ilmeisesti toimikunta ei ollut niitä lukenut). Koska perusteluja ei pyydetty toimitettavaksi seuraavaan kokoukseen, päätimme toimittaa ne vasta seuraavaan muiden työkiireiden takia. Siitä alkoikin liki puoli vuotta kestävä prosessi, jossa kävimme vain tutkintotoimikunnan pöytäkirjan kanssa vuoropuhelua.
- Järjestämissopimuksen uudistaminen oli työläs prosessi. Kolmannella kerralla järjestämissuunnitelma meni läpi.
- Tiettyjä käytännön järjestelyjä tapauksessa jossa tutkinto on järjestetty ostopalveluna ulkopuoliselle taholle
- Arvioijien suorittaman tutkinnon arviointipäätöksen perusteeton hylkääminen
- Ammattialan substanssiin liittyviä asioita. Uusien arvioijien ammattiliittoon kuulumattomuuden vuoksi hylättyjen arvioijien vuoksi. Arvioijien ammattitaidon kyseenalaistaminen ko. tutkinnon arviomiseksi, koska tutkintotoimikunta ei tunne OPS:n sisältöjä. (Ko. tutkinnon EAT-pätevyys sisältää eri osaamisaloja, joista tutkintotoimikunta vaatii arvioijilta erikseen työkokemusta, vaikka ko. osaaminen on kiinteä osa kaikkea tutkinnon sisällä tehtävää työtä. Olen tullut siihen johtopäätökseen, että joko tutkintotoimikunnassa ollaan tietämättömiä substanssista tai tehdään päätöksiä poliittisin perustein.)
- järjestämissuunnitelmaa
- Tutkintotilaisuuksien suorituspaikat, arvioijat, osaamisen tunnustaminen..
- Kehittämistehtävien kuvauksia, toteutusilmoitukseen kirjoitettuja näkemyksiä en ole osannut kuvata riittävällä tarkkuudella.
Joskus tulee tunne että tämä on asia, josta tutkintotoimikuntaa pitää tiedotta esim. arvioijien ammattitaito tai henkilöstönvaihdokset esim. eläkkellejäämisten - vuorotteluvapaitten ajaksi. Minulle on epäselvää haluavatko he tarkempaa informaatiota vai onko se turhaa.
- Ensimmäinen asia oli tutkintosuorituksesta kantelu; ulkopuolinen henkilö kanteli toimikunnalle, ja toimikunta halusi tutkia tapauksen perinpohjin.
Toinen asia oli sellainen, että voiko hoitovapaalla oleva henkilö toimia arvioijana.
- Lähinnä koontiaineston palauttamista takaisin pienien "virheiden takia" Tuntuu simputukselta näyttöympäristöä.
- arvioijien vaklintaa ja perehdytystä
- "Saako" työnantaja haluta työntekijöilleen liiketalouden perustutkinnon, kun

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- tutkintotoimikunnan mielestä joku muu perustutkinto olisi parempi.
- Arvioijia, suoritettuja tutkintoja, lomakkeita, tutkinnon sisältöä, järjestämissuunnitelmaa.
- näyttöympäristöjä
- Sopimuksien päivityksiä.
- tutkinnon perusteiden mukainen tutkintojen hyväksyminen. Tutkintoa ei hyväksytty. Asiasta emme vaatineet oikausua kun siellä leimataan huonoksi tutkinnon järjestäjäksi valittajat. Kolmikannan toteutuminen näyttötutkinnossa: tutkintotoimikunnan mielestä ei tarvitse kolmikannan toteutua. Olemme esittäneet vaihtoehtoisia malleja missä kolmikanta voitaisiin ottaa järkevällä tavalla käyttöön.
Ohjeistukset: ohjeet muuttuvat tutkintotoimikunnan vaihtumisen (ainoastaan puheenjohtaja vaihtui) myötä, meille tuli tieto hylättyä tutkintosuorituksena.
- Arvioijien pätevyyttä tehtäväänsä
- Tutkintojen hyväksymiseen
- Useampi yhteydenotto saman asian tiimoilta. Syynä asioiden käsittelyn tavaton viipyminen ja viipymisen syynä aina "uusi" asia.
- Kriteeristön tulkinnoista
- Tutkintodistusten hyväksymiseen liittyvä erimielisyys.
- Kolmikantaisuuden toteutumista toiminnallisessa näytössä (työmaanäyttö).
Tutkintoesityksien muutoseikkoja. Kolmikantaisen arviointikokouksen (kokotutkinnon tutkintoesityksen arviointia tutkinnon osittain ennen tutkintotoimikunnalla lähettämistä) jäsenten jääviyttä/sopivuutta tehtävään.
- Toimintatapoja ja sellaisten asioiden kirjaamista joilla ei ole tutkittavan osaamisen kannalta mitään merkitystä.
Eli puuttumista arviointteihin ja niiden kirjaamiseen, eikä kukaan toimikunnasta ole ollut paikalla.
Kirjaamisen mm. tehtävä passiivin imperfektissä?
- Ilmoituksia ja erilaisia selvityspyyntöjä
- tarkkojen osoitetietojen kirjaamista tutkintopaikasta
- Tutkinnon järjestämissuunnitelmaa.
- Tutkintotoimikunta väitti että ko. näyttösuunnitelmat eivät kuulu tähän tutkintotoimikuntaan!
- Tutkinnon järjestämistä koskevia
- Näyttösuunnitelman perusteiden mukaisuutta jos ei käytetä Alvarin tehtäviä.
- en halua sanoa
- Onko arvioijat päteviä, onko näyttöympäristö sopiva
- Joka kerta kysymys on ollut arvioijien pätevyyden arvioinnista. Tavallaan tutkintotoimikunta asettuu koulutuksenjärjestäjän organisaation hallintojohtajan tai hallintopäällikön asemaan ja käyttäytymisellään kyseenalaistaa hänen kykynsä tehdä työnsä hyvin (= valita päteviä opettajia, jotka osaavat tehdä työnsä eettisesti oikein). Samalla tutkintotoimikunta kyseenalaistaa myös koulutuksenjärjestäjän yhteistyöverkoston organisaatioiden pätevyyden palkata osaavia ammattilaisia. Arviointikokouksessa käytännöksi on syntynyt, että oppilaitoksen opettaja-arvioija edustaa ja pitää huolen tutkinnon perusteiden mukaisesta arvioinnista.
- Osaamisen tunnustamisesityslomakkeen kirjaamista koskeva erimielisyys.
- Käsittelyaikoja ja arvioijien pätevyyksiä.
- Näyttötutkintojen suunnitelmia ja niiden sanamuotoja.
- Järjestämissopimuksen tekoa, järjestämisluvan hakua
- Tutkintotoimikunta katsoo voivansa sanella kuuluuko arvioija liittoo vai ei. Sitä kautta toimikunta pystyisi myös sanelemaan mihin uskontoon tai poliittiseen järjestöön arvioija kuuluu.
- Arvioijien pätevyys
- arviointia, arviointilomakkeita
- Tutkintotilaisuuden kesto, tutkintotilaisuuden laajuus, tutkinnonsuorittamispaikka
- Tutkintoasioita
- järjestämissopimuksen päivitystä koskeva asia
- Kysymys on ollut arvioinnin perusteluista.
- Pyydetty selvitystä arvioinnista.
- Oppilaitoksen omien tutkintotehtävien hyväksyttämisessä.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- näyttöympäristöjä
- Arvioijia
- Tutkintotilaisuuksien sisältöjä.
- Erimielisyydet eivät ole olleet kovin suuria ja aina selvitty. Vaatii vaan turhan suurta resurssia.
- Koontilomakkeen täyttämistä.
Ohjeet ja määräykset eivät ole joka viikko samoja. Se mikä kelpasi viime kokouksessa ei välttämättä kelpaa seuraavassa.
- Tutkintotoimikunta
 - * tekee takautuvia päätöksiä,
 - * ei ohjeista tai anna toimintaohjeita etukäteen,
 - * ei vastaa kysymyksiin tai anna päätöksiä kysyttyihin kysymyksiin
- Perustutkinnon suorituspaikoista.
- Näyttötutkinnon järjestämisuunnitelmaa, ennen kaikkea sen kohtaa 13 b
- Tutkintotoimikunta ei selkeästi ymmärtänyt tarkoittamaamme asiaa näyttöjenjärjestämisuunnitelmassa, vaan korjautti tekstiä mieleisekseen monta kertaa. Kuitenkin oli kysymys samasta asiasta, mutta me olimme muotoilleet tekstin eri tavalla, eikä sitä ilmeisesti ymmärretty. -> paljon turhaa työtä
- Lähinnä tutkinnon perusteiden tulkinnassa.
- arvioijakoulutus - useita selvityksiä- myös OPH- mukana selvityksissä näyttöpaikkakuvaus- puutteellinen- osoitetieto samassa paikassa tehtävien näyttöjen suhteen oltava joka "kolossa"
lomakemalli ei kelvannut, vaikka ei ollut omaakaan tarjota-
malli lähetettiin toisen oppilaitoksen logolla, josta sitten neljällä korjauksella sain kerran onnistumisen tunteen
toteuttamissuunnitelman kansilehdellä ei saa kertoa, että edellisessä kokouksessa esitystä ei hyväksytty
arvioijan työvuosien määrä oli jäänyt pois
arvioijatauluokossa oli puutteelliset tiedot työpaikasta, jota näyttösuunnitelma ei koskenut
- aikaisemman tutkintotoimikunnan tekemiä päätöksiä.
- Näyttötalaisuuksien kehittämisessä, arvioinnin tasavertaisessa sekä oikeudenmukaisessa arvioinnissa ja tasavertaisten näyttöympäristöjen luomisessa.
- Tutkintosuorituspaikkaa vs. yhdenmukainen käytäntö Suomessa
- Täytyykö uusia koko järjestämisuunnitelma, jos tutkinnon vastuuhenkilö vaihtuu. Ja ei tarvinnut toistaiseksi voimassa olevaa sopimusta uusia. Uusi tutkinnon vastuuhenkilö oli täysin pätevä NTM.
- Arviointiyhteenvetojen arvosanamerkinnot eivät ole olleet asetuksen mukaisia.
Kirjalliset tutkintotehtävät eivät ole vastanneet tutkintotoimikunnan asettamia vaatimuksia.
- Tutkinnonosan toteuttamista, tutkinnon arvioitsijoita.
- Tutkintojen tulosten hyväksymistä.
- Arvioijakriteerien soveltamista arvioijien hyväksyntään
- Tutkinnon suorittamistapaa
- Todistuksia
- Työelämänäyttöjen toteuttamiseen liittyen. Tutkintotoimikunta on evännyt mahdollisuuden toteuttaa tutkintotilaisuuksia suoraan työelämässä. Kolme vuotta sitten tilanne oli jopa niin epäoikeudenmukainen saman alan EAT-tutkinnon osalta, että muutamilla oppilaitoksilla oli "poikkeuslupa" järjestää näitä työelämänäyttöjä mitä ei sitten kuitenkaan myönnetty muille.
- Arvioijien pätevyyttä, järjestämissopimuksen pieniä yksityiskohtia
- Tutkintotoimikunta on vaatinut työelämäarvioijille ammattiliiton hyväksynnän.
- Alkuvaiheessa näytönjärjestämissopimusta hakiessamme tutkintotoimikunta vieraili luonamme ja tuolloin mm.
tutkinnon perusteiden tulkinnasta oli jonkin verran ristiriitaisia näkemyksiä
tutkintotoimikunnan sisällä sekä myös
meidän ja tutkintotoimikunnan välillä.
- tutkintosuoritusta
- Järjestämissopimusta
- Kuka voi toimia tutkinnon osan arvioijana

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

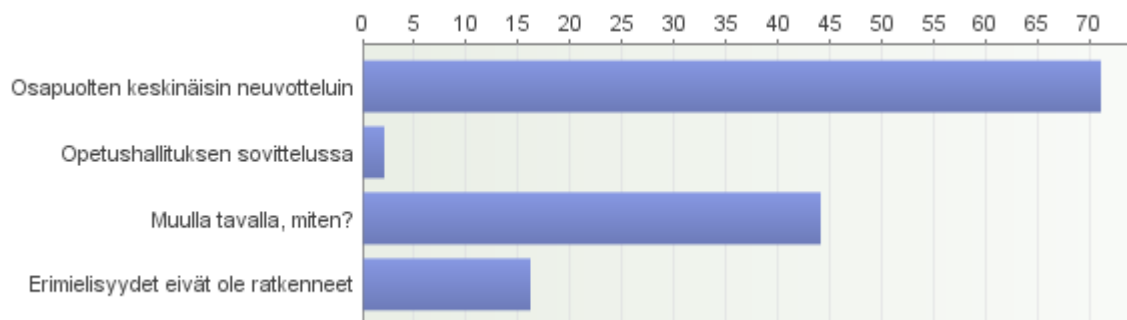
- Arvioijien hyväksynnässä on ollut erimielisyyksiä
 - Näyttöjen (tutkintotilaisuuden) järjestämistä. Miten arvointiaineito kerätään. Tarvitseeko koko ajan olla kolmikanta paikalla. Minun kanta on se, että päätös tehdään kolmikantaisesti.
 - Tutkinnon suoritusympäristöstä.
 - Näyttösuunnitelman sisältö
 - kokousaikataulua ja kokoukseen lähetettäviä dokumentteja
 - NJS:n sanamuotoa ja sisältöä
 - En edes muista asiaa, mutta varsinaisesta erimielisyydestä ei voida puhua. Lähinnä n ollut niin että me, järjestäjät, olemme unohtaneet tai olleet myöhässä jonkin dokumentin tai ilmoituksen kanssa.
 - Tutkintoihin tulevien lähtötaso > mihin tutkintoon kuuluisivat.
 - menettelytapoja, kuten arvioinnin järjestelyjä ja raportointeja
 - Erityisesti paperien lähettämistä ja verkkoalustan käyttämistä. Pari vuotta sitten sanottiin, että verkkoalustaa käytetään, sen jälkeen tuli kuitenkin tieto, että kaikki lähetetään paperilla, eikä verkkoalustaa käytetä. Tutkintotoimikunnan sisällä on erilaista toimintaa.
 - Tutkinnon perusteiden tulkinnassa
 - Koko Suomen kaikki alan koulut olivat edellisessä tutkintotoimikunnan koulutuksessa sitä mieltä, että uudet linjaukset ovat tarpeettoman raskaat.
 - Tutkintosuorituksen paikka
 - Tutkinnon perusteita versus näyttötutkinto-opas. Tutkinnon perusteet ovat määräys, joita olemme noudattaneet, mielestämme näyttötutkinto-opas on vain yleisohje. Tästä eri käsitys. Koontilomakkeiden tasapuolinen täyttäminen, osalla riittänyt vain muutama virke, ei tasapuolista kohtelua kaikille tutkinnon järjestäjille.
 - Tutkinnon suorittamista ja tutkinnonsuorittamissuunnitelmaa
 - Tutkinnonperusteiden tulkintaa.
 - Aiemman hankitun osaamisen tunnustamista.
 - tulkintakysymyksiä
 - Järjestämisopimuksen solmimista
 - Tutkintosuoritus tilanteen järjestämispaikka
 - Järjestämisopimuksen saantia ja yksityiskohtaa näyttöjen vastaanotossa
 - Arvioijat, tutkinnon suorittamispaikat, toteutumisolmoitukset, dokumentointi, henkilökohtaistaminen ja aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen (koulutuksen järjestäjän tekemä tunnistaminen, ei toimikunnan tekemä tunnustaminen)
 - Tutkintotoimikunta on kyseenalaistanut arvioinnin.
 - Emme haluneet hyväksyä yhtä näytön antajaa mutta t.toimikunta oli sitä mieltä että oli hyväksyttävä.
 - Osaamisen tunnustamiseen ja tunnistamiseen liittyvissä asioissa, sekä arvioijien kelpoisuudesta.
 - Liittyy esim. aiheeseen jossa meidän pitää tehdä erilliset asiakirjat aiheeseen, jotka on jo toisaalla hyväksytty mutta toimikunta haluaa niihin lisäselvityksiä. Miten ihmeessä oppilaitoksemme voi vaatia toisessa oppilaitoksessa hyväksytyistä tutkinnonosista erillisiä yksityiskohtia suorituksista, jotta tämän saisi liitettyä osaksi tutkintoa. Työpaikoilla tapahtuvien näyttöjen aineistot ovat myös aihe joka aiheuttaa erimielisyyksiä kun toimikunnalle ei riitä millään saatteella ehdotus hyväksymisestä, vaan mukaan pitää liittää kaikki kirjallinen ja sähköinen aineisto, jota tapauksesta riippuen on todella paljon. Tuon turhan paperin lähettelemisen turhuudesta ovat kaikki tutkintoa järjestävät olleet palaverissa samaa mieltä, mutta aina he vaan haluavat hukkoa paperisaasteeseen.
 - Järjestämisopimuksen rikkominen.
 - tutkinnon suorittajan osaamista (tutkintotoimikunta vaatii tietyn vuosimäärän työkokemusta, mikä on räikeästi näyttötutkintojärjestelmän vastaista)
 - Arvioijien pätevyys
 - Arvioijien pätevyyttä
 - Koontilomakkeiden täyttämistä, kts. aiempi vastaus.
 - TT ei hyväksynyt arvioijaa kaikille tutkinnonosille
 - Videoinnin käyttö.
 - jo päätetyistä asioista saadaankin samasta asiasta hylkäävä päätös
- yleinen näkemys eroavat koulutuksen järjestäjän osalta ja tutkintotoimikunnan

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- osalta
- Tutkinnon vastaanottajan pätevyys
- kohderyhmää
- Epäselvää täydennyspyyntöä -> huonoa hallintomenettelyä
- Tutkintojen järjestämissopimuksia
- Oppilaitos järjestää tutkintotilaisuuksia myös muiden oppilaitosten puolesta (joilla ei järjestämissopimusta ole). Näissä järjestelyissä on vaadittu tarkempia selvityksiä kuin muuten (osa vaatimuksista on jopa ollut perusteettomia) ja tehty esim. asiattomia tarkastuskäyntejä, joiden aikana keskeytetty tutkinnonsuorittajan päivä haastattelun vuoksi, estetty opettaja-arvioijan läsnäoloa tutkinnossa, kun hänen on pitänyt selvittää tuton tarkastajille järjestelyjä, menty ilman lupaa yksityisen oppilaitoksen kaapeille jne.
- tutkintotehtävät
- erimielisyydet vähän voimakas sana, näkemyserot / tulkinat
- Järjestämissuunnitelman hyväksymistä. Suunnitelmaan pyydettiin täydennyksiä mielestämme aivan pikkuseikkoihin. Lisäksi ensimmäisellä täydennyksellä ei pyydetty kaikkia täydennyksiä, vaan kun ensimmäiset täydennykset lähetettiin, tuli vielä kokonaan uusia. Tässä oli sikäli ihmeellisiä piirteitä, että isossa organisaatiossamme oli tämä suunnitelman yleinen osa kirjoitettu kaikkien järjestämiemme tutkintojen suunnitelmiin, jotkut tutkintotoimikunnat sen hyväksyivät, mutta tämä ei, vaan halusi joitain lauseita korjattaviksi.
- työpaikkojen sopivuutta tutkintotilaisuuksiin
- Arvioija luetteloa, tutkintopaperia, koska tutkinnon perustet ovat muuttuneet kesken opiskelijan valmistumisen => kumpaa on noudatettava ja miksi jne... Oli pakko laittaa rasti johonkin em. ja kerran ei ole oikeassa paikassa sillä asiasta on kauemmin kuin kolme vuotta.
- Arvioijien kriteereitä, Järjestämissuunnitelmaa, merkintätapoja (lomakkeet), kolmikannan toteutumista
- Asia koski lomakkeiden täytön muutoseikkoja
- tutkintotodistusten allekirjoitusta. Olimme toimineet tiedon puutteen vuoksi (tutkintovastaavan vaihdos)"väärä " ja tutkintotoimikunta sanoi, ettei allekirjoita todistuksia. Saktoi kohdistui väärään kohderyhmään. Tutkinnonsuorittajat eivät ole vastuussa siitä, jos me oppilaitoksen edustajina toimimme väärin. Minusta heidän (tutkintotoimikunnan) olisi pitänyt ensin varmistaa, että meillä on oikea käsitys ja tieto siitä, miten pitää tehdä. Nyt sieltä tuli viesti, että "kun ette vieläkään toimi....." Ei ole kovin rakentavaa.
- mm. tutkinnon arviointioikeuksia

17. Erimielisyydet ovat ratkenneet

Vastaajien määrä: 133



Avoimet vastaukset: Muulla tavalla, miten?

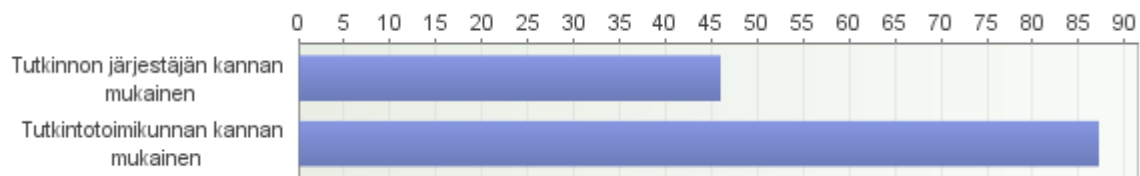
- esim. tekemällä uusi toteuttamissuunnitelma pyyntöjen mukaan.
- Myötäilemällä ja toteuttamalla kaikki kohtuuttomat vaatimukset

- Opetushallituksen edustajan avulla
- Toimitimme perustelujen jälkeen perusteluja ja lopullinen päätös pöytäkirjassa: asia hyväksytty, eikä mitään perusteluja asialle.
- Eduskunnan oikeusasiamies on ottanut asian tutkittavakseen ja se on edelleen kesken
- Siteeraamalla OPH:n ohjeistusta ja pyytämällä kirjallisia perusteita tutkintotoimikunnalta.
- Selvittelemällä asioita puhelimesta ja sähköpostilla - keskusteluyhteys on säilynyt kokoajan lähettämällä tietoja uudestaan
- tutkinnon suorittajat ovat suorittaneet tutkinnon osia muualla kuin omalla työpaikallaan (on ollut haasteita järjestää näitä muita työpaikkoja)
- tutkintotoimikunta on itsenäinen toimielin. Hyväksymme sen ja toimitimme heidän vaatimusten mukaisesti.
- taipumalla TTK:n kantaan
- Kärsivällisesti odottamalla, mutta tieto asiasta vietiin myös oph:een.
- Ollaan sopeuduttu tutkintotoimikunnan vaatimuksiin. Eihän siinä mikään muu auta..
- On mukauduttu lopulta tutkintotoimikunnan vaatimuksiin jotta tutkintotoiminta voisi jatkua.
- Keskenäiset keskustelut ja Opetushallituksen sovittelut
- tutkintotoimikunta ohjeisti
- Itse oli pakko luovuttaa
- neuvoteltiin ttk kanssa niin, että mukana oli myös OPH:n edustaja
- On vaan tarvinnut toimia tutkintotoimikunnan osoittamalla tavalla, jos on aikonut sopimuksen saada allekirjoitetuksi.
- Nuvottelemalla ttk:n kanssa mutta osa asioista on jätetty ilmaan eikä niistä ole koskaan tullut vastausta.
- tutkintotoimikunta teki päätöksensä.
- Korjaamalla tekstin lauseita niin kauan, että tutkintotoimikunta asian hyväksyi.
- oppilaitoksen joustolla.
- jatkuvalla täydennysten teolla, luultavasti
- Yhteisissä koulutustilaisuuksissa ja niiden asioiden edistämisessä mitä pitäisi jatkossa tehdä. Tilanne on opetushallituksessa otettu selvittelyvaiheeseen.
- Asia tarkistettiin OPH:lta ja sieltä ohjeistettiin tutkintotoimikuntaa
- Lisäselvityksen jälkeen seuraavassa tutkintotoimikunnan kokouksessa
- Tyydyimme ratkaisuun neuvottelematta
- Tutkinnon järjestäjä on joutunut toimimaan toimikunnan vaatimalla tavalla
- Tutkintotoimikunnan yleisellä ohjeistuksella, jota oli noudatettava.
- OPH:sta ohjeistivat ttmk:taa
- Toimikunta on neuvonnut ja me olemme hoitaneet asian järjestykseen
- Toimitaan niin kuin tutkintotoimikunta velvoittaa, siinä ei vaihtoehtoja ole.
- Järjestävä taho on antanut periksi
- Ulkopuolisten sovittelijoiden avulla
- Toimikunnan päätökseen on tyydytty loppujen lopuksi.
- tehtiin niin kuin käskettiin
- Oppilaitokset tekevät niin kuin käsketään, oli hommassa järkeä tai ei. Ei jaksa tapella.
- Olen antanut periksi
- Tyytyminen kommission väärään kantaan
- Tuton esittämiin vaatimuksiin ja korjauksiin on vain sopeuduttu, vaikka käytös tarkastuskäynnillä ei olekaan ollut asiallista.
- Teimme kuuliaisesti korjaukset. Annoin palautetta, johon tuli vastaus: "työmäärä ollut kova".
- Lisä selvitysten kera, jota ei olisi tarvittu jos ko. henkilöstö olisi asiasta ajan tasalla.
- Oppilaitoksessa nostetaan kädet pystyyn ja annetaan olla

18. Erimielisyyden ratkaisu oli

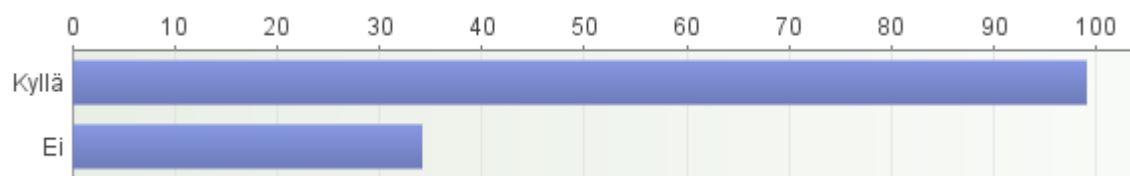
Vastaajien määrä: 133

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?



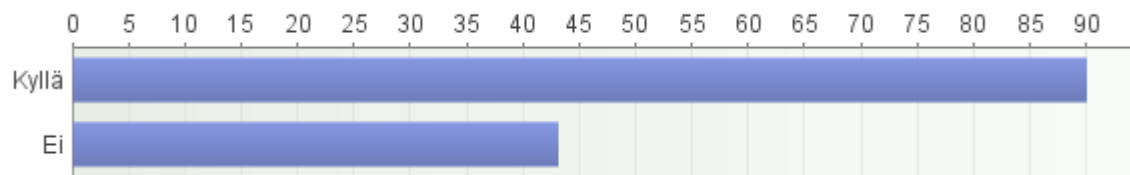
19. Ratkaisu oli toimintaa ohjaavien säädösten, määräysten ja ohjeiden tai järjestämissopimuksen mukainen

Vastaajien määrä: 133



20. Ratkaisu oli ammattialan säädösten ja ohjeiden mukainen

Vastaajien määrä: 133



21. Tähän voit perustella vastauksiasi erimielisyyksien ratkaisemisesta

Vastaajien määrä: 57

- Toiminta on vaihdellut riippuen tutkintotoimikunnasta. Edellisen hyväksymät asiat eivät ole seuraavan hyväksymiä, vaikka edelliset ovat olleet ohjeiden mukaisia. Uusia ohjeita ilman selkeitä syitä tullut. Ei tietoa, olivatko päätökset oikeita vai ei
- Aika hyvä tapa hoitaa asia, mutta ei toisen tutkinnonsuorittajan mielestä, vieläkin uhkailee minua.
- Opetusviranomainen ei ole halukas puuttumaan asiaan.
- Riittävä ohjeistus puuttui. Palautteessa olisi hyvä antaa ohjeistus kaikista tarvittavista muutoksista - ei yksi kerrallaan. Kirjoitusvirhe ei voi olla peruste järjestämissuunnitelman hylkäämiseen kts työssäoppiminen >< työssä oppiminen
- Tutkintotoimikunta pitää henkilöittää alan ammattia ymmärtävillä tutkinnonperusteisiin perusteellisesti tutustuneilla sekä niitä ymmärtävillä henkilöillä, ei "politrukeilla" joilta puuttuu tämän päivän ammattiala tuntemus, ei opettaja jäsenillä joilta puuttuu alan koulutus sekä tutkintomestarin koulutus ja kokemus näyttötutkintotyöstä tutkintovastaavana tai tutkintojen arvioitsijana. Tutkintotoimikuntaan valittujen ei pidä lähteä kovempaa huutavien mukaan vaan perustaa päätöksensä tutkinnoista annettuihin määräyksiin sekä ammatti alan käytänteisiin. Näin toimimalla vältetään ristiriidoilta, näkemyseroilta ja muulta tutkintotoimikuntaa rasittavilta vääriltä päätöksiltä kun päätökset perustellaan tutkintojen perusteiden mukaan. Huonosti toimiva tutkintotoimikunta pitää voida toimikuntakauden

aikanakin uudistaa jos toiminta ei vastaa tutkinnonperusteita, tutkinnon järjestäjähän voi muuttaa irtisanomalla järjestämissopimus.

- Asiat on voitu sovittaa ja neuvotella tutkintotoimikunnan kanssa hyvin.
- Asia ei ole vielä lopullisesti ratkaistu, koska tutkintotoimikunnan tekevä päätös on viety eduskunnan oikeusasiamiehelle, joka on ottanut asian käsittelyyn.
- Arvioijien valikoiminen liittoon kuulumisen tai kuulumattomuuden vuoksi on vielä kesken. Kyllä tutkintoa järjestäessä tuntuu tutkinnon järjestäjä olevan aika yksin, voisiko tuolta tutkintotoimikunnasta vähän perata tuota ammattiliitto-politiikkaa pois? Eikö tämänkin toiminnan pitäisi olla täysin avointa ja läpinäkyvää? Pari kertaa on käynyt mielessä, että tästä pitäisi keskustella julkisesti, juuri tästä liittotouhusta....
- Kysymys 18 oli ohjaava ja siihen ei voinut vastata totuudenmukaisesti. Osa erimielisyyksistä sovittiin TTK kannan mukaisesti ja osassa tutkinnon järjestäjän kanta tuli päätökseksi.
- lopulta oli vain helpompaa muuttaa omaa mielipidettä, kuin tapella tutkintotoimikunnan kanssa.
- Mielestäni tutkintotoimikunta ei voi tehdä tällaisia rajoituksia. Ainoa raja voi olla se, voiko osaamisen näyttää työtä tekemällä. Tässäkin tutkintotoimikunta henkilökohtaistaa. Tutkintotoimikunta ei mielestäni voi rajata sitäkään, minkälaisia osaamista yritys itselleen haluaa.
- Hallintotapa on jyräävä jossa eriävät mielipiteet pyritään vaijentamaan hallintojargonilla ja säädöksiin vetoamalla. Virkamiehet eivät huomaa, että norsunluutornissa laaditut säädökset eivät noudata alalla vallitsevaa todellisuutta. Tutkinnon perusteet ovat sisälöltään 90-luvulta, mutta niihin tarraudutaan ja sellaisia työtehtäviä vaaditaan mitä sinne on kirjattu. Todellista työelämälähtöisyyttä.
- neuvottelut ovat kesken, joten pakolliset vastaukset 17 - 21 eivät ole relevantteja, vaan pakko oli johonkin pistää ruksi, että pääsi eteenpäin
- Jotkut toimikunnan käyttävät valtaa hyvin huonoin perustein. Työeläpalautteet ovat kuulemma huonoja, auttaako siihen sopimusten irtisanominen ja järjettömän suuren työmäärän lisääminen tutkinnon järjestäjille.
- Ei heidän kanssa neuvotella. He osaavat kaikki asiat ja toimintamme vaikeutuu jos kyseenalaistamme heidän työnsä
- Odotamme asian selviytymistä.
- Prosessi viivytti tutkinnon valmistumista ja työllisti käsittämättömän paljon hakijayhteisöä. Koska vain yhden pallon voi klikata, niin kohta 18:aan täsmennys: ratkaisu oli myös ttmk:n kannan mukainen, koska hakija on alisteinen sen päätöksiin. Alun alkaen toiminta olisi voinut olla rationaalisempaa.
- Kyse on tulkinvaraisista asioista, joissa ratkaisu on tehty tutkintotoimikunnan mukaan.
- Ratkaisu oli tutkintotoimikunnan tulkin mukainen OPH:n ohjeisiin ja määräyksiin perustuen.
- Kohta 18 keskusteluissa saatiin aikaan määräysten mukainen kompromissi.
- Kohta 18. Erimielisyyden ratkaisu ei ollut suoraan kummankaan kannan mukainen vaan yhdessä selvitettiin mikä olisi oikea ja hyvä tapa. Eli muodostettiin yhteinen kanta entisen erimielisyyden tilalle.
- Toisen tutkintotoimikunnan puheenjohtaja oli puolestani yhteydessä OPH:n
- kysymykset 19 ja 20 ovat siinä mielessä huonoja, että siellä pitäisi olla mukana en tiedä vaihtoehto
- Asia ratkesi niin, että jos ei noudateta heidän määräyksiä, niin meiltä otetaan järjestämisoikeudet pois eli ei ollut mitään vaihtoehtoa.
- Täytyisi tosi pikikutarkasti lukea eri säädökset, määräykset ja ohjeet, jotta saisi muokattua teräksenlujan säädöksiin pohjautuvan vastineen tutkintotoimikunnan päätöksiä vastaan. Tutkinnon järjestäjän edustajilla ei ole käytössään sen kaltaista lakiapua arjen toiminnassa.
- Tutkintotoimikunnan ohjeistus on eri kuin tutkinnonperusteissa on määritelty
- Tutkintotoimikunnan päätöksiä ei ruettu ajanpuutteen vuoksi kyseenalaistamaan, lisäksi pelkona jos kissa nostetaan pöydälle, että miten oppilaitoksen käy..
- Perustui järjestämissopimukseen.
- Selvityspyyntö oli asiallinen ja perusteltu.
- Tutkintotoimikunnan perustelut kaikkiin oppilaitoksen hyväksyttäväksi lähettämiinsä

tutkintotehtäviin oli tehty copy-paste tekniikalla. Perusteluista kävi ilmi, ettei tutkintotoimikunnalla ole oikein ammatillista kompetenssia väyläpohjaisten automaatiotehtävien arviointiin. Suhtautuminen on ylimielistä ja määräävää.

- Tutkintotoimikunta näyttää olevan elin, jolle oph:kaan ei mahda mitään.
- Bumerangina tulleet lomakkeet on korjattu sellaisiksi, kuten toimikunta on halunnut. Olisin ne tehnyt jo heti ensimmäisellä kerralla sellaisiksi jos odotukset olisivat olleet tiedossa.
- Osa asioista on vielä kesken tai käsittelyssä
- Toimikunnan pitää luottaa enemmän tukinnon vastaanottajiin.
- Arvioinnin opas 2012:9 vielä kohdat täsmentämättä sivut 76-77. arvoijien koulutuksesta allekirjoitettava dokumentti on juuri valmistunut-muitakin täsmennyksiä on vielä kesken, koska lista on mahdoton
- Jos uuden tutkintotoimikunnan ratkaisu olisi voittanut, olisi tapahtunut oikeusmurha oppilasta kohtaan. Ko toimikunta unohtaa oppilaan oikeusturvan toiminnassaan.
- Asia on selvittelyvaiheessa, tutkintotoimikunnassa on erällä toimikunnan jäsenillä eriäviä näkemyksiä asiaan, mutta opetushallituksen näyttöjen vastuuhenkilö on suhtautunut asian selvittämiseen erittäin positiivisesti.
- Opetustehtävissä on muutakin tekemistä, kun pyörittää sopimuksia. Uusitaan sopimukset, kun/jos jokin sopimusasia oleellisesti muuttuu. Tutkinnon perusteen muuttuminen oli peruste käydä sopimukset uudelleen läpi, mutta siinäkin tutkintotoimikunnan resurssit uusia sopimuksia olivat ehkäpä liian vähäiset työmäärään nähden. Sopimukset eivät saa viipyä hallinnollisten asioiden takia.
- Enemmän se oli molempien osapuolten tekninen virhe, joka korjattiin sulassa sovussa ja yhteisymmärryksessä
- Edellä mainitut erimielisyydet ovat mitä ilmeisemmin johtuneet siitä, että tutkintotoimikunnan työkalut ja prosessit tehtäviensä hoitamiseen eivät ole nykyaikaisia ja sen tähden toiminta on hidasta. Toisekseen, tutkintotoimikunnan jäsenten tietämys näyttötutkintojärjestelmän periaatteista ja tavoitteista on olematonta.
- Tietääkseni erimielisyys ei ole ratkennut, esimieheni näet pitää tiukasti kiinni kannastaan. Tästä on aiheutunut hidasteita kun arvioijia on ollut hankala löytää... vähän hankala kun noihin pakollisiin pitää tässä tapauksessa vastata, kun erimielisyydet ei ole ratkenneet...
- Asiat ovat ratkenneet luonnostaan ja käytännön toiminnassa. Saimme ensin vain yhden osaamisalan järjestämissopimuksen ja vuotta myöhemmin hakiessamme uudestaan saimme sopimuksen myös toisen osaamisalan osalta. Tutkintomme on haasteellinen alan erityisyydestä ja erikoisuudesta johtuen ja tästä syystä on pakostakin jouduttu käymään keskustelua. Tutkintotoimikunta on myöhemminkin kutsunut oppilaitokset kokoukseensa mukaan kertomaan millaisia käytännön kokemuksia ja haasteita olemme tutkintotoiminnassa kohdanneet. Tällöin saimme antaa palautetta myös tutkintotoimikunnalle. Ainoa harmi oli, että kokouksessa oli paikalla vain pari tutkintotoimikunnan jäsentä (ne jotka muutoinkin ovat olleet aktiivisia ja kiinnostuneita). Alun epävarmuuden jälkeen olemme toimineet hyvässä yhteisymmärryksessä.
- Harvoin työelämässä asiat ovat vain joko tai.
- Ehdotuksemme oli, että arvioijana voi toimia henkilö, jolla on kyseistä tutkinnon osaa koskeva laaja ammatillinen osaaminen asiantuntemus ja tässä kohdin ei olisi korostettu arvioijan suhdetta (ta, tt, ope) suhteessa tutkinnon suorittajaan niin painokkaasti.
- Ratkaisuun päästiin kyllä ja olimme päätökseen tyytyväisiä. Tiedän, että erimielisyys aiheutti närää joissakin toimikunnan jäsenissä. Ajattelen kuitenkin niin, että tärkeää on avoin keskustelu ja ns. perinteisiä ajattelumalleja ja tutkinnon toteutustapoja täytyy arvioida uudelleen alan kehityksen mukaisesti.
- vaikea vastata noihin rastikohtiin... ratkaisut ovat varmasti olleet kompromisseja. Erityisesti välejä on hirtänyt peruutetut kokoukset ja aikataulujen venyminen todistusten saannin kannalta. Opiskelijat eivät ole saaneet määräajassa todistuksia vaan joutuneet odottamaan kuukausia. Lisäksi tutkintotoimikunta on yllättäin vaihtanut ohjeistusta mitä dokumentteja he haluavat ja miten toimitettuna ja kuitenkin näistä ei ole ollut pysyväisohjeita.
- Kuten yllä mainitsin ei oikeastaan erimielisyyksiä vaan toimikunta on hoitanut hommansa, muistuttamalla !

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Säädökset ovat monitulkintaisia ja OPH on antanut vallan tutkintotoimikunnalle päättää linjoista.
- Osittain asiat ovat ratkenneet, osittain ei. Ratakaisut olleet tietynlaisia kompromissejä, joten ei voi tarkaan määrittää, kenen kannan mukaisia ne ovat olleet. Tutkintotoimikunta on välillä vaihtunut ja työskentely on tätä kautta helpottunut.
- Teknisesti ja pykälien mukaan toimikunta voi vaatia oppilaitoksilta vaikka millaisia lisäselvityksiä ja pyyntöjä. Ei sille mitään mahda.
- Ymmärrän, että koontilomake on ainoa, johon tutkintotoimikunta voi perustaa tutkintopäätöksensä. Silti tiukka linja ei mielestäni puolla tutkinnon suorittajan oikeusturvan toteutumista, mikäli väärin täytetty lomake siirtää kuukaudella tutkintotodistuksen saamista.
- kohta 18 on ollut molempia ratkaisuja
- Toisissa tutkintotoimikunnissa vaaditaan vastaanottajilta erilaisia vaatimuksia, varastoalalla vaatimukset oppilaitoksen edustajan pätevyydestä ovat poikkeuksellisen korkeat
- 18, yhteisen kannan mukainen
- Minusta tämä oli huonoa hallintotapaa ja pompottamista.
- Tutkintotoimikunnan jäsenillä ei välttämättä ole asiasta muuta ymmärrystä kuin asema ja sen mukamas antama valtuus joko hyväksyä tai hylätä joku asia, kun se haluaa tärkeillä asiassa. Jos oikaset asiasta niin pahimmassa tapauksessa olet "hampaissa" ja hakemalla haetaan mahdollisuuksia valituksiin ja puutteisiin, että kasvot säilytetään tai saadaa kostettu oma töppäys vastapuolella.
- Tutkintotoimikunta ei ole halunnut keskustella/neuvotella asioista, vaan rooli on enemmän "määräävä". Alan erityispiirteitä ei ole huomioitu. Välillä tuntuu että kyseessä on olleet henkilökohtaiset näkemykset asioista. Ammattialalla ei ole näihin asioihin ohjeita, eikä edes kiinnostuneita tahoja.

22. Tutkintotoimikunta

Vastaajien määrä: 832

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä
Tutkintotoimikuntien jäsenien asiantuntemus tulisi varmistaa ennen valintaa	753	67	7	5	832
Tutkintotoimikunnilla on liikaa valtaa	202	307	201	122	832
Tutkintotoimikuntien toimintaa tulisi valvoa	518	233	64	17	832
Tutkintotoimikunnan toiminta on vaikuttanut heikentävästi tutkinnon suorittajien, arvioijien tai tutkinnon järjestäjän oikeusturvaan	75	156	190	411	832
Tutkintotoimikunnan toiminta on viivästyttänyt tai kokonaan estänyt tutkintojen suorittamisen	101	175	141	415	832
Yhteensä	1649	938	603	970	4160

23. Opetushallitus

Vastaajien määrä: 832

	Täysin samaa mieltä	Hieman samaa mieltä	Hieman eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä
Opetushallituksen toimintatapa tukee tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän yhdenvertaisuutta	295	315	175	47	832
Opetushallitus on oikea taho toimimaan sovittelijana tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän erimielisyyksissä	450	284	79	19	832
Opetushallituksella on riittävä asiantuntemus Näyttötutkintojärjestelmän ohjaamiseen	396	286	133	17	832
Opetushallituksen tuki tutkinnon järjestäjälle on riittävää	200	312	253	67	832
Nykyisellä valintamenettelyllä saadaan asiantuntevia tutkintotoimikunnan jäseniä	200	305	245	82	832
Yhteensä	1541	1502	885	232	4160

24. Tähän voit perustella vastauksiasi täydentävistä kysymyksistä

Vastaajien määrä: 199

- Kohta 23 oli hiukan hankala. Tietämykseni ei välttämättä riitä opetushallituksen toimintaa arvioimaan.
- Kohdan 22. Kysymykset turhia. Noin jo toimitaan eli varmistetaan asiantuntijuus. Tulisi muistaa, että myös tutkinnon järjestäjien tulisi toimia niin kuin he ovat järjestämissopimuksessaan luvanneet toimia. Näyttötutkinnon henkilökohtaistamisen vaiheet on luotu, jotta tutkinnon suorittaja osaa suunnitella tutkintotilaisuudet ja aikatauluttaa ne. Tutkinnon järjestäjän ammattitaito ja varsinkin ohjaustaito tulee tässä vaiheessa esiin. OPH valvoo toimintaa ja ammattialan opetusneuvokset osallistuvat koulutustilaisuuksiin, järjestää toimikunnille yhteisiä tilaisuuksia, on aktiivisesti yhteydessä puheenjohtajiin ja sihteereihin sekä he osallistuvat myös kokouksiin. Opetushallitus tekee auditoinnit, jos tutkinnon järjestäjä ei toimi ja noudata omaa järjestämissopimuksessa ilmoitettua toiminta tapaa tai noudata ohjeita tai säädöksiä. Tutkintotoimikunnan tavoite on kehittää näyttötutkintojärjestelmää ja ammattialoja yhdessä eri toimijoiden kanssa. Turha viestiä, että isovelvi valvoo ja määrää. Laadullinen ja tasavertainen toiminta on toiminnan taustalla. Toimikuntien jäsenet ovat aktiivisia ihmisiä, jotka ovat ylpeitä omasta edustamastaan ammattialasta. Vallankäyttöä tapahtuu kyllä muualla kuin Suomen rajojen sisällä. Ehkä otsikkosi on liian provosoiva, iltapäivälöoppi.
- Sana hieman tarkoittaa vain erittäin hieman, koska neutraalia vaihtoehtoa ei ollut tarjolla
- Epäselvissä tapauksissa esi. Sorlain tulkinta toivoisi selkeämpää ohjausta esim OPH:lta eikä aina niin, että koulutuksenjärjestäjä päättää-
- Itse en ole OAJ:n jäsen ja siksi en ole tutkintotoimikunnan jäsen vaikka olen arvostetuin alalla. Olen mm kirjoittanut kaikki tutkinnon perusteet.
- Opetushallituksen henkilöt katsovat sioita aivan liian teoreettisista lähtökohdista. Tutkintotoimikunnille mahdollistetaan aivan liian erilaisia käytäntöjä esim arvioijien

hyväksynnässä. Näyttötutkinto-oppaassa on selkeästi määritelty asiat ja silti toteutuksia on monia erilaisia.

- Tutkintotoimikuntaan on vaikea saada hyviä toimijoita puutteellisen resurssointia takia.
- Sanoisin niin, että tutkintotoimikunnalla on paras tuntuma arkeen niin tutkinnon järjestäjien kuin suorittajien näkökulmista. Ehkä eniten kysymyksiä ovat herättäneet oph:n linjaukset, joissa tutkintojen suorittamisen erityispiirteet ja joustavuus jäävät helposti pimentoon.
- Nykyisellä valintamenettelyllä saadaan asiantuntevia tutkintotoimikunnan jäseniä - hieman eri mieltä. En tosin voi yleistää kantaani, mutta edustamallani alalla työmarkkinajärjestöt itse eivät tiedä mihin tehtävään he edustajansa nimeävät. Paljolti tästä johtuen edustaja itsekkään ei tiedä mihin tehtävään sitoutuu ja kuinka paljon tutkintotoimikunta työskentely vie aikaa oman työn ohella tehtävänä. Tämä näkyy poissa oloina tutkintotoimikunnan kokouksista ja päätöksen teosta. Valitettavaa mutta totta. Ehdotuksena esittäisin työelämän edustajien valintamenettelyn muutosta siten, että näyttötutkinnon järjestäjät voisivat esittää ehdokkaita. Järjestäjillä on kuitenkin aktiivinen yhteistyö työelämän kanssa ja käytössään esimerkiksi sekä työntekijöiden-, että työnantajien edustajia arvioijina, jotka ovat pitkään olleet mukana näyttötutkintojärjestelmässä, muttei tule koskaan valituksi tutkintotoimikunta työskentelyyn, koska eivät tee päivätyötä työmarkkinajärjestöissä.
- Kun erimielisyyksiä ei ole ollut, niin ei ole kokemusta opetushallituksen sovittelijan roolista. Tutkintotoimikuntien toimintaa ohjataan opetushallituksesta, ja toimintaa dokumentoidaan mielestäni riittävästi jo nyt. En koe tarpeelliseksi tämän vahvemapa opetushallituksen valvontaa, koska tutkintotoimikunta pyrkii jo parhaalla tavalla hoitamaan tehtävänsä. Valvontakin vaatii lisätyötä sekä opetushallitukselta että mahdollisesti myös tutkintotoimikunnilta. Tehtävien hoitamiseksi turha lisätyö ei ole hyvä asia, vaan rasittaa vaan lisää kaikkia osapuolia. Valvontakysymyksestä puuttui vaihtoehto, jolla olisi voinut ilmaista nykytason olevan riittävää. Muutenkin näissä kysymyksissä tämä neutraalin kannanoton mahdollisuus puuttuu, vaan haetaan aina asetelmaa, että olet joko tyytyväinen tilanteeseen tai et ole tyytyväinen. Lisäksi kaikkiin kysymyksiin vastaamisen pakollisuus juuri tämän seikan vuoksi, tuntui itsestäni ikävältä, kun ei löytynyt vaihtoehtoa, jonka olisin oikeasti halunnut valita.
- Vaihtuvuuden tutkintotoimikunnan jäsenistössä tulisi kiinnittää huomiota, että vuodesta toiseen siellä ei olisi samoja ihmisiä. Muutosta ei synny jos sama sakki on mukana toiminnassa vuodesta toiseen. Maksimiaika voisi olla 4 vuotta/hlö ja sitten vaihto tms. systeemi.
- Tutkintotoimikuntien henkilöiden valinta ei vastaa tutkinto alan osaamisen ja toimintatapojen tyydyttävää ymmärtämistä. Tutkintotoimikuntia ei saa niputtaa vastaamaan eri ammattialojen tutkinnoista. Toisistaan poikkeavat näennäisesti samankaltaisella alalla toimiminen ei saa olla tutkintotoimikunnan yhdistämisen peruste, jos on niin eri alojen henkilömäärät on ammattialoittain varmistettava, että ei jouduta ks. kaltaisiin epäluottamustilanteisiin.
- Aikaisemmin toin esille ja tuon myös nyt, valtakunnallisia tutkintotoimikuntia ei tarvita.
- Tutkintotoimikuntien olemassaolon kyseenalaistan kokonaan. Valtaa on liikaa ja sitä käytetään häikäilemättömästi.
- Tekniikan puolella on rahastuksen makua kun vain Alvarin tehtävät ovat kelvollisia. Alvarilla on aivan liian paljon valtaa tekniikan puolen näyttötutkintojen suhteen.
- Edelleen tuon esille turhan korostuneen Urheiluopistojen roolin.
- Tutkintotoimikunnassamme on liian vähän oikean työelämän edustajia. Ammattiliitoilla on aivan liikaa valtaa kun valitaan jäseniä tutkintotoimikuntiin. Ei OPHn ihmisillä ole asiantuntemusta tietyn pienen alan asioihin. Ei tietenkään voi olla.
- Eivät kaikki halua olla ammattijärjestöjen jäseniä, päteviä, osaavia ja ammattitaitoisia henkilöitä löytyisi luultavasti muutenkin. Nyt on havaittavissa opettajaedustajien "pätemistä" ja joissakin toimikunnissa kuulemma työelämän edustajat eivät uskalla suutaan aukaista. En ole joutunut tilanteeseen, jossa opetushallitus olisi sovittelijana, mutta vähän on sellainen tuntu, että OPH puolustelee toimikuntien toimintaa.
- Tutkintotoimikunnan jäsenet ehdottavat omia ehdokkaitaan ja saavat ehdotuksensa läpi. Taustajärjestöt, joiden kautta ehdotukset menevät, eivät perustele millään tavalla päätöksiään, edes sille tiedustelijalle, joka on itse ollut ehdokkaana (syy siihen, miksi ei tullut valituksi)
- VAIkea arvioida oph:n toimintaa.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- OPH:n tulisi antaa yhtenevät ohjeet, joilla toimikunnat toimisi ja pitäisi tarkemmin valvoa eri tutkintotoimikuntien päätökestekoa, liittyen järjestämissuunnitelmiin ja sopimuksiin.
- Pääosin aisat kunnossa.
Tutkintovaatimusten sanakäänteet saavat työelämän edustajilta kritiikkiä
- Edelleen samoja argumentteja kuin aikaisemminkin, tutkintotoimikuntien työ pitäisi olla läpinäkyvää ja siihen pitäisi valita ammattillisen osaamisen, ei ammattiliittoon kuulumisen perusteella.
- OPH:n pitäisi pystyä valvomaan ja ottamaan kantaa nykyistä paremmin tutkintotoimikunnan työhön. On kurjaa, jos OPH:N edustaja NTM-lisäkoulutuksessa sanoo, että he eivät voi mitään, jos tutkintotoimikunta antaa määräyksiä ohi tutkinnonperusteiden ja että tutkintotoimikunta päättää asiat.
- Olisi parempi, jos tutkintotoimikunnan jäsenet eivät saisi olla tutkintotoimikunnassa kuin esim. kaksi kautta, näin vallan väärinkäyttöä ei ehkä tapahtuisi niin usein kuin nykyään kuulee tapahtuvan vähän joka puolella.
- avoimemmin esille vapautuvat paikat joita voisi hakea
- Tutkintotoimikunnat ovat keskenään liian erilaisia; on hyvin toimivia ja erittäin huonosti toimivia. Huonosti toimivat pitäisi saada toimimaan paremmin; opetushallitus on ainoa instanssi joka asialle voisi tehdä jotain.
Hyviä käytäntöjä käyttävät ttk voisi bentsmarkata huonompiaan.
- En tunne tutkintotoimikuntien valintamenettelyä
- En tiedä millä valintamenettelyllä tutkintotoimikunnan jäsenet valitaan
- Tutkintotoimikunnat? Ovatko oikeasti välttämättömiä? Tutkintotoimikuntien välinen yhteistyö esim. osaamisen tutnustamisissa pitäisi saada tiimimaan. Nykyisin kierrätetään samoja tutkinnon osien suorituksia tutkintotoimikunnasta toiseen ja aikaa kuluu papereiden pyörittämiseen. Tekevät käsitykseni mukaan oman toiminnan ohella; pilkunviilauksesta päätellen oma toimi jää heitteille.
- Kysymys 22 viimeinen kohta. Koontilomakkeiden virhellisen täytön takia tutkintosuoritus on tullut hylättyä tutkintotoimikunnalta. Täyttö virheet olleet mielestäni sellaisia etteivät ne ole vaikuttaneet siihen millaisen käsityksen tutkintotoimikunta saa tutkinnonsuorittajan ammattitaidosta. Asiasta on keskusteltu tutkintotoimikunnan kanssa ja toivottavasti tulevaisuudessa tutkinnon suorittaja ei kärsi koontilomakkeen täyttäjän virheistä.
- Opetushallituksen kanssa on eri tilaisuuksissa ollut keskustelua tutkintotoimikunnan toimista, mutta ei niihin kukaan puutu.
Tutkintotoimikunta ei koskaan vaihdu. Sieltä vaihtuu ehkä joka toinen kausi, yksi henkilö. Se on liian harvoin. Toimintatavat ovat kangistuneet eikä uusia tuulia haluta kokeilla.
- Opetushallitus ei mitenkään seuraa tutkintotoimikuntien toimintaa, koska monen tutkintotoimikunnan toimintatavat poikkeavat toisistaan.
- Tutkintotoimikunnan työelämän osaamista tulisi enemmän painottaa jäseniä valittaessa.
- tutkintotoimikuntien kokoukset ovat välillä liian harvoin. etenkin loppukevällä ja syksyllä todistusten kirjoittaminen viivästyy ja tutkinnonsuorittaja saa todistuksen jopa kolmen kuukauden päästä, viimeisen tutkinnonsuorituksen jälkeen
- Tutkintotoimikuntien valintamenettely on jossain määrin kummallinen - etenkin siltä osin, että opetusalan edustajia ehdottaa opetusalan ammattijärjestö. Eihän virallisten tutkintojen pitäisi olla ay-politiikka.
Melko kyseenalaisena pitäisin koko järjestelmän perusteita: ylintä ratkaisuvalltaa käyttämään on säädetty toimieliin, jonka jäsenet asetetaan kohtuuttomaan tilanteeseen, kun oman toimen ohella hyvin pienin resurssein pitää hoitaa itselle melko vieraita asioita. Ei käy kateeksi toimikuntien jäsenten asema.
Kun koulutuksen(kin) rahoitusta tarkastellaan kriittisesti, olisi näyttötutkintojen organisointi huomattavasti yksinkertaisemmin, tutkinnon järjestäjien ammattitaitoon luottaen, yksi selkeä säästökohde.
- Vaatimus OAJ:n jäsenyydestä rajaa mielestäni liikaa erittäin hyviä ja päteviä oppilaitosten edustajia pois tutkintotoimikuntatyöstä.
- Tutkintotoimikuntien harvat (noin kerran kuukaudessa) kokoukset ja kankea ilmoitusmenettely saattaa käytännössä viivästyttää jonkun / joidenkin tutkintotilaisuuksia ja valmistumista.
- Opetushallituskin on näissä asioissa "ulkona kuin lumiukko", täysin kädetöntä ja

hampaatonta. Nykyisellä valintamenettelyllä työmarkkinajärjestöistä TA ja TT edustajia, ei saada mitään aitoa aikaiseksi. Näkeehän sen tutkinnon perusteistakin (joita virkamiehet ja opettajat ovat kirjoittaneet). Miten ne voivat olla työelämälähtöisiä, kun niitä kaikille oikeille työelämän ihmisille pitää aukilukea ja selittää?

- Aikaisempina vuosina ttk:n toiminta on joskus viivästyttänyt tutkintojen suorittamista. Nyt tilanne on parantunut.
- Vatauksissa olisi hyvä olla myös vaihtoehto "ei mielipidettä" koska en ole juurikaan ollut opetushallituksen kanssa tekemisissä viime aikoina.
Aiemmin sieltä tuli vaan ohje neuvotella tutkintotoimikunnan kanssa, joka ei johtanut mihinkään.
- Kts aiemmat vastaukseni. Jotenkin pitäisi tutkintotoimikuntien toimintaa valvoa ja edellyttää myös niiltä johdonmukaista ja säännöllistä toimintaa. Nykyisellään en edes tiedä, vieläkö entisen toimikunnan sihteeri tekee nykyisenkin toimikunnan sihteerin tehtäviä, vai kuka siellä hääää.
- Liitot ja järjestöt voivat ujuttaa toimikuntiin ketä tahansa. Ammattiosaaminen ja näyttötutkintotoiminta hakusessa.
- OAJ valitsee hyvävelin periaatteella jäsenet tutkintotoimikuntaan. Nykyisin kuljetusalan tutkintotoimikunnassa ei ole yhtään jäsentä, joka olisi ottanut näyttötutkintoja vastaan. Heidän on mahdoton kehittää järjestelmää säästöjen mukaisesti järkevästi.
- Tämä kenttä tuntuu pelaavan hyvin.
- Jos tutkintotoimikuntatyö hoidetaan muiden töiden ohella, en usko, että sinne on paljon tunkua.
- OPH:n tutkintovastaava on vaihtunut turhan usein. Ei muuta valittavaa.
- Opetushallituksessa on hommat sekaisin. Koulutustilaisuuksiin tulee henkilöitä, joilla asiantuntemus ei riitä ammatillisen koulutuksen asioiden hoitamiseen.
- Samat parrat pärisevät vuodesta toiseen.
- Koska "en osaa sanoa" -vaihtoehto näyttää puuttuvan jokaisesta patterista, katson, että asiallinen vastaaminen tähän tutkimukseen on mahdotonta.
- Oph vetäytyy vastuusta ilmoittamalla että ttmk:t ovat itsenäisiä toimijoita omalla sektorillaan. Silloinhan heitä ei oikeasti valvo kukaan. En tunne nykyistä valintamenettelyä riittävän tarkasti vastatakseni.
Lomaketeknisesti vääristävää, kun on pakko vastata, eikä ole sopivaa kohtaa valittavaksi!
- Ovatko liittojen ja järjestöjen edustajat oikeita henkilöitä edustamaan työelämää tutkintotoimikunnissa?
- Tutkintotoimikunnilla on liikaa valtaa suhteessa tutkinnonperusteiden ja järjestämissopimusten osaamiseen hallintaan verrattuna järjestämissopimuksen omaaviin oppilaitoksiin. Ttmk:n puuttuminen yksittäisiin asioihin on joskus asiointia verrattuna siihen mitä hyvää he voisivat saada aikaan yhteistoiminnan avulla. Vaikka he pyytävät selvityksiä ja moittivat joitakin menettelysitiä ovat vielä myöntäneet esitetyt tutkinnot.
- Ymmärtääkseni jäseniä vain esitetään edustustaholta - kukaan ei varmista asiantuntemusta?
- Tutkintotoimikunnan jäsenyys on vapaaehtoistyötä. Eli niihin vaikea saada edustajia. Lisäksi edustajat valitaan, varsinkin opettajat, ammattiyhdistysliikkeen rekistereistä. Opettajia kuluu muihinkin järjestöihin OAJ:n mm. insinööriliitto ja AKAVA.
- Välillä tuntuu, että OPH on kaukana käytännön työstä todellisen työelämän kanssa.
- Oph:n asiantuntemus on teoreettisella tasolla, heillä ole ole riittävää alakohtaista asiantuntemusta.
- Nyt jäsenenä enimmäkseen pääkaupunkiseudun järjestöihmisiä, ei alan työtä tekeviä ammattilaisia.
- Kokolailla ok!!
- Nämä vastaukset ovat olettamuksia.
- Valitettavasti näihin vastauksiin vaikuttaa OPH:n toiminta riippumatta siitä, minkä tutkintotoimikunnan kanssa on tekemisissä, koska tässähän kysyttiin nimenomaan OPH:n roolista.
- OPH:n ongelmana on vauhtisokeus. Uudistuksia tulee sitä tahtia että edellistenkin vaikutukset ovat vielä analysoimatta. Samoin käytettävien termien jatkuva uudelleen määrittely on ärsyttävää, ohjeistuksissa on sammaa aikaan käytössä sekä vanhat ja uudet termit, mikä luo sekavuutta sekä toimikunnille että tutkinnon järjestäjille. Malttia olisi syytä

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

lisätä.

- ei OPH:sta mitään tukea tule, vaan he toimivat nimenomaan yhteistyössä ttk:n kanssa tavallaan meitä järjestäjiä vastaan. Jos OPH sanoo, että meidän pitää käyttää ttk:n arviointilomakkeita, eikä sellaisia ole edes olemassa ja ttk ei vastaa kyselyihimme tästä asiasta, niin mitähän tekisi?? Toivoisimme, että ttk:ssa olisi edustus koko Suomesta, ei aina vain pääkaupunkiseudulta tai Varsinais-suomesta.
- Tutkintotoimikuntien jäsenet valitaan järjestö- ja oppilaitosedustusten mukaan ensisijaisesti.
- Tutkintotoimikunnilla voi olla toimintatavoissaan petraamisen varaa yhdenvertaisuuden suhteen (ei toki edustamani :-))
- Välillä tuntuu, että tutkintotoimikunnan edustajat menevät OPH:n edustajan selän taakse ja OPH:n edustajat Tutkintotoimikunnan selän taakse. Tämä murentaa moraalia ja eettistä toimintaa. Toisinaan tuntuu vähän "hyvä veli"-järjestelmältä.
- Kyseenalaistan kokonaan tutkintotoimikunnat=eivät tarvita valvontaa jos ei koko järjestelmää ole.
- Yhtenäiset ohjeet ja valvonta tarvitaan.
- Tutkintotoimikunta on aina tukenut opiskelijälähtöisesti tutkinnon suorittajaa.
- Yhtenäistä linjaa on luvattu 10v. niin kauan kun olen oppilaitoksessa ollut, milloinhan se tulee, historia siirtyy joidenkin toimijoiden mukana vaikka henkilöt vaihtuuvtkin.
- Jossakin vaiheessa, kun tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö oli vaikeaa, Opetushallituksella ei ollut mitään vaslтуuksia vaikuttaa tutkintotoimikunnan toimintaan.
- Ilmoittautuminen taustajärjestön kautta ehdokkaaksi tutkintotoimikuntaa ei aina takaa asiantuntijuutta. Jos muita ehdokkaita ei ole, kuka vaan nimetään tutkintotoimikunnan jäseneksi.
- Alamme opetusneuvokset ovat aivan pihalla. Heistä ei ole apua tutkinnon järjestäjille. Aikaisempina vuosina en tajunnut sitä ja sain paljon vääriä ohjeita. Nyt onneksi osaan asiat niin läpikotaisin, että minun ei enää tarvitse turvautua heihin.
- Voiko sama ihminen olla useassa tutkintotoimikunnassa samaan aikaan? Liittojen edustus tutkintotoimikunnissa...millä perusteella?
- 22. Viivästyminen toimikunnan takia ok. Toimikunta tekee tarkkaa asiallista työtä.
- Maanmittausalalle (pieni ala) on suhteellisen vaikea saada jäseniä toimikuntaan. Tämä johtuu siitä, että maanmittarit eivät välttämättä aina ole OAJ:n jäseniä. Opettajajäseniä ei siten OAJ:n piiristä helposti löydy ja he eivät esitä muita, kuin omia jäseniään. Esimerkiksi minä annoin suostumuksen nimittämisestä toimikuntaan, jos OAJ ei saa muita. OPH nimitti minut odottelun jälkeen.
- Opetushallituksen laatimat kriteerit arvionnille ovat melko korkealla, verrattuna koulutuksen kestoon ja saamiimme tuloksiin (aika ja raha). Onhan tietenkin hyvä, että tavoitteet ovat korkealla, mutta rajansa kaikella.
- Järjestämissuunnitelman hyväksyminen vei aikaa, pieniin yksityiskohtiin /sanamuotoihin takerruttiin.
- Outoja kysymyksiä. Mihin näillä kysymyksillä pyritään?
- Miten asia voisi toimia muuten?
- Kytky pois, eli opettajaedustus mahd. vain OAJ:n jäsenille. Se ei kannatettavaa eikä tätä päivää.
- Opetushallituksen roolissa olisi paljon kehitettävää, nyt tutkintotoimikunnat toimivat liian heterogeenisesti.
- Jokin valvova elin tutkintotoimikunnille tarvitaan. Niillä on nyt aivan liikaa valtaa.
- en voi tietää asiasta juuri mitään ,ei kuulu toimenkuvaani, katso ed
- Ihmettelen todella suuresti sitä, että eri toimikunnilla on niin totaalisen erilaiset toimintatavat, vaikka kaikkia ohjaa sama lainsäädäntö. Esim kotityö- ja kuluttajapalvelujen toimikunnalla ihan ihme kuvioita. Ko toimikunta haalii itselleen ihan hirveästi aivan ylimääraistä työtä ja sen kautta meille koulutuksen järjestäjille myös. Olemme tehneet järjestämissopimukset ja näin sitoutuneet noudattamaan siinä esiklle tulevia toimintatapoja. Toimikunta silti teettää kaiken maailman ihmeellisiä dokumentteja, joilla he VALVOO meitä.

Itse toimin etupäässä hotra-alan 4 toimikunnan kanssa. Heillä alkaa olla yhteiset pelisäännöt, jotka ovat helpottaneet työtä.

- Liikunta-alalla on liikaa yhden oppilaitoksen edustusta.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Jonkinlainen valvonta olisi paikallaan. Nyt tutkintotoimikunta tekee täysin mielivaltaisesti päätöksiä, jotka sille sopii mutta eivät ole OPH:n ohjeistuksen mukaisia.
- Tutkintotoimikunnalla ei nimenomaan ole oikeastaan muuta valtaa kuin allekirjoittaa todistus, kun se tutkinnon järjestäjältä tulee arviointiesityksen kanssa. Kaikesta muusta päättää opetushallituksen opetusneuvos. Tutkintotoimikunta ei voi laittaa edes ohjeistusta tutkinnon järjestäjille ellei ohjeistuksen ensin tarkista pari opetusneuvosta (toinen terveydenhuollon opettaja ja toinen laboratorioalan opettaja), joilla ei ole minkäänlaista käsitystä hiusalasta. Kaikki kysymykset, mitä tutkinnon järjestäjät lähettää tutkintotoimikunnalle, tutkintotoimikunnalla pitää kierrättää opetushallituksen kautta, koska opetusneuvokset tietää, mikä on oikea vastaus koskipa se mitä tahansa. Jopa perustutkinnon valtakunnalliset tutkintosuoritukset on tehnyt laboratorio-opettaja/opetusneuvos kaikessa hiusalan viisaudessaan.
Hiusalan tutkintotoimikunnalla ei ole mitään muuta todellista ongelmaa kuin se, että käytännössä sitä ei tarvita kuin nimikirjoituksen tekemiseen, valtaakäyttävien opetusneuvosten kumileimasimena.
- Tutkintotoimikunnan toiminnassa on keskustelua on herättänyt se, mikä on kolmikantaisen arvioinnin merkitys, jos arvioinnit hyväksytetään vielä tämän jälkeen tutkintotoimikunnassa. Opetushallituksella on paras asiantuntemus näyttötoiminnan ohjaamisessa. Ehkäpä infoa ja ohjausta tulisi tehdä vielä näkyvämmäksi oph:nkin taholta.
- Olemme alamme toiseksi suurin kouluttaja, mutta meiltä ei ole kysytty mielipidettä tai ehdokasta muun muassa, kun tutkintotoimikunnan jäsenet juuri vaihdettiin (vaihto tapahtui täysin oppilaitoksilta salassa, paitsi niiltä oppilaitoksilta, joidenka edustajia tutkintotoimikunnassa jo oli tai sinne valittiin).
- Toivoisin OPH:lta ja tutkintotoimikunnilta enemmän yhteistyötä ja läpinäkyvyyttä. Nyt järjestelmä on kovin salaseuramainen.
- Tutkintotoimikunnan, jonka kanssa itse toimin, jäsenet ovat samassa oppilaitoksessa ja pääkaupunkiseudulla. Vaikka olemme ehdottaneet jäseniä tutkintotoimikuntaan omalta alueeltamme, ei heitä ole valittu. Samoissa piireissä toimivat näkevät asiat puolueellisesti ja sisään päin lämpiävästi.
- Miten tutkintotoimikuntien jäsenet valitaan? ja onko kaikilla mahdollisuus, vaikka olisi kuinka kelpoinen jäseneksi. Saadaanko riittävän laaja ajan tasalla oleva tietämys missä mennään työelämässä tutkintotoimikuntaan.
- Valittaessa tutkintotoimikunnan jäseniä, heidän tulisi tuntea hyvin alan työpaikat, tutkinnon perusteet ja opettajien ammattitaito. Joskus pelkkä epähuomio, pieni puute jossakin asiassa tai vaikkapa kansilehdelle väärään kohtaan laitettu näyttöviikko voivat johtaa tutkinnonsuorittajan näytön siirtoon usealla viikolla eteen päin.
- Ei saada, samat henkilöt toimivat useammassa tutkintotoimikunnassa ja kun uusi toimikunta valitaan nämä henkilöt vaihtavat ristiin paikkoja toimikunnasta toiseen.
- Tutkintotoimikuntatyöskentelyssä ei saisi näkyä vedot edustamiinsa yrityksiin. Leipomoalalla on paljon käsityötä, mutta joskus tuntuu, että suuret prosessituotantoon keskittyneet leipomoalan tutkintotoimikunnan jäsenet eivät arvosta pikkupaikkojen leipomotyötä. Eihän yritys voi valmistaa sataa ruisleipää jos kylällä on ostajia vain 50. Ja ammattihan se on vaikka leipoisi vähän vähemmänkin.
Ei kai tarkoitus ole ajatella, että perustutkinnosta valmistuu "prosesitieteen professori"
- OPH:ssa on oltava asiantuntemus.
- Tutkintotoimikunnilla on näyttötutkinnon järjestämisessä valtavasti valtaa - valtaa, joka vaikuttaa tutkinnon järjestäjiin mutta myös tutkinnon suorittajiin. Oikein käytettynä ja kun tutkintotoimikunta on tehtäviensä tasalla ja toimii asiallisesti, tämä ei ole ongelma, mutta tiedän myös tapauksia, joissa tutkintotoimikuntatyöskentely ei ole kaikkien sääntöjen mukaista eikä siten oikeudenmukaistakaan. Lisäksi hämmentää se, että tutkintotoimikuntien toimitatapoja on lähes yhtä monta kuin toimikuntiakin. Miten se voi olla mahdollista?! Koska tutkintotoimikunnilla on paljon valtaa, tulisi varmistaa nykyistä tarkemmin, että tutkintotoimikunnat toimivat, kuten on säädetty ja että tutkintotoimikuntien "virkamiehet" ovat riittävän asiantuntevia.

Opetushallituksen osalta ollaan tiettyjen henkilövaihdoksien (opetusneuvosten vaihtumisen) jälkeen tultu lähemmäs sitä, mitä Opetushallitukselta voi toivoa. Opetushallituksen

työskentelyn tulisi olla tutkinnon järjestäjiä ohjaavaa, neuvovaa ja auttavaa, ei kyttävää, kyykyttävää ja ylimielistä, mitä se aiemmin oli nykyistä enemmän. Parempaan suuntaan ollaan menossa! Edelleen kuitenkin ko. organisaatiossa työskentelevillä henkilöillä saattaa olla eriäviä näkemyksiä tai jopa keskenään aivan ristiriitaiset käsitykset asioista. Opetushallituksen virkamiehiltä toivoisi kuitenkin vankkaa yhteistä näkemystä siitä, miten toimitaan oikein.

- OPH:n olen ollut hakenut tulkintaapua kerran. Viranomaisen ei uskaltanut ottaa vastuuta.
- Valintakriteerit eivät ole ammattiosaamisen kannalta oikeat. Kun eri taustayhteisöt valitsevat siihen jäsenet, ei henkilöiden ammattiosaaminen ole välttämättä siihen tehtävää riittävä.
- Tuntuu, että opetushallituksella ei ole käsitystä siitä, kuinka eri tavalla eri tutkintotoimikunnat toimiva ja kuinka paljon valtaa toiset ovat ottaneet suhteessa toisiin. Näyttötutkintojärjestelmän tarkoitus on osoittaa osaamista. Järjestämissopimukset tehdään turhaan, mikäli ei luoteta siihen, että tämän jälkeen oppilaitos toimii, kuten on luvannut. Työelämä ja tutkintotoimikuntien ohjeistus ei usein kohtaa. Kun osaaminen näytetään työelämässä, olisi tutkintojärjestelmän kehittämisessä kuunneltava työelämää. Miten voimme luoda järjestelmän, jossa asiat etenevät ripeästi, jossa tutkinnon järjestäjään luotetaan ja jossa tutkinnon järjestäjää ohjataan (ei valvota). Tutkintotoimikunnille on saatava yhteiset pelisäännöt, yhteiset raportointijärjestelmät, lomakkeet yms.
- Toimikuntatyöhön hakeutuu tietyn tyyppiset henkilöt. Aika monessa toimikunnassa on hallinnosta ja "papereiden pyörittämisestä" kiinnostuneita henkilöitä. He eivät välttämättä ole joustavampia henkilöitä, jotka haluavat jakaa omaa tietouttaan tutkinnon järjestäjille.
- Vaikeita vastata kun en ole ollut OPH:n kanssa missään tekemisissä.
- Opetushallituksen näkökulma on kaukana käytännöstä; niin oppilaitosten kuin työelämänkin. Käsitykset toiminnasta vanhanaikaisia ja väärä, täysin hallinnollisia.
- Eri tutkintotoimikuntien toiminta on niin erilaista. Olen seurannut omalla työpaikallani neljän eri ttk:n toimintaa ja jotkut vaativat enemmän toiset vähemmän. Kaikille ei tarvitse lähettää tarkkoja suunnitelmia, riittää esim yrityksen nimi missä näyttö suoritetaan. Toiset pyytävät ummet ja lammet ja se teettää työtä. Joku ttk pitää luetteloa arvioijista, toisilla ttk:lla taas ei ole minkäänlaista seurantaa heistä, eikä tietoa taustoista.
- Vaikeita kysymyksiä. Yksi asia on selvä, että tutkintotoimikunnilla on paljon valtaa halutessaan. Tutkintotoimikunta tukeutuu opetushallituksen edustajien mielipiteisiin päätöksissään. Opetushallituksessa on asiantuntijoita ja niitä, jotka eivät tiedä asioista.
- Edelliseen kohtaan: kysymyksen asettelu ei ihan vastaa sitä probleemaa mitä meillä oli, kyse ei ollut niinkään erimielisyydestä kuin siitä tehdäkö asiasta merkittävä. Kysyimme molemmat osapuolet asiasta OPH:n ohjeistusta mutta ilmeisesti vastaukset olivat meille erilaiset. Molemmat osapuolet, me ja tutkintotoimikunta, selvitimme asian ongelmitta, kompromissilla molempien näkökulmasta. Asia on vielä osaksi keskustelun alla.
- En tunne valintamenettelyä. Onko kriteerinä alan hyvä tuntemus kaikilla, sitä joskus pohdin. Useimmilla on.
- En tunne kuinka tutkintotoimikuntaan valitaan jäseniä
- Tietämättä tarkemmin, mitä kullakin takana tapahtuu, tuntuu, että tutkintotoimikunnalla on vaikeuksia saada selkeitä ohjeita opetushallitukselta. Periaatteessa OPH:n pitäisi olla kaikkien tuki ja turva, mutta tuntuu, ettei sielläkään aina ole asiat hallussa. Vai onko se vain tätä nykyistä yhteiskuntaa, jossa muutos seuraa toistaan eikä asioita ehditä kunnolla valmistella ja miettiä uudistusten seurausvaikutuksia. Olemmeko vain kaikki yhtä lailla hukassa näiden muutosten pyörteissä ja yritämme löytää syylliset itsemme ulkopuolelta.
- Näyttötutkintojärjestelmä on tavattoman raskas kustannuksiltaan; kolmiportainen henkilökohtaistaminen ja sen vaatima dokumentaatio on päällekkäistä ja hallinnollista.
- Tutkintotoimikunnilla on liikaa vapautta mm. antaa omanlaisiaan lomakkeita käyttöön. Teemme yhteistyötä usean tutkintotoimikunnan kanssa ja olisi paljon helpompaa, jos toiminta olisi yhteneväistä. Taannoisessa OPH:n tilaisuudessa kysyttiin, kuinka moni tutkintotoimikunta käyttää OPH:n lomaketta arviointiesityksistä ja vain yksi toimikunta käytti sitä!!!! Jos on tehty hyvät mallit, niin voidaan velvoittaa kaikkia käyttämään niitä. Helpottaisi monen arkea.
- Tutkintotoimikunnan jäsenten valintamenettely ei ole tiedossani.
- Koska tutkintotoimikuntien jäsenet valitaan vapaaehtoisuuden periaatteella ja heille ei nähdäkseni makseta kunnollista korvausta työstä, vaikuttaa se paljon jäsenten

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- asiantuntemukseen.
- OPH on jäävi, koska TMK on periaatteessa sen alla
- Kyllä tutkintotoimikuntien toimintaa valvotaan
Kohdan 22 kysymysten asettelu kuvastaa asiantuntemattomuutta
- Viimeisin jäsenten valintamenettely jäi ainakin allekirjoittaneelle hieman epäselväksi. Miten jäsenet oikeastaan valittiin, kuka valitsi? Olisiko valintaan voinut jotenkin vaikuttaa? Ehdottaa jäseniä? En suoraan sanoen tiedä!
- Vastatessa tulisi muistaa pitää erillään kokemus omien vastuututkinnoista vastaavista toimikunnista ja muu kokemus muista tutkinnoista vastaavista tutkintotoimikunnista. Välttämättä se ei nyt onnistunut.
- Koska tilanne on nyt se, että tutkintotoimikunnan työ on hidasta eikä kysymyksiin vastata, niin allekirjoittaneen osalta toivoisin selkeämpää raportointi- / valitusosoitetta johon voisi ilmoittaa näistä epäkohdista jotta muutokset olisivat ylipäänsä mahdollisia.
Olemme esim. hakeneet järjestämislupaa lukitusalan tutkintotoimikunnalta lukusepän ammattitutkinnolle pariinkin eri otteeseen virallisen kaavan mukaan. Ensimmäisellä kerralla saimme puhelimitse vastauksen luvan epäamisestä varsin kehoitin argumentein. Tässä kohtaa tutkintotoimikunnan jääviys olisi pitänyt myös kyseenalaistaa. SEuraavana vuonna kun haimmi lupaa uudelleen, jossa annoimme myös perusteelliset vastauksen edellisen vuoden epäamisargumentteihin, niin olemme saaneet tutkintotoimikunnalta ilmoituksen asiamme käsittelemisestä, mutta tähänkään päivään mennessä emme ole saaneet edes vastausta! Vaikka olemme siis muistuttaneet asiasta. Asiasta on kulunut jo reilut kaksi vuotta! Kun selvitimme valitusmahdollisuutta opetushallituksen kautta, niin saimme vain viranomaisen vastauksen, että tutkintotoimikunta käyttää riippumatonta valtaa ja näin ollen asialle ei voi tehdä mitään. Ts. täysin toimimaton järjestelmä!
- taas osa arvauksessa kun en tunne joka kohtaa...
- Tutkintotoimikunnilla on iso työmäärä olemattomalla korvauksella, joka ei varmastikaan kannusta henkilöitä osallistumaan tutkintotoimikuntatyöhön enempää kuin on pakko. Työ on varmasti mielenkiintoista ja sen kautta pystyy vaikuttamaan tutkinnon järjestäjien suuntaan monin tavoin, mutta selvästi huomaa, että aikaa tähän ei riitä.
- Itseasiassa en tiedä - en voi tietää - nykyisestä valintamenettelystä tarpeeksi voidakseni arvioida tätä asiaa.
- Tutkintotoimikunnan työskentely on hidasta, jolloin asiat ruuhkautuvat ja päätökset viivästyvät, mikä heijastuu tutkinnon järjestäjän toimintaan. Järjestelmä Opetustallitus, tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä on mielestäni hyvä, mutta tutkinnon järjestäjän tulisi olla mielestäni tasavertaisempi tutkintotoimikunnan ja Opetushallituksen kanssa. Nyt kumpikin instituutio antaa määräyksiä tutkinnon järjestäjälle ja uhkaa sanktioilla, jos niitä ei noudateta. Esimerkiksi rahoituksen takaisinperintä aikuiskoulutuksesta vuosien päästä on aiheuttanut epävarmuutta ja pelkoa miten tulisi toimia tai onko sittenkään toiminut oikein.
- Hieman erimielistä sen suhteen, että OPH byrokratia voisi olla vähän helpompi muutoste suhteen.
- Toimikuntien jäsenten valintaan vaikuttaa liikaa asemavaltuus. Pätevyys ei tule henkilön varsinaisen työtehtävien aseman perusteella. Opetushallituksen rooli koulutusten järjestäjien osalta jää etäiseksi. MYös tavat toimikuntien ohjauksesta ovat tiedon osalta puutteellisia.
- Edellä mainittuja kysymyksiä on vaikea arvioida sillä käsittääksemme emme saa tietoa esim. tutkintotoimikunnan jäsenten valintamenettelystä. Opetushallituksen rooli toimikunnan ohjaajana ei myöskään ole kovin tuttu joten vaikea ottaa kantaa miten paljon sitä konkreettisesti toteutuu. Pääsääntöisesti olen hyvin tyytyväinen yhteistyöhön tutkintotoimikunnan kanssa ja toivon, että jatkossa yhteydenpito ja keskustelu muuttuvat joustavammiksi ja keskustelua voidaan käydä edelleen avoimin mielin. Näyttötutkintotoiminta kehittyy ja kaikkien yhteinen intressi on sen kehittäminen.
- Opetushallituksen ja tutkintotoimikunnan välinen yhteys ei näy tehtävissäni. En olisi halunnut vastata kysymykseen.
- Valinnan tulee perustua täysin työkokemukseen ja todistuksiin koulutuksesta. Ei mihinkään suosituksiin
- Valinta perustuu liikaa henkilön asemaan tai edustamaan organisaation. Oikeas halu ja kiinnostus tutkintojärjestelmän ja toiminnan kehittämiseen jää vähäiseksi.
- Tutkintotoimikunnan jäsenten valintaan tulee kiinnittää huomiota ja varmistaa yritysten

- edustus ja näkemyksen huomioiminen alati kehittyvästä kuljetusalasta.
- Näyttötutkintojärjestelmä nykyisellään on toimiva.
- Opetushallituksen tulisi jalkautua välillä kentälle, sillä se on aika vieraantunut todellisuudesta.
- Arvelisin että on vaikeata löytää henkilöitä jotka haluavat istua toimikunnassa (mutu-tuntuma)
- Opetushallituksen toimintatavan tulee tukea tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän yhdenvertaisuutta. Ensimmäinen oikea taho toimimaan sovittelijana tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjän erimielisyyksissä on mielestäni oph. Oph:lla tulee olla riittävä asiantuntemus Näyttötutkintojärjestelmän ohjaamiseen. Hieman samaa mieltä siinä, että opetushallituksen tuki tutkinnon järjestäjälle on riittävä, sillä en tiedä, onko oph:lla riittävät henkilö- yms. tarvittavat resurssit tähän? En tunne nykyistä valintamenettelyä asiantuntevien tutkintotoimikunnan jäsenien rekrytoinnissa, mutta riittävä asiantuntijuus pitää olla luotettavien päätösten aikaansaamisessa.
- En tunne, millä tavoin tutkintotoimikunnan jäsenet valitaan
- Opetushallitus on liian kaukana konkretiasta. Siellä ei tiedetä, miten "kenttä" toimii ja millistä osaamista työelämä tarvitsee.
- Ainajäsenyydestä olisi luovuttava. Jos tutkinnossa useita eri osaamisaloja, olis kaikki osaamisalat oltava edustettuina, ei niin, että jostakin useita edustajia.
- En tiedä valintamenettelystä tutkintotoimikuntaan. Voisi olla hyvä, että kattaisi koko Suomen ja ammattinimikkeet (esim muurari, timpuri jne)
- Opetushallitus ja tutkintotoimikunta eivät ole joka asiassa samoilla linjoilla. Järjestämissuunnitelmaa tehtäessä, kommentteja saatiin molemmilta osapuolilta ja ne olivat monessa kohdin erilaisia. Tuli hiukan sekava tunne, että mitenköhän tässä näitä asioita pitäisi oikein hoitaa. Jopa käytettyjen termien osalta oli epäselvyyttä. Opetushallituksen edustajista tuli tunne, että ovatko olleet liian kaukana käytännöstä, kun vastaukset olivat sen mukaisia.
- Tutkintotoimikunnan helsinkikeskeisyys on hämmentävää
- Aiemmin ammattitutkinnot oli tarkoitettu henkilöille jotka ovat hankkineet osaamista ko. alalta ja haluavat suorittaa tutkinnon (tarviten siihen ehkä tietyn määrän valmistavan koulutuksen opintoja tai muuta osaamisen lisäämistä). Nyt linja on se, että kuka tahansa, jolla ei ole mitään osaamista tai kokemusta alasta voi hakeutua tutkintoa suorittamaan. Esim. nuoret, joilla joku ammattitutkinto jo on, eivätkä sen takia voi hakeutua perustutkinnolle. Tällaiselle henkilölle pitäisi järjestää todella paljon enemmän valmistavaa koulutusta kuin henkilölle jolla jo osaamista on. Tämä lisää huomattavasti oppilaitosten kustannuksia samaan aikaan kun valtio leikkaa koulutuksen käyttökustannuksiin tarkoitettuja valtionosuuksia. Jos tällaisten henkilöiden tutkinnon suorittaminen on tarkoitettu järjestettäväksi näyttötutkintoina, siihen tulisi myös valtion taholta ohjata resursseja.
- Tiedotus ohjeistuksen muuttumisista pitäisi hoitaa tutkinnon järjestäjille jotenkin tehokkaammin. Osa tiedosta menee tutkintotoimikunnan kautta, mutta kaikki tarvittava tieto ei välity edes tutkintotoimikunnalle.
- Erinäinen oikeusturvasta ja valvonnasta vaahtoaminen nimenomaan pistää kaikki paukut sinne byrokratian puolelle kun paukut pitäisi jättää joustavaan opetukseen ja aidosti joustavaan suoritukseen, joka ei sisällä posketonta raportoinnin ja arkistoinnin määrää. Opetushallituksessa ei ehkä ihan ymmärretä koulujen arkea. Keskusteluissa on aina kyse yksittäisen opiskelijan matkasta, mutta koulussa niitä on satoja ellei tuhansia ja tämä kaiken raportointi kertyy sillä tavalla mahdottomasti. MIKSI KORKEAKOULUISSA RIITTÄÄ ARVIOKSI KURSSIARVOSANA, JONKA ON ANTANUT YKSI OPETTAJA, MUTTA PERUSTUTKINNOSSA JOKAISTA ARVIOTA KYTTÄÄ MONINKERTAINEN IHMISMÄÄRÄ??? MIKSI PERUSTUTKINNOSSA PITÄÄ OPISKELIJALLA OLLA MONINKERTAINEN OIKEUSTURVA? OIKEAA OIKEUSTURVAA OLISI POISTAA PAPERIN MÄÄRÄÄ JA PANOSTAA OPETUKSEEN!
- Etenkin käytännön järjestelyistä tulisi olla osapuolilla enemmän kokemusta (tutkintotoimikunta ja opetushallitus). Asia on paperilla erilainen kuin käytännössä kun toimitaan henkilökohtaistettujen polkujen kanssa.
- en tiedä valintamenettelyistä mutta mututuntuma on, että esim. työelämäyhteistyöhön liittyvät tahot ovat olleet liian kauan poissa työelämästä tai eivät ole ollenkaan perehtyneet siihen, millaista työelämäyhteistyö oppilaitosten kanssa itse asiassa on. Ainakin meidän oppilaitoksen yhteistyö työelämän kanssa on vaarantunut tutk. tms:n päättämättömyyden

- vuoksi.
- Etujärjestöillä on monasti muita intressejä kuin jäsenen asiantuntevuus heidän valitessaan ehdokkaita tutkintotoimikunnan jäseniksi. Esim. opettajajäsenet valitaan ainoastaan OAJ:n jäsenistä eli ammattijärjestöjen ulkopuoliset tai muihin ammattiliittoihin kuuluvat jäävät valintojen ulkopuolelle asiantuntevuudesta huolimatta.
- OPH:n arvioinneista on tullut eriäviä kommentteja verattuna näyttötutkinto-oppaan ohjeistukseen.
- Mikä tuki?
Tukea tarvitaan näyttöjen järjestelyssä järjestämällä oppilaitokselle taloudelliset resurssit hoitaa asiat kunnolla. Rahallista panostusta tarvitaan. Nyt resurssit revitään opettajien työajasta.
- Nykyjärjestelmällä oppilaitokset ovat aivan tutkintotoimikuntien armoilla:
-saavatko lainkaan järjestämislupaa ja milloin (voi viedä vuodenkin ennenkuin sopimus on lopullisesti hyväksytty). sopimuksia palautetaan takaisin mitättömien kirjoitusvirheiden tms. epäolennaisten seikkojen takia uudelleen käsiteltäväksi. Uudelleen käsittely tapahtuu sitten vasta seuraavassa kokouksessa 2-3kk kuluttua, jossa löydetään taas uusi pilkkuvirhe tai iso kirjain.
-arvioijien hyväksyminen arvioijiksi tuntuu joskus mielivaltaiselta. Pienissä tutkinnoissa vars. erikoisammattitutkinnoissa arvioijia vaikea löytää muutenkin. Opiskelijat eivät valmistu kun ei saada arviointeja kulkemaan.
- Valvonta OPH:lle ja se näkyväksi. Yhteistyö TMK:n ja OPH:N enemmän näkyviin. OPH:ssa hidas asioiden käsittely nykyään.
- OAJ:n jäsenyys ehtona opettajajäsenelle tutkintotoimikuntaan pääsemiseksi. Onko totta?
- perusteluja edellä.
- Opetushallitus järjestää kyllä koulutusta säännöllisesti eli siinä mielessä tuki on riittävää. Tutkintotoimikuntien jäseniin liittyvä valinta joskus mietityttää. Kolmikantaperiaatteen kyllä ymmärrän, mutta vaatii toimikunnan jäseneltä todella vahvaa eettistä ja objektiivista toimintaa, jotta päätökset ovat tasapuolisia, oikeudenmukaisia ja yhteismitallisia. Ja joskus olen itse miettinyt, onko se edes mahdollista. Kysymys siis kuuluu, että pitäisikö tutkintotoimikunnan jäsenen joskus jäädä itsensä päätöksenteosta. Tässä kohdin näen vaaran vallankäytölle ja näitä tarinoita kyllä kuulen, vaikka itse en niitä ole konkreettisesti kokenut. Hankalissa tilanteissa toiminta näkyy myös tutkintojen suorittajien suuntaa. Näyttötutkintojärjestelmää ei ole helppo hahmottaa ja silloin "maine ja kunnia" hankaluuksista leimaantuu oppilaitokseen.
- Väliin tuntuu, että opetushallitus on liian kaukana ruohonjuuritason työstä. Asiat, jotka toimivat paperilla, eivät välttämättä toimi käytännössä. Työelämäosaamista myös opetushallitukselle :)
- En tiedä millä perusteella valitaan yrityselämän edustajat tutkintotoimikuntaan. Tällä hetkellä leipomoalan tutkintotoimikunnassa on vain teollisen leivonnän työntekijäedustaja ja vielä samasta yrityksestä! Kuka edustaa pienleipomoalan työntekijöitä, jolla olisi maalaisjärkeä tähän touhuun. Tutkintotilaisuudet tehdään niin vaikeiksi, että niiden suorittaminen on kohta mahdotonta. Miten tutkintotoimikunnan jäsenten hakua markkinoidaan, ei mitenkään. Itse en ole siihen törmännyt.
Mielestäni jäsenille ehdoton määräaika toimikauteen esim kaksi kautta peräkkäin, jotta ei ala kasvamaan yksinvaltijaita liikaa. Toimikuntatyö alkaa kasvaa sisäänpäin eikä uudistumiselle ole enää tilaa. Toimikunnan jäsenten valinta liikaa sidottu ammattiliittojen edustajien paikkoihin. Miksi ei voi valita jäseneksi, jos ei kuulu ammattiliittoon?
- Kaikki kolme kautta, jotka olen ollut mukana on todisteena.
- Opetushallitus voisi selvittää, mitkä ovat todelliset työtehtävät, mitä työpailla tehdään. Tutkintojen perusteissa on edelleen koulumaisia/opetussuunitelmien mukaisia tehtäviä/arvioinnin kohteita. Koskee at/pt/eat.
Perustutkinto on junnaava, samaa asiaa moneen kertaan ja saman tutkinnon osan sisälläkin toistuvasti.
Voisi olla toimintaympäristö ja siinä samat arvioinnin kohteet....
- Työelämälähtöisyys pitäisi olla kirkkaana mielessä, kun tehdään päätöksiä. Nyt näkymä on kapea ja aika pääkaupunkikeskeinen monissa päätöksissä. Alueellinen yhdenvertaisuus ei toteudu.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Vastaukseni kohdassa 23. perustuvat vähäiseen kokemukseen.
- Kaikki henkilövalinnat eivät voikaan aina onnistua, mutta OAJ:n jäsenenäkin mietityttää, miksi tutkintotoimikunnan jäsenvalinta perustuu jonkin liiton jäsenyyteen. Tulee kieltämättä hiukan mieleen "hyvä veli"- järjestelmä.
Lisäksi OPH:lta odottaisi hiukan aktiivisempaa roolia tutkintotoimikuntien ohjaukseen ja näkyvämpää roolia ko. toiminnassa (olisi edustaja edes joskus paikalla tutkintojen järjestämissopimuksen omaavien ja tutkintotoimikunnan yhteisillä päivillä).
- OPH:n rooli tutkintotoimikuntien ohjeistajana ja valvojana ei toimi.
- Tutkintotoimikunnan kokouksia on harvakseltaan.
- Opetushallituksen rooliin liittyviin ja osittain muihinkin kysymyksiin on vaikea vastata, koska ei tiedä asiasta riittävästi. Osaan vain sanoa, että yhteistyö yrittäjäyysalan tutkintotoimikunnan kanssa on sujunut hyvin.
- Jos todistuksissa tai yhteenveto kaavakkeissa on virheitä tai ristiriitoja, niin toimikunat ei hyväksy todistusta vaan palauttaa sen jolloin valmistuminen viivästyy.
- Vaikuttaa, että tutkintotoimikuntien toiminta samalla suuntausallalla on hyvin erinlaista. Liikaa liikkumavaraa. Yhtenäisempää toimintaa toivoisin eri tutkintotoimikuntien välillä.
- Joskus unohtuu mielestäni ydinasia: tutkinnon suorittajan oppiminen, lisätiedot ja eteneminen. Liikaa pyöritään termistön ja nippelitiedon ympärillä. Käydyt keskustelut tulisi paremmin sitoa oppimiseen ja osaamisen lisäämiseen.
- Kohdan 22 viimeiseen kysymykseen ei voi vastata myöntävästi, mutta voi olla, että toimikunnan toiminta on viivästyttänyt tutkintojen hyväksymistä. Milloin sitten kyse on tutkinnon järjestäjän virheestä ja milloin tosiasiasa toimikunnan toiminnasta, on kyseenalaista. Useimmiten toimikunta toimii oikein ja varsinainen viivästyksen syy on tutkinnon järjestäjässä.
Vahvasti olen sitä mieltä, että tutkintotoimikunta vahvistaa tutkinnon suorittajan oikeusturvaa, ei millään muotoa heikennä sitä. Tätä on kuitenkin usein tutkinnon järjestäjien vaikea sulattaa, sillä laadukkaasti läpiviety tutkinnon suorittamisen prosessi on paljon työtä sisältävä.
- Opetushallituksella on ajoittain vaikeuksia hallita eri alojen näyttötutkintojen järjestämisen käytännön kysymyksiä. Työelämälle asetetut tavoitteet ovat toisinaan ylimitoitettuja.
- Koko näyttötutkintojärjestelmä alkaa olla aikansa elänyt. Se on nykyisin vaikeasti yhdistettävissä työelämän hektisyyteen. Järjestelmä on liian työläs ja raskas.
- Tutkintotoimikunnan jäsenten tehtävät tulisi olla määräaikaaisia, olisi hyvä pohtia tutkintotoimikunnan olemassaolon järkevyyttä.
Opetushallituksen tulisi kehittää ja miettiä turhan byrokratian vähentämistä.
- Miten Opetushallitus voisi valvoa tutkintotoimikuntien toimintaa, kun he itse asettavat tutkintotoimikunnat...
- Samat jarrut hilluvat vuodesta toiseen
- En osaa vastata kaikkiin kysymyksiin, kun en tiedä.
Tuton jäsenien valintamenettely olisi mielenkiintoista tietää, nyt tiedän vain maantieteellisen valintaperusteen :-). Eli me pohjoisen innokkaat tyypit emme pääse toimintaan mukaan ennen kuin muutamme Hesaan. Onkohan ihan oikein????
Ihmettelen etteikö kokemuksella ole mitään roolia, kun asioita kehitetään enää tänä päivänä. Ilmeisesti OPH:n mielestä ei.
- Mielestäni hakeutuminen ja valinta eivät ole kovin läpinäkyviä ja yleisesti tiedotettua. Muutokset esim. Optimaan eivät toteudu lainkaan, ei Opetushallituksesta eikä tutkintotoimikunnasta päin.
Kukaan ei oikein ota vastuuta.
- Opetushallituksen edustajat tuntevat pykäläviidakon. OPH:n pitäisi edustaa asiantuntemusta, mutta siltä puuttuu näkemys työelämästä ja sen tarpeista. OPH:n ohjeistus on sekavaa ja kysyttäessä asioista vastaukset ovat ylimalkaisia, ikään kuin vastaaja pelkäisi joutuvansa vastuuseen ohjeistuksestaan. OPH:n antamaa ohjeistusta on erittäin hankala noudattaa sellaisenaan, sillä se suorastaan estää välillä operatiivisen toiminnan oppilaitoksessa.
- Tutkintotoimikunnilla on aivan liikaa valtaa, Opetushallitus ei pysty valvomaan tutkintotoimikuntien toimintaa. Kiistakysymyksissä Opetushallitus nostaa kädet ylös eikä toimi tutkinnon järjestäjän tukijana vaan menee sen taakse piiloon, että tutkintotoimikunta viime kädessä päättää. Vaikka olisi osoittaa, että tutkintotoimikunta on toiminut ristiriitaisesti

päätöksen teossa.

Nämä kokemukset eivät koske tätä tutkintotoimikuntaa (keva at ja eat) vaan vanhustyö tutkintotoimikuntaa.

- Ammattiyhdistysten tavoitteet eivät aina ole opiskelijan etua ajavia?
- OPH ollut voimaton joidenkin toimikuntien sooloilun kanssa!!
- Mielestäni Opetushallituksen toiminta on ollut huonoa liittyen tutkintojen järjestämissuunnitelmien arviointiin. Eri tutkinnoille tulee sieltä hyvin erilaisia arvioita. Oleme vertailleet monien tutkintojen arviointiin liittyviä vastauksia ja todenneet, että ne poikkeavat toisistaan. Lisäksi samat lomakkeet toisilla tutkinnonjärjestäjillä hyväksytään ja toiselle imoitetaan, että ne ovat virhellisiä. Lisäksi j.suunnitelmien arviointien perusteluja on vaikea ymmärtää. Tämä vie kohtuuttomasti aikaa aidosta tutkintotoiminnasta ja sen kehittämisestä. Järjestelmä on paperinmakuinen ja kaukana työelämän ja tutkinnon suorittajien tarpeista.
- Jos toimikunnan jäsenten valintamenettely/ rekrytointi on osin edustuksellisten tahojen ohjaamaa, voidaan kysyä onko käytäntö kiinni tässä ajassa. Näin varsinkin matkailualalla, jonne tullaan ns monialaisesti ja ammatillisesti kirjavasti. Jos taas valinnassa kaikki hakijat ovat samalla viivalla ja hakijan kokemus / kompetenssi on ensisijainen, niin valintakriteerit ovat mielestäni kohdillaan.
- Opetushallituksessa vastuuhenkilöt ovat vaihtuneet. Liian vähän henkilökuntaa, jotta asiat saataisiin toimimaan oikeudenmukaisesti.
- Olen eri mieltä OPH:n tuesta näyttötutkintojärjestelmän ohjauksessa, koska Näyttötutkinto-opas ja sivustot ovat aivan liian ympäröityjä ja ohjeet niin yleisellä tasolla, että niitä ei voi kunnolla sovitella arkeen. Aivan kuin OPH ei tietäisi kentän toiminnasta mitään. Se aiheuttaa sekavia ja aivan varmasti epätasalaatuisia käytäntöjä kentällä ja vie kauheasti aikaa, kun käytännön toteutuksista keskustellaan ja keskustellaan loputtomasti. Kun jokainen ymmärtää ohjeet eri tavalla.
- Kerron esimerkin. Arvioijien esteellisyydestä sanotaan, että se on määritelty hallintolaissa. Sitten menen tihrutamaan hallintolakia, enkä löydä esteellisyydestä oikein muuta ohjetta kuin että kuntapäätöksenteossa ei saa suosia ystäviä ja sukulaisia. Vähän tätä luokkaa.
- Opiskelijoilta ja työntantajilta on tullut useita viestejä tutkinnon suorittaneiden ammattitaidon kirjavuudesta. Tietystä oppilaitoksista todistuksen saaneilla ei ole tutkinnon perusteiden mukaista osaamista.
- Opetushallitus antaa kyllä ohjeita, mutta kaikki tutkintotoimikunnat eivät niitä noudata tai asioita ei ehkä ymmärretä.
- Tutkintotoimikunnan jäsenet voisivat vaihtua toimikausittain. Lisäksi halukkaille voisi avata hakuprosessia laajemmin. Mistä haetaan, koska? Tutkintotoimikunnan jäsenet varsinkin opettajien osalta tulisivat olla päivittäisessä opetus ja näyttötutkintotoiminnassa olevia henkilöitä. Eläkeläiset??
- 22. yksittäisissä tapauksissa yhden kokouksen yli viivästystä
- Vaikea ottaa kantaa, kun en tarkkaan tiedä valintamenetystä ym.
- Toiminta joskus viivästyttää valmistumista, mutta ymmärrän tutkintotoimikunnan työmäärän. Jäsen ten asiantuntemuksella ja vallalla viittaa siihen, että työelämälähtöisyyttä - siis aitoa ajantasaista tietämystä - pitäisi olla enemmän.
- Opetushallituksen tulisi valvoa tutkintotoimikunnan päätöksiä ja ohjeistaa riittävästi sen jäseniä sekä OPH:n tulisi saada tietoonsa epäkohdat joista ojennetaan sekä tutkinnon järjestäjiä tai tutkintotoimikuntaa ja sen toimintaa.
- Mielestäni vuosittain voisi olla erovuoroisia, ja vain 2 kautta maksimisaan voisi olla toimikunnan jäsen. Näin saataisiin aina uutta "verta mukaan" ja puheenjohtajan tulisi vaihtua joka vuosi.
- Valintamenettely voisi olla kokonaan toisenlainen. Nyt se on jokseenkin sisäänlämpiävä.
- Nykyisellään jäsenten tuntemus ja kiinnostus eri osaamisaloja kohtaan ei ole yhdenvertainen ja tutkintotoimikunnan koostumus herättää alan toimijoissakin ihmetystä. Tuntuu että tutkintotoimikunnan kaikilla jäsenillä ei ole aitoa kiinnostusta tutkintotyöhön tai halua kehittää toimintaa yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa. Oppilaitoksista tulevat jäsenet ovat perillä monista koukeroista, mutta toisaalta ehkä jäävejä tai asenteellisia monissa tilanteissa. Työelämästä puuttuu aito kiinnostus tutkintojen kehittämiseen.
- Omassa asemassani en pysty seuraamaan kaikkien jäsenten pätevyyden tasoa.
- Liikaa opetusalan ihmisiä tutkintotoimikunnassa. Pitäisi saada enemmän jäseniä todellisesta

työelämästä ja työelämälähtöistä toimintaa.

Opetushallituksella ja tutkintotoimikunnalla on painopiste sanoilla ja käsitteillä saivartelussa ja kikkailussa. Menty jo kauan aivan sivuraiteille.

Pieni mutta hyvin kuvaava esimerkki on tästä edellämainitusta, että Opetushallituksen määräyksissä puhutaan näyttötutkinnoista mutta sanaa näyttö on kielletty käyttämästä?!!!! Nyt näytön sijaan pitää puhua tutkintotilaisuuksista ja tutkintosuorituksista. Näitäkin termejä jokainen toimija sitten vielä käyttää eri tavoin ja eri tarkoituksessa. Varsinkin liike-elämästä tulevat tutkinnon suorittajat puistelevat päätään tällaiselle.

Tutkintotoimikunnissa ovat vuodesta toiseen samat vanhat tyypit, joiden kohdalla aika on jo ajanut ohi. Linjaukset ovat sen mukaisia.

- Minulla ei ole vielä kokemusta näistä seikoista.
 - Tutkintotoimikunnassa on tarpeen välillä myös kierrättää jäseniä.
- Nykyisellään tutkintotoimikuntatyössä kysytään kauden jälkeen vanhojen jäsenien jatkohalukkuutta ja jos nämä eivät ole jatkamassa, niin vasta sitten uusia mukaan. Minusta tämä ei ole kestävä ratkaisu. Voi olla niin että jäsen on tutkintotoimikuntatyöskentelyssä koko "elämänsä" ajan, mutta takeita omasta kehittymisestä ei ole. Myös tätä taustaa vasten on vaarana, että toimikuntatyöhön jää eläkeläisjäseniä, koska nämä ovat edelleen halukkaita jatkamaan. Uusia jäseniä ei näin pysty aktivoitumaan ja kehittämään toimikuntatyötä.
- Tutkintotoimikuntakausi voisi olla maksimissaan kolme kautta, jonka jälkeen tulisi olla ainakin yksi kausi poissa.
 - Tietämykseni ei riitä vastaamaan OPH rooliin ja valintamenettelyyn.
 - Erimielisyyksiä joskus ttk:n ja oph:n välillä, haittaa meidän kaikkien työtä. Välillä semmoista epäpää, joopas meininkiä.. Työn sujuvuuden kannalta ei aina mietitä asioita, esim osaamisen tunnustaminen, joka on tehty aika hankalaksi ja aikaa vieväksi.
 - Käytännön työssä olen huomannut, että tutkinnon perusteita tulkitaan tosi löyhin perustein (joissakin tapauksissa) esim. eri järjetävillä taholla ja ihmettelen, miten tutkinnot / tutkinnon osat menevät joissakin tapauksissa läpi myös tutkintotoimikunnalta. Esimerkki: Opiskelija on suorittanut jossain toisessa organisaatiossa ammattitutkinnon osan (koko tutkinto vaatii noin 3 vuoden työkokemuksen alalta) kahdessa kuukaudessa ilman mitään aikaisempaa kokemusta ja kielitaito (suomi) henkilöllä on niin heikko, että ei selviä haastattelusta ilman ystävän apua, joka toimii hänelle tulkkina (hehenkilön haastattelu hakuvaiheessa), kun hakeudutaan suorittamaan toisia tutkinnon osia eri järjestävälle taholle. Tullaanko tässä siihen, että jotkut järjestävät tahot antavat ja saavat mahdollisuuden suorittuttaa opiskelijoiden tutkintoja tai tutkinnon osia alta riman ilman tutkinnon osassa tai osissa vaadittavaa kokemusta ja osaamista. Siten, kun kentälle mennään tutkintopaperi kourassa, niin voidaanko sanoa, että kyseessä on ammattilainen. Kenen vastuulla on siis valvoa esim. tämän tyyppisiä asioita?
- Toiminnan pitää olla kaikille samanlaista eli noudatetaan samojen säädösten ja annettujen ohjeiden mukaista toimintaa, jolloin toteutuu eri järjestävien tahojen tasavertaisuus näyttötutkintojärjestelmään liittyvissä eri asioissa ja tällä varmistetaan myös toiminnan laadukkuus kautta koko kentän.
- Ei ole tarvittu muuta tukea kuin koulutusta, joten en oikein osaa sanoa
 - Työvalmennuksen tutkintotoimikunta on hyvin kokematon eikä tunne riittävästi näyttötutkintojärjestelmän periaatteita, menettelyjä eikä prosesseja. He käyttävät merkittävää valtaa, jolla on suuria taloudellisia vaikutuksia tutkinnon järjestäjien toimintaan. Opetushallituksen tulisi puuttua tutkintotoimikunnan toimintaan nopeasti, kun tutkinnon järjestäjät antavat tietoa toiminnasta, joka on kyseenalaista hallintolain ja näyttötutkintojärjestelmän perusteella.
 - Viimeisen kysymyksen kohdalla ei ole tietoa tutkintotoimikunnan jäsenten asiantuntevuudesta. Kuitenkaan toiminnassa ei ole esiintynyt asiantuntemattomuutta.

25. Halutessasi voit vielä antaa vapaata palautetta Opetushallituksen, tutkintotoimikunnan sekä tutkinnon järjestäjän yhteistyöstä

näyttötutkintojärjestelmässä

Vastaajien määrä: 268

- Näyttötutkintojärjestelmä pitäisi olla sen kaltainen, että näyttöä antava antaisi näytön siitä osaamisesta, johon hänelle koulutuksen puitteissa on annettu riittävästi ohjausta.
- Hyvää tiedottamista kokouksista, s-postia tulee säännöllisesti erilaisista asioista
- jos oikein radikaalisti ajatellaan voisi kysyä tarvitaanko tutkintotoimikuntia ollenkaa. Jos opettajat osaavat arvioida perustutkintoja nuorisosteella suoraan oph:n ohjeiden mukaan kyllä se varmaan onnistuu näyttötutkinnoissakin. Olisi yksi porras vähemmän työtä lisäämässä kun sitä tulee koko ajan muutenkin lisää.
- Uudistettais joskus niin päin että työn määrä vähenee, nykyään se aina vain lisääntyy.
- Jokaisen, joka toimii näyttötutkintojen parissa, niin tulee olla aktiivinen. Jos ei tiedä tai osaa, niin silloin kannattaa pyytää apua ja kertoa, että itsellä ei ole osaamista. Ei kannata syyttää näyttötutkintojärjestelmää, tutkintotoimikuntia tai OPH, jos hommat ei hoidu. Kannattaa katsoa myös omaan peiliin ja pohtia onko omassa toimintaprosessissa jokin päivittämättä.
- Oikeassa työelämässä päivittäin ei esiinny sellaista vastakkainasettelua kuin työnantajaliiton ja työntekijäliiton edustajien nokittelu tutkintotoimikunnan tutkinnonjärjestäjille seminaareissa. Edes tiukka luokittelu ope- ta- tt edustajiin ja arvioijiin ei ole tätä päivää, niin minä kuin melkein kuka tahansa pitkään työelämässä ollut on jossakin vaiheessa ollut niin tt, ta kuin opekin
- Kaikki tutkinnon järjestäjät eivät noudata säädöksiä ja määräyksiä. Tästä syytetään tutkintotoimikuntaa. Kun joudutaan menemään omalta mukavuusalueelta pois, kritiikki kasvaa.
- Järjestelmä ei toimi
- Uudistustahti on voimakas. Kun oppii yhden tavan, on jo uusi muutos lähes kulman takana... ehtivätkö kaikki omaksua termit, toimintatavat jne...?
- Palaute tästä kyselystä:
Osa kysymyksistä on sellaisia, mihin tutkintovastaava ei voi tietää vastausta. On mahdotonta ottaa kantaa siihen, mitä tutkintotoimikunta tekee tai jättää tekemättä. Näemme vain pienen osan heidän työstään.
- Kaikki ok.
- Uudistamista ja uudistumista kaivataan. Selkeyttä tutkinnon perusteiden tulkintaan. Myös tt:n jäsenien ammattitaidon varmistaminen tulisi hoitaa niin, että tt:ssä istuisi todella alan ammattilaisia. Myös työelämä reilummin mukaan tt:n toimintaan. Enemmistö jäsenistä voisi olla työelämästä, sinnehan me oppilaita koulutamme, työelämän eikä oppilaitosten tarpeisiin! Oppilaitosten edustajat olisivat vain tukemassa toimintaa ja osaisivat tutkinnon perusteet niin hyvin, että tulkinnan mahdollisuuksia ei olisi. Tästä olisi varmasti apua myös tutkinnon järjestäjien ja tt:n erimielisyyksiin! Olisi vain yksi totuus, ei muuta!
- Toivoisin OPH:n järjestävän koulutusta tutkintovastaaville. Koulutuksissa käsiteltäisiin juuri lakien, määräysten ja asetusten tulkintoja. Vierailukäyntejä oppilaitoksiin voisi toteuttaa enemmän ja niiden anti voisi olla suurempi.
- Kun tutkintotoimikunnassa käydään läpi muun kuin oman alan tutkintoja, niiden perusteita ja hyväksytään järjestämissuunnitelmia, niin kyllä haukotuttaa ja toivoo vaan että mentäisiin nopeasti eteenpäin. Terminologia ja toimintamallit ovat samat koulutusalaista riippumatta mutta tutkintotoimikunnan on vaikea eli mahdoton valvoa tai puuttua muihin kuin muotoiluvirheisiin. Jokainen koulutusala on hyvin vapaa näyttötutkintojensa järjestelyasioissa mikä on mainio peruslähtökohta. Näytöt ovat kovin erilaisia, kun ne lähtevät kunkin alan työkentiltä. Sisältöjä ei voi toisen alan ihmisenä arvioida mitenkään. Liikaa yhdenmukaistamista pitää välttää jatkossakin.
- Opetushallitus ei näköjään ota kantaa tutkintotoimikuntien työskentelyyn vaan piittaamattomasti viittaa tutkintotoimikuntien riippumattomaan rooliin. Pitäisi tarkemmin valvoa tutkintotoimikunta kuin koulutuksenjärjestäjien toimintaa. Kysynkin mihin tarvitaan tutkintoon valmistavaa koulutusta, tutkintosuorituksen kolmikanta-arviointia, tutkinnonperusteita ntai tutkinto-oppaita jos tutkintojen vahvistamiset eivät perustu edellämäinittuun
- Samat vastaukset myös at ja eat.
- Pääsääntöisesti toiminta tutkintotoimikunnan kanssa on sujunut hyvin ja joustavasti. Jos on ollut kysyttävää, on saanut vastauksen/ohjeostusta tutkintotoimikunnan puheenjohtajalta ja

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- sihteeriltä.
- Olisi hyvä jos tutkintotoimikuntien toiminta olisi yhtenäistä. Organisaatiomme työskentelee useiden eri tutkintotoimikuntien kanssa, ja yhden mukaisuus niiden toiminnasta on kaukana. Tämä on tietysti hinta toimikuntien itsenäisyydestä.
- -Opetushallitus voisi olla aktiivisempi tiedottamaan muutoksista, opsin kehittämisestä ja yhteistyöstä tutkintotoimikunnan kanssa
- -Tutkintotoimikuntatyö on jouhevaa ja ajantasaista
- Tutkintotoimikuntien toiminta on mielivaltaista ja toimimatonta. Ei näyttötutkintojen laatua taata tällä nykyisellä mallilla.
- Koko järjestelmä tulee tehdä nykyaikaiseen yhteiskuntaan ja muuttuvaan yhteiskuntaan sopivaksi. Järjestämisedellytysten arvioinnit eivät ole tätä päivää. Oppilaitosten, niiden toiminta-alueiden elinkeinoelämää ei tunneta riittävästi ja vedetään kummallisia johtopäätöksiä. Ei arvosteta mitä kentällä tehdään. Vedotaan laadun valvontaan...laadun valvonta toimii riittävän hyvin kun niskaan hengittää jo vaativat tutkinnon suorittajat, työnantajat ja oma ammatillinen osaaminen.
- Toimii eli ei huomautettavaa.
- Järkevöittäkää ja yhdenmukaistakaa ne sadat eri lomakkeet! Muuttakaa tutkintotilaisuuksien suorittamista enemmän työelämää vastaavaksi. Meillä on suht hyvät tutkinnon perusteet, mutta aikataulutus tutkintotoimikunnan vaatimusten mukaan on työelämälle vaikeaa. Lisää keskustelua ja enemmän aikaa kun kerrankin istutaan alas. Infotilaisuudet on niin ahdattu täyteen kaikenlaista, että oleellinen keskustelu siellä loppumetreillä kuitataan "tutkintotoimikunta miettii asiaa, kyllä".
- Paljon olisi vielä kehitettävää, joskin paljon on menty jo eteenkinpäin. Ymmärrän tutkintotoimikunnan valvovan tehtävän, mutta pompottelulla ei päästä kumpaakaan tahoa tyydyttäviin ratkaisuihin. Neuvonta, selkeät toimintatavat, asialliset vastaukset ja ystävällisyys tekee toiminnasta miellyttävää ja luulisin, että vähentää myös kentän "villejä käytäntöjä". Toimin useamman tutkintotoimikunnan kanssa ja tämä, jonka perusteella vastaukseni annoin, on ollut ainoa jonka kanssa on ollut työsevää ja kokouksen pöytäkirjan ilmestymistä odottaa pelonsekaisin tuntein. Muiden toimikuntien edustajat ovat olleet tavoitettavissa ja on pystytty yhdessä pohtimaan mahdolliseen ongelmaan ratkaisua eli yhdenvertaisuus ja neuvova ote on toiminut. Pyrittäessä toimintatapoihin, jotka helpottavat tutkinnon järjestäjien työtä edesautetaan myös niiden suorittamista. Yhteneväisyyttä toimikuntien toimintaan toivoisin, nyt jotkut tutkinnot tulevat kalliiksi niihin tarvittavan työmäärän takia (ennakkoilmoitukset, raportoinnit ym.)
- OPH:n toiminta erilaisissa pulma- ja erimielisyystilanteissa on ollut valitettavan "avutonta". Jos tutkinnon järjestäjä on osoittanut puutteita tutkintotoimikunnan toiminnassa ja pyytänyt tukea OPH:n edustajilta, on viestiä välitetty henkilöltä toiselle ja vastaus on ollut joko ympäröivää perustelua tutkintotoimikunnan tehtävistä ja päätöksentekovoimaisuudesta tai sitten vastausta ei ole tullut lainkaan.
- Alamme tutkintotoimikunta on mielestäni puolueellinen. Se kohtelee eri tutkinnonjärjestäjiä eri tavoin ja eri tutkinnonjärjestäjien arvioijia eri tavoin riippuen siitä kuuluuko "sisärenkaaseen". Erityisesti edellisessä mutta myös tässä uudessa tutkintotoimikunnassa on vallalla oman egonpönkitys ja jopa mielivaltainen vallankäyttö, jonka kärsijöinä ovat tutkinninsuorittajat. Tämä on kaukana yhteistyöstä.
- Nykyinen järjestelmä on erittäin byrokraattinen, työelämää rasittava. Valinnaisen tutkinnon osan tunnustaminen kolmikannassa kuluttaa rahaa ja aikaa, esim. silloinkin kun 10 ov on suoritettu perustutkinnon aikana.
- Olisi kiinnostavaa, jos joku tutkisi esim. käytyjä arviointikeskusteluja ja sieltä kaivelisi esiin, miten arvosanat muodostuvat, miten osaaminen määritellään jne. Millaista ammattitaitoa näyttötutkinnot tuottavat? Onko erilaista kuin esim. vain työssä oppimisella saavutettu? Miksi jotkut tutkinnot hieman näivettyvät esim. VEAT? Onko meillä aivan turhia tutkintoja, täydennyskoulutus ei ole aina järkevää hankkia tutkintoina vaan muina koulutuksina, koska tutkinnon eivät esim. välttämättä nosta palkkaa. Opettajan työhön on tullut paljon kaikenlaista jonninjoutuavaa kirjaamista näyttötutkinnoista, arvioijan nimi, koulutus työvuodet jne??? Yhteystietoja, jotka vaihtuvat jne.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Keventäkää toimintaa!
- Vastausvaihtoehdoissa ei ollut tarjolla "en tiedä", "ei osaa sanoa" -vaihtoehtoja.
- Tutkintotoimikunnan ja järjestävien tahojen yhteistyö on riittävää, mutta OPH:n osalta sitä tulisi lisätä.
Liian vähän saadaan tietoa OPH:lta.
- Erityisesti tutkintotoimikunnan puheenjohtajan ja sihteerin kanssa työskentely on ollut antoisaa.
- OPH voisi oikeasti miettiä uudelleen, onko 20 vuotta vanha byrokraattinen järjestelmä kunnossa vai ei? Kun nyt näyttää siltä, että tähän näyttötutkintojärjestelmään ollaan siirtämässä enemmän myös nuorisokoulusta, (OPS:n uudistus 2015-2016) pitäisi perusteet saada ensin toimiviksi ja sujuviksi. Poliittinen kädenvääntö ei vaan sovi tähän systeemiin, vaan ammattiosaamisen pitäisi ratkaista asiat, ei se, kuulutaanko liittoon vai ei.
- Toimintaa pitää kehittää ja uudistaa, sillä nykyinen on todella kankea, ainakin kaikissa marata-alan tutkintotoimikunnissa.
- Kokonaisuutena näyttötutkintojärjestelmä toimii hyvin.
Järjestämosopimuksen merkitystä ja sisältöä korostettava. Tutkinnon järjestäjän roolia ja vastuuta korostettava.
- Opetushallituksessa tuntuu toimijan näkökulmasta olevan eri tarkastajilla erilaisia näkemyksiä - samastakin asiasta.
- Opetushallituksessa on myös eritasoisia henkilöitä suhteessa tutkintotoimikuntaan. Osa oph:n ttk-asiatuntijoista on erittäin hyvin perillä, erittäin hyvin asiaa kehittäviä. Mutta joillakin aloilla on hieman huonoja asiantuntijoita, josta syystä ttk-toiminta ontuu.
Oppilaitoksen tutkintovastaava on roolissaan omassa koulussaan yksin, joten on ensiarvoisen tärkeää että ttk:sta saa tukea omalle toiminnalleen. Ja tarvittaessa apua.
Oma ttk on ollut esimerkillinen; kiinnostunut jokaisesta järjestävästä oppilaitoksesta ja oikeasti haluaa tehdä oikeudenmukaista työtä. Ja mikä parasta kehittää edelleen omaa toimintaansa ja kehittää myös yhteistyötä järjestävien oppilaitosten kanssa.
- Toivoisin enemmän yhteisiä kehittämisspäiviä tutkintotoimikunnan sekä tutkintovastaavien kanssa. Näistä saa kaikkein eniten tietoa sekä toimintamalleja ja toimii myös uusien tutkintovastaavien perehdyttämistapana.
- Tutkintotoimikuntien toimintatapaa tulisi yhtenäistää, edelleen on joissain tutkinnoissa liiaksi henkilöstä riippuvia ohjeistuksia, etenkin ttk:n puheenjohtajan vaihtuessa saattaa ohjeistukset ja tulkinnat muuttua. Tutkinnosta johtuvat eroavaisuudet eivät selitä kaikkia eroja tutkintotoimikuntien käytänteissä, joissain tilanteissa tutkintotoimikunnan ohjeistukset eivät perustu näyttötutkinto-oppaan suosituksiin. Esim. työpaikkaohjaajan jääviyskysymys näyttötutkinnon arvioijana vaihtelee: joissain tutkinnoissa työpaikkaohjaajan edellytetään toimivan arvioijana, joissain ehdottomasti kielletään, ja loput on siltä väliltä. Toinen käytännön esimerkki on tutkintotoimikuntien kannanotto tutkinnon järjestäjän käyttämiin henkilökohtaistamislomakkeisiin: toiset eivät ole niistä lainkaan kiinnostuneita, toiset määräävät tarkoin niiden rakenteen ja sisällön. Joissakin tutkinnoissa vaaditaan etukäteen ttk:n lupa tutkintotilaisuuksien järjestämiseen, joissain tutkinnoissa taas mitään ennakotietoa ei pyydetä, vasta todistusten hakuvaiheessa annetaan tarvittavat tiedot. Tässä on mielestäni kysymys ttk:n ja tutkinnon järjestäjien välisestä luottamuksesta - toisissa tutkinnoissa valvontaa on kuin poliisivaltiossa, toisissa toiminta perustuu luottamukseen, että toimitaan järjestämissuunnitelman mukaisesti.
Joten kyllä, tutkintotoimikuntein vallankäyttöä on syytä selvittää.
- Aivan liian byrokraattista toimintaa!
- Eri tutkintotoimikuntien toiminta on hyvin erilaista. Olisiko jotain kehittämisideaa, millä tutkintotoimikuntien käytännöt voisivat lähentyä?
- Tutkintotoimikunnan jäsenten valintaan tulee tehdä muutos. Ammattiliittoaktiivius ei tarkoita, että henkilö on oikeasti kiinnostunut näyttötutkintotoiminnasta ja sen kehittämisestä. Todellinen asiantuntemus ja kiinnostus tulee olla ykkösasia valintaa tehdessä, ei ansioluettelon kasvattaminen.
- Liian byrokraattinen järjestelmä, pitäisi kehittää kevyempi vaihtoehto. Kriteerit valtakunnalliset ok, mutta tutkintotoimikunnan roolia ja tarpeellisuutta tulisi miettiä syvällisesti.
- Tutkintotoimikunnan vaihtuessa on tutkinnonjärjestävän opeteltava uuden t-toimikunnan

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- "tavat" eli tutkintotoimikunta haluaa jättää oman puumerkkinsä tutkintoihin.
- Kokonaisuudessaan yhteistyö on ollut hyvää. Kun on ollut ongelmia, ne on pystytty korjaamaan aikalailla hyvässä yhteishengessä. Mielestäni tutkintotoimikunta saisi enempi jalkautua kentälle seuraamaan tutkintotilaisuuksia. Tuntuu että painoa on liiaksi sillä miten koontilomake on täytetty. Toki "jalkautuminen" on paljolti rahakysymys.
- Omnia aikuisopiston, tutkintotoimikunnan ja opetushallituksen välinen yhteistyö on ollut mielestäni kiitettävää, joskin kaikkiin ongelmiin ei ole selkeää vastausta ja jotkin ongelmiksi koetut ohjeistukset ovat olleet ja jääneet tulkinnavaraisiksi.
- Näyttötutkinnon suorittamiseen liittyvä lomakkeisto tulisi yhdenmukaistaa. Ei myöskään liikaa valtaa tutkintotoimikunnille, että tekevät omia kriteereitään esim. arvioijille. Minusta on outoa, jos edellytetään esim. arvioijalta, että tulee olla jonkin liiton jäsen, jotta voi toimia arvioijana (??)
- Parannusehdotus: laitetaan koko näyttötutkintojärjestelmä uusiksi. Jos tutkinnon järjestäjät kykenevät antamaan tutkintotodistuksia samoista perustutkinnoista ammatillisessa peruskoulutuksessa, miksi ne eivät pystyisi siihen myös näyttötutkinnoissa? Säästettäisiin valtava määrä työtunteja tarpeellisempiin kohteisiin.
- Laadun varmistajana tämä tietysti on systeeminä paikallaan, mutta aika kallista puuhaa kaikkinen arviointineen, sopimisineen ja ilmoittautumisineen. Kehitettävää siis piisaa tässäkin.
- Nuoriso- ja vapaa-ajanohjauksen perustutkinnossa yhteistyö sopimusoppilaitosten ja tutkintotoimikunnan välillä on hyvin luontevaa. Tämä johtuu osaltaan alan pienuudesta mutta myös siitä, että yhteistyön kehittämiseen on tietoisesti kiinnitetty huomiota. Tutkintotoimikunta on mukana alan perustutkintoja järjestävien oppilaitosten valtakunnallisissa kokoontumisissa (Nuva-päivillä) sekä järjestää erillisiä kehittämisspäiviä vähintään kerran vuodessa.
- Antakaa ulkopuolisten työelämän edustajien, jotka eivät ole missään tekemisissä tutkintojärjestelmän kanssa, kirjoittaa tutkinnon perusteet uudestaan. Hallitokieli ja sen etäisyys työelämästä tekevät perustavaa laatua olevan dokumentin käyttämisen koulutuksessa mahdottomaksi.
- Jotenkin pitäisi valvoa esim sitä, että toimikunnat kokoontuvat säännöllisesti ja toisaalta toimikuntien tulisi ajoittain / olisi hyvä, että toimikunta jotenkin kontrolloisi sitä, että tutkinnon järjestäjäorganisaatiot toimivat siten kuin järjestämissuunnitelmassa on sovittu. Tutkintotoimikunnalta tuli vuoden 2014 alussa postituslistan jäsenille, jotka koostuvat tutkinnon järjestäjistä, vahingossa erään koulutuksen järjestäjän järjestämissuunnitelma. Toki se oli erehdys, virhe ja toimikunnan sihteeri kovasti pahoitteli, mutta tällaisia virheitä ei saisi tapahtua - järjestämissuunnitelma on tutkintotoimikunnan ja koulutuksen järjestäjän välistä tietoa.
- Kyseisen tutkintotoimikunnan "toiminta" (jota ei siis mielestäni ole lainkaan) on laittoman huonoa. On käsittämätöntä, että tällaisella toimikunnalla on valtaa esim päättää siitä, onko tutkintotilaisuudet hyväksytyjä vai hylättyjä (koulutuksen järjestäjähän laittaa toimikunnalle vain arviointiesityksen). Tämän tyyppinen toiminta romuttaa koko hienon näyttötutkintojärjestelmän - ja vaikuttaa myös siihen kuinka paljon tutkinnon suorittajia tutkintoa suorittamaan hakeutuu.
- Kaiken kaikkiaan näyttötutkinto toiminta on ihaan ok. Tutkinnon järjestäjien tulevia "ylimääräisiä" kuluja ei kompensoida mitenkään.
- Tutkintojen suorittamisesta pitää maksaa järjestäville oppilaitoksille tulospalkkio!
- Homma toimii niinkuin itänaapurissa, jossa toimintaa ohjaa ja neuvoo Vladimir Putin.
- Toivotaan, että tilanne palaa siihen entiseen luottamus tilanteeseen ja esim. järjestämissopimukset olisivat taas pysyviä.
- OPH:n tulisi entistä enemmän kiinnittää huomiota näyttötutkintojen laatuun ei volyymeihin (kunniamaininnan vuosittain saa eniten tutkintoja järjestäneet). Eri organisaatioiden tutkinnot tulisi olla homogeenisia, kehittämistä tarvitaan.
- Yhteistyötä on tehty hyvässä hengessä koko 20-vuotisen historian ajan.
- Opetushallitus on aivan liian etäinen tavallisesta oppilaitoksesta katsoen.
- Tutkintotoimikuntien toiminnan pitäisi olla samanlaista riippumatta siitä, mikä toimikunta on kyseessä ja kuka toimintaa johtaa. Nyt tutkintotoimikunnat vaativat mm. erilaisia ennakkoilmoituksia, antavat omia aikataulurajoja tutkinnon suorittamiseen yms. jotka eivät

liity minusta heidän tehtäviinsä. Valtakunnallisia tutkintoja kun suoritetaan, pitäisi myös tutkintotoimikuntien toiminnan olla yhdenmukaista. Toiminnassa pitää olla selkeä linja, jotta laatu ja prosessit pysyvät kunnossa, mutta samalla pitää huomioida työelämälähtöisyys osana toimintaa ja perusajatusta.

- Tutkinnon perusteita pitäisi valmistella oph:ssa huolellisemmin, ettei tulisi pahoja töppäyksiä
- Valitettavasti kyselyyn vastaaminen oli hankalaa, kun kaikista kohdista ei ole kokemusta / suoraa mielipidettä. Tämä myös vähentää selkeästi tutkimuksen validiteettia.
- Pääsääntöisesti homma toimii ja eri aloilla sekä ttmk:illa on erilaisia kulttuureja, mikä kuuluukin olla niin. Se mihin toivon muutosta, on diktaattorimaiset otteet ja näyttötutkintoideologian vastaiset käytännöt: esim. tutkintoja voi valmistua milloin vain ja tyyppillisä paikkoja ovat touko- ja joulukuu, mutta ttmk:t pitävät kokouksissa pitkiä taukoja ennakoimatta näitä. Myös tutkinnonjärjestäjälle aikataulullisesti (esim. valmistavan koulutuksen aloitus, kouluttajat ym. ei-nopeasti-käynnistettävät-asiat) tärkeitä asioita voidaan hyppäyttää kokouksesta toiseen. Tunnolliset odottavat päätöksiä ja 'tunnottomat' toimivat ilman asianmukaisia päätöksiä ja lupia.....
- Keskinäisellä yhteistyöllä päästään parempiin tuloksiin kuin yksipuolisilla huomautuksilla.
- Tutkintotoimikuntien tulisi enemmän ohjata oppilaitoksia, nyt jätetään käsittelemättä, jos on jotakin puutoksia.
- Koko tutkintorakenne homma ja siihen liittyvä lainsäädäntö pitää mahdollisimman pian uusia. Näyttötutkintoihin varatusta rahoituksesta kuluu organisaatioiden pyörittämiseen liian suuri osa. Tämä osa on pois tutkintoa suorittavan henkilön koulutuksesta.
- Tutkintotoimikuntien välillä on suuria eroja.
- Yhteistyö vaatii kaikkien osapuolten sitoutumista tehtävään, ilman turhaa pyrokratiaa.
- Kiitos
- Kun tutkintotoimikunta vaihtui syksyllä, piti sopimus uusia, ja samalla täydentää, vajaa vuosi aiemmin tehtyä sopimusta. Jotenkin tuntuu välillä mielivaltaiselta toimikuntien toiminta. Ehdottoman hyvä systeemi on valtakunnalliset tutkintotoimikunnat.
- Vaikeata vastata hieman eri mieltä ja hieman samaa mieltä eivät olleet loogisissa paikoissa.
- Toivoisin, että eri tutkintotoimikuntien toimintatavat yhtenäistettäisiin. Eli kaikki tutkintotoimikunnat käyttäisivät samoja työkaluja esim. samat lomakkeet ym. Nykyään monella Aikuiskoulutus oppilaitoksella on käytössä Studenta+ ohjelma ja toivomus on, että tutkintotoimikunnat hyväksyisivät sieltä otetut raportit, esim koonnit. Pääsisimme eroon turhasta työstä ja iänikuisista Exel lomakkeista.
- Tutkintotoimikunnan kanssa on asiat sujunut hyvin, ainakin puhdistuspalvelualan työnjohdon tutkintotoimikunnan kanssa.
Terveisin Vaasasta
- OPH:n pitäisi perehdyttää omat valtionhallinnon sidosryhmänsä (esim. työhallinto) uudistuksiinsa niin että tutkinnon järjestäjän tai tutkintotoimikunnan ei tarvitse tarvitsa niitä valtion viranomaistahoille tulkita.
- OAJ:lla on liikaa valtaa tutkintotoimikunnan jäsenten valinnassa. Ammatillisella puolella kouluttajilla on yleensä vankka kokemus omalta ammattialaltaan ja usein myös hyvät suhteet oman alansa ammattijärjestöön, joka ei suinkaan aina ole OAJ.
- Oma yhteistyöni tutkintotoimikunnan kanssa on ollut joustavaa ja ammattitaitoista. Ohetushallitus on mielestäni ajan tasalla tutkintotoimikunnan työskentelystä.
- Yhteistyötä tässä on pakko tehdä, jos meinaa saada luvan tai saada sen säilymään. OPH tuntuu aina olevan ttk:n puolella ja järjestäjiä vastaan, joten tuntuu turhalta neuvotella, koska se ei ole mitään neuvottelua, vaan meitä vaaditaan toimimaan heidän neuvojen ja ohjeiden mukaan. Ja kuten sanoin, aikaisemmin ei ollut mitään ongelmaa, mutta nyt ei tunnu samoilla toimenpiteillä onnistuvan mikään. Välillä tulee ns. pilkun viilaaminen mieleen. Mutta jatketaan heidän neuvojen ja määräysten mukaan, että koulutukset jatkuvat. Ja onneksi en ole enää tämän jälkeen tutkintovastaava, vaan nautin eläkeläisten asioista !
- Yhteistyötä tulee rakentaa ja kehittää edelleen, leppoisan rakentavassa hengessä. Asiantuntemusta järjestelmästä ja sen solmukohdista on muuallakin, kuin oph:ssa. Tutkintotoimikuntatyöhön pitäisi saada aikaiseksi keskustelufoorumi, missä esim. puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla olisi mahdollisuus keskustelua käydä mm. hyvistä käytänteistä.
- Pääsääntöisesti järjestelmä omissa yhteyksissä on toiminut. Kahteen eri tutkintotoimikuntaan

toimiessa, saman tutkinnon arvioijista päättäessä, toinen tutkintotoimikunta on hyväksynyt arvioijat, toinen kyseenalaistaa samojen jo toisessa tutkintotoimikunnassa hyväksytyjen arvioijien osaamisen. Arvioijien hyväksyntää koskeva prosessi on hyvä esimerkki Sisustusalan tutkintotoimikunnan ylimielisestä ja säädöksistä piittaamattomasta käyttäytymisestä.

- Pääsääntöisesti arjen toiminta on tutkinnonjärjestäjän ja tutkintotoimikunnan yhteyshenkilöiden välistä toimintaa. Toiminnan pitäisi toimia niin että tutkinnon järjestäjän päässä ei tule vatsavaivoja, päänsärkyä ja kohonnutta verenpainetta joka kerta, kun tietyn tutkintotoimikunnan yhteyshenkilöön on yhteydessä.
- Olen toiminut käsi- ja taideteollisuusalan sekä sisustusalan tutkintotoimikunnan kanssa yhtä kauan. Kyseessä on ollut pt, at ja eat tutkintojen järjestäminen. Käsi- ja taideteollisuusalan tutkintotoimikunnan kanssa arki pelaa. Sisustusalan tutkintotoimikunnan kanssa arjessa ahdistuu aina.
- Perustutkintojen suorittaminen näyttötutkintoperusteisesti on työlästä ja usein se tulee sovittelua myös valmistavan koulutuksen kanssa. Tämä vaatii joustavuutta erityisesti näyttötutkintosuunnitelmien toimittamisesta ttk:lle. Osa tutkintotoimikunnista luottaa siihen, että ne ilmoitetaan osa vaatii tarkat suunnitelmat. Käytännössä suunnitelmat tehdään aina ja sen mukaan paikalliset toimijat tarkistavat, että asia etenee kuten näyttötutkinto-opas ja järjestämissopimus edellyttää. Luottamusta enemmän paikallisiin toimijoihin kaivataan. Koulutettuja NTM:ta on ympäri Suomen ja koulutusta annetaan riittävästi. Osaamista on siis muuallakin kuin Etelä-Suomessa ja elinkeinoelämää johon tutkinnonsuorittajat työllistyvät.
- Näyttötutkintomestarikoulutus on tekemällä tehty koulutus, joka pitää sisällään paljon myös sellaista joka ei käytännössä toimi. Koulutus tulee ajanmukaista.
- Toiminta on rakentavaa ja yhteistoimintaan perustuvaa.
- Yhteistyö edustamiini toimikuntiin (3) on sujunut erinomaisesti, asiantuntevasti, luottamuksellisesti, joustavasti.
- Eli ei ole minkäänlaista aihetta moittia toimikuntien työskentelyä
- Ei jaksa enään..... kukin toimikunta toimii eri tavalla, laadunvarmistuksesta ei ole tietoaakaan ja osa vaatimuksista on suoraan lainsäädännönkin vastaisia.
- Ei kovin laadukasta tai luotettavaa kuvaa saa koko järjestelmästä
- Tutkinnon järjestäjien harkintakykyyn ja ammattitaitoon pitäisi luottaa huomattavasti enemmän. Ei kaikki tieto ja taito ole tutkintotoimikunnan jäsenillä. Tutkintojen järjestämisestä ei saisi tehdä niin hankalaa ja työlästä liiallisilla vaatimuksilla.
- Opetushallituksen ja tutkintotoimikunnan työ avoimemmaksi ja tasavertaiseksi, välillä tuntuu, että pohjoinen Suomi ja hieman unholaa asioissa.
- Kiitos niille tutkintotoimikunnille joiden kanssa on aina ollut hyvä toimia yhteistyössä, kaikilla meillä on yhteinen tavoite saada koulutettua osaavia henkilöitä joustavasti työelämään. Hotelli ja ravintola-alan toimikunnat pt.at.eat. ovat aina toimineet kehittävästi ja rakentavasti, niin kuin alakin on.
- Elintarvike-ala on vanhakantainen, siivous ja kotitalous puolella vanhat perinteet jatkuu...Liiketalouden puolella en ole koskaan tavannut hankalampaa toimikuntaa...Lapseni opiskelee siellä...
- Lähes 20 työvuootta näyttötutkintojärjestelmän parissa. Kehityksen kaari tähän päivään on ollut huikea. Kiitokset Kaikille eri tahoille, vastuutoimijoille ja toimikuntien jäsenille vuosien varrella tehdystä hyvästä yhteistyöstä ja kehittämisen ilosta. Yhteistyöllä olemme luoneet toimintatapoja ja varmistaneet laadukkaita järjestämissuunnitelmia.
- Puhdistuspalvelualan tutkintotoimikunnan kanssa on yhteistyö sujunut nykyään hyvin. Oppilaitosten mielipidettä kysytään ja toimintaa kehitetään sen mukaan.
- Yleensä ottaen Opetushallituksen perusteiden ammattitaitovaatimukset tulisi olla sellaisella tasolla, että opiskelija pystyy ne kohtuullisesti suorittamaan/oppimaan/ näyttämään taitonsa tutkintotilaisuuksissa. Nyt tuntuu toisinaan siltä, että käytännön työtehtävissä ei kaikkia tutkintojen kriteerien mukaisia taitoja tarvita. Toisinaan tutkintotilaisuuksia on hankalahko järjestää työelämässä, sillä työelämän osapuolilla on omat pullonkaulansa. Tulisi olla mahdollista, että näytöt erilaisissa autentisissa oppimisympäristöissä olisivat mahdollisia - nyt ne eivät ole.
- Minua ei ollenkaan harmita, että tutkintotoimikunta on tiukka siinä, keiden kanssa solmitaan tutkinnonjärjestämissopimuksia ja ketkä hyväksytään arvioijiksi. Mutta minusta on liian kova

- vaatimus, että kaikki tutkintotilaisuudet pitää suorittaa työpaikoilla. Perustutkinto on kuitenkin vasta alalletutkinto eivätkä tutkinnon suorittajat vielä ole töissä. Tämä vaatimus tuntuu kohtuuttomalta varsinkin, jos viereinen koulu saa järjestää tutkintotilaisuudet oppilaitoksessa. Oikeastaan minulle käyvät mitkä säännöt tahansa, mutta niiden pitäisi olla samat kaikille.
- Yhteisissä tilaisuuksissa tulisi olla näkyvillä eri tutkinnonjärjestäjien suunnitelmia, jotta saadaan yhdenvertaistettua toimintaa ympäri valtakuntaa. Kun hyvää laitetaan kiertämään se vahvistaa kaikkien osaamista - nyt osaamista salataan!
Työelämälähtöisyys on kuitenkin kaiken A ja O. Tämä tahtoo välillä unohtua kun ollaan liian sidoksissa koulumaailmaan.
 - Toivon, että järjen käyttö sallittaisiin eikä mentäisi pikkutarkkoihin asioihin mm.näyttösuunnitelmien kanssa; onhan kyse työmaakäytännöistä ja työelämän tutkinnoista. Ollaanko menossa siihen, että ammattitutkinnot pakollisina johtavat TESSin mukaisiin palkkoihin, ei siis mitään lisiä enää?
Kuka saa sanella tutkinnon osien sisällöt?
Onko työelämä muuttunut kädentaidon ammateissa niin paljon, että on sopivaa suorittaa/hallita vaan kapean sektorin osa-alueelta asioita eikä edes vähän laajalta alueelta? Näyttötutkintoina tehtävät ammatilliset perustutkinnot eivät takaa mm.attoaineiden hallitsemista, sillä jos ei ole pk:n jälkeistä tutkintoa/opiskelua, missä hlö olisi oppinut ko. aineita? Joillain voi olla todella heikot taidot ja silti tutkinto antaa jatko-opiskelukelpoisuuden AMK:kiin? Portfolioiden tekeminen ja urakalaskenta ei takaa em.taitoja.
Mutta --- palkanmaksun peruste on ammatti-/ammatillinen tutkinto, arvioijat arvioijat kriteerien mukaisesti ja tutkintotoimikunta hyväksyy arviointiesityksen: kaikki ovat tyytyväisiä :)
 - Kiitokset kuitenkin taloushallinnon ammattitutkinnon tutkintotoimikunnalle heidän laatimastaan yksityiskohtaisesta lomakkeistosta, jonka kanssa varsinkin työpaikka-arvioijat selviävät urakastaan.
 - Tutkinnon järjestäjien sekä tutkintotoimikuntien yhteistyöpäivät tosi loistavia tilaisuuksia.
 - Hyvä, että joku tutkii asiaa. Onnea työhön.
 - Olisi hyvä muistaa, että järjestelmän olisi palveltavan mahdollisimman hyvin työelämää. Tutkinnot eivät saa olla liian kaukana todellisista työelämätehtävistä.
 - Suurin ongelma on se, että tutkintojen perusteet ovat liian vaativia ja monipuolisia. Vaikea löytää vaatimuksia vastaavia työpaikkoja.
 - Liian harvoin pidetään yhteisiä päiviä joissa voidaan vaihtaa kokemuksia oph, tutkintotoimikuntien sekä tutkinnon järjestäjien kesken.
Vaikka opetussuunnitelmat on uudistettu niin käytännössä joidenkin tutkinnonosien arviointikohteita on vaikea järjestää tutkintotilaisuuksissa oikeissa työtehtävissä. Mielestäni opetussuunnitelmia tulisi päivittää koska uskon että nämä ongelmat ovat jokaisella tutkinnonjärjestäjällä aikuiskoulutuksessa.
 - Näyttötutkintojärjestelmä on tulevaisuuden tukintojärjestelmä, joten kehitettävää aina riittää. Kyselyssä ei kuitenkaan pyritä selvittämään kehittämiskohteita. Mihin tällä kyselyllä pyritään? Mihin tarkoitukseen kysely tehdään? Missä tulokset julkaistaan ja milloin?
 - Mihin tarkoitukseen kysely on laadittu?
 - Opetushallitukseen rooliin, toimintatapoihin, ohjeistukseen ja yhteistyöhön tutkintotoimikuntien kanssa toivon huomattavaa muutosta.
 - Opetushallituksessa pitäisi olla enemmän kokemusta tutkintotoiminnasta ja käytännön työelämästä.
 - Arvioniasteikko 1 - 3 on aivan liian kapea. Kaikki alalla toimivat joiden kanssa olen keskustellut, haluaisivat arviointiksi 1 - 5. Tässä näkyy että opetushallitus ei oikein kuuntele kentän palautetta joka perustuu käytännön kokemuksiin
 - Yhteistyö on sujunut muuten hyvin, mutta joskus tutkintotoimikunnan toiminta on ollut sellaista, että asioita on "unohdettu" käsitellä, eikä siihen ole mitään syytä kerrottu. Päätöksiä ei yleensä perustella.
Tiedottaminen asioista tutkinnon järjestäjille kaipaa huomattavaa parannusta! Tämä koskee tutkintotoimikuntaa.
 - Annoin jo palautteen aikaisemmissa avoimissa kohdissa.
 - Yrittäjän ammattitutkinnon tutkintotoimikunta toimii loistavasti
 - Valmentaja puolella on toiminta ollut hyvää ja yhteistyö on ollut kehittämis lähtöistä ja koulutuksen järjestäjien ääni on huomioitu. Liikunnan ammattitutkinnon osalta ei ole saman

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- suuntaista, toivottavasti siihen saadaan muutosta.
- Hiusalan kaikkia tutkintoja järjestävänä tahona totean, että yhteistyön ongelmakohdista oleelliset ovat opetushallituksen toiminnassa.
 - opetusneuvos katsoo, että on hiusalan asiantuntija yli kaikkien alan järjestöjen, tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjien (esimerkiksi EAT:n tutkinnon perusteet kirjoitettiin hänen pillinsä mukaan, eikä yhdenkään alan järjestön perusteltuja näkemyksiä otettu mitenkään huomioon => tästä aiheutuu esimerkiksi sellaista, että tutkinnon perusteissa on asioita, joita ei lainsäädännön mukaan edes saa tehdä kauneudenhoitoalan palveluna, mutta arvioijien pitäisi sitä toimintaa kuitenkin arvioida asteikolla hyväksytty/hylätty)
 - opetusneuvos saattaa antaa vaihdellen erilaisia ohjeita siitä, mitkä arviointikohteet voi "katsoa vähän suurpiirteisesti" ... > mutta kysymykseen, miksi ko. arviointikohteet ovat tutkinnon perusteissa, jollei niitä edes ole tarkoitus arvioida, ei tule vastausta.
- Toisaalta tutkintotoimikuntaan pitäisi valita ammatillisesti ja näyttötutkinto-osaamisen suhteen riittävän vahvoja ammattilaisia, jotta heillä olisi edes joku mahdollisuus päästä vaikuttamaan hiusalan tutkintojen arviointiin, tutkintojen järjestämiseen jne. yli yksinvaltaa käyttävän eri alan asiantuntijan, mutta hiusalankin opetusneuvoksen.
- Optima on helpottanut tiedon siirtymistä ja tallentamista. Todistusohje oli täynnä säädöksiä - esimerkki olisi ohjannut paremmin.
 - Itse olen saanut viime vuosina positiivista ohjausta - ja ehkä oppinut tekemään asioita jo oikeinkin.
- Järjestelmä on liian raskas ja jähmeä, varsinkin tunnustamisten osalta. Näyttötutkinnoissa voitaisiin siirtyä ammattiosaamisen näyttöjen kaltaiseen järjestelmään.
- Yhteistyö hiusalan tutkintotoimikunnan kanssa on ollut erinomaista. Yhteistyö on ollut myös ohjaavaa sekä kehittävää koko näyttötutkintojärjestelmää (hyvin laaja-alainen) ajatellen.
- Toiminta on pääsääntöisesti asiallista ja sujuvaa.
- Tutkintojen järjestäjien, tutkintotoimikunnan ja OPH:n välille pitäisi saada rakentava ja kunnioittava keskusteluyhteys. Tutkintotoimikunnan jäsenet eivät voi toimia diktaattorimaisesti ja epäkohteliaasti tutkinnon järjestäjiä kohtaan vaan ohjaten ja palvelen asiantuntijoina. Pääsääntöisesti kuitenkin yhteistyö toimii ja asioista on selvitty tähän asti, mutta epäasiallista toimintaa ei saisi olla laisinkaan. Siksi tämä kritiikki.
- Tutkintojärjestelmän tavoitteena on saada tutkintoja valmiiksi tukinnon perusteiden mukaisesti ja todellisissa työelämän työtehtävissä. Tämän tavoitteen pitäisi olla myös toimikuntien työtä ohjaavana päämääränä.
 - Nyt nussitaan pilkkua eikä luoteta siihen asiantuntemukseen mitä kentällä on. Jo pelkkä järjestäämissopimusten "rumba" tuntuu naurettavalta ja hidastaa oppilaitosten toimintaa ja vaarantaa myös oppilaiden oikeusturvaa viivästyneenä näyttöjen suorittamisena.
 - Tutkintonäyttöjen pitää olla joustavaa ja vahvasti työelämän tavoitteisiin tukeutuvaa.
 - Olen toiminut 20 v tukintojen parissa ja voin allekirjoittaa että koko ajan mennään huonompaan suuntaan. Harmi hyvälle järjestelmälle. Ellei sitten ole tarkoitus ajaa systeemiä alas.
- Ei kommentoitavaa
- Omassa tutkinnossani eri osapuolten yhteistyö toimii pääsääntöisesti hyvin. Vuosittaiset yhteiset tutkintotoimikunnan järjestämät tapaamiset ovat olleet hyvä foorumi asioiden käsittelylle.
- Ajoittain on toimikunnassa ollut ruuhkaa asioiden käsittelyssä, ja käsittelyajat ovat venyneet. Yleensä asia tulee käsiteltyä kuitenkin heti seuraavassa kokouksessa.
- OPH- Kiitos, tukea tuli- mutta lopulta ilmoitus siitä, että tutkintotoimikunta menetteli oikein, ei minua tyydyttänyt.
 - minulla on tunne, että Elintarvikealan 8408 tutkintotoimikunta on ylimmäinen papisto, jolle ei kukaan osaa tehdä ilmoituksia oikein.
 - OPH vois pakottaa tutkintotoimikunnat OPTIMAAN, eikä niin että joudutaan vielä paperiversioita lähettelemään ja jokaiselle jäsenelle sähköpostia, eikä heillä ole mitään yhtä paikkaa, mistä lähetetyt asiakirjat säilyisivät luettavana ja täydennettävänä.
 - kaivelen aina vanhoja kansioita:)
 - Kiitos, olipa hyvä kysely ja nyt tulee lunta tupaamaan, jos joku tietää et se olin minä.
 - Muille tutkintotoimikunnille SUURI KIITOS
- On mielenkiintoista kuulla jostakin kanavasta tutkimuksen tuloksista.

Ammattiala -käsitettä mietin, kun kysyttiin omaa työkokemusta. Tulkitsin sen lopulta siksi ammattialaksi, jonka tutkinnosta oli nyt kysymys. Enkä siis koulutuslaksiksi, jota myös edustan.

- Loistavaa yhteistyötä Leipomoalan tutkintotoimikunnan kanssa. Kiitos heille
- Yleensä OPH:sta saa kyllä riittävästi tietoa, mutta joskus on tutnut siltä, että tutkintotoimikunnat ovat isovaltaisia joihin kenenkään muiden valta ei ylety.
- Olen ollut useamman tutkintotoimikunnan kanssa tekemisissä. Vain yhden toiminta poikkeaa muista. Liian ohjaavaa. Pääsääntöisesti voi sanoa, että yhteistyö toimii ja molemminpuolinen luottamus on olemassa. Tutkintotoimikuntien vuosittaiset tilaisuudet parantavat yhteistyötä.
- Opetushallituksen nykyinen vastuhenkilö on todella aktiivinen kehittämään alamme osaamista ja on ilmoittanut, että on lainsäädännön muutoksilla korjattava näitä puutteita. Toivon, että nämä asiat saadaan korjattua oikeaan suuntaan, jolloin ammattiosaamisen näyttöjen todelliset osaamisalueet voidaan mitata oikeudenmukaisesti sekä tasavertaisesti.
- Yleensä täysin turha kritiikki esitetään oppilaitoksesta joka itse ei ymmärrä tutkintoihin liittyviä kysymyksiä, toimikunnat toimivat siten kuin edellytetäänkin
- Tutkintotoimikunnan toiminta täysin asianmukaista
- Toimikunta toimii ryhdikkäästi ja asianmukaisesti
- Asiat sujuvat, kun jättää ilmoittamatta osan muutoksista mm. tutkintotilaisuuksien tiedoissa. Kun ilmoittaa muutoksista, se aiheuttaa niin valtaisan työmäärän uudelleen täytettäviä lomakkeita, ettei järjestelmässä ole enää mitään järkeä. Työelämä ei toimi ennalta suunnitellusti, vaan tilanteet vaihtelevat. Jos asiakastilaisuus peruuntuu aiotusta ajankohdasta, ei ole järkeä, että tutkinnon järjestäjän täytyy ilmoittaa uudesta tilaisuudesta, perua vanha, täyttää erinäisiä lomakkeita jne... Kun tämä tehdään kertaa 10 opiskelijaa tietyillä aloilla, niin työmäärän voi ymmärtää...

Ohje siitä, että arvioijana voi toimia vain yhdessä roolissa on myös käsittämätön.

Organisaatiot ovat nykyisin matalia ja tällä alalla myös pieniä. Riippuen tutkinnon suorittajan työtehtävistä, voi arvioija olla joko työnantaja tai työntekijä...

Itselläni ei ole ollut mitään ongelmia tutkintotmk:n kanssa, olen toiminut pyydetysti ja asiat ovat rullanneet. Siitä huolimatta kyseenalaistan täysin sen vallan, jota tutkintotoimikunnat käyttävät. Luottamusta ei ole yhteenkään tutkinnon järjestäjään, jos asiaa tulkitaan vain siitä näkökulmasta, mitä näyttötutkinto-opas ohjeistaa tai mitä varten järjestämissopimus tehdään.

- Kun "luvataan" tutkinnon perusteen voimaantulo, täytyy pitää aikataulusta kiinni. Tutkinnon perustetta ei tarvitse olla jatkuvasti muuttamassa. Erikoisesti liiketalouden perustutkinnon lähes jatkuva muokkaaminen pienesti viilaten ei palvele.
- Yhteistyö on jäykkää ja vähäistä. Tutkinnon järjestäjät ovat vastaanottajan ja toteuttajan roolissa, eivät aidossa yhteistyössä. Tehdään mitä käsketään, vaikka se olisi jäykkää, byrokraattista ja hankalaa. Oppilaitokset joutuvat perustelemaan hankalat käytännöt työelämälle, joka kokee ne omaa toimintaansa vaikeuttavana. Arvioijia ei ole helppo saada koska arviointi koetaan niin vieraana ja vaikeana sääntöjen ja määräysten takia.
- Tavoitteena tulisi olla mahdollisimman yhtenäiset käytännöt eri tutkintotoimikuntien välillä. Siihen suuntaan koko ajan mennään. Yhteiset lomakkeet, näyttötutkinto-opas. Eläköön kuitenkin eri ammattialojen erot! Vielä kun noissa kaikissa saadaan kuulumaan työelämän ääni vähän paremmin niin hyvä tulee. Näyttötutkintojärjestelmä on hyvä systeemi.
- Olen väsynyt tähän rumbaan. Ensin autan opiskelijaa suunnittelemaan tutkintotilaisuuksia, sitten perehdytän arvioijat, kirjoitan näyttösuunnitelmat puhtaaksi ja tallennan ne Optimaan ja yritän saada ne ajoissa ttk:n kokoukseen. Sitten panen vielä paperikopiot postiin sihteerille. Joskus unohtuu ja taas tulee pöytäkirjamerkintä... sitten vielä juoksen arvioimassa näyttöjä itse ja koitan saada koulun edustajia innostumaan ja ottamaan urakastani muutaman. Kaikilla on omat työnsä ja tämäkin syö miestä. Sen jälkeen kirjoitan taas yhteenvedot ja anon tutkintotodistukset opiskelijoille. Kouluhan maksaa arvioijille palkkaa, se työllistää myös tutkintovastaavaa, saan pyytää, muituttaa laskuista ja verokirjoista ja toimittelen niitä palkanladkijaale eteenpäin. Siis oikeasti! Onko tämä kaiken tämän väärti? Tämä täytyisi saada vähän helpommaksi. Toivottavasti opinnäytetyösi tuo tähän tuntuja parannuksia! Oikein on ajankohtainen aihe! Vastasin siis huonosti nukutun yön jälkeen, että anteeksi jos on kirjoitusvirheitä! Hyvää jatkoa!
- Ymmärrän, että tutkintotoimikunnilla on hyvä olla tietynlainen autonomia jotta työ pysyisi tutkintotoimikunnan jäsenille mielenkiintoisena eikä rooli olisi pelkästään puumerkinä

toimiminen mutta useamman tutkintotoimikunnan kanssa työtä tehdessä on kyllä tullut esille NIIIN monia eroavaisuuksia, että se on jo oppilaitoksillekin kuormittavaa.

OPH - jaa, välillä mietityttää mitä he ajattelevat tutkintotoimikunnista ja oppilaitoksista...

Täytyy tässä mainita että erään tutkintotoimikunnan kokoukseen osallistuessani oli ilmapiiri kokouksessa niin vihamielinen ja pelottava, että mieti miten sellainen työryhmä voi toimia. Ihan järkyttävä kokemus! Onneksi omalta kohdaltani kokoukseen osallistuminen oli kertaluonteinen mutta sääliksi kävi tiettyjä jäseniä jotka joutuivat sellaista touhua katsomaan kerta toisensa jlk.

- Tutkintotoimikuntien toiminnoissa on paljon eroja, johtuneet erilaisista aloista. Puhdistuspalvelujen tutkintotoimikunnasta voisi ottaa hyvää mallia! Sillä heidän kanssaan yhteistyö sujuu mutkattomasti, koska tutkintotoimikunnasta löytyy laaja alan osaaminen, motivaatiota alan ja tutkintotoiminnan kehittämiseen. Vuorovaikutusta tutkinnon järjestäjien ja tutkintotoimikunnan välillä on helpotettu mm. sähköisellä optima-alustalla ja vuosittaisella valtakunnallisilla kehittämispäivillä.
- Tutkintotoimikuntien laatu vaihtelee erittäin huonosta hyvään, eikä kukaan valvo toimikuntien työtä. Tutkintotoimikunnan yläpuolella on enään jumala pitää paikkansa. Järjestämissuunnitelman hyväksyminen tuntui lähinnä kyykyttämiseltä, kun toimikunta muutti kantaansa tekstiin puolentusinan kertaa. Viime kädessä toimikunta pomputteli käytetäänkö kaksoispistettä vai -pilkkua? Yrityselämässä ei moista tehottumuutta ja edistämättömyyttä hyväksyttäisi, mutta näköjään opetuksessa kyllä. Luulin virheellisesti että opetuspuolella ollaan edistyksellisiä ja alan toimintaa yhdessä ohjaavia ja kehittäviä. Petyin.
- Realismia ja yhteistyötä kaivattaisiin näyttötutkintotoimintaan. Kaikki varmaan yrittävät parhaansa. Ikävää, että pitää pelätä tutkintotoimikuntaa ja opetushallituksen edustajaa. Eivät he kuitenkaan mitään Putineita ole.
- Tilaisuuksia on mukavan paljon ja niissä on käsitelty viime aikoina hyvinkin ajankohtaisia asioita. Ns. vanhakantaisuudestakin on onneksi päästy jo hieman eroon.
- Tutkinnon järjestäjä joutuu liian usein tilanteeseen, missä OPH ja tutkintotoimikunta antaa ristiriitaisia ohjeita! Kun uusi tutkintotoimikunta on nyt aloittanut työnsä niin olisi ollut toivottavaa, että lomakkeet olisivat olleet löydettävissä nettisivuilta ja kevään koulutuspäiväkin olisi jo tiedossa.
- Jatketaan tähän malliin!
- Hei
Toivoisin käynnistettävän seuraavanlaisen kehittämistyön ja tarvittaessa lainsäädännöllisiä muutoksia:
 - * Osatutkinnon suorittaminen jossakin AT:ssa, osana perustutkintoa on turhan byrokraattinen prosessi:
 - * Osatutkinto hyväksytään AT:tutkintotoimikunnassa,
 - * Tämän jälkeen osatutkintotodistus tulee oppilaitoksen kolmikantaan
 - * Täältä osatutkintotodistus lähtee esim. varsinaiseen PT- toimikuntaanVoisiko siis ajatella, että AT:n toimikunnasta osatutkintotodistus siirtyisi suoraan PT:n tutkintotoimikuntaan, ilman oppilaitoksen kolmikantaa??
- Yhteisiä ohjesituksia, lomakkeistoja lisää :-)
- Näyttötutkintojärjestelmätyö tutkintotoimikunnan kanssa on kehittävää ajatellen näyttöjärjestelmää mikä on hyvin laaja-alaista ja haastavaa.
- Näyttötutkinto hyvä ja tarpeellinen osa kulttuurialan perustutkintojen joukossa. Sitä voisi ehkä paremminkin markkinoida, että potentiaaliset suorittajat löytäisivät väylän.
- Käytännöt selkeämmiksi esim. tiedotuksen, lomakkeiden ja muiden käytännön asioiden suhteen. Optima käyttöön tai pois käytöstä. AIPAL on edelleen mitä on!
- Toimin työssäni kolmen eri tutkintotoimikunnan kanssa. Työtä vaikeuttaa se, että jokainen tutkintotoimikunta ohjeistaa oppilaitoksia eri tavalla. Olisi selkeää ja johdonmukaista, että

kaikki tutkinotoimikunnat noudattaisivat näyttötutkinto-oppaan ohjeistusta. Näin varmistettaisiin sujuva toiminta ja tutkinnonsuorittajan oikeusturva.

- Paperitöiden byrokratiaa tuli saada jollain tavalla vähennettyä ainakin työelämään päin.
- Yrittäjyysalan tutkintotoimikunnan kanssa asiat ovat sujuneet ongelmitta.
- aina löytyy kehitettävää. Toisaalta eoroavaisuudet eri aloilla ja tutkintotoimikunnilla on suuret. Mielestäni pitäisi löytää enemmän yhtenäisiä käytäntöjä asioiden ja toiminnan kehittämiseen
- Tutkintotoimikuntien toiminnassa on jyrkkiä eroja: toiset toimivat "maalaisjärjellä" varustettuna, toiset ovat tiukkapipoisia pilkunviilaajia ja tekevät "omia sovelluksia" toiminnasta. Kaikilla toimikunnilla on kuitenkin samat lait, asetukset ja säädökset, toivoisi samanlaisia toimintatapoja eikä jonnin joutavaa niuhotusta.
- Järjestelmä tuottaa tutkintoja, joissa tutkintotodistuksen omaavien henkilöiden osaaminen vaihtelee valtavasti. Jokainen tutkinnon järjestäjä toimii eri tavalla. Osaamisen osoittaminen pelkästään työelämässä ei yksinkertaisesti toimi.
Järjestelmä on erittäin byrokraattinen ja kallis. Turhaa päällekkäistyötä tehdään valtavasti (arviointilomakkeiden laatiminen erikseen jokaisen tutkinnon järjestäjän toimesta jne.). Toimikuntien merkitys on lähes nolla. Käytännössä toimikunnat hidastavat ja kankeuttavat toimintaa. Toimikunnan "valvontatyö" on lähinnä vitsi. Käytännössä tutkintotilaisuuksia järjestetään sadoilla eri tavoilla. Paperilla tulos kyllä näyttää samalta.
- det finns kommissioner som inte kan det fristående examenssystemet och inte heller känner till hur arbetsmarknaden ser ut med tanke på examensmiljöer . Vi har ett gott samarbete med examenskommissionen inom handikappområdet medan vi aldrig fått igång ett gott samarbete med hemarbets- och rengörings kommissionen vars arbete är under all kritik .
- Näin järjestäjän näkövinkkelistä luottamus järjestelmään on nollassa!
- Ei tehdä tästä aiheesta ja järjestelmästä liian byrokraattista.
- Käsittelin tässä yhtä tutkintotoimikuntaa, joka toimii hyvin. Päähavaintoni on, että tutkintotoimikunnat ovat kovin erilaisia ja eivät toimi yhteismitallisesti ja samoilla pelisäännöillä. Huonojakin kokemuksia tutkintotoimikunnan toimintatavoista on.
- Hämmästyttää se, että kukin koulutuksen järjestäjä on järjestämissuunnitelmaa laatiessaan velvoitettu/määrätty laatimaan liitteeksi omia asiakirjoja liittyen henkilökohtaistamiseen, arviontiin jne. Valtavaa resurssien tuhlausta, että kymmenet ja kymmenet ihmiset eri puolilla maata käyttävät kymmeniä ja kymmeniä työtunteja saman asian tekemiseen!
Lopputuloksena kaikesta tästä työstä syntyy kirjava lomakekavalkadi, jonka käyttötapa ja -tarkoitus eivät toisistaan poikkea. Ttk, tai ehkä jopa oph, voisi minusta laatia yhtenäiset lomakepohjat, ja näitä sitten saisivat kaikki käyttää.
- Tehtävissä virheitä
- - toiminta optiman kautta on jäykkää sillä vain kerran kuussa järjestettävät kokoukset aiheuttavat sen että tutkintotilaisuuksien suunnittelu ei ole joustavaa, ongelmatilanteissa ollaan vain kokouksen tiedon varassa ja vastausta kysymyksiin ei saa muutoin kuin kokouksen kautta
- jos toteutusilmoitusta ei hyväksytä niin siihen ei saa asianmukaista selvitystä, mikä on ollut syynä, on vaikea jatkossa kehittyä jos kukaan ei anna pätevää selitystä
- toivoisin että tutkintotoimikunta muodostuisi ko. alan ammattilaisista joilla todella on kosketuspintaa alaan
- toivoisin enemmän yhteistyötä tai kanavaa jonka kautta voisi kysyä neuvoa tai ohjausta
- Kiitos tähän astisesta yhteistyöstä opastuksesta, neuvoista ja ohjauksesta joita olen saanut kun olen kysynyt. "Kysyvä ei tieltä eksy." Hyvää ja asiallista ja ystävällistä yhteistyötä.
- Tämä kysely oli vaikea täyttää, sillä monessa kohtaa ei itselläni ollut riittävästi tietoa, jotta olisin voinut vastata varmasti.
- Haluaisin tutustua kyselyn tavoitteisiin ja tuloksiin niiden valmistuttua.
Missä tulokset julkaistaan?
- Yhteistyö pelaa hyvin.
- Näyttötutkintojärjestelmä kokonaisuutena ei toimi. Varsinkin perustutkinnoissa se on liian raskas. Jokaisella tuntuu olevan oma käsitys järjestelmästä ja tulkintaa on yhtä monta kuin on tulkitsijaakin vaikka meillä on vain yksi tutkintojärjestelmä. Yhtenäinen käsitys edes suurista linjoista puuttuu.
TTMK:n ja OPH:n ohjeet ovat ristiriitaisia. TTMK voi periaatteessa tehdä minkälaisen päätöksen (lähinnä ohjeet tutkinnon järjestäjille) tahansa eikä OPH:sta kukaan ota kantaa

vaikka kuinka kysyisi ja osoittaisi, että päätös ei ole tutk. järjestelmän mukainen.

TTMK on täysin Alvarin talutusnuorassa. Alvarin tehtävät ovat todella surkeita mutta niittä pitää vain käyttää. Suurin osa tehtävistä ovat sellaisia, että ne pitää korja ennen käyttöä.

Tutkintojen ja opetussuunnitelman perusteet pitäisi irroittaa toisistaan.

Opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa on kyse kasvatuksesta. Näyttötutkinnossa valmistaudutaan työelämään. Jatko-opintokelpoisuus joutaa romukoppaan. Jos ruvetaan valmentaan jatko-opintoihin, niin työelämään valmentaminen unohtuu. Näyttötutkinto aikuisille ja opetussuunnitelmat nuorille.

Näyttötutkinnon järjestäminen todellisuudessa ja OPH:n ihannekuva ovat hyvin kaukana toisistaan. Nämä väittämät tietysti pitäisi perustella ja yksilöidä mutta siitä tulisi paksu opus.

Olen ollut mukana monessa tutkinnossa ja tiedän miten heikolla tolalla tässä ollaan.

- toivoisin että kanssakäyminen olisi vuorovaikutteista ja että myös tutkinnon järjestäjää kuultaiin tasavertaisena osapuolena.
- En tällä hetkellä olisi suuremmin muutamassa mitää. Muutoksien tullessa ne pitää testata ensin onnen käyttöönottoa..
- Näyttötutkintojärjestelmän parissa oli tiiviimpää yhteistyötä ja tiedottamista 2000 luvun alkupuolella. Nyt on jotenkin tullut vähän kaikille osapuolille havaittavissa "väsymystä".
- Eri alojen välillä on suuria eroja tutkintotoimikuntien toimintatavoissa. Jotkut valvovat tarkasti oppilaitosten toimintaa ja toiset eivät juuri lainkaan näyttöjen toteutusten osalta.
- Toiminta vaatii aikaa, mutta on kohtalaisen hyvä järjestelmä mittaamaan opiskelijan ammattitaitoa maatalousalalla.
- Kun tutkinnot ovat uudistumassa rakenteeltaan niin samalla voisi miettiä selväksi toimikuntien vallan ja vastuun. Joissakin ollaan "suoraan herran sanan" asemassa joissan mennään lainsäädännön ja oheistuksen sisällä.
- Tutkintotoimikuntien järjestämäy yhteiset seminaarit n. kerran vuodessa ovat hyviä tilaisuuksia. Toimikuntien laadullisella toiminnalla on saman toimialan sisällä liikaa eroavaisuuksia. Asiat henkilöityvät liikaa. Hyvä sihteeri on koulutuksen järjestäjälle kullannarvoinen.
- Sähkön at:n SETI-taustainen asiantuntemus ansaitsee erityiskiitoksen
- Lämmityslaiteasentajan at:n toiminta on ja joustavuus ovat olleet erityisen kiitettävää
- Opetushallituksen laatimat näyttötutkinnon perusteet sekä järjestämissopimukset esimerkiksi tutkintosuorituspaikkojen suhteen täyttää samat kriteerit kuin tutkinnon perusteissa. Ei niin, että tutkinnon perusteissa puhutaan esimerkiksi lapset , nuoret, aikuiset ja järjestämissopimuksessa tutkintosuoritukseen kelpaa vain esimerkiksi vain yksi näistä toimintaympäristöistä tutkinnon suoritukseen, vaikka tutkinnon perusteissa tutkinnon suoritus paikkojen kenttä on laajempi.

Tämä on aiheuttanut joskus hämmennystä. Miksi vain yksi toimintaympäristö

järjestämissopimuksessa sopii tutkintosuoritus paikaksi, vaikka tutkinnon perusteissa on esimerkiksi selvästi mainittu lapset, nuoret ja aikuiset. Tässä on selvästi ristiriita. Olisi mielestäni tarkistettava, että järjestämissopimus ei rajaa pois mahdollisuutta tutkintosuorituksen tekemiseen samoissa toimintaympäristöissä kuin tutkinnon perusteet määrittelevät.

- Tutkinnot ja niiden rakenteet ovat muodostuneet liikaa oppilaitosten ja opettajien laatimiksi, esimerkkinä osaamisalat, joiden perustutkinnossa tulisi linkittyä vielä paremmin työelämälähtöisiksi. Taksikuljetukset tutkinnon osa 10 ov valinnaisena pitäisi ehdottomasti nostaa osaamisalaksi. Perustelen sitä sillä, että taksikuljetukset vaatimustasoltaan muun kuin kuljetettavan kaluston koon suhteen, on osin vaativampaa kuin esimerkiksi linja-autonkuljettajan osaaminen. Taksikuljetukset on valinnainen tutkinnon osa siksi, että opettajilla ei tutkinnon perusteita laatiessaan ole ollut riittävästi tietämystä taksinkuljettajan ammattivaatimuksista. Sote-, vammais-, palvelu-, koululais ja sairaanhoitopiirien kuljetukset ovat vaatimustasoltaan sellaisia, joita ei voi eikä kyetä kouluttamaan 10 ov kokonaisuudessa.

Samoin henkilöliikenteen kuljettajan tutkinnon osan 4.7.12 arviointi tehdään kuorma-auton lastauksena ja vaatimuksena on ADR peruskurssi ? ei palvele henkilöliikenteen kuljettajan osaamisvaatimuksia ja pitäisi siksi ehdottomasti eriyttää ammattitaitovaatimuksia tavara- ja henkilöliikenteen osalta. Pitänee ottaa harkintaan.....

- Olen aloittanut työskentelyn pintakäsittelyalan tutkintotoimikunnan kanssa jo viime

- vuosituhannen puolella ja restauroinnin tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö on alkanut vuonna 2005. Olen aina saanut opastusta ja ohjeistusta näyttötutkintojen järjestämiseen. Tutkintotoimikunnan jäseniä on ollut helppo lähestyä ongelmatilanteissa.
- osa kysymyksistä on sellaisia, että on vaikea ottaa kantaa, mistä havainnoida ja miten seurata toimintaa, jotta voi antaa palautetta??
 - Hyvä ajatus on liukunut sivuraiteille näyttötutkintojärjestelmässä. Tutkintotoimikunta-järjestelmä ei toimi. Toimikunta on sivutoiminen, liian kiireinen, oman työnsä ohessa vastaamaan tutkinnoista. Henkilöiden asiantuntemus ei riitä kokonaisuuksien näkemiseen.
 - Ihmetyttää OPH:n vuosien mittaan tapahtunut koulutuksessa käytettävän termistön muuttaminen. Eihän ne perusasiat kuitenkaan miksiäkään muutu. Ei nimi miestä pahenna! Eikä noi perusteeetkaan aina osu kodalle, ei pt:n eikä at:n. Sama koskee myös toisen asteen amm. koulutusta. Toisinaan jo yrityksetkin pyörittävät päätään, että miksi nyt taas muutetaan ja mitä noi teidän näytöt, atot, opintopisteet jne. tarkoittavat!
 - Hyvä vuorovaikutus ja hyvät vuorovaikutustaidot ovat yhteistyön ja -toiminnan perusta. Yhteistyössä yhteisten tavoitteiden ja päämäärän eteen kannattaa kehittää toimintaa, jolla voidaan edistää koulutuksen laatua sekä auttaa oppimaan ohjaamisessa. Läpinäkyvyys ja riittävä avoimuus edistävät osaltaan laatua ja lisäävät luotettavuutta.
 - Järjestelmä on teennäinen eikä oikeasti mittaa ammatillista osaamista. Järjestelmä vaatisi oppilaan pitempikestoista toiminnan seuraamista ja sen perusteella tehtyä arviointia ammatillisesta osaamisesta.
 - Toivoisin, että kaikkia tutkintoja järjestäviä tahoja koskisi samat ohjeet ja säännöt. Erilaisia toimintatapoja on paljon.
 - Omasta mielestäni tämä yhteistyö on sujunut hyvin ja nämä kolme osapuolta ovat oikeat "toimielimet" näyttötutkintojärjestelmässä. Se, mikä on hieman pohdittanut, on se, että kaikki tutkintotoimikunnat eivät käytä Optimaa ja opetushallituksen Excel-taulukkopohjaa. Olisi hienoa, jos kaikki tutkintotoimikunnat toimisivat yhdenmukaisesti, samanlaisen prosessin mukaan.
 - enemmän yhteisiä koulutuspäiviä, keskustelutilaisuuksia, siellä ne ongelmapaikat aukeavat. Yhteiset sovitut lomakkeet ja käytänteet, yhteiset arvioijat ym.
 - Hyvä, että tätä tutkitaan!
 - Koulutustilaisuuksia lisää, alueellisia, sekä tutkintotoimikuntakohtaisia (tutkintoalakohtaisia)
 - Opetushallituksen ja tutkintotoimikunnan järjestämät tilaisuudet ovat olleet hyviä. Ne ovat selvittäneet asioita ja lähentänyt omaa suhtautumistani heihin.
 - Tähän saakka olemme olleet tyytyväisiä yhteistyöhön.
 - Nykyään tämä on erittäin hyvin hoidettu. Ehkä välillä liiankin pilkun tarkasti. Enemmän pitäisi ottaa huomioon se, että jos ala on sellainen, että on paljon pienyrittäjiä ja sen vuoksi on vaikea saada arvioijia työnantajista tai työntekijöistä. Alueelliset ja alakohtaiset erot pitäisi pystyä ottamaan paremmin huomioon.
 - Olen täysin tyytyväinen tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjien yhteistyöhön. Itse ollessani tutkintotoimikunnan sihteerinä saimme myös tukea opetushallitukselta. Opetushallituksen ja etenkin opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tahtoi mennä enemmän aikaa asioiden selvittelyyn, mutta lopulta saimme kuitenkin ohjeet ko- asioihin.
 - Yhteenvetolomakkeet saisi olla valmiiksi täytettyjä, mitä on tehty rasti ruutuun menetelmällä. Arvioitsijat kyllä tietävät tutkinnon perusteet, ettei tarvitsisi kirjoitella "liirum laariumia" Muuten upeata toimintaa tutkintotoimikunnalta.
 - Yksittäiset ihmiset tutkintotoimikunnassa ja oph:lla ovat ystävällisiä ja toimivat parhaan tahdon mukaan. Koko systeemi on nyt vaan liian raskas.
 - Ketä pyydetään tai kutsutaan toimikuntaan? Tässä kohtaa minusta tulisi katsoa asiaa laajakantoisesti. Aktiivisia, osallistavia ihmisiä mukaan tutkintotoimikunnan toimintaan. Ei riitä, että on tietty ammatti tai jäsenkirja. Tulee olla näkemystä ja kokemusta monipuolisesti eri osapuolien kannalta, jotta tutkintotoimintaa pystytään kehittämään ajan hengen mukaan. Nyt tutkintoperusteet eivät uusiudu niin nopeasti kuin pitäisi näin toimikunnan rooli minusta tutkinnon kehittäjänä osana on tärkeä.
 - Tutkintotoimikuntien rooli on hyvin onnistunut ja toimiva. Tutkintotoimikunta mahdollistaa tutkinnon järjestäjien toiminnan ohjaamisen ja harmoinisoinnin.

Tutkintotoimikunnat toimivat keskinäisesti vertailtaessa varsin eri tavoilla, tässä voisi olla kehittämisen paikka. Tutkintotoimikuntien toimintaa saattaisi olla aiheellista tarkastella benchmark-tyyppisesti parhaiden yhtenäisten toimintatapojen löytämiseksi ja käyttöön ottamiseksi laaja-alaisesti.

- Olen myös toiminut mukana näyttötutkintojen perusteiden uudistamistyössä ja opetusneuvos xxxxxxxxxx on hienolla tavalla ja asiantuntevasti vienyt eteenpäin liikunta-alan tutkintojen uudistamistyötä. Häneltä on myös aina saanut tukea ja vastauksia tutkintotoimikunnan työhön liittyviin kysymyksiin. Myös muut Opetushallituksessa näyttötutkintotoiminnan kanssa työskentelevät henkilöt ovat aina ystävällisesti vastanneet kysymyksiini.
- Käytännön näkökulmaa enemmän.
- Mielestäni tutkintotoimikunnan käytännön tiedot eivät vastaa sitä, mitä kentällä voidaan tehdä ja mitä siellä yleensä ottaen tehdään.- Mielestäni myös tutk.toimikunnat eivät ota riittävästi huomioon työelämä yhteistyötä, eli vaikeuttaa esim. tutkinnon järjestämissopimuksen huonolla ohjeistamisella koko koulutuskenttää. Olen monesti miettinyt, minkä alan edustajia sinne oikein on valittu ja mikä äänivalta itse kullakin jäsenellä on päätöksenteossa.
Näyttötutkintojärjestelmä on sinänsä hyvä, mutta jatkuva päivittäminen, nimikkeiden muuttaminen, oikeanlaisen sanaston merkityksen korostuminen järjestämissopimusten hyväksynnässä pitäisi laittaa oikeisiin mittasuhteisiin.
- Kuten aiemmin mainitsin, nykyisin yhteistyöt sujuvat ymmärtääkseni joka suuntaan, on hyvä puheenjohtaja, edellinenkin oli.
- Olen huolissani tutkintotoimikunnan opettajajäsenten jääviydestä. Oppilaitokset kilpailevat keskenään hyvistä opiskelijoista, niin opettajajäsenille saattaa tulla kiusaus hankaloittaa lähellä toimivien kilpailijoiden toimintaa. Tämä voidaan tehdä esim. hyvin hienovaraisella mustamaalauksella, jolloin vähitellen niin tutkintotoimikunnan jäsenet kuin muutkin alkavat mieltää kilpailevan oppilaitoksen koulutuksen tason huonommaksi kuin se todellisuudessa on. Lisäksi sama henkilö voi toimia sekä kouluttajana, arvioijana että tutkintotoimikunnan jäsenenä. Hän voi vaikuttaa tutkintotoimikunnan päätöksiin, vaikka ei osallistuisi itse päätöksentekoon. Hän voi vaikuttaa päätökseen kielteisesti myös silloin, kun kyseessä on kilpaileva oppilaitos.
- Tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö sujuu pääsääntöisesti hyvin. Jos eteen on tullut jotain kummallista, niin olen saanut asiaan ratkaisun oph:n opetusneuvoksilta. OPH:n asiantuntemus on todella hyvällä tasolla. Tutkintotoimikunnan jäseniksi voisi olla pääsy muillakin OAJ:n jäsenillä.
- On ollut tutkintotoimikuntakausia (ei useaan vuoteen), jolloin tutkintotoimikunnan puheenjohtaja ylitti valtuuksiaan, "simputti" tutkinnonjärjestäjiä, ei toiminut hyvän hallinnon mukaan jne. joten puheenjohtajalla voi olla koko järjestelmään tuhoava vaikutus. Työmäärä oppilaitoksissa oli valtava ja ihan asian vierestä, ei palvellut järjestelmää, eik'ä ollut tutkinnonsuorittajan oikeusturvan mukaista toimintaa. Tämän kyselyn vastaukset olisi olleet silloin täytettynä tyrmäävät. Tähän palautteeseen OPH:n regointi oli silloin liian hidasta!!! ja toiminta jatkuin vuosia.
- Kaikki tutkintotoimintaa ohjaava tieto ja informaatio on löytynyt opetushallituksen sivuilta tarvittaessa!
- Tutkintotoiminta on yhteistyötä ja sitä tulisi kehittää yhteistyössä "kenttäväen" kanssa eli niiden kanssa, jotka tekevät työtä kentällä. Tutkintoja ei suoriteta vain paperilla vaan todellisia työtehtäviä tehtäessä.
- Tutkintotoimikunnan jäsenten asiantuntemus näyttötutkintojärjestelmän sisällöstä on ehdottomasti varmistettava ja mielellään vaikka osallistumalla tutkintotilaisuuksiin. Heidän tulee olla mukana riittävän monta kertaa, että jokainen tutkintotoimikunnan jäsen voi sanoa varmasti tuntevansa näyttötutkintotoiminnan arvioinnin menetelmän. Ja mielellään siten, että vielä eri aloilta, jolloin tutustuminen eri alojen tutkintokäytänteihin tulisi myös tutuksi.
- Tutkintotoimikuntia pitäisi valvoa paremmin. Samoin on erittäin epäeettistä, että tutkintotoimikunnissa on oppilaitosten edustajia, jotka selvästi saattavat käyttää asemaa hyväkseen vaatimalla kilpailijaoppilaitoksilta muita enemmän asioita/lomakkeita/perusteluja/pätevyyksiä... Tuntuu, että monet tutkintotoimikunnat käyttävät valtaa liikaa asioissa, jotka eivät heille varsinaisesti kuulu.
- Viimeisin tiedote, joka on päivätty 20.3. on osoitus tästä vallankäytöstä, jolla tutkinnon

suorittajien todistusten saamista ja työelämään siirtymistä vaikeutetaan. Jos viimeistä arvioinnista saa K3, todistus tulisi saada heti samassa kokouksessa, missä viimeinen tutkinnon osa päätetään.

- Yhteistyö tutkintotoimikunnan kanssa on ok, jos vaan Muistaa noudattaa sääntöjä.
Tiedän joustavampiakin tuteja kuin
Hiusalan, kuten todistukset, tulevat jopa 2kk perässä kun ne on lähetetty.
Tämä huonoa tutkinnon suorittajalle.
Hyvä että toiminta on tiukkaa jotta toimintaa seurataan.
- Vaikea vastata kun ei enää opettaa ja minulla ei tällä hetkellä olen mitään tekemistä tutkintotoimikuntien kanssa. Yritin lähettää sähköpostiviestiä siitä mutta ei onnistui.
- Toivoisin lisää yhteisiä tiedotustilaisuuksia opetushallituksen ja tutkintotoimikunnan kanssa, jotta voisi asioita keskustella silmätysten ja samalla tulisi konkreettisesti selville oppilaitoksen toiminta näyttötutkintotoiminnasta. Parantaisi avointa yhteistyötä ja helpottaisi tutkintotoimikunnan työtä kun tietää miten oppilaitos toimii. Tiedotustilaisuudet voisi olla esim. Kuopiossa, jotta matkustamiseen ei menisi niin kauan aikaa.
- Edellisessä vastauksessa taisi tulla jo tähän laatikkoon liittyvää asiaa.
- Pääsääntöisesti yhteistyö toimii mutkattomasti ja hyvin. Näyttötutkinto henkilökohtaistamisineen on järjestelmä, josta voimme olla ylpeitä! Se motivoi aikuisia hankkimaan lisäosaamista aikaisemman osaamisen päälle, jolloinka ei tarvitse opiskella mitään uudestaan. Opiskelijan henkilökohtaisen ohjaamisen kautta saadaan luotua opiskelijalle oma polku, joka rakennetaan yhdessä opiskelijan kanssa.
- Opetushallituksella ei ole mitään valtaa tutkintotoimikuntiin. Se antaa vain ohjeita, joita ei "pakoteta" noudattamaan. Minulle eräs opetushallituksen jäsen sanoi, että mikäli tutkintotoimikunnan kanssa on ongelmia, niin tutkinnonjärjestäjät voivat katsoa peiliin!
- Vuosittainen koulutus ja ohjauskirjeet ovat olleet hyviä. Jos olen ottanut yhteyttä neuvoa saadakseni, olen saanut apua.
- Eri tutkintotoimikuntien tulisi toimia samojen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti. Esim. arvioijien käyttö työpaikan ulkopuolelta on yleisesti hyväksyttyä, mutta ei ole hyväksyttyä kaikissa tutkintotoimikunnissa. Ulkopuolinen arvioija olisi objektiivisempi ja mahdollistaisi arvioinnin myös pienissä yrityksissä joissa ei ole työntekijäarvioijaa.
- Toivon toimikunnan jäsenten valintaan uudistusta ja avoimuutta. Toivon, että saisimme tutkintotoimikunnan, joka olisi valmis kehittämään positiivisesti toimintaa eteenpäin, joka kehittäisi alaa. Toimikunta on valitettavasti jakautunut kahteen leiriin, sisäiset jännitteet näkyvät valitettavasti myös ulospäin.
Ei niin huonoa kuin hyvääkin, että työ on vaativaa ja joutuu arvioinnin kohteeksi helposti. Kiitos siitä, että saa ensimmäisen kerran antaa palautetta tutkintotoimikunnan työstä yli kymmeneen vuoteen. Saas nähdä, mitä tästä seuraa. Pelkona voisi olla, että laput palautuvat entistä tiuhempaan kokouksista takaisin täydennettäväksi. Usein on ollut tarpeenkin, mutta toisinaan ei. Lisäksi toivotaan täsmällisempiä ohjeita mitä toivotaan esim näyttöjenjärjestämissopimusten kirjoittamiseen.
Toivotaan kehitystä parempaan, toivon että tavoitteemme olisi yhteinen kehittää alaa eteenpäin, eikä jarruttaa tai keskittää tätä järjestelmää vain muutama oppilaitokseen.
- Kiitokset kaikille hyvästä yhteistyöstä!
- Kaikkienensa yhteistyö ja toiminta ovat ihan ok. OPH:n rooli on kannaltamme katsottuna taustalla olevan rooli, sillä huomattavasti paremmin asiat hoituvat tutkintotoimikunnan kautta. Yleisesti ottaen, näin vuosien kokemuksella, tutkintotoimikunnan puheenjohtajan rooli on suuri ja yhteistyön toimiminen on hyvin suuresti kiinni siitä, millainen puheenjohtaja on -sekä ihmisenä että toiminnoissaan.
Vaikkakaan välillä ei ihan kaikkea byrokratiaa jaksa ymmärtää, tutkintotoimikunnalta tulee hyvin selkeät perustelut sille, miksi toimitaan siten, kun toimitaan -ja toiminta koskee kaikkia tutkinnon järjestäjiä tasapuolisesti.
OPH:n roolin odottaisi olevan ainakin hiukan aktiivisempi -sekä tutkinnon järjestäjien että tutkintotoimikunnan suuntaan.
- Käytännön työtä helpottaisi, mikäli Opetushallitus saisi yhtenäistettyä esim. käytössä olevat lomakkeet (samoin muita käytäntöjä).
- Kiitos yhteistyöstä! Toivottavasti se jatkuu samoissa merkeissä.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Näyttötutkintojärjestelmän kehittämisessä kehittämistä vaatii tutkintotoimikuntien toiminta. Eri tutkintotoimikuntien toiminta pitää saada yhdenmukaiseksi ja oppilaitosten yhteistyökumppaneiksi. Toimikunnat voisivat kysyä palautetta oppilaitoksilta oman toimintansa kehittämiseksi.
- Yhteisiä alakohtaisia koulutustilaisuuksia, joissa tutkinnon järjestäjät, arvioijat, oph ja tutkintotoimikunta ehtisivät pohtia alan kysymyksiä, voisi olla enemmän.
- Aikuisten tutkintojärjestelmässä on aivan liikaa paperien pyöritystä, pitäisi päästä tekemiseen, kokemiseen. Dokumentointi pitäisi olla kuvaamista, helposti ja nopeasti. Palautetta heti tehdystä työstä ja arviointi hyväksytty/hylätty, vaikka sitten kolmikantaisesti toteutettuna. Yksi arvioija paikan päällä pitäisi riittää. Arviointi pitäisi keskittyä osaamiseen ja sen mittaamiseen, ei osaamattomuuteen. Tehtävien anto kansalliseksi ja arviointi suorituksia keräävä, osaamista hakeva. Opetushallituksen tulisi tunnistaa ja tunnustaa arvioijien osaaminen, jos työvuosia on takana yli 6v, vaikka tutkintoa ei alalta olisikaan. Esim. tutkintovastaava voisi auditoida arvioijan kyvyt, auditoidaanhan tutkintotilaisuussuoritus paikatkin, miksei arvioijaa? Kyse on työn arvostamisesta ja työn kautta hankitusta osaamisesta. Kiitos!
- Lisää sellaisia koulutuksia, joihin saa tutkintovastaavat osallistua. Tällä hetkellä Opetushallituksen tutkintovastaaville tarkoitettuja koulutuksia on mielestäni aivan liian vähän tai ne ovat heti täynnä. Lisää ohjausta maahanmuuttajia koskeviin työskentelyyn koulutuksen näkökulmasta, arvioinneista yms. tutkinnon perusteiden mukaisesti. Lisää Opetushallituksen rahoituksessa tuotettua opetusmateriaalia maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille perustutkintoihin. Samanlaiset arviointilomakkeet näyttötutkinnon ammattitaidon arvioimiseen tutkintoon- tai tutkinnon osiin. (valtakunnallisesti)
- Jokainen toimii itsenäisesti tutkintotoimikunta ympäristöstä. Suoranaista yhteistyötä ei ole, jokainen yrittää toimia ohjeiden mukaisesti.
- Opetushallitus toimii omana organisaationaan, tutkintotoimikunta sen alaisuudessa laatien vähän omia tulkintoja ja vaatimuksia tutkinnon suorittamisesta ja kirjallisesta dokumentoinnista. Tutkinnon järjestäjän edustajat pyrkivät noudattamaan annettuja ohjeita muiden opetustehtäviensä ja byrokratian ohessa. Hyvääkin asiaa on valtakunnallinen tt saanut aikaan, esim. yhdenmukaiset vaatimukset ja perusteet sekä toimintatavat ympäri suomea.
- Kuljetusalan tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö on ollut hyvää.
- Tutkintovaatimukset eivät ole ajantasalla. Liike-elämä kehittyy kovaa vauhtia ja tutkintotoimikunnat eivät pysy mukana.
- Tutkintotoimikunnan ja tutkinnon järjestäjien tapaamisia olisi hyvä olla noin joka toinen vuosi.
- Liian paljon pilkun viilauksen tasoista kommentointia ja vaadetta. Onko tarkoituksen mukaista, että jokainen koulutuksen järjestäjä puuhastelee kuukausikaupalla järjestämissuunnitelmien kanssa, lähettää tutkintotoimikuntaa ja taas korjaa ja lähettää? Voisiko olla enemmän yhdenmukaisia lomakkeita ja toimintatapoja eri tutkintotoimikuntien välillä?
- Asiat ovat hoituneet joustavasti ja asiallisesti tutkintotoimikunnan sekä opetushallitusten kanssa
- Vuosittaiset ajankohtaispäivät ovat olleet hyviä keskustelutilaisuuksia. OPH:n läsnäolo ao.tapahtumissa on ehdottoman tärkeää. Myös koulutuksen järjestäjät pystyvät näissä tapahtumissa keskustelemaan käytännöstään/esittämään kysymyksiä. Enemmän yhteistyötä voisi joskus olla suoraan OPH:n ja tutkinnon järjestäjien kesken.
- Operointi tutkintotoimikuntien kanssa on liian työlästä ja pilkun viilaamista. Byrokratiaa liikaa, tutkinnon toteutus suunnitelmat eivät ole tätä päivää enään.
- Tutkintotoimikunnat toimivat keskenään hyvin eri tavalla. Kun työskentelee usean tutkintotoimikunnan parissa, on välillä muistamista miten minkäkin tutkintotoimikunnan kanssa toimitaan. Käytännössä olen kokenut, että kun tutkintotoimikunnassa on vahva opettajien edustus, tulee toiminnasta usein jäykempää ja toimikunta haluaa enemmän ohjeistaa ja valvoa tutkinnon järjestäjiä. Siinä unohtuu joskus työelämän pelisäännöt, missä näyttötutkintoja on tarkoitus suorittaa. Myös opetushallitus tuntuu välillä olevan aika kaukana

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- työelämästä.
- Opetushallituksen rooli kaukainen , kyllä tutkintotoimikunnan kanssa yhteistyö on läheisempää. eat tutkintotoimikunta on toiminut tukevasti, vastaavasti eräs ammattitutkinnon toimikunta minusta käyttää osittain omavaltaisesti ns valtaa ja osittain hankaloittaa oppilaitoksen toimintaa.
- Näyttötutkintojärjestelmä kehitettiin joustavaksi väyläksi, joka tuntuu nyt koko ajan tulevan yhä byrokraattisemmaksi ja hankalammaksi tutkinnon suorittajan kannalta. Tutkintotodistusta voi huonossa tapauksessa joutua odottamaan yli kesän.
Jos tutkintotilaisuus on touko-kesäkuussa, jolloin arvosanat vahvistetaan kesäkuussa ja todistus tehdään elokuussa ja tutkinnon suorittaja saa tutkintotodistuksen syyskuussa...
- TT aivan turha instanssi. OPH voisi myöntää luvat oppilaitoksille jotka antavat ja hyväksyvät tutkinnot.
- Hiusalan TUTOn puheenjohtaja ja sihteeri ovat loistavia työssään. Muista en tiedä. Yhteistyö ongelmaton.
OPHlla on osittain outoa toimintaa.
Elämää on kehäkolmosen ulkopuolella, tiedoksi vain.
- Pääosin yhteistyö toimikuntien kanssa sujuu hyvässä hengessä!
- Sama systeemi AMK-tasolle
- Majoitus- ja ravitsemisalan näyttötutkinto toimintaa tulisi kehittää, ottaa uusia toimintatapoja käyttöön ja tehdä toimintaa joustavammaksi. Tutkintotoimikunnalle tulisi lisätä resursseja EHDOTTOMASTI, jotta hellä olisi enemmän aikaa ohjaukseen, organisointiin, ja kehittämiseen.
- Suuri huoli on että tutkintojen järjestämiskustannukset karkaavat käsistä; nyky"määräyksillä" alkavat yksittäisten tutkintotilaisuuksien kulut olla melkoisia. Tämä aiheuttaa kovia paineita nostaa tutkintojen hintoja mikä saattaa pian vaikuttaa tutkinnon suorittajien määrään. Tähän toivoisin päättäjiltä harkintaa. Tämä tosin lienee pienien ja pitkälle erikoistuneiden alojen ongelmana; esimerkkinä näillä aloilla olkoon ammattitaitoisten arvioijien kustannukset tutkintojen järjestäjille.
- Johtamisen tutkintotoimikunta, jonka kanssa pääasiassa työskentelen on hoitanut tehtävänsä hyvin ja vuorovaikutteisesti. Laajemmin tutkintotoimikuntien toiminta on kirjavampaa, mutta kylläkin kehittynyt koko ajan parempaan suuntaan.
- Vastaan tähän kehitysvamma-alan tutkintotoimikunnan yhteistyötä tarkastellen. Heidän kanssaan toiminta on loistavaa ja yhteistyö saumatonta molempien tutkintojen näkökulmasta (at ja eat).
- Nykyisessä muodossa toimii ja ei ole liian byrokraattinen.
- Järjestelmä on sellaisenaan hyvä mutta sen valvonta tulisi säilyttää opetushallituksella eikä antaa kaikkea päätösvaltaa tutkintotoimikunnalle.
- Kiitos!
- Tutkinnonperusteet tulisi päivittää asiantuntevan henkilön kanssa. Ne ovat osittain vanhentuneet. Tutkinnonosan opintoviikkomäärä ei riitä asioiden omaksumiseen esitetyllä tasolla. Opintoaika menee välttämättömien asioiden opiskeluun jotka tähtäävät vain näyttösuoritukseen jolloin opinnot jäävät pintapuolisiksi. Tietopuolinen opetus saatetaan hoitaa etätehtävillä ja jatko-opintokelpoisuus on lähinnä vitsi.
- Kiitos kaikille toimijoille, meillä on hyvä ja toimiva järjestelmä ammatillisten tutkintojen osalta. Toki aina voidaan kehittää ja reflektoida kriittisesti muuttuvaa maailmaa ja suomalaisia koulutustarpeita.
- Näyttötutkintojärjestelmä pitäisi toimia helpommin ja vähemmällä paperinpyörytyksellä. Tutkintotilaisuuksien ennakointi (kuukautta ennen pitää olla tutkintotilaisuudet ja kuvaukset jo tiedossa) on joskus todella vaikeaa.
- MIELESTÄNI TUTKINTOTOIMIKUNTA VOISI OLLA LÄHMPÄNÄ TUTKINNON JÄRJESTÄJIÄ JA YHEISET KOULUTUSPÄIVÄT VOSIVAT OOLA HENGELTÄÄN LEPPUISAMPIA TILAISUUKSIA , ETTEI PÄIVIIN TARVITSISI MENNÄ AHDISTUMAAN" OLEKO TEHNYT KAIKEN OIKEIN "? PERIAATTEELLA. JA UHKAILLA NÄILLÄ VIERAILUKÄYNNNEILLÄÄN.
JÄRJETSÄMISSOPIMUKSESTA VOSI OLLA JOKU RAAKAVERSIO MALLI, JOTA JOKAINEN OPPILAITOS VOSI MUOKATA OMIEN TARPEIDENSA MUKAAN.
- Mielestäni tutkintotoimikunnat nykyisessä muodossaan ovat jo aikaansa jäljessä. Nykyiset

- joustavat tutkinnon suorittamisen erilaiset mahdollisuudet ovat kentällä paremmin tiedossa ja turhaan niitä kirjoitellaan tutkintotoimikunnille järjestämissuunnitelmaan. Tutkintotoimikunnat ovat jäykkiä toiminnassaan, ja estävät ja hidastavat tutkinnon suorittajan valmistumisia sekä jopa koulutusten järjestäjien mahdollisuutta vastata työelämän tarpeisiin. Ei jaksa turhaa todistaa osaamistaan sellaisille, joiden asiantuntemukseen ei enää itsekään usko.
- Näyttötutkintojärjestelmä on periaatteessa loistava keksintö. Mutta minusta sen pilaa tutkinnon perusteiden liian vaikea kieli, joka todellakaan ei ole työelämälähtöinen. On ristiriitaista, että työelämälähtöisen koulutusjärjestelmän ohjeet eivät ole työelämälähtöisiä. Kyse on sentään toisen asteen koulutuksesta. Henkilökohtaistamisen prosessi on myös turhan raskas; liian usein tutkinnon edistyminen pysähtyy siihen, kun opiskelijat pelkäävät täyttää henkilökohtaistamissuunnitelmia. Se on tosin myös oma kehittämisen paikkamme; lomakkeiden uudistaminen. Olen tullut siihen tulokseen, että tutkinnon perusteissa olisi kaikkein kätevintä olla lista konkreettisista työtehtävistä, mitä eri tutkinnoissa ja niiden osissa pitäisi osata. Nyt ensin tutkinnon suorittaja veivaa, mitä tämä tarkoittaa, seuraavaksi arvioija veivaa, mitä tällä tarkoitetaan. Ja me opettajat joudumme yrittämään ymmärtää ja ohjata tutkinnon perusteita t u o n työpaikan kannalta, vaikka emme ole mitenkään sisällä kyseisessä organisaatiossa/alalla.
 - Puhun nyt Markkinointiviestinnän ammattitutkinnosta. Markkinointi on tavattoman laaja ja ympäröivä käsite, samoin toimeksianto ja projekti. Nyt opiskelijoiden pitää "hallita" molempia käsitteitä, niiden sisältöjä ja rakenteita. Siinä on aika monta palloa ilmassa. Ei ammatilliseen koulutukseen hakeutuneilla ole läheskään kaikilla eväitä siihen, eikä sitä voi liikaa aina heiltä vaatia. Siksi tarvitaan ohjausta. Lisäksi ko. tutkinnon perusteissa painottuu ehkä liikaa ison organisaation näkökulma, vaikka suurin osa ihmisistä työskentelee pienissä ja keskisuurissa organisaatioissa.
 - Opetushallitus voisi antaa selkeät ja yhteneväiset ohjeet tutkintotoimikunnille. Tällä hetkellä jokainen tutkintotoimikunta huseeraa omalla tavallaan. Se aiheuttaa myös sekaannusta työelämäarvioijien ja asiakkaiden keskuudessa.
 - Yhteistyöllä tuloksiin:
OPH-TUTKINTOTOIMIKUNTA-TUTKINTOJEN JÄRJESTÄJÄ-TUTKINTOJEN SUORITTAJA KIITOS
 - Hyvää kevättä..... ja toivottavasti on tullut vastauksia tahoilta, jotka uskaltavat sanoa asioista niinkuin ne ovat. (
 - mielestäni ok, ei valittamista
 - Yhtenäiset lomakkeet (esim. tutkinnon suorittamissuunnitelma, tutkintotilaisuuksien arviointilomakkeet) helpottaisivat ja yhtenäistäisivät käytäntöjä ja toisivat johdonmukaisuutta kaikkien tutkinnon järjestäjien toimintaan, ehkäpä myös helpottaisivat tutkintotoimikunnan työtä.
 - Tutkintotoimikunnalla iso posti hoidettavana, koska tutkintotilaisuuksia on vuositasolla runsaasti. Ohjeet pitää olla selkeät ja yhteistyö OPH:n kanssa saumataonta. Tutkinnon järjestäjien pitää tehdä ohjeiden mukaan ja tarvittaessa pyytää ohjausta.
 - Saman koulutusalan tutkintotoimikunnilla tulisi olla yhteinen linja. Nykyisellään sama koulutuksen järjestäjä joutuu toimimaan eri tavoin eri tutkintoja järjestäessään, koska tutkintotoimikunnilla on omia määräyksiä. Käytämme näyttöpaikkoina samoja työpaikkoja. Siellä ihmetellään, miksi tavat toimia ovat erilaisia. Esim. Perhepäivähoitajan tutkintotoimikunta on mielestäni ymmärtänyt väärin hyvän hallintotavan, ihmeellisiä säädöksiä. Tutkintotoimikunnat antavat myös omalla toimikaudellaan erilaisia ohjeita. Usein ohjeistetaan infopäivillä. Niitä ei koota välttämättä mihinkään ja kun tutkintotoimikunta vaihtuu, saattavat edellä sovitut käytänteet ollakin väärä. Tutkintotoimikunnat eivät luota koulutuksen järjestäjään. Pääasiassa tuntuu olevan määräykset, jotka astuvat voimaan heti, vaikka siitä saattaa seurata isoja ongelmia. Viimeisin heti-määräys on sos.terv.alan tutkintotoimikunnan määräys, että koontaa ja tutkintotilaisuuksia ei saa lähettää samaan kokoukseen hyväksyttäväksi. Tämä tehdään nyt kesken lukuvuotta. Opiskelijat eivät saa siis kesäkuussakaan todistustaan, koska viimeiset tutkintotilaisuudet ovat vasta viikolla 21. Opiskelijamme kärsivät. Työnhaku estyy, koska todistus saadaan vasta elokuussa. Tutkintotoimikunnan viimeinen kokous on 17.6. Toisinaan

tuntuu, ettei toimikunta yhtään tunne koulutuksen arkea. Esim ei kolmikantakeskustelu ole aina mahdollista muuta kuin erityisjärjestelyin. Työpaikat väsyvät. Infopäivien osallistujamääriä ei saisi rajata, kuten tekee nyt esim. soiaali- ja terveystiet. Kaikkien NTM-opettajien, joita asia kiinnostaa tulisi päästä mukaan, on isoakin toimijoita, joista ei riitä, että vain kaksi opettajaa pääsee infoon.

- Kiitokset Myyntityön ja markkinointiviestinnän tutkintotoimikunnalle!
Sen sijaan toinen tutkintotoimikunta, jonka kanssa olen myös paljon ollut tekemisissä (en tutkintovastaavana), Liiketalouden tutkintotoimikunta, ei kiitoksia ansaitse!
Ymmärrän että tutkinto on monimuotoinen ja -mutkainen, mutta se ei ole tässä suhteessa ainutlaatuinen - monia muitakin vastaavia on. Liiketalouden tutkintotoimikunta vaikuttaa mielivaltaiselta ja epäohdonmukaiselta pilkuvilaajaporukalta, ja sieltä puuttuu työelämälähtöinen ajattelutapa. Toiminta on jäykkää, ja usein tuntuu että tutkintotoimikunnan jäsenet eivät ole ns. kartalla siitä mitä työpaikoilla tapahtuu, mitä osaamista vaaditaan - ja toisaalta mitä voidaan edellyttää. T-Y-Ö-E-L-Ä-M-Ä-L-Ä-H-T-Ö-I-S-Y-Y-T-T-Ä ja aitoa yhteisö- ja vuorovaikutushalua kaivataan rutkasti lisää!!
- Tutkintojen perusteiden laatimiseen on syytä käyttää mahdollisimman paljon kokeneiden käytännön työelämän edustajien mielipiteitä ja entistä enemmän tulee ottaa huomioon oppilaitokset todelliset mahdollisuudet kyetä antamaan valmentavaa koulutusta. Tämä on ongelma monessa tutkinnossa, joiden sisältö on valtavan laaja. Osalla aloista on mahdotonta löytää työssäoppimispaikkoja, joilta löytyy riittävän laaja kirjo erilaisiin alan sisällä oleviin tekniikoihin.
- Turhan tärkeät oman mielipiteen edustajat, joiden mielipide painaa tutkintotoimikunnan kokouksissa liikaa ja ohjaa asiaa sivuraiteille tulisi saattaa maan pinnalle ja ohjeistaa henkilöt palvelemaan niissä asioissa joihin sen (tutkintotoimikunnan) tehtävä on aluperin luotu tai nihin periaatteisiin joihin sen kuuluu ottaa osaa.
Näitä pikkuhitlereitä on useammassa tutkintotoimikunnissa ja heidän ammattitaitonsa saa vaan negatiivista kuvaa ja pilaa hyvän asian, koska joku epä oleellinen asia tai OPH:n ohjeen mukainen "oma tulkinta" vie asiaa väärään suuntaan.
On tapauksia missä esim. joku asia suuremmassa kokonaisuudessa ei suju ihan mallikkaasti ja muutyö asia on lähes täydellistä tai virheetöntä asiaa niin "tutkintotoimikunnan" suulla esitettynä' asiasta ko. tutkinnon suorittaja ei voi saada parempaa arvosanaa kuin se heikoimmin suoritteetu osio => Onko OIKEIN????????????????????
- Näyttöä ja näytön sisältöä ei tule ohjeistaa tai rajata niin tiukasti, ettei tutkinnoissa, joissa on opiskelijoita useammalta tekniseltä alalta, ole kohtuuttomia vaikeuksia löytää sopivaa näytön aihetta.
- Opetushallituksesta olemme saaneet tukea ja apua paremmin kuin tutkintotoimikunnalta. Toisaalta kaiken kritiikinkin jälkeen ymmärrän myös tutkintotoimikunnassa toimivia - he eivät tee tätä leipätyönään. Mutta heidän pitäisi ymmärtää myös tutkinnon järjestäjiä - me teemme tätä leipätyönämme.
- Minun kokemukseni yhteistyöstä on positiivinen.
- Tässä kyselyssä olisi ollut hyvä olla vastauksissa kohta "en osaa sanoa/ei kokemusta kyseisestä kohdasta".
- Vaihtoehtoisissa olisi pitänyt olla "En osaa sanoa"-vaihtoehto, koska käytännössä minä en ainakaan tiedä esim. tutkintotoimikunnan toiminnasta riittävästi enkä jäsenten ammattitaidosta. Ehkä kyselyssä olisi voitu valottaa hieman näissä prosesseja lisäämään vastaajan asiantuntemusta.
- Joskus tuntuu siltä, että tutkintotoimikuntia ei kukaan valvo ja ne saavat rauhassa tehdä uusia vaatimuksia ja ohjeistuksia tutkinnon järjestäjille, jotka ovat kaukana työelämälähtöisyydestä. Järjestelmästä on kehittynyt byrokraattinen, kallis ja joustamaton toimintatapa, jota vahvempi osapuoli ohjaa. Joskus tuntuu, tutkintojärjestelmä elää "omaan elämäänsä" vailla todellisuuden realiteettitajua. Kuinka kauna tätä kallista järjestelmää on vara pyörittää? Onko kukaan todella laskenut, mitä tämä maksaa, kun monta hyväpalkkaista ihmistä käyttää aikaansa arviointiin. Eikö kevyempi rakenteinen malli riittäisi? Tuottaako järjestelmä parampaa ja osaavampaa ammattitaitoa?
- Tietämykseni perusteella en pysty vastaamaan OPH ja tutkintotoimikunnan välisestä yhteistyöstä.

Tutkintotoimikuntatyö, toimivaltaa vai mielivaltaa?

- Tutkinnon perusteita uusittaessa kannattaa kiinnittää huomiota yhä enemmän siihen, että eri tutkinnon osissa ei toisteta eri muodossa samoja asioita. Tutkinnon perusteet tulisi kirjoittaa myös sellaisella kielellä, että tutkinnon suorittajat ymmärtävät ne helposti. Usein saa tutkinnon suorittajilta palautetta siitä, että tutkinnon perusteet ovat kirjoitettu ns. kaupulakielellä, ja ne ovat vaikeasti tulkittavissa. Oppilaitoksissa tutkinnon perusteet "suomennetaan" yhdessä tutkinnon suorittajien kanssa. Helposti ymmärrettävät perusteet vähentävät myös ohjaustarvetta ja ohjaavat opiskelijoita itsenäisempään etenemiseen omassa tutkintoprosessissa.
Vaihtuvuutta enemmän tutkintotoimikuntiin. Joissakin toimikunnissa ovat samat henkilöt (osa) vuodesta toiseen
- Henkilökohtainen mielivalta menee toimikuntien toiminnassa liialliseksi. Tutkinnon suorittaja ei saa olla kärsivä osapuoli "nokittelussa."
- Säännöllisin väliajoin koulutusta tai kehittämispäiviä tutkintotoimikuntien ja tutkinnon järjestäjien kanssa.
- Olen niin kauan ollut tässä mukana, että yhteistyö kyllä pelaa
- vieläkin enemmän yhdenvertaisia sääntöjä ja toimintatapoja tutkintotoimikuntien kesken
- Tutkintotoimikunnan toimintaa tulee OPH:n valvoa tehokkaammin ja reagoida välittömästi, kun ilmenee hallintolain vastaista menettelyä. Tutkinnon järjestäjien yhdenvertainen kohtelu, toimikunnan päätösten perustelu ja asioiden viivyttämätön käsittely tulee olla taattu.
- Hyvin sujunut yhteistyö. Erityinen kiitos xxxxx asioiden "näppärästä" hoidosta.